

FISCALIA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE CATALUNYA

Memòria 2022 (exercici 2021)

CAPÍTOL I. INCIDÈNCIES PERSONALS I ASPECTES ORGANITZATIUS.....	3
1. Recursos humans. Fiscals i personal de secretaria.....	3
2. Incidència de vacants, substitucions i reforços	10
3. Organització general de la Fiscalia.....	13
4. Seus i instal·lacions	16
5. Mitjans tecnològics per a la gestió de la Fiscalia	20
6. Instruccions generals i consultes.....	27
 CAPÍTOL II. ACTIVITAT DE LES FISCALIES TERRITORIALS	 28
1. Penal	28
1.1. Evolució dels procediments penals	28
1.2. Evolució de la criminalitat	45
2. Civil	77
3. Contenciós administratiu	91
4. Social	97
5. Altres àrees especialitzades.....	101
5.1. Violència domèstica i de gènere.....	101
5.2. Sinistralitat laboral	113

CORREU ELECTRÒNIC

fiscalia.superior.catalunya@xij.gencat.cat

C/Pau Claris, 160

08009 BARCELONA

Fax: 93.567.36.54

5.3.	Medi ambient i urbanisme.....	119
5.4.	Estrangeria.....	124
5.5.	Seguretat viària.....	137
5.6.	Menors.....	141
5.7.	Cooperació internacional.....	149
5.8.	Delictes informàtics.....	159
5.9.	Discapacitat i atenció a gent gran.....	169
5.10.	Protecció i tutela de les víctimes en el procés penal.....	174
5.11.	Vigilància penitenciària.....	185
5.12.	Delictes econòmics.....	190
5.13.	Tutela penal de la igualtat i altres discriminacions.....	201

CAPÍTOL III. TEMES ESPECÍFICS DE TRACTAMENT OBLIGAT 211

CAPÍTOL IV. PROPOSTES DE REFORMES LEGISLATIVES 216

CAPÍTOL I. INCIDÈNCIES PERSONALS I ASPECTES ORGANITZATIUS

1. Recursos humans. Fiscals i personal de secretaria

1.1. Fiscalia Superior de Catalunya

1.1.1. Fiscals

En matèria de personal, i en concret amb relació als fiscals que formen part d'aquesta Fiscalia Superior, volem començar amb el record a la nostra estimada companya la Il·lma. Sra. María Nieves Bran Sánchez, que va morir el passat 12 de desembre. Tots els membres d'aquesta Fiscalia, així com els de la Fiscalia Provincial de Barcelona i de les altres fiscalies de Catalunya i Espanya, que van tenir l'oportunitat de conèixer-la i treballar amb ella, en guardem un gran record.

La plantilla actual de fiscals destinats a la Fiscalia Superior de Catalunya en data 31 de desembre la componen el fiscal superior, el tinent fiscal i cinc fiscals.

1.1.2. Personal de secretaria

Pel que fa al personal de Secretaria, el 2021 aquest servei consta d'una funcionària del cos de tramitació i una altra del cos de gestió. La funcionària de tramitació fa tasques exclusivament de secretària, mentre que la funcionària del cos de gestió combina les seves responsabilitats habituals amb les funcions de suport a secretaria des de finals d'octubre de 2019.

Durant l'any 2021 es va produir la jubilació del responsable d'informàtica (al mes de maig) i d'una de les funcionàries del cos de tramitació (al mes de novembre). Tot i aquesta última tenia com a data de jubilació la primera setmana del mes de gener, tenia pendants per gaudir dies d'assumptes personals i de vacances, per la qual cosa la seva marxa efectiva es va produir al mes de novembre. Aquestes places ja han estat cobertes convenientment. D'altra banda, en el mes de juny es va incorporar una funcionària del cos de tramitació al servei contenciós administratiu d'aquesta Fiscalia Superior provinent de la Fiscalia Provincial de Barcelona, amb l'objecte de reforçar aquest servei, fet que va donar com a resultat efectiu l'augment de la plantilla en una persona en relació amb l'any 2020.

L'Oficina Fiscal està composta en la seva totalitat per 11 funcionaris, dels quals dos són reforços, un està en adscripció a aquesta Fiscalia i la resta són titulars. Aquesta plantilla té una dependència administrativa de la Fiscalia Provincial de Barcelona, mentre que la dependència funcional és del fiscal superior. No obstant això, la dependència orgànica de tots els funcionaris de la Fiscalia a Catalunya és en darrera instància del fiscal superior. La taula següent resumeix la composició actual i les funcions del personal funcionari adscrit a aquesta Fiscalia en data 31 de desembre de 2021:

Cos	Situac.	Observacions	Funcions
Gestor	Interí	Reforç	Cap de gabinet
Gestor	Titular	Adscripció temporal	Responsable d'informàtica
Tramit.	Interina	Reforç	Secretària del fiscal superior
Gestora	Titular		Tramitació i secretaria

Tramit.	Titular	Habilitada gestora	Tramitació, control de presos, preparació d'inspeccions, etc.
Tramit.	Titular	5	
Auxili	Titular		Correu, material, fotocòpies, telèfon, etc.

1.2. Fiscalia Provincial de Barcelona

1.2.1. Fiscals

El Reial decret 255/2019, de 12 d'abril, pel qual s'amplia la plantilla orgànica del Ministeri Fiscal per adequar-la a les necessitats existents recull l'última modificació. De conformitat amb aquest decret, la plantilla actual és la següent:

Fiscals						
Seu	Fiscal en cap	Tinent fiscal	Fiscals d'àrea	Fiscals	Advocats fiscals	Àmbit territorial
Fiscalia Provincial de Barcelona	1	1		114	11	Barcelona
Secció Territorial de Badalona				6	4	Badalona
Secció Territorial de l'Hospitalet de Llobregat				12	5	L'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi, Cornellà
Secció Territorial del Prat de Llobregat				2	3	El Prat del Llobregat
Secció Territorial de Sant Feliu				8	4	Sant Feliu de Llobregat, Martorell, Esplugues
Secció Territorial de Sta. Coloma de Gramenet				2	2	Santa Coloma de Gramenet
Fiscalia d'Àrea de Granollers			1	11	3	Granollers, Mollet del Vallès
Fiscalia d'Àrea de Manresa - Igualada-Vic			1	9	6	Manresa, Berga, Igualada, Vic.
Fiscalia d'Àrea de Mataró - Arenys			1	12	4	Mataró, Arenys de Mar
Fiscalia d'Àrea de Sabadell			1	11	6	Sabadell, Cerdanyola
Fiscalia d'Àrea de Terrassa			1	11	5	Terrassa, Rubí
Fiscalia d'Àrea de Vilanova i la Geltrú - Gavà			1	11	7	Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Pened, Gavà
Total dotació	1	1	6	209	60	Província de Barcelona

Pel que fa a la Fiscalia Provincial de Barcelona el nombre de fiscals que integren la plantilla és de 175 (cal recordar que aquesta xifra no inclou els fiscals que integren les plantilles de la Fiscalia d'Àrea). Si a la xifra anterior afegim els fiscals que treballen a les fiscalies d'àrea la xifra total és la que apareix en l'última fila de la taula: un total de 277. No obstant això, per tenir la xifra global de fiscals que exerceixen a la província de Barcelona, cal afegir-hi els fiscals que formen part de la Fiscalia Superior, els quals, de conformitat amb el que hi ha establert per a la plantilla, són, a més del fiscal superior i del tinent fiscal, 5 fiscals. Per tant, la xifra final de membres del Ministeri Fiscal a Barcelona és de 284. Actualment a la Fiscalia Superior de Catalunya hi ha pendent de cobrir la plaça de la difunta Sra. María Nieves Bran Sanchez.

1.2.2. Funcionaris

En relació a la plantilla de funcionaris de la Fiscalia Provincial de Barcelona les dades que mostrarem a continuació corresponen a la suma dels funcionaris destinats a la Fiscalia Provincial (incloent-hi les seccions territorials) així com els destinats a les fiscalies d'àrea. No s'hi inclouen els funcionaris destinats a la Fiscalia Superior de Catalunya (font: Fiscalia

Provincial de Barcelona). Les dades són les següents: 34 gestors, 163 tramitadors i 48 auxilis judicials.

Dels funcionaris assenyalats en el paràgraf anterior, a les fiscalies d'àrea n'hi ha destinats un total de 70, dels quals 10 són gestors, 48 tramitadors i 12 auxilis judicials. Pel que fa al nombre de reforços destinats a la Fiscalia Provincial de Barcelona, en són 4, mentre que a les fiscalies d'àrea en són 5, és a dir, un total de 9 en tota la província (una vegada més sense considerar els que estiguin destinats a la Fiscalia Superior de Catalunya).

A continuació, mostrem una taula resum facilitada per la Fiscalia Provincial de Barcelona:

Funcionaris			
Seu	Funcionaris de plantilla	Reforç	Total
Fiscalia Provincial de Barcelona	142	4	146
Secció Territorial de Badalona	8		8
Secció Territorial de l'Hospitalet	11		11
Secció Territorial de Sant Feliu	8		8
Secció Territorial de Santa Coloma	3		3
Secció Territorial del Prat del Llobregat	3		3
Total FP BCN sense FA ni FSC	175	4	179

Els quatre reforços assenyalats no inclouen els 2 reforços destinats a la Fiscalia Superior de Catalunya.

Funcionaris			
Seu	Funcionaris de plantilla	Reforç	Total
Fiscalia d'Àrea de Granollers	11	1	12
Fiscalia d'Àrea de Manresa-Igualada	9	1	10
Fiscalia d'Àrea de Sabadell	14	3	17
Fiscalia d'Àrea de Terrassa	12		12
Fiscalia d'Àrea de Vilanova-Gavà	10		10
Fiscalia d'Àrea de Mataró-Arenys	14		14
Total fiscalies d'àrea	70	5	75

La taula resum del total de funcionaris de la FP de Barcelona és la següent:

Seu	Funcionaris de plantilla	Reforç	Total
Fiscalia Superior de Catalunya	8	2	10
Fiscalia Provincial de Barcelona	175	4	179
Fiscalies d'àrees	70	5	75
Total	253	11	264

A la xifra total mostrada de 264 funcionaris cal afegir un funcionari més, amb la qual cosa el total real és de 265. Aquest funcionari és el responsable d'informàtica de la Fiscalia Superior,

que actualment està en situació de funcionari adscrit a la Fiscalia Superior i, per tant, no encaixa en cap de les categories descrites.

1.3. Província de Girona

1.3.1. Fiscals

La plantilla de fiscals de Girona també es va veure modificada pel Reial decret 255/2019, de 12 d'abril, pel qual es va ampliar la plantilla orgànica del Ministeri Fiscal.

En data 31 de desembre de 2021 la plantilla està composta per un total de 46 fiscals titulars i tres reforços.

Fiscals					
Seu	Fiscal cap	Tinent fiscal	Fiscals	Advocats fiscals	Àmbit territorial
Fiscalia Provincial de Girona	1	1	19	8	Girona, La Bisbal, Sant Feliu de Guíxols, Sta. Coloma d Farners
Secció Territorial Blanes			3	3	Blanes
Secció Territorial Figueres			6	2	Figueres
Secció Territorial Olot			2	1	Olot, Puigcerdà, Ripoll
Total	1	1	30	14	Província de Girona

En data 31 de desembre estaven cobertes per titulars la totalitat de les places de la plantilla orgànica de la Fiscalia Provincial i seccions territorials.

1.3.2. Funcionaris

La plantilla auxiliar de la Fiscalia Provincial de Girona està composta en total per 58 funcionaris (37 dels quals són titulars dels cossos respectius i 21 interins) més 1 de reforç.

La distribució territorial de la plantilla, en xifres globals i sense distinció de categories professionals, apareix en el quadre següent:

Funcionaris			
Seu	Funcionaris de plantilla	Reforç	Total
Fiscalia Provincial de Girona	41	1	42
Secció Territorial Blanes	4	0	4
Secció Territorial Olot	3	0	3
Secció Territorial Figueres	10	0	10
Total	58	1	59

Per categories, es distribueix de la forma següent: del cos de gestió processal, un total de 13 funcionaris, tots titulars; del cos de tramitació processal, 34 funcionaris (23 titulars i 11 interins, un dels quals reforç), i del cos d'auxili judicial, 12 funcionaris (1 titulars i 11 interins).

1.4. Província de Lleida

1.4.1. Fiscals

El Reial decret 255/2019, de 12 d'abril, no va establir un increment de plantilla per a Lleida. Per tant, des de 2010 no s'ha produït cap augment de plantilla. La plantilla consta de 18 titulars. També comptaven amb dos reforços en data 31 de desembre.

L'increment d'una plaça de fiscal que semblava gairebé segura ha quedat paralitzada degut segurament a les mesures de restricció de despesa que afecten totes les administracions. Tanmateix, segueixen vigents dues places de fiscal de reforç.

La situació oficial de la plantilla el 31 de desembre de 2021 és la següent:

Seu	Fiscal cap	Tinent fiscal	Fiscals	Advocats fiscals	Àmbit Territorial
Fiscalia Provincial de Lleida	1	1	8	5	Lleida, Balaguer i Cervera
Secció Territorial de la Seu d'Urgell			2	1	La Seu d'Urgell. Solsona, Tremp, Vielha i Mijaran
Total	1	1	10	6	Província de Lleida

1.4.2. Funcionaris

El personal d'auxiliar en data 31 de desembre de 2020 és el següent:

Funcionaris			
Seu	Plantilla	Reforç	Total
Fiscalia Provincial de Lleida	19	3	22
Secció Territorial de la Seu d'Urgell	3	0	3
Total	22	3	25

Cal destacar que als jutjats de Cervera i Balaguer es va aconseguir que el Departament de Justícia creés oficines permanents de Fiscalia dotades amb un funcionari de reforç cadascuna d'elles. L'altre reforç es troba a la Secció de Menors. Es considera convenient de cara al futur consolidar aquestes places. Sense incloure els funcionaris de reforç, els funcionaris titulars per categories es distribueixen de la manera següent: 4 del cos de gestió, 13 del cos de tramitació i 5 del cos d'auxili.

1.5. Província de Tarragona

1.5.1. Fiscals

La plantilla de fiscals a Tarragona, de conformitat amb el Reial decret 255/2019, pel qual s'amplia la plantilla orgànica del Ministeri Fiscal per adequar-la a les necessitats existents, és de 49 places: 38 de fiscal i 11 d'advocat fiscal.

La distribució de la plantilla es mostra en la taula següent:

Fiscals					
Seu	Fiscal en cap	Tinent fiscal	Fiscals	Advocats fiscals	Àmbit Territorial
Fiscalia de Tarragona	1	1	18	4	Tarragona, Valls
Secció Territorial de Reus			8	2	Reus, Falset
Secció Territorial de Tortosa			4	1	Tortosa, Gandesa
Secció Territorial d'Amputa			2	1	Amputa
Secció Territorial del Vendrell			4	3	El Vendrell
Total	1	1	36	11	Província de Tarragona

1.5.2. Funcionaris

La plantilla de la Secretaria, de conformitat amb l'Ordre de 30 de novembre de 2007 del Ministre de Justícia, per la qual es modifica la plantilla orgànica dels cossos de gestió processal i administrativa, tramitació processal i administrativa i auxili judicial de fiscalies corresponents a l'àmbit territorial de Catalunya, i l'Ordre de 7 de març de 2016 del Ministre de Justícia, per la qual es crea la plantilla orgànica dels cossos de tramitació processal i administrativa i d'auxili judicial de la Secció Territorial d'Amputa de la Fiscalia Provincial de Tarragona, està integrada per 53 funcionaris: 8 del cos de gestió processal, 34 del de tramitació processal i 11 d'auxili processal.

Des del dia 23 d'octubre de 2018 hi ha una plaça de reforç del cos de tramitació processal i administrativa de la Secció Territorial de Reus establerta pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya arran de l'entrada en funcionament del Jutjat de Primera Instància número 7 d'aquesta ciutat, que va començar a funcionar el dia 1 d'octubre de 2018.

La distribució de la plantilla és la següent:

Funcionaris			
Seu	Func. plantilla	Func. reforç	Total
Fiscalia Provincial de Tarragona	32	-	32
Secció Territorial de Reus	8	1	9
Secció Territorial d'Amputa	3	-	3
Secció Territorial del Vendrell	5	-	5
Secció Territorial de Tortosa	5	-	5
Total	53	1	54

1.6. Resum Catalunya

La plantilla de fiscals a Catalunya, segons les dades de les taules anteriors, és de 390. Si hi incloem els membres de la Fiscalia Superior, la xifra arriba a 397. El nombre de fiscals de reforç en data 31 de desembre és de 14.

La plantilla actual de fiscals és insuficient si considerem les competències i funcions que durant els últims anys s'han anat assignant al Ministeri Fiscal. Això ha suposat una major intervenció presencial dels fiscals davant dels jutjats i tribunals, cosa que s'afegeix a la ja excedida capacitat de treball d'algunes fiscalies. Aquesta circumstància es va veure agreujada el 2016 arran de l'entrada en vigor de la Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de

modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'agilitació de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals.

Amb relació a la plantilla de funcionaris en data 31 de desembre, aquesta és de 386 funcionaris, 16 reforços i un funcionari adscrit.

Volem destacar que, pel que fa a les plantilles de funcionaris, les baixes no es cobreixen fins un cop transcorreguts gairebé dos mesos des de la data inicial, per bé que, d'acord amb la normativa vigent al respecte, això s'hauria de produir al cap d'un mes. Considerem que és un termini excessiu, ja que pertorba el funcionament normal de la Fiscalia.

2. Incidència de vacants, substitucions i reforços

Amb anterioritat a l'entrada en vigor del Reial decret 700/2013, de 20 de setembre, pel qual es modifica el Reial decret 431/2004, de 12 de març, pel qual es regulen les retribucions previstes en la disposició transitòria tercera de la Llei 15/2003, de 26 de maig, reguladora del règim retributiu de les carreres judicial i fiscal, i de la Instrucció 1/2013, d'11 de novembre, sobre règim de substitucions en la carrera fiscal, el règim de substitucions amb motiu de baixes per malaltia permetia nomenar advocats fiscals substituïts quan es produïa una baixa per malaltia que previsiblement podia excedir els 30 dies.

A partir de l'entrada en vigor del Reial decret esmentat es va derogar el règim anterior de substitucions per raó de baixes per malaltia, amb la qual cosa es generalitza la substitució interna entre fiscals titulars quan es produeix una baixa que no superi els sis mesos. El règim de substitucions establert el 2013 arran de la crisi econòmica dels últims anys resulta, no obstant això, molt costós en l'aspecte de l'organització del treball.

La generalització de la substitució interna en detriment de l'externa comporta dificultats serioses. Si ja és difícil que un fiscal hagi d'assumir el despatx dels procediments que li corresponen i, a més, el del fiscal de baixa que ha de substituir, més difícil resulta que hagi de cobrir els serveis presencials propis assignats i, a més, els que corresponguin al fiscal substituït, atès que freqüentment els serveis són coincidents en el temps. El problema s'agreuja quan hi ha diversos fiscals de baixa simultàniament.

Això explica que no hi hagi fiscals que voluntàriament vulguin assumir substitucions internes, cosa que obliga a nomenar amb caràcter forçós fiscals titulars perquè assumeixin la substitució. Habitualment es nomenen diversos titulars perquè de manera conjunta i simultània cobreixin una baixa.

2.1. Barcelona

Durant l'any 2021 a la FPB, incloent-hi les fiscalies d'àrea, hi ha hagut un total de 47 fiscals substituïts per vacants, excedències per cura de fill, maternitat, malaltia, comissió de servei o reforços fins al 16 de juliol, data en què van prendre possessió els 5 fiscals que van obtenir plaça i 12 fiscals en expectativa de destí, procedents tots ells de l'Escola, cosa que va provocar el cessament de 19 advocats fiscals substituïts. El nombre de substituïts de reforç en data 31 de desembre de 2021 era de 14.

Dels 14 reforços esmentats, en concret 1 d'ells era per a Cooperació Internacional, 1 per al Tribunal de Comptes, 2 per als jutjats de primera Instància 59 i un d'incapacitats, 2 per al JAT, 1 per a Odi i Discriminació, 2 per a macrojudicis de les sales penals de l'Audiència Provincial, 1 per a la situació política de la comunitat autònoma, 2 per a càrrega excepcional de treball, 1 a la Fiscalia d'Àrea de Manresa per creació d'òrgan judicial i, finalment, 1 reforç a la Secció Territorial de Badalona per duplicació d'òrgan judicial.

2.2. Girona

Pel que fa a la Fiscalia Provincial de Girona, durant l'any s'ha produït 1 baixa per llicència de paternitat, 1 baixa per malaltia associada a l'embaràs que continua amb la llicència de maternitat, 3 baixes per malaltia i 2 excedències per cura de fills, a més de la iniciada el 2020.

En finalitzar l'any subsisteixen 2 excedències voluntàries per cura de fills, 1 baixa per malaltia i 1 llicència de maternitat

D'altra banda, amb la incorporació dels 3 advocats/ades fiscals en expectativa de destí procedents del CEJ el juliol de 2021, van cessar els tres advocats fiscals substituïts que cobrien els 3 reforços nomenats a mitjan setembre de 2017, un per duplictat d'òrgan judicial (jutjat de família) i dos per necessitats de la comunitat autònoma.

Aquest any tampoc no s'han nomenat reforços per al període estival com a conseqüència de la situació d'emergència declarada per la COVID-19.

En iniciar-se l'any es trobaven prestant servei 5 advocats/ades fiscals substituïts: 1 de reforç per duplictat d'òrgan judicial, 1 de reforç per necessitats de la comunitat autònoma, 1 per malaltia associada a l'embaràs, 1 per llicència de maternitat i 1 per excedència d'atenció de fills.

Fins a mitjan juny va haver-hi una sisena fiscal substituïda, que es va anant cridant per cobrir diverses baixes que s'anaven enllaçant amb intervals de temps relativament curts, ja que després de la reincorporació de fiscals titulars que es trobaven d'excedència, maternitat o baixa s'anaven produint noves baixes.

Amb la incorporació en el mes de juliol dels advocats/ades fiscals procedents del CEJ es va produir el cessament de 4 advocats/ades fiscals substituïts, 3 dels quals es van reincorporar durant els mesos de juliol i agost per cobrir una baixa per risc en l'embaràs el mes de juliol i dues excedències per cura de fills l'agost.

El 22 de novembre cessa una advocada fiscal substituïda per la reincorporació de la baixa per malaltia d'una fiscal titular, però torna a prendre possessió el 30 de novembre en produir-se una nova baixa de malaltia d'un fiscal titular.

Així doncs, en finalitzar l'any eren 4 els advocats/ades fiscals substituïts que prestaven els seus serveis en aquesta Fiscalia: 1 per llicència de maternitat, 1 per baixa per malaltia i 2 per excedència per atenció de fills.

2.3. Lleida

En aquests moments totes les places de la Fiscalia estan cobertes per titulars, amb la qual cosa es converteix en l'única fiscalia de Catalunya que ho ha aconseguit. Un dels objectius per a 2022 seria aconseguir dos fiscals més per a la capital.

Durant l'any va caldre cobrir algunes vacants amb fiscals substituïts (3). Cal agrair expressament la Inspecció Fiscal en la persona de la inspectora encarregada d'aquesta Fiscalia.

2.4. Tarragona

En iniciar-se l'any memorial no hi havia places vacants; a l'inici de l'any anterior hi havia 13 vacants que representaven el 26% de la plantilla. Aquest és un fet molt rellevant a destacar; previsiblement per a l'any vinent cal esperar un període d'estabilitat que és fonamental per

al bon funcionament de la Fiscalia. Així mateix, cal destacar que el nombre d'advocats fiscals substituïts en anys anteriors ha arribat a ser molt elevat.

Durant l'any memorial, s'ha produït 1 substitució interna originada per baixa per malaltia i 3 substitucions externes per advocats/ades fiscals.

Amb relació als reforços, la plantilla de la Fiscalia, de conformitat amb el Reial decret 255/2019, de 12 d'abril, pel qual s'amplia la plantilla orgànica del Ministeri Fiscal per adequar-la a les necessitats existents, es va ampliar en 2 places que van consolidar 2 places de reforç preexistents. Una s'havia autoritzat el juliol de 2013 i l'altra el juny de 2014 amb motiu de la constitució de diferents reforços en diversos jutjats de la província.

En finalitzar l'any memorial quedaven dues places de reforç per atendre necessitats específiques de la plantilla autoritzades des del dia 15 de setembre de 2017 per la Unitat de Suport de la Fiscalia General de l'Estat. Dels dos advocats fiscals de reforç que hi ha actualment, un actua a la Secció Territorial de Reus i l'altre a la seu de Tarragona, i presten suport a les seccions territorials d'Amposta, Tortosa i el Vendrell.

3. Organització general de la Fiscalia

La Fiscalia de la Comunitat Autònoma de Catalunya s'organitza en dues unitats:

- Fiscals que integren la plantilla de la Fiscalia de la Comunitat Autònoma de Catalunya.
- L'Oficina Fiscal, formada pels funcionaris adscrits a aquesta Fiscalia.

3.1. El fiscal superior

El fiscal superior dirigeix i organitza la Fiscalia a Catalunya; revisa i despatxa tots els escrits d'entrada, tant particulars com institucionals; revisa totes les resolucions del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, ja siguin sentències, resolucions de tràmit en les diferents matèries i decideix sobre l'actuació de la Fiscalia en aquestes resolucions; estudia els informes i escrits dels fiscals en les causes de transcendència de l'article 25 EOMF, en l'àmbit de Catalunya; fa les tasques de coordinació amb els fiscals que siguin procedents, bé directament o bé a través dels fiscals en cap; atén les sol·licituds dels fiscals en cap provincials amb relació a mitjans (instal·lacions i recursos informàtics) i plantilles (funcionaris i fiscals) i gestiona davant del Departament de Justícia aquestes demandes de mitjans i plantilles (funcionaris); fa la funció inspectora de les fiscalies de Catalunya; presenta la memòria anual de la Fiscalia davant el Parlament de Catalunya; fa el visat de tots els dictàmens dels fiscals de la Fiscalia de la comunitat autònoma de Catalunya (penal, contenciós administratiu, civil, social, expedients disciplinaris, article 5 EOMF, diligències preprocessals no penals, etc.); prepara i negocia els protocols de col·laboració amb les institucions locals i autonòmiques (Departament de Medi Ambient i Habitatge, Ajuntament de Barcelona, Col·legi de Notaris, Col·legi de Registradors, Síndic de Greuges, etc.); participa en la Comissió Mixta amb el Departament de Justícia de la Generalitat així com en la Comissió Plenària de l'Observatori de la Justícia; fa actes de representació institucional (presència, discursos institucionals, etc.); elabora informes per a la Comissió de Videovigilància; elabora la memòria de la Fiscalia de la Comunitat Autònoma, coordina les memòries de les quatre fiscalies provincials i atén als mitjans de comunicació quan sigui oportú.

3.2. El tinent fiscal

Entre les seves funcions hi ha, a més de la representació del fiscal de la comunitat autònoma quan s'escaigui, el despatx dels recursos de cassació civil autonòmica; estudia els recursos d'apel·lació de la LOTJ davant el TSJC, amb assistència a la vista, i si escau, cassació; diligències internes d'investigació; realització d'estudis i presentació de querelles (aforats); intervenció en expedients disciplinaris a jutges i magistrats; assistència a la Comissió de Seguretat Ciutadana; assistència a l'Observatori de la Justícia en sessions no plenàries, i inspecció de les fiscalies. El tinent fiscal és també el portaveu de la Fiscalia Superior.

3.3. Distribució del treball

La distribució del treball que exposem a continuació era l'existent durant tot l'any 2021. Amb la defunció de la Il·lma Sra. Maria Nieves Bran en el mes de desembre passat, s'ha mantingut la mateixa estructura, a l'espera de cobrir la plaça.

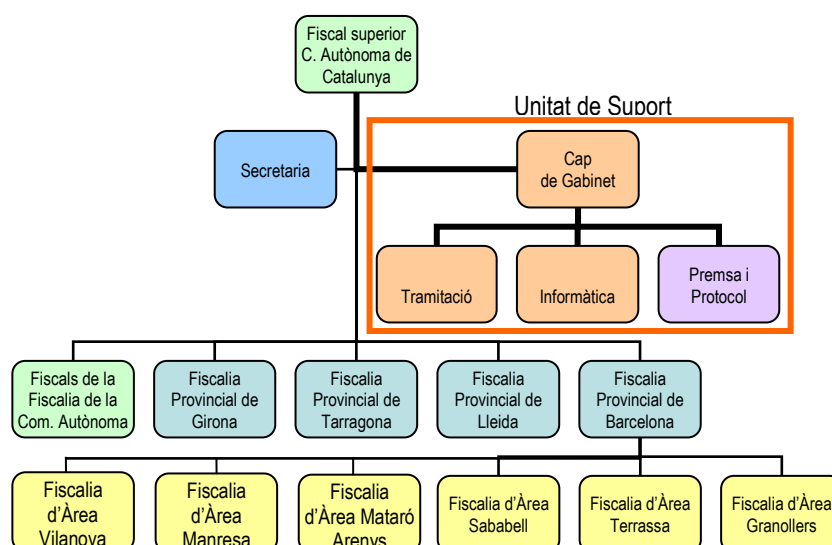
- Despatx d'assumptes penals: Srs. Rodríguez Sol, Pujol, Bran i Pérez De Gregorio.
- Diligències d'investigació i preprocessals: Srs. Rodríguez Sol, Pujol, Bran i Pérez de Gregorio.

- Apel·lacions de jurat (vistes): tots, llevat dels Srs. Bañeres i Rodríguez Sol
- Civil: Sres. Compte, Pujol i Bran.
- Contenciós administratiu: Sra. Beguer i Sr. Pérez De Gregorio.
- Social: Sr. Pérez De Gregorio.
- Governatiu (expedients disciplinaris i d'altres): tots.
- Qüestions de competència i justícia gratuïta: Srs. Rodríguez Sol i Pérez de Gregorio.
- Notificacions de la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior: Sr. Pérez de Gregorio.
- Inspeccions ordinàries i extraordinàries: seguiran fent-se com fins ara, sens perjudici de les modificacions que, pel que fa a la seva distribució entre el fiscal superior i el tinent fiscal (si és el cas i per delegació) disposi el primer.

3.4. L'Oficina Fiscal

Les funcions que desplega l'Oficina Fiscal són les següents: tramitació de les causes procedents de les diferents sales del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i de la Fiscalia de l'Audiència Provincial; suport als fiscals en matèria d'inspeccions; provisió als mitjans de comunicació de la informació que sol·liciten quan sigui procedent, sempre sota el compliment estricte de la Instrucció 3/2005 de la FGE, i seguint, en qualsevol cas, les instruccions del fiscal superior; puntualment, organització d'actes institucionals de la Fiscalia, com ara la presa de possessió dels nous fiscals, del fiscal en cap provincial de Barcelona o del fiscal superior de la comunitat autònoma, relacions amb el Departament de Justícia en matèries concretes de personal i altres mitjans. En matèria informàtica s'atenen les demandes d'actualització de l'aplicació GIF, la creació o modificació d'estadístiques, i es col·labora amb el Departament en el desplegament del projecte eJusticia.cat.

L'organigrama actual de la Fiscalia de la comunitat autònoma, que mostra les dependències jeràrquiques, és el següent:

En relació amb l'organigrama, cal assenyalar que la plaça d'un responsable de premsa i protocol està vacant i de moment continuarà així. La Fiscalia Superior, en els seus inicis, comptava amb una persona encarregada de relacionar-se amb els mitjans de comunicació, així com de les tasques de protocol amb motiu d'actes organitzats per aquesta Fiscalia Superior. No va ser possible mantenir aquesta persona i fins ara no s'ha produït el nomenament de cap substitut. Això ha obligat la plantilla actual de Fiscalia a fer-se càrrec d'aquestes tasques, especialment la secretària i el cap de gabinet.

En matèria lingüística, fins al març de 2020 comptàvem amb el suport presencial, una vegada a la setmana, d'un funcionari pertanyent al Servei Lingüístic que prestava també els seus serveis a la Ciutat de la Justícia. A partir d'aquesta data amb l'activació de l'estat d'alarma ha passat a fer la seva tasca telemàticament.

La distribució i organització del treball entre els funcionaris s'articula de manera que es garanteixi que, davant l'absència de qualsevol d'ells, la resta pot fer-se càrrec de les seves tasques. Aquesta forma de procedir, a més, permet gestionar millor els períodes de vacances o les baixes eventuais.

Amb aquesta finalitat, quatre funcionàries –tres tramitadores i una gestora habilitada–, encarregades de la tramitació dels expedients que se segueixen en aquesta Fiscalia, tenen distribuïda la feina per numeració, respecte a les causes dels serveis següents: diligències d'investigació incoades per aquesta Fiscalia Superior; diligències indeterminades, denúncies i querelles procedents de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; qüestions de competència penals d'aquesta mateixa Sala; cassacions civils seguides davant la Sala Civil del TSJC, i rotllos d'apel·lació contra actuacions i sentències dictades a les audiències provincials que se segueixen a la Secció d'Apel·lacions del Tribunal Superior de Justícia. Així mateix, la gestora habilitada fa funcions de suport a les inspeccions que es fan anualment.

D'altra banda, aquestes quatre funcionàries fan tasques de substitució en els assumptes del Tribunal del Jurat, Social, diligències preprocesals i els expedients governatius incoats per aquesta Fiscalia Superior, en cas d'absència de la funcionària encarregada d'aquests assumptes.

Aquesta distribució de la feina per terminació numèrica té dues excepcions: el servei contenciós administratiu, per trobar-se localitzat en un altre edifici, del qual s'encarreguen dues tramitadores, i els serveis del Tribunal del Jurat i Social els expedients dels quals són tramitats per una gestora que té el seu despatx situat a la secretaria de la Fiscalia Superior, separat de la resta de funcionàries; aquesta gestora s'encarrega, a més, de les diligències preprocesals i els expedients governatius incoats per aquesta Fiscalia Superior.

4. Seus i instal·lacions

4.1. Fiscalia de la Comunitat Autònoma de Catalunya

La Fiscalia de la Comunitat Autònoma de Catalunya està situada a la zona centre de Barcelona, a la segona planta del núm. 160 del carrer Pau Claris. Les instal·lacions ocupen aproximadament uns 600 m² distribuïts en 13 despatxos i una sala de reunions. Les dependències i instal·lacions estan en bones condicions.

La vigilància i seguretat de l'edifici correspon als Mossos d'Esquadra, i la gestió i el manteniment de les seves instal·lacions a la Gerència de Barcelona – Ciutat, dependent del Departament de Justícia.

Cada fiscal disposa del seu propi despatx, els quals són tots ells espaiosos i exteriors.

Amb relació als despatxos dels funcionaris, amb la jubilació el 2018 de la fins llavors secretària del Fiscal Superior, es va reorganitzar la ubicació d'alguns dels funcionaris. Finalment van quedar distribuïts en quatre dependències:

- Secretaria del fiscal superior, ocupat per la secretària i una gestora de suport. Aquest despatx és annex al del fiscal superior.
- Despatx ocupat per quatre tramitadores.
- Despatx ocupat pel responsable d'informàtica, el tècnic del Servei Lingüístic (els dies que presta servei en aquesta Fiscalia) i l'auxili judicial.
- El quart despatx l'ocupa el funcionari responsable de l'Oficina Fiscal.

A més, a la subseu de Via Laietana núm. 56 hi ha els jutjats contenciosos administratius. A la 5a planta d'aquest edifici aquesta Fiscalia compta amb unes instal·lacions adequades per desenvolupar-hi les seves funcions.

Es considera que les instal·lacions de la Fiscalia Superior són adequades. Durant l'any 2021 s'han dut a terme algunes millores com el canvi dels ascensors per uns altres de més moderns. Aquestes obres van finalitzar el 2022.

4.2. Fiscalia Provincial de Barcelona

Amb relació a la seu de la Fiscalia Provincial, assenyallem una falta d'espai dins la Ciutat de la Justícia, ja apuntada en la memòria de 2019, i que s'ha mantingut durant 2020. Un dels problemes que planteja la falta d'espai és no poder ubicar tots els fiscals adscrits en un mateix servei especial en una mateixa planta. Des de fa temps es reclama l'habilitació de la meitat de la planta sisena de l'edifici de Fiscalia, actualment desocupada. D'altra banda, els mínims increments de plantilla que s'han produït no han anat acompanyats de la creació de despatxos per als nous fiscals.

Amb relació a les seccions territorials, persisteixen els problemes ja comentats l'any anterior i que reproduïm a continuació.

4.2.1. Secció Territorial de Sant Feliu de Llobregat

A la Secció Territorial de Sant Feliu de Llobregat es mantenen les mateixes condicions ja exposades en la memòria de l'exercici passat. Les instal·lacions segueixen, per tant, sense ser adequades per a una fiscalia d'aquesta importància. Així mateix, és necessari habilitar una oficina adequada per a la Fiscalia a la subseu de Martorell.

4.2.2. Secció Territorial de Badalona

Es mantenen els dèficits ja posats de manifest en ocasions anteriors. En alguna de les zones, concretament a l'entrada, on hi ha el lloc de treball de l'auxili de Fiscalia, no hi ha llum natural ni ventilació, una qüestió especialment important en la situació actual.

4.2.3. Fiscalia d'Àrea de Manresa-Igualada-Vic

Des del 6 de febrer de 2015 (RD 62/2015) la Fiscalia d'Àrea de Manresa-Igualada va passar a denominar-se Fiscalia d'Àrea de Manresa-Igualada-Vic. L'habilitació d'un espai que aculli la seu de Vic sembla que es produirà aquest any 2022. Constarà d'una oficina i dos despatxos. Mentre que no quedi habilitada la seu de Vic, la situació a la seu de Manresa és complicada ja que presenta un problema de falta d'espai: s'han d'ubicar fins a tres fiscals en un mateix despatx, situació gens desitjable en un context de pandèmia com l'actual.

La situació provocada per la pandèmia ha posat de relleu les greus mancances existents amb relació als mitjans tècnics existents a disposició de la Fiscalia per desenvolupar les seves funcions. En aquest sentit, caldria comptar amb un sistema de videoconferència únic per a Fiscalia, per tal de no haver de dependre del Deganat dels jutjats, atès que hi ha actuacions que no es poden reservar amb temps.

4.2.4. Fiscalia d'Àrea de Mataró-Arenys

Començarem per la seu de Fiscalia a Arenys de Mar, la qual plantejava problemes d'espai. El 2021 es van fer les obres necessàries per adequar l'espai a les necessitats existents i actualment es compta amb un espai perfecte per treballar. Amb relació als fiscals no hi ha problemes d'espai. No obstant això, queda pendent que, en aquesta subseu d'Arenys, la fiscal en cap pugui comptar amb un despatx on visar i despatxar els assumptes.

Finalment, cal apuntar que a la seu de Mataró, en la memòria de l'any anterior, es va posar de manifest la necessitat de crear un arxiu de gestió, per la qual cosa es va sol·licitar a Gerència el material corresponent. Deprés d'insistir-hi, van deixar una prestatgeria de segona mà que, de moment, ha permès solucionar el problema.

4.2.5. Fiscalia d'Àrea de Sabadell

Hi ha 3 problemes fonamentals al local assignat pel Departament de Justícia a la seu de la Fiscalia d'Àrea de Sabadell:

- *Falta d'espai*: l'espai és summament insuficient per donar cabuda a la plantilla actual de fiscals i funcionaris, que treballen en condicions que podríem definir com d'amuntegament. La situació es veu agreujada pel fet que els fiscals adscrits a Cerdanyola acudeixen a Sabadell a celebrar les vistes orals assenyalades pels jutjats penals núm. 2 i 4 de Sabadell, així com a despatxar les executòries; és per això que hi ha falta d'espai. Després de queixes reiterades per diferents canals, el Departament ha optat per traslladar la Fiscalia d'Àrea de Sabadell a la planta 15a. Amb això, una vegada finalitzades les obres de condicionament es disposarà d'un espai de 475,88 m² davant els 316,41 m² actuals.
- *Disconfort tèrmic*: l'any 2021 el Departament de Justícia ha fet actuacions per millorar les condicions de climatització i evitar les altes temperatures que assoleix aquest edifici. Està previst que finalitzin durant el segon semestre de 2022.

- *Absència de ventilació natural:* l'informe emès en el moment oportú pel departament d'avaluació periòdica de riscos laborals del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya va posar de relleu la necessitat de crear una circulació de corrent d'aire i que aquest sistema es reguli individualment en cada espai de treball. Avui dia continuem amb aquest problema, circumstància que s'ha vist agreujada per la situació de pandèmia que encara persisteix.

4.2.6. Fiscalia d'Àrea de Vilanova-Gavà

A la seu de Vilanova-Gavà es mantenen els coneguts problemes d'espai. A tall d'exemple, a la seu de Vilanova i la Geltrú, en un dels despatxos hi ha dos fiscals; en aquest espai hi ha manca de ventilació i llum natural, en tractar-se d'un despatx interior. La incorporació d'una fiscal de reforç va obligar a ubicar-la al despatx del fiscal de guàrdia, ja que no hi havia lloc on instal·lar-la.

Al mes de desembre i amb motiu de la visita de la nova gerent territorial se li va plantejar la problemàtica i una proposta de millora. Al gener la gerent va tornar, aquesta vegada acompanyada d'un arquitecte, amb l'objecte d'atendre les propostes de la fiscal en cap d'àrea. S'està a l'espera de resolució.

Pel que fa al municipi de Vilafranca del Penedès, la Fiscalia té reservat un espai a l'edifici dels jutjats de Vilafranca del Penedès que resulta clarament insuficient en el cas que finalment es creï una subseu d'aquesta Fiscalia d'Àrea en aquest municipi.

4.2.7. Fiscalia d'Àrea de Granollers

La Fiscalia d'Àrea de Granollers engloba els partits judicials de Granollers i de Mollet del Vallès. Amb relació al partit judicial de Mollet del Vallès, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya continua tramitant avui dia un expedient l'objecte del qual és establir una subseu de la fiscalia d'àrea. Tramita un expedient governatiu a aquest efecte de manera coordinada amb la Fiscalia Superior de Catalunya.

4.2.8. Fiscalia d'Àrea de Terrassa-Rubí

A la Fiscalia d'Àrea de Terrassa no es planteja cap problema respecte de les instal·lacions.

Així doncs, a Rubí, els jutjats estan repartits en dues seus, amb una distància a peu entre ells d'uns 15 minuts i no es compta amb seu de Fiscalia en cap dels dos edificis. A l'edifici més antic dels dos, l'espai destinat a Fiscalia fa més una funció de magatzem que de despatx de fiscals. Presenta problemes de manteniment i fins i tot d'higiene. En l'altra seu hi ha un despatx sense ordinador, fet que obliga els fiscals a portar l'ordinador portàtil.

4.3. Fiscalia Provincial de Girona

En general les instal·lacions són correctes, a excepció del cas de Santa Coloma de Farners; en aquesta població va caldre desplaçar dos dels jutjats a un nou local després de la creació del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 4, i s'està des de fa anys a l'espera del projecte d'un nou edifici judicial.

A l'octubre de 2019 es va fer una auditoria interna per determinar les necessitats de les diferents seus de la Fiscalia Provincial de Girona amb la finalitat d'adoptar mesures necessàries per a un tractament adequat de les dades de caràcter personal, en concret per garantir la custòdia deguda dels documents, carpetes, procediments i expedients.

D'aquestes necessitats i per mitjà d'ofici es va informar el fiscal superior de la comunitat autònoma, per tal que s'adoptessin les mesures necessàries per a un tractament adequat de les dades de caràcter personal. Tanmateix, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya no ha facilitat cap dels arxivadors amb portes i tancament que són necessaris per a diverses de les seus de Girona.

4.4. Fiscalia Provincial de Lleida

La seu principal de la Fiscalia a Lleida compta amb un espai correcte, encara que millorable, per als fiscals i funcionaris destinats. El dèficit principal es troba en l'escassetat de lloc per als cada vegada majors arxius de "causes vives", circumstància especialment preocupant a la Secció de Menors. Aquesta circumstància ha estat comunicada al Departament de Justícia de la Generalitat, sense gaire èxit de moment.

4.5. Fiscalia Provincial de la Tarragona

Amb relació a Tarragona, els problemes que es planteja tenen a de veure amb la falta d'espai al Palau de Justícia, ja que no es manifesta cap problema greu a la resta d'instal·lacions. Amb relació a la falta d'espai al Palau de Justícia, s'ha d'assenyalar que existeix un projecte per construir un nou palau de justícia que s'edificaria en un solar de 9.100 metres quadrats que es troba al costat del riu Francolí, al carrer Arquebisbe Pont i Gol, en una zona de nou eixamplament de la ciutat de Tarragona, a prop de l'Hospital Joan XXIII. A prop hi ha les instal·lacions de la Comandància de la Guàrdia Civil i la Comissaria de la Guàrdia Urbana. Aquest nou palau de justícia donaria cabuda a totes les instal·lacions relacionades amb l'Administració de justícia actualment repartides en vuit edificis diferents dispersos per la ciutat, amb una superfície d'uns 32.000 metres quadrats. El cost econòmic previst és d'uns setanta milions d'euros. Atès que durant el dia d'avui les vuit dependències judicials que hi ha a Tarragona sumen un total de 19.000 metres quadrats, és de preveure que pugui donar solució als problemes d'espai i dispersió que hi ha avui dia. El 31 de gener de 2022, la consellera de Justícia de la Generalitat, en una visita institucional a Tarragona, va manifestar que les obres del nou edifici s'inciarien a principis de 2023 i finalitzarien el 2024.

No hi ha més qüestions rellevants que comentar.

5. Mitjans tecnològics per a la gestió de la Fiscalia

5.1. Aspectes generals

L'escassa coordinació que durant la dècada de 1990 va haver-hi entre el Ministeri de Justícia, el CGPJ, la FGE i les comunitats autònomes amb relació a la informatització judicial, juntament amb el desenvolupament de les competències autonòmiques per aquestes últimes, va propiciar múltiples iniciatives per informatitzar l'àmbit judicial. Per això, actualment conviuen al nostre país nombroses aplicacions de gestió processal per a òrgans judicials i fiscals. A Catalunya, com a part del projecte d'informatització de l'Administració de justícia que va emprendre la Generalitat durant els anys 90, es van crear TEMIS (per a òrgans judicials) i GIF (per a fiscals). El manteniment de tot això suposa una gran dispersió de recursos econòmics i tècnics que en els últims anys s'està intentat reconduir.

L'objectiu de futur són les noves aplicacions judicials, ajustades al Test i a la descripció de la NOJ i la NOF, que integren sobre una sola base de dades i en un mateix entorn tant els òrgans judicials com la Fiscalia i els col·laboradors amb l'Administració de justícia (advocats, procuradors, pèrits, intèrprets, metges forenses, etc.). A Catalunya el projecte eJustícia compleix aquests requisits.

5.2. Projecte eJustícia

A grans trets, el projecte eJustícia persegueix els objectius següents:

- Agrupar els diferents sistemes d'informació i bases de dades existents sota una sola aplicació en què participin tots els actors de l'Administració de justícia, des de qualsevol de les seves oficines i unitats.
- Homogeneïtzar el sistema de treball, dissenyant fluxos de tramitació processal, definits per a cada jurisdicció i especialitat, que serveixin de guia als usuaris i permetin la tramitació telemàtica.
- Automatitzar els processos per agilitar la tramitació dels expedients judicials i reduir el temps de resposta.
- Millorar la qualitat i la seguretat de les dades.
- Crear un sistema flexible, homogeni, adaptable a qualsevol jurisdicció i modificació normativa.

El sistema eJustícia.cat, encara en fase de desenvolupament, s'articula en diferents mòduls per adaptar-se a diferents models organitzatius i està implantat parcialment als òrgans judicials. La Fiscalia va començar a incorporar-s'hi durant l'any 2016.

La taula següent resumeix la implantació territorial dels mòduls d'eJustícia fins al moment a la Fiscalia, per ordre cronològic:

Mòdul	Territori / Zona	Data
Civil - Dictàmens	Barcelona – Jutjats de primera instància	17/10/2016
Civil - Dictàmens	Barcelona - Família i capacitats	20/02/2017
Civil - Dictàmens	Badalona i L'Hospitalet	18/04/2017
Civil - Dictàmens	Sabadell i Terrassa	08/05/2017

Civil - Dictàmens	Mataró i Granollers	22/05/2017
Fam/Cap (REF+TRA)	Mataró	04/07/2017
Fam/Cap (REF+TRA)	L'Hospitalet	22/02/2018
Fam/Cap (REF+TRA)	Terrassa	26/09/2019
Civil - Noves func.	Terrassa	09/03/2020
Civil – Noves func.	Terrassa	Reprès 19/10/2020
Observacions:		
Civil-Dictàmens	Primera versió del mòdul d'intercanvi d'informació entre Fiscalia i òrgans judicials a la jurisdicció civil.	
Civil-Noves func.	Nou mòdul d'intercanvi d'informació entre Fiscalia i òrgans judicials. Substituirà gradualment l'anterior.	
Fam/Cap	Mòdul de registre i tramitació de capacitats i internaments.	

Després de la paralització soferta durant el 2020, en què es van estroncar els plans de desplegament previstos, el 2021 s'ha treballat per recuperar el ritme: al juliol s'han reprès les tasques, però no s'ha incorporat cap fiscalia més. Els límits pressupostaris condicionen en gran mesura les possibilitats d'implantació. Tot i això, durant la tardor de 2021 s'aconsegueixen desplegar diverses millores sol·licitades per Terrassa i que eren bàsiques per continuar amb l'extensió a més fiscalies de la nova aplicació. El punt clau encara pendent és la preparació d'un mòdul d'estadística que permeti obtenir les dades sol·licitades per la FGE per confeccionar les memòries, o almenys disposar d'una alternativa efectiva, encara que sigui a partir d'extraccions dels tècnics de les dades disponibles en l'aplicació.

5.3. Situació de l'àrea informàtica a les fiscalies de Catalunya

Actualment estem en un període de transició cap al nou entorn eJusticia, però la migració al nou sistema és molt més lenta del que seria desitjable. Els punts següents resumeixen la situació:

- Gran part dels recursos disponibles es destinen al projecte eJusticia. Malauradament, el seu cost i complexitat n'alenteixen la implantació.
- Durant el període dilatat d'implantació del projecte eJusticia, les aplicacions ja existents (TEMIS en jutjats i GIF a les fiscalies) continuen prestant servei a les àrees no cobertes per eJusticia.cat.
- El transvasament de recursos a favor d'eJusticia.cat redueix el desenvolupament i manteniment de les aplicacions ja existents (GIF entre elles) al mínim. Per això, tenim serioses dificultats per seguir el ritme de modificacions reclamades per l'entorn i per implantar a GIF les adaptacions proposades des de la FGE.
- El desenvolupament i manteniment d'aplicacions de gestió processal està externalitzat; se n'ocupa l'empresa tecnològica T-Systems.

En els últims anys el Departament està fent un notable esforç per impulsar diverses mesures tendents a millorar la situació abans descrita:

- Mantenir en la mesura del possible la dotació de tècnics destinats al desenvolupament i manteniment de GIF.
- Prioritzar els projectes que optimitzin els recursos de la Fiscalia.
- Renovar periòdicament els equips i el programa instal·lats. Durant 2020 i 2021 per facilitar el teletreball i reduir els efectes de la pandèmia a les unitats judicials el Departament ha desplegat més de 800 ordinadors portàtils, per permetre, a més de virtualitzar aplicacions dels jutjats, poder teletreballar. A Fiscalia, atès que GIF no està virtualitzat, no es pot teletreballar, amb el retard que suposa de cara a les previsions legals d'aquest tipus de treball i, una cosa encara més important, la impossibilitat de reduir el risc de contagi, especialment en els moments d'augment de la incidència, ja que s'ha de mantenir la presencialitat de tots els funcionaris. Durant 2021 s'ha iniciat la distribució de portàtils a funcionaris amb un total de quatre unitats a la Fiscalia Superior, cinc a la Fiscalia Provincial de Barcelona, dos a la de Girona, dos més a Lleida i cap a Tarragona, atès que aquesta Fiscalia hi ha renunciat, per la qual cosa es van distribuir entre les altres. Els portàtils van anar assignats a personal destinat a les secretaries dels caps i al personal d'organització. L'ús dels avantatges del portàtil sol limitar-se normalment a les reunions i formacions a distància, com va ser el cas del segon dels cursos de SAPGUI, però certament facultaria els posseïdors a teletreballar en cas necessari, atès que són funcionaris que no utilitzen GIF en el seu dia a dia. Això permetria mantenir operatius a distància llocs de treball essencials per al funcionament de les fiscalies.

5.4. Mitjans a disposició dels fiscals i funcionaris

L'any 2017 va finalitzar la substitució dels nous equips informàtics en totes les fiscalies de Catalunya, ara dotats d'una maqueta basada en el sistema operatiu Windows 8 i un conjunt complet d'aplicacions. Actualment el Departament està treballant per evolucionar les aplicacions cap a Microsoft 365.

Els ordinadors instal·lats presenten lleugeres variacions depenent del perfil d'usuari, però gran part de les aplicacions són comunes. El programa a disposició dels usuaris incorpora, entre d'altres, les aplicacions de gestió processal e-justicia.cat, Temis i GIF; els navegadors Firefox, Chrome, Edge i Explorer; les aplicacions ofimàtiques Word, Excel, Powerpoint, Publisher i Outlook, i els seus equivalents en programa lliure de Lliure Office; diverses utilitats per a manipulació de gràfics, visualització de vídeos, enregistrament de CD, etc. A més, els fiscals tenen accés a diverses bases de dades per consultar textos legals i jurisprudència, Registre de la Propietat, Registre Mercantil, etc.

Els fiscals i alguns funcionaris disposen d'ordinadors portàtils connectats a una base, amb teclat i pantalles externs. La resta de funcionaris disposen d'ordinadors de sobretaula. Depenent del cas, els usuaris disposen d'impressores locals connectades directament al seu equip o impressores de xarxa compartides. En els últims anys el Departament ha instal·lat nombroses fotocopiadores multifunció (fotocopiadora / escàner / fax / impressora) que, oportunament configurades, funcionen també com a impressores de xarxa.

Els nous portàtils de funcionaris de què s'ha parlat en el punt anterior disposen d'un programa més actualitzat que la resta d'equips, amb Windows 10 i MS Office 16. També compten amb pantalla tàctil. També disposen, com en el cas dels fiscals, de VPN segura.

5.5. Suport tècnic

Consisteix, com a opció principal, en l'atenció telefònica prestada pel Servei d'Atenció a l'Usuari (SAU), que quan és possible resol directament la incidència donant les instruccions i l'orientació per telèfon mateix o connectant-se directament a l'ordinador de l'usuari. En cas necessari deriva la incidència a la unitat o empresa de serveis que correspongui.

A més, cada centre de treball compta amb un o diversos dinamitzadors, en la majoria dels casos destinats físicament al mateix centre de treball, que presten tasques de suport directe en l'àrea informàtica.

Com a millora s'ha d'assenyalar que durant 2021 el responsable d'informàtica de la Fiscalia Superior va aconseguir disposar de la connexió remota amb què fins ara només comptava el SAU i els dinamitzadors. Aquesta opció possibilita l'atenció directa des de la Fiscalia Superior a l'usuari afectat, fiscal o funcionari, de manera alternativa o paral·lela al SAU. Suposa una agilitat de la resolució d'incidències que no impliquin gestió de programa o maquinari. Encara que en aquest últim cas calgui l'actuació del SAU o dels tècnics, també pot suposar una ajuda per concretar la incidència i amb això també reduir el temps de resolució.

5.6. Actuacions en l'exercici 2021

Seguidament una ressenya breu, no exhaustiva, de les actuacions relacionades amb GIF i TEMIS, executades durant l'any 2021 amb incidència a la Fiscalia:

Tasques de manteniment de GIF i TEMIS
Manteniment d'usuaris (altes, trasllats, baixes, canvis de perfil d'usuari, etc.)
Resolució d'incidències d'accés a GIF de diversos usuaris
Extraccions estadístiques no disponibles en GIF
Resolució d'incidències d'accés a l'aplicació GIF o a algun dels seus mòduls
Resolució d'errors en l'exportació de consultes estadístiques a Excel
Resolució d'errors en la conversió de fitxers
Gestió del pilot per al desplegament de l'evolució de GIF a Powerbuilder 19

Tasques sota demanda
Reorganització de les estadístiques de GIF per ajustar-se a les estadístiques sol·licitades per la FGE. Es tracta d'una millora extensa i molt complexa que, en aquesta primera fase, suposa renombrar, precisar i, en alguns casos fusionar, les consultes automàtiques actuals de GIF per crear una nova estructura estadística que s'ajusti a la terminologia i dades de fons sol·licitades per la FGE. Per a una segona fase prioritzada a partir del 2022 en endavant, donades les limitacions pressuposades, es deixen algunes consultes que s'hauran de crear des de zero en no existir actualment a GIF.
Reorganització dels delictes de GIF per ajustar-se millor als descriptius actualitzats.

Durant l'any 2021 s'ha treballat en una versió d'actualització de GIF que estava finalitzada el desembre de 2021, pendent de desplegament durant el primer trimestre de 2022. Es va sol·licitar l'ajornament del desplegament a l'abril de 2022 perquè impactava en les estadístiques i era imprescindible evitar canvis que poguessin suposar qualsevol risc

d'afectació, per improbable que pogués ser, durant l'obtenció de l'estadística per a la preparació de les memòries.

Altres actuacions relatives a l'àrea informàtica dutes a terme durant 2021

Realització des de la UA de dos cursos SAPGUI-AINOA per a totes les fiscalies de Catalunya: el primer d'ells, durant la primavera, relatiu a fiscals substituïts; el segon, durant el mes de desembre i relatiu a fiscals titulars. Actualment l'aplicació està disponible en producció per a ambdues funcionalitats.

Des d'aquest any 2021 es disposa d'una aplicació d'enregistrament de vídeo instal·lada en el portàtil del responsable d'informàtica de la Fiscalia Superior. L'objectiu d'aquesta aplicació és la confecció de petites píndoles de formació o temes d'ajuda a l'usuari en què resulti pràctic el format vídeo de curta durada. Gràcies a això es va confeccionar i remetre als usuaris un primer vídeo de formació per a la configuració del compte de correu electrònic específic per a contencions administratiu dins la Fiscalia Superior.

Durant el mes de maig de 2021 es va dur a terme el primer curs telemàtic a la Fiscalia de Catalunya. El curs es deia "Registre d'elements estadísticament rellevants", amb l'objectiu de millorar el coneixement de les afectacions sobre l'estadística de les dades registrals, i va ser preparat a petició de la fiscal en cap d'àrea de Mataró-Arenys. En concret va ser efectuat, aprofitant el curt període de coincidència en el lloc de treball, pel responsable d'informàtica fins aquell moment, David Ferrés, i per la persona que ocupa el seu lloc després de la seva jubilació, Jordi Domènech. El curs va ser impartit en col·laboració amb el CEJFE, que va donar suport administratiu i va facilitar els ordinadors portàtils als funcionaris de Mataró i Arenys per seguir el curs. Es va utilitzar l'aplicació TEAMS i es fer dues sessions, en dies consecutius, per evitar interrompre la feina diària dels funcionaris.

El 2021 es va utilitzar per primera vegada a la Fiscalia de Catalunya l'aplicació WEBEX per dur a terme les juntes de fiscals. Es va decidir fer-lo servir per raó del gran nombre de fiscals intervinents, i això plantejava dubtes sobre la capacitat de TEAMS per suportar un nombre tan alt de participants.

Realització telemàtica amb TEAMS de juntes de fiscals de manera habitual.

5.7. Qüestions plantejades per les fiscalies territorials

5.7.1. Aspectes negatius

Resum dels aspectes negatius recollits en les memòries de les fiscalies provincials:

- Desconnexió entre GIF i TEMIS.
- Limitacions derivades de l'àmbit provincial de GIF. En relació amb aquest punt s'està gestionant el desplegament d'una aplicació per permetre als fiscals SIMF l'accés als GIF de totes les províncies de Catalunya.
- Queden fora del GIF les jurisdiccions contenciosa administrativa, social i mercantil, a més de vigilància penitenciària.
- El processador de textos incorporat a GIF-Penal és antic i limitat.

- Mòdul de Presó Preventiva de GIF pendent d'implantació a Barcelona en considerar que no compleix les necessitats fixades per FGE.
- Insuficiència del GIF per al control correcte de les executòries.
- GIF no permet un control temporal efectiu de les causes complexes, prorrogades o de termini màxim.
- Insuficiència de la llista de delictes de GIF i del seu sistema d'etiquetat de procediments. Durant 2021 s'ha treballat en una millora que s'hauria de desplegar durant 2022.
- GIF té limitacions en la generació d'algunes estadístiques exigides en la memòria anual. S'està treballant per millorar-ho, com s'ha indicat anteriorment.
- Gran demora en la implantació del nou sistema e-Justicia.cat. De moment només s'ha iniciat la incorporació de la Fiscalia en jurisdicció civil.
- Poca integració de la Fiscalia en el sistema e-Justicia.cat.
- Poca participació de les fiscalies provincials en el desenvolupament tècnic de l'aplicació e-Justicia.cat.
- La integració parcial de la Fiscalia en el sistema e-Justicia fa necessari perpetuar el trasllat físic dels expedients, amb els problemes de registre i control que això suposa.
- La pandèmia de 2020, especialment en les primeres setmanes, va evidenciar les mancances i dificultats per teletreballar. S'han produït algunes millores descrites en apartats anteriors, però estem lluny de la situació desitjable.
- És necessari millorar la formació dels usuaris en el maneig correcte del sistema de gestió processal per millorar la qualitat de les dades.

5.7.2. Aspectes positius

- Implantació satisfactòria del nou sistema e-Justicia-Civil en diverses demarcacions. Encara que la integració de la Fiscalia encara no és plena (les comunicacions entre òrgans judicials i fiscalies no s'han implementat), els funcionaris i fiscals poden accedir als expedients digitals en mode consulta.
- El mòdul de gestió dels presos preventius de GIF (implantat el 2011) és utilitzat satisfactòriament a les províncies de Girona, Lleida i Tarragona (segueix pendent la seva implantació a la província de Barcelona, com s'ha indicat en el punt 1.7.1.).
- Generalització de la inclusió de documents rellevants a GIF (qualificació, extracte, recursos, peticions de presó, etc.), malgrat les limitacions del sistema.
- L'accés de la Fiscalia en mode consulta a les aplicacions de gestió processal e-Justicia i TEMIS2 suposa grans beneficis (estalvi de temps i mitjans, immediatesa).
- Utilització d'èxit del correu electrònic per agilitzar determinats tràmits com la comunicació amb els cossos policials, realització de visats, etc.
- Gran utilitat dels ordinadors portàtils subministrats als fiscals per facilitar l'elaboració de qualificacions en forma immediata, sobretot en l'àmbit de la guàrdia en seus judicials diferents a la del fiscal. Permet l'ús de l'ordinador en el marc del judici oral:

possibilita tant la consulta de jurisprudència davant al·legacions sorprenents com l'aprofitament d'extractes en causes d'una extensió o complexitat especial.

- Destaca l'ús intensiu que els fiscals donen als mitjans informàtics posats a la seva disposició, en elaborar ells mateixos pràcticament la totalitat dels escrits, a més d'efectuar freqüents consultes jurisprudencials.
- Gran utilitat de les unitats de xarxa compartides, on s'emmagatzema informació d'interès per als fiscals i funcionaris (notes de servei, circulars, plans de serveis, plantilles, etc.).
- Utilització freqüent i profitosa dels equips de videoconferència, especialment durant el servei de guàrdia, per intervenir en les compareixences de presó i en les convocades per a l'adopció d'ordres de protecció a les víctimes de violència domèstica o de gènere.
- Utilitat de GIF com a eina per consultar l'història processal i delictiu dels delinqüents i l'estat de les seves causes penals.
- Gran utilitat de la base de dades del Registre Central de Penats i Rebels.
- Utilització d'èxit de les aplicacions TEAMS i WEBEX per dur a terme virtualment les juntes de fiscals en cap de Catalunya.
- Ampliació de la capacitat de les bústies corporatives en cas necessari.
- Disponibilitat de VPN segura per a la connexió dels portàtils dels fiscals.
- Disponibilitat d'eines OCR en impressores multifunció de cadascuna de les fiscalies.

6. Instruccions generals i consultes

Durant l'any 2021 aquesta Fiscalia Superior ha emès una instrucció el contingut resumit de la qual és el següent:

Instrucció 1/2021

En aquesta instrucció el fiscal superior disposa que en tots els casos en què s'impugnin resolucions de les audiències provincials, el coneixement de les quals correspongui a la Sala d'Apel·lacions del TSJC, en el moment d'interposar-les s'ha de remetre a aquesta Fiscalia Superior una còpia del recurs, si escau, de l'escrit d'adhesió, així com de la sentència o resolució impugnades.

CAPÍTOL II. ACTIVITAT DE LES FISCALIES TERRITORIALS

1. Penal

1.1. Evolució dels procediments penals

Aquest apartat revisa la dinàmica de l'activitat processal de l'àmbit penal a Catalunya durant els anys 2020 i 2021. En alguns casos es comenten sèries històriques més extenses perquè s'aprecii amb millor perspectiva l'evolució de les dades.

Les fonts de les dades han estat les estadístiques anuals de les fiscalies provincials i les fiscalies d'àrea. Centrem l'atenció en l'evolució interanual de les dades per a tot Catalunya, atès que l'evolució en cada província ha estat comentada detalladament pels fiscals provincials en les seves memòries respectives.

FACTORS A CONSIDERAR EN LA INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS OBTINGUTS:

- A Catalunya els sistemes informàtics de jutjats (TEMIS) i de Fiscalia (GIF) no comparteixen les seves bases de dades ni intercanvien informació de manera automàtica. La Fiscalia té coneixement de les incoacions per les vies tradicionals (l·listes, oficis, notificacions, etc.), per la qual cosa no podem garantir que constin en el nostre sistema tots els procediments judicials incoats. La disponibilitat d'executar des de Fiscalia consultes sobre TEMIS redueix notablement l'impacte potencial d'aquest factor. El nou sistema e-Justicia.cat, que sí que comparteix bases de dades, està ja funcionant en la jurisdicció civil, per bé que encara pendent de desplegament general, però la versió per a la jurisdicció penal es troba encara en fase d'estudi i presa de requeriments.
- En el comptatge de procediments incoats assumim el solapament que es produeix a causa de les inhibicions, acumulacions i transformacions. Tal com destaquen en les seves memòries les fiscalies provincials, també podria donar lloc a biaixos deguts a criteris de registre.
- Existeix un cert desfasament temporal entre la comissió del delictes i la incoació del procediment penal. Per això entre les causes incoades durant un any, un petit percentatge correspon a fets comesos en exercicis anteriors. De la mateixa manera alguns delictes comesos l'any memorial seran incoats com a assumpte penal l'any següent.
- Un cert nombre de procediments que en realitat manquen de rellevància penal són incoats i arxivats ràpidament, per la raó indicada, fet que engrandeix les xifres estadístiques d'incoacions.
- El desglossament de la província de Barcelona en fiscalies d'àrea només es tindrà en compte puntualment. L'anàlisi estadística es basarà en l'evolució conjunta de tota la província.
- Les memòries de les fiscalies provincials destaquen la dificultat d'una anàlisi comparativa fina entre les dades d'aquest any 2021 i les de l'any anterior. Coincidim plenament amb aquest punt. Aquesta complexitat és deguda a l'afectació que la pandèmia, en particular el confinament per l'estat d'alarma, va tenir sobre les dades de l'any 2020. Es van detectar canvis en els valors de certs delictes que sens dubte van registrar un efecte a causa de la pandèmia. El problema és que no necessàriament el

100% de l'efecte va ser motivat per aquesta causa; les dades presenten sovint variacions anuals; per això el resultat final es va veure afectat pels canvis normals en un any habitual i, a més, els deguts a la pandèmia. L'esforç per intentar discernir, o almenys delimitar, ambdós efectes va ser un punt important de la memòria anterior. Aquest any ens trobem amb un problema similar. La comparació amb l'any anterior és difícil en no tractar-se d'un any normal, tal com s'ha comentat.

- Considerem per això que les tendències d'aquest any en relació amb l'anterior han de ser analitzades amb prudència.

1.1.1. Diligències prèvies

En memòries anteriors assenyalàvem la forta caiguda percentual de gairebé tots els paràmetres relatius a les diligències prèvies. Especialment rellevant va resultar la reforma de l'article 248 de la LECr, que l'any 2016 va comportar una reducció del nombre d'incoacions propera al 60%.

La taula següent aglutina l'evolució de les diligències prèvies de les quatre províncies catalanes en el bienni 2020-21. Per a detalls sobre l'evolució en cada província o dins les àrees remetem a les memòries respectives.

			Catalunya		
			2020	2021	Evol.%
DILIGÈNCIES PRÈVIES	Volum	Pendents l'1 de gener	36.494	37.831	3,66
		Incoades en l'any	193.507	210.539	8,80
		Incoades en l'any amb entrada a Fiscalia	152.534	166.145	8,92
		Reobertes en l'any	6.008	5.261	-12,43
		Pendents el 31 de desembre	43.363	42.001	-3,14
	Finalitzades	Per acumulació/inhibició	37.506	30.105	-19,73
		Per arxivament definitiu	25.904	18.712	-27,76
		Per sobreseïment provisional	151.329	136.178	-10,01
	Transformades	Judici delictiu lleu	3.980	3.678	-7,59
		En procediment abreujat	28.961	29.515	1,91
		En sumari	394	428	8,63
		En tribunal jurat	59	40	-32,20
		En diligències urgents	2.645	2.440	-7,75
ART. 324 LECr	Declaració complexitat		2.763	362	-86,90
	Declaració termini màxim		1.058	422	-60,11

Prèvies incoades: antigament s'incoaven a Catalunya més de 500.000 prèvies. Aquesta xifra disminuïa de forma lenta però continuada des de 2010, amb caigudes situades entre el 3% i el 5% anual. El 2016 el descens va ser de -57,43% (arran de l'entrada en vigor de la reforma de l'article 284.2 de la LECr) i es va situar en 202.946 prèvies. De 2017 a 2019 el valor va augmentar lleument fins a situar-se al voltant dels 209.000 procediments. El 2020 es va produir un descens, segurament per efecte de la pandèmia, amb un valor de 193.507 prèvies incoades. El 2021 s'ha produït un ascens del 8,80% fins a les 210.539 incoacions.

Si considerem el nombre de **prèvies incoades amb entrada a Fiscalia**, que en el bienni 2015-16 va caure un -60%, observem que el 2017 aquest ítem va repuntar pràcticament un 5%, el 2018 un 2,17% i el 2019 un 5,4%. El 2020 va quedar la xifra en 152.534 procediments. El 2021 la dada s'ha mantingut molt propera a l'anterior, amb un augment del 8,92% fins als 166.145 casos. S'ha mantingut la tendència a l'estabilització lleugerament a l'alça respecte a la marcada per les dades de 2020.

El nombre de **prèvies reobertes** va caure un -22,46% el 2016. El 2017 va continuar la tendència descendent amb un -12,17%. El 2018 el descens va ser de només el -2,42%, el 2019 de -0,29% i el 2020 de -3,8%, fins a quedar en 6.008. El 2021 es va mantenir la línia descendent històrica, aquesta vegada amb un -12,43%, baixant fins als 5.261 casos.

Pel que fa a les **formes de finalització**, s'han produït descensos similars en les tres opcions: un -19,73% per acumulació/inhibició, un -27,76% per arxivament definitiu i un -10,01% per sobreseïment provisional. S'ha trencat la tendència lleu a l'ascens de l'últim bienni.

En memòries anteriors ja vam exposar que les xifres de **prèvies transformades en uns altres procediments** presenten valors molt diferents segons la província i l'any observat. Aquest fenomen pot respondre a la diferència de criteri dels òrgans judicials a l'hora d'incoar nous procediments. En uns casos es tipifiquen els fets de forma al més ajustada possible, iniciant el procediment que correspongui; en uns altres casos s'opta per incoar pràcticament tots els atestats com a diligències prèvies per a després transformar-les, inhibir-les o acumular-les. L'acomodament a les recents reformes processals també pot explicar en part les oscil·lacions observades. Per al conjunt de Catalunya, en els últims anys les prèvies transformades en uns altres procediments s'acosten o superen lleugerament les 30.000. Concretament, el 2019 van ser 32.085, i el 2020 van arribar a 36.039, és a dir, un augment del 12,3%. Aquest últim any, 2021, s'ha produït un ascens mínim de només un 0,17%.

Pel que fa a la **litispendència**, com vam exposar en exercicis anteriors, recordem que l'aplicació processal GIF automatitza el tancament de procediments sobre la base de la seqüència de passos anotats. És per això que l'omissió de passos genera disfuncions i som conscients que les xifres de procediments tancats poden no coincidir amb la realitat. En els últims anys s'han dut a terme diversos tancaments automàtics massius, acordats amb les quatre fiscalies provincials. Aquests tancaments van afectar procediments que apareixien com a oberts però eren antics i presentaven un llarg període d'inactivitat processal. La revisió de procediments efectuada arran de l'entrada en vigor de l'article 324 de la LECr també va contribuir a detectar procediments que no havien de constar com a pendants. D'igual manera es van revisar les validacions de GIF que determinen l'estat dels procediments, per fer-les més precises. Tot això explica que des de 2016-17 s'hagin observat caigudes en la litispendència. En el bienni 2016-17, la litispendència en data 31 de desembre va passar de 79.009 a 63.766 procediments, fet que suposa un descens de -19%, aproximadament. En el bienni 2017-18 ha passat de 63.766 a 59.124, corresponent a una reducció de -7,61%. Abans d'executar el recompte estadístic corresponent a l'exercici 2019 es va constatar que encara existien gran quantitat de procediments ja finalitzats que constaven com a oberts a GIF perquè no s'havia anotat el pas de tancament corresponent. Per resoldre aquesta inconsistència, es van consensuar amb els fiscals de la xarxa SIMF de Catalunya un conjunt de criteris que permetessin fer un procés de tancament automàtic massiu de diligències prèvies (i també d'uns altres procediments) indegudament obertes. Amb això en el bienni 2018 a 2019 la litispendència es va reduir moltíssim, fins a les 36.494 a tot Catalunya. Una xifra que, tal com s'indicava en la memòria de 2019, era plausible i molt pròxima a la realitat processal. El 2020 es va trencar la tendència i es van comptabilitzar com a pendants un total

de 43.363 procediments. La pandèmia, sens dubte, va haver de tenir un impacte negatiu en la feina de jutjats i fiscalies, tal com va assenyalar la Fiscalia Provincial de Tarragona, i a més aquest any no es va executar cap tancament massiu automàtic. Aquests dos fets podrien, almenys en part, haver condicionat l'ascens detectat el 2020 després de descensos continuats. El 2021 els valors semblen haver-se estabilitzat amb un resultat de 42.001, fet que suposa un lleuger descens amb un valor de -3,14%

Respecte a la **declaració de complexitat** de les diligències prèvies, es va observar un canvi de tendència el 2020, amb un descens de -28,3%: es va passar de 3.856 a 2.763. El 2021 s'ha aguditzat el descens fins a -86,90%, amb un caiguda fins als 362 assumptes. Pel que fa a les **declaracions de termini màxim**, segueixen la seva tendència descendent ja observada en els tres biennis anteriors. En l'exercici 2020 la reducció va ser de -30,3%, més intensa que la del bienni anterior, que va ser de gairebé de -10%. La reducció ha seguit accelerant-se des dels 1.058 fins als 422 assumptes, una caiguda de -60,11%. Malgrat que l'any 2020 l'impacte de la pandèmia va poder tenir efectes imprevistos sobre molts valors estadístics, la caiguda contínua sembla apuntalar la idea que la reforma legal ha estat assumida i s'està aconseguint una tramitació més breu, ajustada a les previsions.

Procediments abreujats

El procediment abreujat representava fins a l'any 2015 aproximadament el 3% o el 4% de les incoacions als jutjats d'instrucció. Amb la supressió dels judicis de faltes i la creació del nou procediment per a l'enjudiciament de delictes lleus, més la dràstica caiguda del nombre de prèvies, el procediment abreujat ha doblat el seu valor percentual i des de 2016 acapara del 7% al 8% del total dels procediments incoats.

La taula següent mostra l'evolució dels procediments abreujats en el bienni 2020-21 per a tot Catalunya. Per a l'anàlisi detallada de l'evolució en cada província, remetem a les memòries provincials respectives.

			Catalunya		
			2020	2021	Evol. %
PROCEDIMENTS ABREUJATS EN JUTJATS D'INSTRUCCIÓ	Volum	Pendents l'1 de gener	9.238	7.387	-20,04
		Reoberts durant l'any	165	161	-2,42
		Incoats durant l'any	28.665	28.923	0,90
		Pendents el 31 de desembre	9.406	11.399	21,19
	Tramitació	Qualificats davant el jutjat penal	24.407	23.060	-5,52
		Qualificats davant l'Audiència Provincial	1.679	1.478	-11,97
		Sobreseïments/Arxivaments	2.780	2.506	-9,86
		Transformació en uns altres procediments	578	451	-21,97

Des de l'any 2012 fins al 2015, en comparació amb la caiguda contínua del nombre de prèvies, es va observar un descens més suau del nombre de **procediments abreujats incoats**. A partir de l'any 2016 es produeixen oscil·lacions, per bé que no gaire grans. El 2018 va augmentar un 11,18%; el 2019 l'ascens va ser mínim, un 0,02%. El 2020 el nombre d'incoacions va ser de 28.665, amb un ascens del 13,15%. Malgrat que el 2020 va ser en el seu moment l'any més extrem dels analitzats fins llavors, es va considerar que no se separava gaire de la tendència general. Des del 2016 s'ha mantingut en un rang estable amb oscil·lacions màximes per sota del 15%, i força immune al brusc descens de les prèvies

esdevingut el 2016. El 2021 es manté el valor marcat per 2020 amb un ascens de menys de l'1% (0,90%) per assolir les 28.923 incoacions.

Les **reobertures** en els procediments abreujats són numèricament poc rellevants especialment en comparació amb el volum d'incoacions. Aquest paràmetre s'ha reduït un (-2,42%) i s'ha situat en 161 reobertures.

Pel que fa a les **qualificacions**, els seus valors es mantenen molt similars en els últims anys fins als augments generals de 2020 amb valors entre el 14 i el 23%. El 2021, en canvi, s'ha produït una caiguda de -5,52% respecte de les qualificades davant els jutjats penals i de (-11,97%) davant l'Audiència Provincial. S'han situat respectivament en 23.060 i 1.478 assumptes qualificats.

De manera similar també ha canviat la tendència en els **sobreseïments i arxivaments**. Aquest paràmetre, que anava disminuint en els últims anys, en particular el 2019 es van registrar caigudes en totes les províncies, amb un descens global de -30,38%, va patir el 2020 un ascens del 43,7% fins a assolir els 2.780 procediments. L'any memorial ha disminuït un -9,86% fins als 2.506 casos i ha recuperat el camí descendent dels anys anteriors a 2020.

La **transformació en uns altres procediments** ha presentat oscil·lacions contínues en els últims anys. El 2020 va mantenir la tendència a l'alça, que es va constatar el 2019, amb un augment del 25,9%, fins als 578 assumptes transformats. El 2021, en canvi, ha descendit fins als 451 assumptes, és a dir, una caiguda de -21,97%.

1.1.2. Diligències urgents

Aquest procediment, que preveuen els articles 795 i següents de la LECr, pretén donar una resposta judicial ràpida per resoldre determinats delictes i s'ha convertit en una eina molt efectiva per optimitzar el procés penal.

La memòria de Lleida assenyala que les diligències urgents han evitat el col·lapse dels jutjats penals en reduir la seva càrrega de treball de manera rellevant

La taula següent resumeix l'evolució de les diligències urgents a Catalunya en el bienni 2020-21. Les memòries provincials, a què ens remetem per a més detall, analitzen l'evolució en cada província.

			Catalunya		
			2020	2021	Evol. %
DILIGÈNCIES URGENTS	Volum	Incoades durant l'any	28.043	38.439	37,07
	Destí	Sobreseïment/Arxivament	4.846	5.192	7,14
		Transformació en diligències prèvies	4.488	4.238	-5,57
		Transformació en judici delictu lleu	790	713	-9,75
		Acumulació/Inhibició	2.148	2.055	-4,33
		Qualificació	24.186	26.125	8,02
	Sentències	Sentència de conformitat	14.306	16.214	13,34

El nombre d'**incoacions** anava disminuint de manera continuada des de 2010, però el 2016 es va produir un canvi de tendència, una d'ascendent que s'ha anat mantenint, fins i tot el 2019, amb un augment durant aquest any del 6,11%, fins a assolir les 37.050 incoacions, ja a prop de les 40.000 incoacions de fa una dècada. En canvi, el 2020 s'ha produït una reducció i ha quedat en 28.043 procediments. No hi ha cap dubte de l'efecte rellevant de la pandèmia en aquest valor del 2020, que queda ben palès si observem del 37,07% el 2021 fins a assolir les 38.439 incoacions.

El **sobreseïment** va caure el 2020 un -2%. S'ha computat el 2020 un total de 4.846 procediments urgents sobreseguts/arxivats, amb una tendència molt lleugera a la baixa, igual que el 2019. El 2021 s'ha produït un augment del 7,13% fins a assolir els 5.192 assumptes.

Les **urgents transformades en prèvies** han trencat la línia ascendent experimentada en exercicis anteriors. L'increment va ser del 2,2% el 2020 i l'any memorial ha patit una reducció de -5,57%, fins als 4.238 casos.

Les diligències urgents **transformades en procediments per a l'enjudiciament de delictes lleus**, que van patir un canvi de tendència el 2020 respecte als dos anys anteriors (augment del 6,6% i pas de 741 a 790 transformacions), han tornat a la tendència negativa durant 2021, amb un descens de -9,75% fins a quedar en els 713 assumptes.

Pel que fa a les **acumulacions i inhibicions**, que el 2019 van augmentar un 1,51% i el 2020 va consolidar la tendència alcista amb un percentatge del 6,2% fins a assolir les 2.148, han caigut el 2021 un -4,33% fins a les 2.055 urgents.

Analitzant l'evolució de les **qualificacions** emeses en aquest procediment, observem que després d'uns anys amb poques variacions, el 2018 es va iniciar un notable repunt alcista, que es correspon amb l'increment de les incoacions i el 2019 va continuar a l'alça, amb un 6,82%. En canvi, el 2020 es va produir un feble canvi de tendència amb un descens de (-1.3%) fins a 24.186 qualificacions. El 2021 s'ha recuperat la tendència a l'alça marcada abans de 2020, amb un augment del 8% fins a arribar a les 26.125. Sens dubte la lleugera caiguda de l'any anterior explica en part l'augment d'aquest any. Caldrà esperar als propers exercicis per confirmar la tendència, ja fora de perill de l'efecte pertorbador de la pandèmia.

El nombre de **sentències de conformitat** dictades en diligències urgents el 2020 va caure en totes les províncies, amb descensos entre el -20% i el -29% excepte a la de Barcelona, en què va pujar un 32,6%. El major volum de les dades de Barcelona va provocar que per al conjunt de Catalunya es produís un ascens del 7,4%, passant de 13.320 a 14.306 sentències. L'any 2021 es produeix un ascens en la dada global del 13,34% fins a assolir les 16.214 sentències, amb un ascens en totes les províncies.

1.1.3. Delictes lleus

La taula següent aglutina l'evolució d'aquest procediment en el bienni 2020-21 per al conjunt de Catalunya.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
JUDICIS DELICTES LLEUS	Incoacions	70.497	66.260	-6,01
	Celebrats amb MF	30.761	32.295	4,99
SENTÈNCIES EN DELICTES LLEUS	Condemnatòries	26.667	23.839	-10,60
	Absolutòries	8.691	11.141	28,19
	Recursos del MF	16	10	-37,5

En les **incoacions**, si ens remuntem a alguns anys endarrere, observem que el seu volum ha passat de 107.851 el 2015 (primer any en què es va registrar aquest tipus de procediments) a 70.497 el 2020 i ha seguit disminuint fins a assolir aquest any memorial els 66.260 casos (-6,01%). En qualsevol cas, el volum d'aquests procediments és clarament inferior al que antigament acaparaven els judicis de faltes, que freqüentment superava les 200.000 incoacions anuals a Catalunya.

Tenint en compte el nombre de **judicis celebrats amb assistència del fiscal**, després d'haver baixat durant uns quants anys, el 2019 es va trencar la tendència i es mantenen en xifres pràcticament iguals al 2018. El 2020 va semblar recuperar-se la tendència anterior al descens (s'ha situat en 30.761), per bé que el 2021 es va tornar a un lleuger augment, del 4,99%, més en concordança amb l'observat el 2019.

La Fiscalia de Lleida destaca la falta de concentració dels assenyaments que requereixen assistència del Ministeri Fiscal com un problema greu especialment per a una Fiscalia amb una província de gran extensió territorial. La creació de les adscripcions provisionals de Cervera i Balaguer han pal·liat una mica el problema, segons assenyala.

1.1.4. Sumaris

La **incoació** de sumaris davant el jutjat d'instrucció presenta variacions de tendències segons la província i l'any analitzat, però al conjunt de Catalunya s'anava observant els últims anys una tendència alcista. El 2012 es van registrar 390 sumaris, xifra que va anar creixent gradualment fins a assolir els 409 el 2017, els 425 el 2018 i els 551 el 2019. El 2020 es va trencar la tendència: va disminuir un -13,4% fins als 477 sumaris incoats. Durant 2021 s'ha retornat a la tendència alcista amb un augment del 19,08% fins als 568 assumptes, i ha superat els 551 del 2019. Cal pensar, doncs, que les dades del 2020, fora de la línia general, puguin explicar-se, almenys en part, per la pandèmia.

			Catalunya		
			2020	2021	Evol. %
SUMARIS	Jutjat	Incoats durant l'any	477	568	19,08
		Reoberts durant l'any	7	10	42,86
		Pendents l'1 de gener	387	327	-15,50
		Pendents el 31 de desembre	365	336	-7,95
		Conclusos	481	621	29,11
		Transformacions	3	6	100
	Audiència	Qualificacions	356	475	33,43
		Sobreseïments/Arxivaments	57	80	40,35
		Revocacions	12	23	91,67
ARTICLE 324 LECr		Declaració complexitat	29	8	-72,41
		Declaració termini màxim	2	4	100

El nombre de **qualificacions** va augmentar el 2019 un 9,20%; una altra vegada el 2020 es va trencar la tendència per bé que en aquest cas mantenint el mateix volum, 356, exactament el mateix valor que el 2019. El 2021 s'ha produït un augment important del 33,43%, en part a causa de l'augment d'incoacions i potser d'una menor activitat de qualificació durant 2020 degut probablement als efectes de la pandèmia.

Pel que fa als efectes de l'**aplicació de l'article 324 de la LECr**, després de la revisió massiva duta a terme el 2016, les xifres de declaracions de complexitat marcaven una clara tendència a la baixa fins al 2019. El 2020 es va registrar un augment del 123%. El 2021 el descens és de -72,14%; s'ha passat de 29 a 8 casos. Les declaracions, de termini màxim, van passar el 2020 de 6 a 2, amb un descens del valor de -66,7%, s'ha mantingut així la tendència sostinguda al descens dels últims anys. El 2021, en canvi, s'ha produït un augment del 100% en passar de 2 a 4 assumptes. Els grans canvis percentuals en la tendència de les declaracions de complexitat i de termini màxim pot explicar-se per l'argument indicat en les memòries anteriors, en les quals es deia que el volum baix d'aquests paràmetres pot generar que un petit canvi quantitatiu comporti grans canvis percentuals no necessàriament amb cap significació respecte a l'existència de tendències de fons.

1.1.5. Procediments de la Llei del jurat

L'evolució de les dades d'aquest tipus de procediment és complexa d'analitzar, atès que el valor absolut baix de les xifres pot provocar variacions percentuals rellevants amb una petita variació en el nombre dels valors registrats. Com hem indicat en el punt anterior, aquests canvis percentuals, per rellevants que siguin, no necessàriament són significatius pel que fa a la tendència que puguin marcar. Només tendències sostingudes durant molts anys poden ser considerades reals.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
TRIBUNAL DEL JURAT	Incoacions	206	163	-20,87
	Sobreseïments/Arxivaments	13	29	123,08
	Qualificacions	93	144	54,84
	Judicis	39	59	51,28
	Conformitats sense judici	20	46	130

La **incoació** de procediments del jurat és la més reduïda, fet bastant lògic tenint en compte la gravetat dels delictes dirigits en aquest procediment. El 2016 es va produir un petit repunt del 2% i el 2017 l'augment va ser del 35,29%. El 2018 va seguir el corrent alcista, amb un increment del 43,48%, fins a assolir els 99 procediments. El 2019 va continuar augmentant un 82,83%. La tendència alcista es va mantenir el 2020 però es va trencar la inèrcia de superar cada any l'augment percentual de l'any precedent, com havia ocorregut els últims tres analitzats, en augmentar un 13,8%, fins a assolir les 206 incoacions, superant, això sí, la xifra del 2019 i, per això, marcant una nova xifra màxima de les registrades els últims anys. El 2021 s'ha produït un descens marcat de -20,87. Caldrà esperar els propers anys per confirmar si hi ha hagut un canvi de tendència, atès que al valor qualitatiu baix de les dades cal afegir l'efecte complex que la pandèmia pot haver tingut sobre les dades del 2021.

El nombre de **sobreseïments** va passar l'any anterior de 16 a 13, la qual cosa va suposar un descens de -18,8%. Durant aquest any s'ha produït un augment del 123,08%, dada molt similar a la del 2019, en què va créixer un 128%.

Les **qualificacions**, després del lleuger descens de -3,1% de l'any 2020, que van passar de 96 a 93, han patit un gran augment: han pujat fins a les 144 (54,84% més).

Els **judicis** han passat de 39 a 59, un ascens important, 51%, amb la qual cosa s'ha assolit i superat el valor de l'any 2019, que va ser de 55 judicis.

Finalment, observem un gran augment de les **conformitats sense judici**, que han passat de 20 a 46, un 130%, superant també el valor de 2019, que va ser de 31 casos.

La memòria de la província de Barcelona posa de manifest el poc reflex del treball real d'aquest servei en els barems de productivitat. També fa referència, igual que ho fa la Fiscalia de Tarragona, a l'impacte que ha suposat l'Acord del Ple del Tribunal Suprem, de 9 de març de 2017, en matèria de competència, l'aplicació del qual ha comportat un increment rellevant de procediments del jurat. Ambdues fiscalies provincials, Barcelona i Tarragona, expressen l'oportunitat d'excloure de la competència del tribunal del jurat els delictes d'amenaques condicionals, omissió del deure de socors i violació de domicili, basant-se en la desproporció existent entre l'esforç i la complexitat que exigeix el procediment respecte a l'entitat de les penes imposables en els delictes indicats.

La memòria de la província de Barcelona destaca la posada en marxa de l'acord del president de l'Audiència Provincial de Barcelona de 4.10.2021 en el marc del Protocol d'actuació en els judicis amb jurat per a la gestió de les conformitats. Els objectius eren la convocatòria i celebració d'una vista prèvia a l'assenyalament del judici per valorar la durada de la prova i, si escau, el plantejament d'una possible conformitat. De les 15 vistes assenyalades durant novembre i desembre de 2021 es van signar 12 conformitats. El balanç és positiu: permet complir els objectius del Protocol a què es fa referència i suposa un estalvi de diners per a l'erari públic i de temps a les parts, els testimonis, pèrits i funcionaris.

1.1.6. Escrits de qualificació

Un dels actes més rellevants de l'activitat del Ministeri Fiscal és la formulació de l'escrit d'acusació, en què valora i tipifica jurídicament els fets. És un bon indicador del volum de treball en l'àmbit penal. Constatem un comportament força regular d'aquest paràmetre durant el temps dins cada província i també en conjunt, encara que presenta fluctuacions a l'alça o a la baixa depenent del període o província considerades.

La taula següent mostra el nombre de qualificacions emeses a les quatre províncies catalanes, en el bienni 2020-21, per als diversos tipus de procediment, i el total per a Catalunya, amb la taxa d'evolució interanual.

Agrupant totes les qualificacions emeses en qualsevol tipus de procediment, veiem que el 2018 es van assolir 45.229 qualificacions i el 2019 les 47.694, la qual cosa suposava un augment del 5,45%. El 2020 es va mantenir la línia ascendent amb un augment del 6,35% fins a assolir les 50.721 qualificacions. Aquesta tendència ha continuat el 2021 en augmentar lleument fins a les 51.282 (1,11%).

		Urgents	Procediment abreujat			Sumari	Jurat	Total
			Penal	Aud. Prov.	Subtotal			
Catalunya	2021	26.125	23.060	1.478	24.538	475	144	51.282
	2020	24.186	24.407	1.679	26.086	356	93	50.721
	Evol. %	8,02	-5,52	-11,97	-5,93	33,43	54,84	1,11

Constatem que la major part de les qualificacions s'han emès aquest any en diligències urgents, seguides molt de prop pels procediments abreujats. Les diligències urgents recuperen el primer lloc que ocupaven el 2019, una clara mostra de la importància d'aquest

tipus de procediment per alleugerir la càrrega dels òrgans judicials. Les qualificacions en sumaris i procediments del jurat són estadísticament poc importants.

Per al conjunt de Catalunya, el nombre de qualificacions **en diligències urgents** ha oscil·lat històricament entre 20.000 i 22.000 a l'any. El 2018 el seu volum va augmentar gairebé un 11% respecte de 2017, amb la qual cosa es va trencar el sostre fins a assolir les 22.935. El 2019 es va mantenir l'increment i va assolir un nou màxim de 24.500 qualificacions. Amb la dada del petit descens registrat el 2020 –baixant un limitat -1,28% fins a les 24.186 qualificacions– semblava confirmar-se la hipòtesi plantejada en la memòria de 2019 en el sentit de consolidar-se, per a aquest paràmetre, una nova franja entre les 23.000 i les 25.000 qualificacions. El 2021 s'ha superat aquest rang fins a les 26.125, per la qual cosa caldrà esperar les dades dels propers anys per saber si podem donar per consolidats o no els valors proposats en la memòria de 2019.

Pel que fa a qualificacions **en procediment abreuja**t, el seu volum total fluctuava fins al 2019 entre les 21.000 i les 23.000, en concret aquest últim any va assolir un total de 22.742. El 2020 va seguir a l'alça, amb un augment rellevant del 14,12% en les qualificacions davant el jutjat penal; es van situar en 24.407 i un 23,91% davant l'Audiència Provincial fins a assolir les 1.679. En conjunt, el 2020 l'indicador va augmentar un 14,70% fins a les 26.086 qualificacions. El 2021 ha patit un lleuger descens de -5,93% fins a caure fins a les 24.538 qualificacions, encara per damunt del supòsit límit apuntat en la memòria de 2019 de 23.000.

Les qualificacions **en sumari** oscil·len habitualment entre les 300 i les 350 anuals, en xifres rodones. El 2019, van assolir per al conjunt de Catalunya les 356 qualificacions. El 2020 es va mantenir el mateix nombre global, 356. El 2021 s'ha produït un augment important, 33,42%, fins a les 475. Caldrà veure si aquesta superació del llindar tradicional és una tendència a consolidar o només un possible efecte de la pandèmia sobre les dades de 2020 i sobre la capacitat de tramitació que hagi pogut endarrerir les qualificacions de 2020 a 2021. Caldrà seguir amb atenció l'evolució dels propers anys.

Pel que fa al **procediment de la Llei del jurat**, a Catalunya s'emeten històricament entre 40 i 60 qualificacions a l'any. El 2018 es va produir un gran repunt, superior al 68%, que va portar aquest indicador a les 69 qualificacions. El 2019 un altre increment superior al 39% va elevar la xifra fins a les 96. El 2020 semblava que la tendència podia estar estabilitzant-se, després dels grans augments comentats, atès que va patir un descens del 3,13%, és a dir, 93 qualificacions. 2021 ha demostrat que 2020 va ser novament anòmal en aquestes dades, i ha mantingut la tendència dels anys anteriors al pandèmic: ha augmentat un 54,84% fins a assolir les 144 qualificacions.

1.1.7. Mesures cautelars

En la taula següent, que aglutina la informació estadística per al conjunt de Catalunya, veiem com en el bienni 2020-21 han disminuït totes les peticions del fiscal; pel que fa als resultats també han baixat tots els valors llevat del de rebutjar l'acord de presó amb fiança, que ha patit un augment de l'11,11%. Remetem a les memòries de les fiscalies provincials per a informació més detallada.

			Catalunya		
			2020	2021	Evol. %
SOL·LICITUDS DE PRESÓ	Petició de presó sense fiança	Disposada per l'òrgan	2.567	2.104	-18,04
		No disposada	1.560	1.080	-30,77
	Petició de presó amb fiança	Disposada per l'òrgan	25	19	-24
		No disposada	9	10	11,11
	Petició de llibertat	Disposada per l'òrgan	194	158	-18,56
		No disposada per l'òrgan	21	20	-4,76

La Fiscalia manté com a línia d'actuació la sol·licitud, sempre motivada, de presó provisional en tots aquells supòsits en què tècnicament és factible, encara que es prevegi que el jutjat no l'acordarà. Com es pot veure en la taula anterior, en la majoria dels casos els jutges resolen de conformitat amb la petició del fiscal.

Partint de la informació continguda en les estadístiques provincials i d'àrea, així com en les memòries respectives, podem concretar els delictes pels quals se sol·licita presó provisional a Catalunya, classificats per títol del Codi penal. Es repeteix, amb lleus variacions, la distribució d'exercicis anteriors. Gairebé la meitat són delictes contra el patrimoni; a continuació, amb percentatges menors, els delictes de lesions i contra la salut pública; a major distància, amb percentatges inferiors al 10%, els delictes contra la llibertat sexual, contra l'Administració de justícia, contra la llibertat, etc.

1.1.8. Judicis

La taula següent mostra les assistències a judicis davant els jutjats penals i l'Audiència Provincial a Catalunya, els anys del 2020 i 2021. S'hi especifica el resultat de la sessió i la taxa d'evolució interanual.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
Davant jutjat d'instrucció en delictes lleus	Celebrats	34.549	34.421	-0,37
	Suspesos	4.306	5.288	22,81
Davant jutjat penal en pr. abreujat i dil. urgents	Celebrats	24.327	26.184	7,63
	Suspesos	26.390	18.841	-28,61
Davant l'Aud. Prov. en pr. abreujat, sumari i jurat	Celebrats	1.314	1.899	44,52
	Suspesos	836	902	7,89

Judicis davant el jutjat d'instrucció, per delictes lleus: els judicis celebrats han passat de 34.549 el 2020 a 34.421 el 2021, és a dir, un descens mínim de -0,37%. Els judicis suspesos el 2020 van ser 4.306 i el 2021 van arribar als 5.288, fet que suposa un increment del 22,81%. Com es comentava en la memòria anterior, les dades de 2020, sens dubte, van estar afectades per l'estat d'alarma, que va poder motivar un bon nombre de suspensions i un temps durant el qual no es van assenyalar nous judicis; els baixos números del 2021 són més difícils d'interpretar, malgrat que no és descartable que almenys durant els primers mesos, encara sota els efectes de les diferents onades pandèmiques, els contagis i les baixes per ser contacte estret, provoquessin inassistències justificades i això podria explicar aquest augment de les suspensions durant 2021. Els celebrats es podrien veure reduïts per aquest percentatge més elevat de suspensions i fins i tot per la prevenció de no assenyalar

com és habitual en moments de gran incidència de la COVID-19 per evitar suspensions més que possibles.

Judicis davant jutjats penals : de manera similar al cas anterior es veu una clara afectació per la pandèmia en les tendències anuals. Els judicis celebrats van passar de 25.532 el 2019 a 24.327 el 2020, és a dir, un descens de -4,7%. El 2021 s'han recuperat fins als 26.184, superant els valors de 2019, amb un augment del 7,62% respecte a 2020. Més clar és l'efecte en les suspensions. El 2020 hi va haver 26.390 suspensions amb un enorme augment del 49,9%. El 2021 la reducció ha estat espectacular: de -28,61 fins als 18.841 assumptes, la qual cosa mostra clarament la recuperació ja prevista en la memòria anterior. Probablement no ha estat una recuperació total a causa de l'efecte de les suspensions per contagis i baixes apuntat per al cas dels delictes lleus.

Judicis davant l'Audiència Provincial : els judicis celebrats van caure l'any anterior de 1.749 el 2019 a 1.314 el 2020, és a dir, una baixada de -24,9%. Els suspesos van augmentar un 10%: van passar de 760 a 836. Les dades de 2021 marquen una alça clara i comprensible dels celebrats, que pugen a 1.899, un 44,52% més, i se supera el valor de 2019 i clarament recupera àmpliament la caiguda del 2020. Certament en suspensions no ha estat així. Es produeix una alça dels 836 de 2020 als 902 de 2021, un 7,89% d'augment. La interpretació que apuntem és que, havent augmentat tant les celebracions, podríem estar davant un esforç per intentar recuperar el retard sofert per la pandèmia i també podria ser en part motivat per assenyalaments per intentar conformitats, un fet que, com s'apunta en les memòries provincials, és cada vegada més freqüent. La falta d'un tipus d'assenyalament específic motiva que sigui computat com a assenyalament ordinari, amb la qual cosa augmenten els valors d'aquests últims, i a la vegada els casos en què no s'assoleixi conformitat provocarien la suspensió i farien augmentar aquestes. Així podríem explicar la situació mostrada en les dades abans detallades. Els propers anys haurien d'aclarir la possible tendència a un augment en paral·lel d'assenyalaments i suspensions per fer descobrir un efecte real de les vistes per a conformitats, ja fora de l'efecte de la pandèmia.

La memòria de Barcelona assenyala la problemàtica que, amb caràcter general, els assenyalaments es facin al marge de la Fiscalia. Això impacta especialment en els procediments adjudicats als serveis especials a causa del solapament cada vegada més freqüent de casos. Cal afegir dues noves circumstàncies cada vegada més freqüents en els assenyalaments de macrojudicis. Un primer fenomen consisteix en assenyalaments no continuats, saltats fins i tot durant setmanes o mesos a causa del dèficit de sales adequades. Aquest fet afecta el desenvolupament adequat del judici oral. En segon lloc, el desdoblament cada vegada més habitual de les seccions penals de l'Audiència facilitat per l'increment de magistrats de la plantilla o per l'aprovació de comissió de servei. Això suposa l'actuació de dos tribunals per part d'una mateixa secció, fet que impacta en els serveis de la Fiscalia.

Sentències

Jutjats penals

La taula següent mostra el nombre de sentències dictades a Catalunya pels jutjats penals en procediments abreujats i judicis ràpids els anys 2020 i 2021, amb la taxa d'evolució interanual. Els resultats es desglossen per a sentències condemnatòries i absolutòries i, en cada cas, conformitat o disconformitat del fiscal.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
Condemnatòries	Conforme fiscal per conformitat	13.022	14.050	7,89
	Conforme fiscal sense conformitat	5.061	8.394	65,85
	Disconforme fiscal	797	992	24,47
	Subtotal	18.880	23.436	24,13
Absolutòries	Conforme fiscal	2.146	2.184	1,77
	Disconforme fiscal	4.087	4.347	6,36
	Subtotal	6.233	6.531	4,78
Total		25.113	29.967	19,33

En tots els valors s'aprecien ascensos, alguns especialment rellevants. Una situació totalment oposada a la soferta l'any anterior. En la memòria anterior s'assenyalava que, malgrat que l'efecte de la pandèmia resultava difícil de valorar, tot apuntava que hauria de tenir certa responsabilitat en el descens general sofert el 2020. Veiem com d'encertada sembla que és aquesta afirmació. Els propers anys acabaran probablement de confirmar l'excepcionalitat de les dades de l'any 2020.

El **total de sentències** (agrupant condemnatòries i absolutòries), que augmentava de manera continuada fins a l'any 2015, va registrar caigudes consecutives fins al 2018, moment en què va arribar a les 27.308 sentències, i es va mantenir gairebé invariable el 2019, en què va augmentar només en 71 sentències, un 0,26%, per quedar en 27.379. El 2020 va recuperar la tendència de descens, amb una caiguda de -8,28% i una reducció del valor fins a les 25.113 sentències. L'any memorial marca una recuperació important (19,33%): augmenta fins a les 29.967 sentències.

Pel que fa al repartiment percentual de les sentències dels jutjats penals, en funció del seu resultat, apreciem que les sentències condemnatòries acaparen poc més del 78% del total i superen lleument el valor de l'any 2020. És destacable l'alt percentatge de sentències amb conformitat de l'acusat, que suposen més del 46% del total de sentències i més del 59%. Es tracta d'un repartiment lleugerament inferior al d'exercicis anteriors. Concretament 5% menys en el primer cas i un descens més acusat, el 10%, en el segon cas.

També observem que les sentències absolutòries suposen el 21,79% del total. Pràcticament en 1/3 d'elles el fiscal hi està conforme i en els altres 2/3 hi està disconforme, valors aquests últims equivalents als de l'any 2020.

La memòria de Barcelona analitza les disfuncions que impedeixen un major èxit d'aquesta institució. Destaca especialment el termini limitat per aconseguir la conformitat segons es preveu en el protocol d'aplicació. També assenyala que s'hauria de tenir en compte la possibilitat, fins i tot no legalment prevista, de concedir beneficis penològics per a les conformitats anticipades, igual que ocorre amb les realitzades en les diligències urgents en l'àmbit de l'article 801 LECr. La memòria de Girona assenyala el poc interès d'imputats i els seus advocats a assolir conformitats en els primers estadis del procediment, especialment si es tracta de penes que hagin de ser complertes, per extensió o reincidència.

La memòria de la Fiscalia de Girona destaca les dilacions en la tramitació com a motiu de preocupació ja que suposa l'aplicació freqüent de l'atenuant de dilacions indegudes, una major dificultat probatòria i la falta d'interès d'investigats i els seus lletrats en conformitats en la guàrdia o en fase d'instrucció davant la perspectiva que el judici i la possible condemna

siguin en data remota. Això últim comporta menys conformitats i, com a resultat, més litispendència davant els jutjats d'instrucció i del penal.

La memòria de la Fiscalia Provincial de Tarragona assenyala que la majoria de jutjats penals i també l'Audiència dediquen sessions específiques a facilitar la negociació per a una eventual conformitat. Indica també que aquest factor incrementa el percentatge de conformitats aconseguides.

Sales penals de l'Audiència Provincial

La taula següent mostra el nombre de sentències dictades a Catalunya per les sales penals de l'Audiència Provincial en procediments abreuats, sumaris i jurats, els anys 2020 i 2021, amb la taxa d'evolució interanual. Els resultats es desglossen per a sentències condemnatòries i absolutòries i, en cada cas, conformitat o disconformitat del fiscal.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
Condemnatòries	Conforme fiscal per conformitat	691	983	42,26
	Conforme fiscal sense conformitat	249	343	37,75
	Disconforme fiscal	148	193	30,41
	Subtotal	1.088	1.519	39,61
Absolutòries	Conforme fiscal	59	83	40,68
	Disconforme fiscal	160	267	66,88
	Subtotal	219	350	59,82
Total		1.307	1.869	42,99

De manera similar al cas de les sentències dels penals en les audiències es produeixen augments de tots els indicadors. També, com en el cas dels penals, aquests canvis són oposats als descensos de 2020, que van afectar tots els valors llevat d'un, que va ser l'únic que va patir un augment, això sí, inferior al 2%. Aquest mateix valor augmenta aquest any memorial un 66,88%. Caldrà esperar als propers anys per estar-ne segurs, però tot sembla indicar que la caiguda el 2020 va ser deguda a la pandèmia.

Destaquem l'altíssim percentatge de sentències condemnatòries favorables a la tesi de la Fiscalia, un mica més del 87% per al conjunt de Catalunya, un valor molt similar al dels anys 2020 i 2019. Considerant que el total de sentències (condemnatòries i absolutòries) és de 1.869 i que el fiscal ha mostrat la seva conformitat en 1.409, constatem que el 75,38% de les sentències coincideixen amb les tesis del fiscal, un valor molt similar al del 2020 i 2019.

El nombre total de sentències (agrupant condemnatòries i absolutòries) va passar de 1.307 a 1.869, és a dir, un augment del 42,99%.

Les sentències condemnatòries acaparen el 81,27% del total. És destacable l'alt percentatge de sentències amb conformitat de l'acusat, que suposen el 53% del total. Valors pràcticament idèntics als de l'any 2020 i 2019.

La memòria de Tarragona destaca diversos casos particulars pel que fa a retards i litispendència. Remetem a la memòria corresponent per a més detalls.

1.1.9. Diligències d'investigació

Recollim en aquest apartat el comportament global de les diligències d'investigació penal durant el període 2020-21. S'ha pres com a font de dades l'estadística de les quatre fiscalies provincials.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
Incoades	Total	1.452	1.309	-9,85
Origen	Testimoni de procediment judicial	90	114	26,67
	Denúncia de l'Administració	758	541	-28,63
	Atestat de la policia	99	91	-8,08
	D'ofici	32	50	56,25
	Denúncia de particulars	396	439	10,86
	Altres	77	74	-3,90
Destí	Remeses al jutjat	462	328	-29,84
	Arxivades	1.255	1.006	-19,84
Litispendència	Pendents l'1 de gener	261	283	8,43
	Pendents el 31 de desembre	598	228	-61,87
Proced. acceptació	Total proced. acceptació	0	0	0

Pel que fa al nombre d'**incoacions**, fins a l'any 2013 eren del voltant de les 1.000 anuals, però a partir de 2014, arran de les instruccions de la FGE relatives a la supressió de les diligències "informatives", es va produir un gran creixement en totes les províncies, que va situar el volum al voltant de les 1.600 incoacions anuals. El 2017 observem un nou increment que les fa arribar fins a les 1.876 incoacions. El 2018 constatem un augment superior al 12% i el 2019 de gairebé el 10%, per la qual cosa es van assolir les 2.315 diligències d'investigació, un nou màxim històric a Catalunya. El 2020, en canvi, es va trencar la tendència de manera clara amb un descens global de -37,3% fins a les 1.452 incoacions. L'any memorial va registrar un manteniment de la tendència negativa de l'any 2020 però amb un valor molt menor, el -9,85%. Per tant, el valor de 1.309 incoacions podria ser la confirmació que la reducció de 2020 no era només motivada per la pandèmia, que potser només va imprimir més força al descens, o potser no sigui així i, en realitat, ens trobem davant un 2021 de transició cap a valors novament positius. Caldrà esperar als propers anys per confirmar en quina situació ens trobem.

Pel que fa a l'**origen de les diligències**, no hi ha un patró fix en totes les províncies ni en cada any. El 2021 es manté com a font majoritària les denúncies de l'Administració, igual que el 2020, per bé que amb una nova caiguda de -28,63%, seguida ja a poca distància per les denúncies de particulars.

El gràfic següent il·lustra el **destí de les diligències d'investigació** a Catalunya en el bienni 2020-21. Observem que la proporció d'arxivaments davant de les remissions varia notablement; predominen en ambdós casos els primers. El 2020, al conjunt de Catalunya, es van arxivar 1.255 diligències d'investigació i se'n van remetre al jutjat 462. El 2020 se'n van arxivar 1.006 i se'n van remetre al jutjat 328. Amb això, 2021 manté el canvi de tendència iniciat l'any 2020, per bé que en l'any memorial la caiguda és doble, un -29,84 de les

remissions i un -19,84 dels arxivaments. Per a més informació, remetem aquí a la anàlisi detalladíssima recollida en la memòria de la Fiscalia Provincial de Barcelona.

1.1.10. Executòries: organització del servei i control de l'execució

Les memòries de les quatre fiscalies provincials exposen detalladament els criteris d'organització del servei d'executòries i de control de l'execució.

Respecte al compliment de la Instrucció 1/2010, i en especial a l'assignació d'un fiscal específic per a cada executòria, la solució adoptada en cada fiscalia depèn de múltiples factors (amplitud de la plantilla, dispersió dels òrgans judicials en el territori, possibilitat de compatibilitzar l'assignació exclusiva d'executòries amb la resta de serveis, etc.). A causa de les dificultats indicades en les memòries respectives cap fiscalia provincial ha pogut implantar completament un servei especial d'execució penal, encara que és palès que totes han fet esforços tendents a aquest objectiu i han aconseguit en alguns casos una vinculació estreta entre determinats grups de fiscals i executòries atribuïdes a aquests per raó de la matèria o especialitat.

La taula següent aglutina el nombre d'executòries despatxades i els dictàmens emesos a Catalunya en els exercicis 2020 i 2021, amb la seva evolució interanual.

		Catalunya		
		2020	2021	Evol. %
Davant l'Audiència Provincial	Executòries despatxades	2.961	3.609	21,88
	Dictàmens emesos	5.311	6.959	31,03
Davant els jutjats penals	Executòries despatxades	73.907	66.907	-9,47
	Dictàmens emesos	120.480	116.001	-3,72

Observem un efecte contrari al de l'any anterior. Es produeix un augment percentual superior al 20% dels paràmetres davant les audiències i un descens lleu en els relatius als jutjats penals. Tenint en compte l'augment de les sentències dictades per ambdós tipus d'organismes durant 2021, sembla lògic l'augment mostrat en la taula per a les audiències però no sembla tan lògic el petit descens dels paràmetres dels jutjats penals, llevat que s'hagi produït un cert retard en l'efecte d'augment d'executòries respecte a les sentències dictades, potser a causa del gran nombre de sentències tramitades pels penals. Caldrà estar atents a l'evolució dels propers exercicis per saber com es veuen afectats els paràmetres de les executòries i tenir opció d'entendre millor les dades.

1.1.11. Altres qüestions d'interès

La Fiscalia Provincial de Barcelona desenvolupa dues qüestions:

a) Les dificultats que suposa per al servei que els assenyalaments es facin, amb caràcter general, al marge de la Fiscalia. Això és especialment rellevant en el cas dels procediments assignats a serveis especials (delictes econòmics, delinqüència organitzada...) en produir-se cada vegada amb més freqüència solapaments de judicis complexos en les mateixes dates.

b) La necessitat i/o conveniència de l'assistència dels fiscals de les fiscalies d'àrea a judicis de l'Audiència Provincial. Cal assenyalar la no existència de seccions desplaçades de l'Audiència en cap de les sis fiscalies d'àrea de la província. El tema ja ha estat consensuat entre els afectats i està pendent de formalitzar.

La Fiscalia Provincial de Tarragona detalla el problema dels retards a dictar sentència una vegada finalitzat el judici oral a la Secció Quarta de l'Audiència.

La Fiscalia Provincial de Lleida destaca la xifra elevadíssima de sobreseïments provisionals els últims anys i assenyala que mostra que encara una part de la feina de fiscalies i jutjats està centrada a tramitar assumptes que no arriben al seu destí.

1.2. Evolució de la criminalitat

Abans d'entrar en l'anàlisi de l'evolució de la criminalitat, i amb l'objecte de facilitar una millor comprensió de les dades que es mostren, hem de fer els aclariments següents:

En data 14 de març de 2020, es va publicar en el BOE el RD 463/2020, pel qual es va declarar l'estat d'alarma per a gestió de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. L'aplicació d'aquest reial decret va comportar restriccions en la mobilitat i el confinament domiciliaris. És innegable que l'aplicació d'aquestes mesures el 2020 va tenir influència en la comissió dels fets delictius; es va produir una clara disminució del nombre de delictes comesos.

Amb l'aixecament progressiu de les mesures restrictives a la mobilitat el 2021 i la tornada progressiva a la normalitat, les xifres de delictes han tornat a augmentar.

Metodologia per a l'anàlisi de la criminalitat

Per analitzar l'evolució de la criminalitat ens basem en les estadístiques anuals de les fiscalies provincials, una vegada validades per la FGE. Les xifres que es mostren corresponen a la suma dels delictes incoats en diligències prèvies i diligències urgents.

En general, cal tenir també present, i assumir-se, que el recompte del conjunt de delictes prequalificats en procediments comporta un cert solapament derivat de la transformació d'uns procediments en uns altres. Per evitar aquesta confusió, el comptatge hauria d'estar basat en assumptes i no en procediments. Però de moment aquest criteri comptable no és exigut per la FGE.

La primera aproximació a l'evolució de la criminalitat la fem basant-nos essencialment en els títols del Codi penal, per bé que en algun cas la referència es fa a algun capítol concret d'un títol. Aquesta aproximació ofereix una visió sense detall, però global i fàcilment tractable, que permet analitzar l'evolució temporal de grans grups de delictes i obviar en certa manera les freqüents modificacions de la llista de delictes.

Delictes agrupats segons els títols del Codi penal a què corresponen	2021	2020	Evolució	%V - 2021
De l'homicidi i les seves formes	574	467	22,91	0,21
De l'avortament	2	2	0,00	0,00
De les lesions	110.069	96.380	14,20	39,72
De les lesions al fetus	30	17	76,47	0,01
Relatius a la manipulació genètica	1	0	-	0,00
Contra la llibertat	9.220	7.299	26,32	3,33
De les tortures i altres delictes contra la integ. moral	3.353	3.048	10,01	1,21
Contra la llibertat sexual	5.375	3900	37,82	1,94
De l'omissió del deure de socors	48	48	0,00	0,02
Contra la intimitat	1.168	901	29,63	0,42
Contra l'honor	624	503	24,06	0,23
Contra les relacions familiars	2.748	2.265	21,32	0,99

Contra el patrimoni	51.768	51.387	0,74	18,68
Contra la Hisenda Pública i la Seguretat Social	60	65	-7,69	0,02
Contra els drets dels treballadors	263	127	107,09	0,09
Contra els drets dels ciutadans estrangers	111	97	14,43	0,04
Contra l'orden. terr., patrim. històric i medi ambient	263	279	-5,73	0,09
Contra la seguretat col·lectiva	227	164	38,41	0,08
Contra la salut pública	5.156	4.670	10,41	1,86
Contra la seguretat del trànsit	30.827	25.018	23,22	11,12
De les falsedats	3.313	2.605	27,18	1,20
Contra l'Administració pública	374	458	-18,34	0,13
Contra l'Administració de justícia	7.786	8.049	-3,27	2,81
Contra la Constitució	100	81	23,46	0,04
Contra l'ordre públic	5.118	4.525	13,10	1,85
De traïció, contra la pau i la defensa nacional	2	1	100,00	0,00
Contra la comunitat internacional	1	11	-90,91	0,00
Lleis especials. Contraban	24	29	-17,24	0,01
Lleis especials. Delictes electorals	203	397	-48,87	0,07
Lleis especials. Navegació aèria	1	0	-	0,00
Del tràfic d'éssers humans	14	12	16,67	0,01
Finançament il·legal de partits polítics	0	0	-	0,00
Reconeixement mutu de resolucions penals UE	0	0	-	0,00
Total delictes sense especificar	38.321	38.491	-0,44	13,83
	277.144	251.296	10,29	100

Els cinc títols més rellevants són “De les lesions”, “Contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic”, “Contra la seguretat del trànsit”, “Contra la llibertat” i “Contra l'Administració de justícia”, que representen el 75,66% del total dels delictes.

En la taula de delictes anterior, així com en les taules que s'exposaran a continuació, ha estat necessari fer ajustos en els valors.

1.2.1. Vida i integritat

Les dades que es mostren a continuació indiquen les dades obtingudes de l'estadística. Cal matisar que amb relació als delictes d'homicidi i assassinat les dades que es recullen corresponen al delicte consumat i a la temptativa, per bé que aquesta xifra serà corregida posteriorment, tenint en compte que, en un gran nombre de casos, les temptatives d'homicidis dolosos, freqüentment, acaben com un delicte de lesions agreujades de l'article 148 del Codi penal.

D'altra banda, els valors corresponents a homicidis i assassinats es mostren agregats. La justificació de fer-ho així és que no és possible determinar, en fase d'incoació d'un procediment, si estem davant un homicidi o un assassinat, fins que no recaigui sentència. Finalment, cal assenyalar que en el títol "De l'homicidi i les seves formes" considerem diligències prèvies, sumaris i procediments davant el jurat. La resta de títol recullen exclusivament diligències prèvies i urgents.

	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	411	329	52	50	21	27	90	61
Homicidi/Assassinat (consumat i temptativa)	389	299	26	38	18	22	78	51
Homicidi per imprudència	22	28	24	9	3	4	12	10
Auxili i inducció al suïcidi	0	2	2	3	0	1	0	0

	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	574	467	22,91	100
Homicidi/Assassinat (consumat i temptativa)	511	410	24,63	89,02
Homicidi per imprudència	61	51	19,61	10,63
Auxili i inducció al suïcidi	2	6	-66,67	0,35

A continuació, indiquem les dades obtingudes dels ME, que sí que recullen les dades de forma separada (temptativa de consumats). Hi poden haver diferències mínimes en relació amb el que hi ha expressat en les memòries de les fiscalies provincials, però preferim tractar així aquesta dada per qüestions d'homogeneïtat, ja que alguna fiscalia provincial no ofereix cap dada concreta sobre homicidis i assassinats.

	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Homicidis dolosos	29	30	6	4	2	1	10	2
Assassinats	7	5	0	3	0	1	0	1
Total	36	35	6	7	2	2	10	3

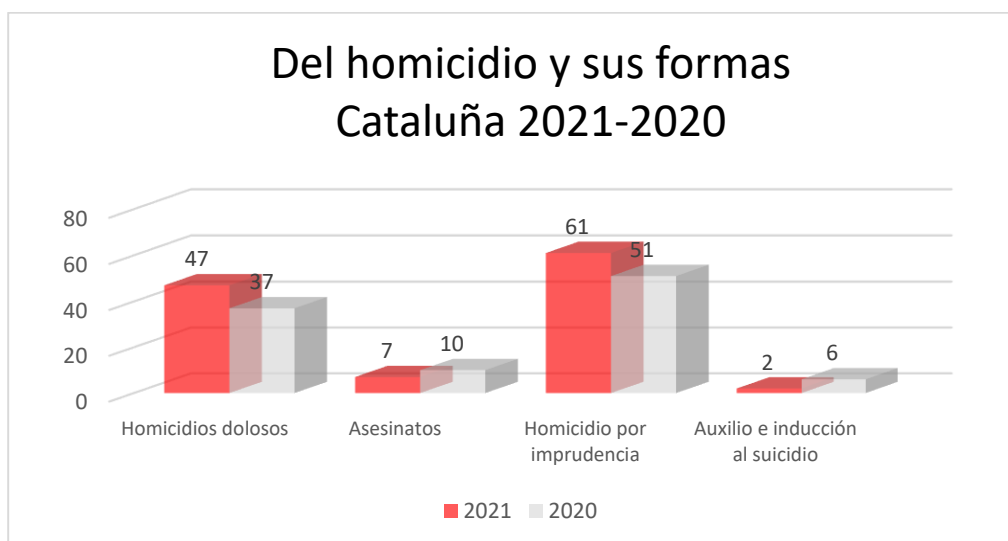
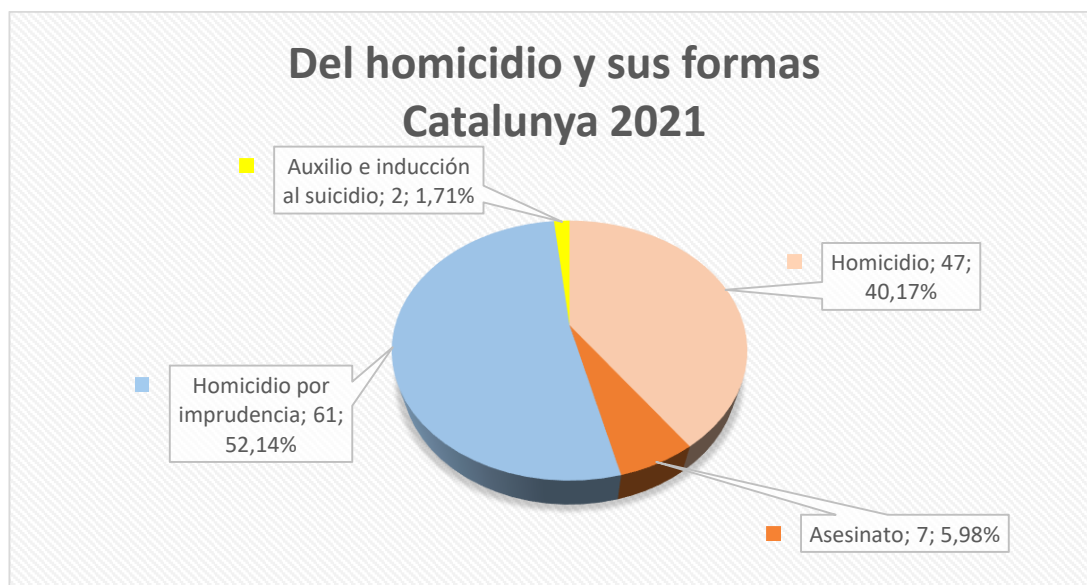
La taula següent incorpora en els valors anteriors l'homicidi per imprudència i l'auxili.

	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	58	65	32	19	5	7	22	13
Homicidis dolosos	29	30	6	4	2	1	10	2
Assassinats	7	5	0	3	0	1	0	1
Homicidi per imprudència	22	28	24	9	3	4	12	10
Auxili i inducció al suïcidi	0	2	2	3	0	1	0	0

Catalunya	2021	2020	Evol%.	V%
Homicidis dolosos	47	37	27,03	40,17
Assassinats	7	10	-30,00	5,98
Homicidi per imprudència	61	51	19,61	52,14
Auxili i inducció al suïcidi	2	6	-66,67	1,71
Total	117	104	12,50	100

S'ha produït un augment en els delictes d'aquest títol del 12,50%.

A continuació es mostren dos gràfics. El primer recull la distribució dels delictes per a l'any 2021 i el segon és un gràfic comparatiu entre 2020 i 2021.

Contra la llibertat sexual

Contra la llibertat sexual	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	3.975	2.830	506	408	292	202	602	460
Agressions sexuals	1.173	1.077	175	110	115	60	159	148
Abusos sexuals	1.863	999	145	140	68	60	201	118
Abús sexual amb accés carnal	37	22	8	7	8	1	9	6
Abús sexual amb engany	12	6	2	0	1	2	2	0
Assetjament sexual	54	39	7	12	5	6	11	10
Exhibicionisme i provocació sexual	34	35	8	7	11	6	13	3
Prostitució de persona menor d'edat o incapac	11	14	2	5	1	0	5	7
Prostitució de persona major d'edat	14	16	5	6	3	2	10	5

Utilització de menors amb fins pornogràfics	34	40	1	9	3	2	1	5
Producció, distribució o tinença de material pornogràfic.	44	57	3	10	4	3	6	7
Corrupció de menors	0	0	0	0	0	0	3	0
Abús sexual a menors de 16 anys	490	360	93	59	46	37	142	108
Agressió sexual a menors 16 anys	150	84	42	31	16	16	30	34
Assetjament per telecomunicacions a menors de 16 anys	27	29	7	3	3	3	8	3
Abús sexual amb engany sobre majors de 16 i menors de 18	0	0	0	0	0	0	2	1
Omissió dels deures de guarda del menor estat prost/corrupt.	0	0	0	0	0	0	0	0
Exhibició i provocació sexual sobre menors de 16 anys	30	51	8	9	8	4	0	5
Ús de prostitució de persona menor d'edat o incapaç	2	1	0	0	0	0	0	0
Assist. aspect. exhibició o porno	0	0	0	0	0	0	0	0

Contra la llibertat sexual	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	5.375	3.900	37,82	100
Agressions sexuals	1.622	1.395	16,27	30,18
Abusos sexuals	2.277	1.317	72,89	42,36
Abús sexual amb accés carnal	62	36	72,22	1,15
Abús sexual amb engany	17	8	112,50	0,32
Assetjament sexual	77	67	14,93	1,43
Exhibicionisme i provocació sexual	66	51	29,41	1,23
Prostitució de persona menor d'edat o incapaç	19	26	-26,92	0,35
Prostitució de persona major d'edat	32	29	10,34	0,60
Utilització de menors amb fins pornogràfics	39	56	-30,36	0,73
Producció distrib. tinença material pornogràfic	57	77	-25,97	1,06
Corrupció de menors	3	0	-	0,06
Abús sexual a menors de 16 anys	771	564	36,70	14,34
Agressió sexual a menors de 16 anys	238	165	44,24	4,43
Assetjament per telecomunicacions a menors de 16 anys	45	38	18,42	0,84
Abús sexual engany sobre majors de 16 i menors 18	2	1	100,00	0,04
Omissió deure guarda del menor estat prost/corrupt.	0	0	-	0,00
Exhibició/provocació sexual sobre menors de 16 anys	46	69	-33,33	0,86
Ús prostitució de persona menor d'edat o incapaç	2	1	100,00	0,04
Assistència a espectacles exhibicionistes o porno	0	0	-	0,00

Barcelona

Barcelona representa el 73,95% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

Barcelona en el seu conjunt ha experimentat un augment del 40,46%. Els abusos sexuals són el delictes més rellevant del títol, ja que representen un 46,87% del total del títol. Aquest delictes en l'últim any ha augmentat un 86,49%. Aquesta dada no inclou l'abús sexual amb accés carnal, il·lícit penal castigat amb una pena més elevada.

Les agressions sexuals serien el segon delictes en importància, ja que representen el 29,51% dels delictes del títol. Aquest delictes, en l'últim any, ha experimentat un augment del 8,91%.

Així doncs, pel que fa als delictes d'Abús sexual a menors de 16 anys, aquests representen el 12,33% del total de delictes del títol a la província. Aquest delicte també ha experimentat un augment del 36,11%.

Finalment, el delicte d'Agressió sexual a menors de 16 anys mostra també un augment, en passar de 84 a 150 incoacions.

La conclusió és que els abusos sexuals s'han convertit en el delicte més freqüent; cal assenyalar, però, que es tracta d'abusos sexuals sense accés carnal. Una major casuística incardinable en el supòsit de fet podria explicar part de l'augment.

Girona

Girona representa el 9,41% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

A Girona el grup ha experimentat un augment del 24,02%. El delicte d'Agressions sexuals és el més significatiu a la província ja que representa el 34,58% dels delictes del títol, mentre que el dels Abusos sexuals ocupa el segon lloc, amb un 28,66%. Amb relació a les evolucions d'aquests delictes, el de les agressions sexuals ha experimentat un augment del 59,09%, mentre que els abusos sexuals han augmentat un 3,57%.

Els delictes d'Abús sexual a menors de 16 anys representen el 18,38% del total de delictes del títol a la província. En l'últim any han augmentat un 57,63%. En termes absoluts han passat de 59 el 2020 a 93 el 2021.

Lleida

Lleida representa el 5,43% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

A Lleida els delictes d'aquest títol han experimentat un augment del 44,55%. A Lleida els delictes de major rellevància del grup són els d'Agressions sexuals i el d'Abusos sexuals, amb un 39,38% i 23,29% del total del títol respectivament. Amb relació a l'evolució d'aquests, les Agressions sexuals han augmentat un 91,67%, mentre que pel que fa als Abusos sexuals s'ha produït un augment del 13,33%.

El delicte d'Abús sexual a menors de 16 anys representa el 15,75% dels delictes d'aquest títol a la província, la qual cosa significa que s'ha produït un augment d'aquests delictes en l'últim any del 24,32%.

Tarragona

Tarragona representa l'11,20% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

A Tarragona aquest títol ha experimentat un augment del 30,87%. Les Agressions sexuals representen el 26,41% dels delictes del títol, mentre que els Abusos sexuals representen el 33,39%. Pel que fa a l'evolució d'aquests delictes, aquesta ha estat de +7,43% i del 70,34%, respectivament.

El delicte d'Abús sexual a menors de 16 anys representa el 23,59% dels delictes d'aquest títol a la província; és a dir, s'ha produït un augment d'aquests delictes en l'últim any del 31,48%.

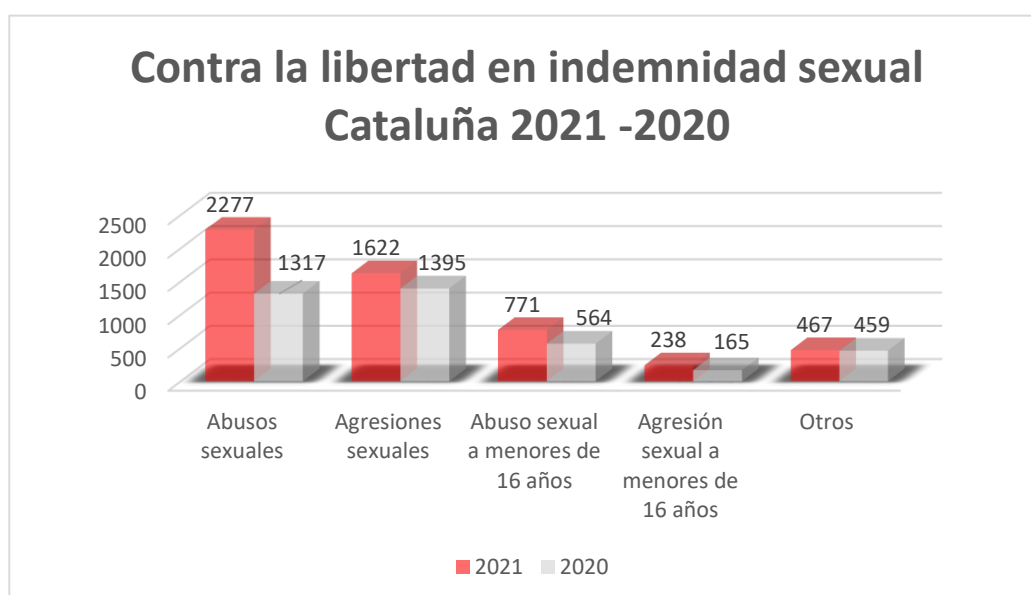
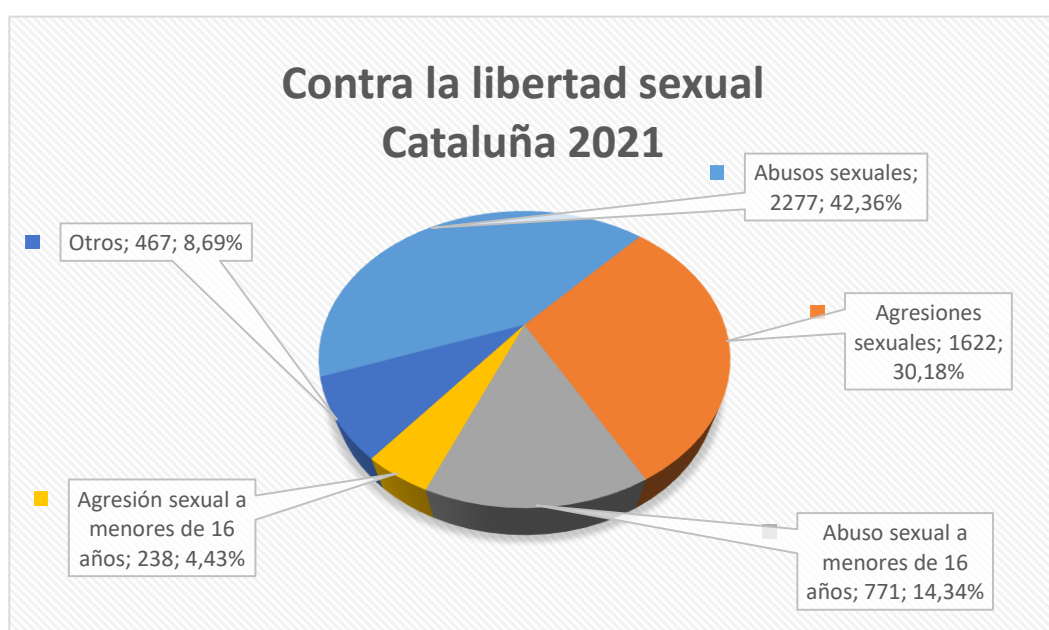
Catalunya

En el conjunt de Catalunya els delictes del grup han experimentat un augment del 37,82%. Aquest salt significatiu s'explica en la nostra opinió per dues raons fonamentalment: 1) la tendència a l'alça que els últims anys reflecteixen les dades per a aquest tipus de delictes i 2) un major contrast amb l'any 2020. La pandèmia va significar una frenada en l'evolució

ascendent d'aquesta categoria de delictes, especialment quan es cometen en l'àmbit públic. Amb l'aixecament de les mesures antipandèmia les xifres ha tornat a les que els últims anys és la seva tendència.

Com no podia ser d'altra manera, els delictes més representatius del títol són els delictes d'Abusos sexuals i Agresions sexuals, amb un 42,36% i un 30,18% respectivament del total del títol. Amb relació a l'evolució d'aquests delictes, aquesta ha estat de +72,89% i 16,27%.

Un altre valor que cal destacar és el d'Abús sexual a menors de 16 anys, que representa el 14,34% del total de delictes del títol; l'evolució ha estat l'últim any de +36,70%.

1.2.2. Violència domèstica

L'evolució de les dades de violència domèstica s'obté de l'estadística anual tramesa per cada fiscalia provincial a la FGE. Aquesta taula pot englobar qualsevol tipus de procediment, llevat del d'enjudiciament de delictes lleus.

Violència domèstica	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
	Total	2126	2451	488	508	338	371	763
Assassinat consumat	2	0	1	1	0	0	1	0
Assassinat intentat	0	0	0	0	1	0	0	0
Homicidi consumat	0	2	0	0	0	0	0	0
Homicidi intentat	4	0	0	1	0	2	1	6
Lesions	99	137	26	31	15	11	73	47
Maltractament ocasional 153.1	1233	1.616	350	364	190	225	394	381
Maltractament habitual 173.2	170	62	22	14	7	5	27	16
Assetjament i coaccions 172 ter CP	94	63	9	8	3	10	23	23
Detenció il·legal	3	9	0	0	0	0	2	4
Amenaces 171.4 CP	140	193	30	46	37	54	95	89
Coaccions 172.2 CP	70	28	13	9	17	19	18	11
C/ la integritat moral 173.1 CP	14	1	0	0	0	0	1	0
Abusos sexuals	15	12	6	3	3	4	5	5
Una altra agressió sexual	26	29	0	0	12	2	11	8
Violació de domicili	4	12	0	0	0	0	4	3
Trencament de mesura cautelar/condemna	229	268	30	31	51	37	102	92
Impagament de pensions	20	8	0	0	1	0	2	1
Descobrimet o revelació de secrets 197.1 CP	3	11	1	0	1	2	4	3

Violència domèstica	Catalunya			
	2021	2020	Evol (%)	%V
	Total	3.715	4.019	-7,56
Assassinat consumat	4	1	300,00	0,11
Assassinat intentat	1	0	-	0,03
Homicidi consumat	0	2	-100,00	0,00
Homicidi intentat	5	9	-44,44	0,13
Lesions	213	226	-5,75	5,73
Maltractament ocasional 153.1	2.167	2.586	-16,20	58,33
Maltractament habitual 173.2	226	97	132,99	6,08
Assetjament i coaccions 172 ter CP	129	104	24,04	3,47
Detenció il·legal	5	13	-61,54	0,13
Amenaces 171.4 CP	302	382	-20,94	8,13
Coaccions 172.2 CP	118	67	76,12	3,18
Contra la integritat moral 173.1 CP	15	1	1.400,00	0,40
Abusos sexuals	29	24	20,83	0,78
Una altra agressió sexual	49	39	25,64	1,32
Violació de domicili	8	15	-46,67	0,22
Trencament de mesura cautelar / condemna	412	428	-3,74	11,09
Impagament de pensions	23	9	155,56	0,62
Descobrimet o revelació de secrets 197.1 CP	9	16	-43,75	0,24

Barcelona

La província de Barcelona representa el 57,23% dels delictes d'aquest grup a Catalunya. Els delictes d'aquesta categoria han disminuït un 13,26%.

Pel que fa a pèrdua de vides es van produir dos assassinats. Les temptatives d'homicidi en van ser quatre.

Els delictes més rellevants del grup a Barcelona són el Maltractament ocasional (153.1 CP), amb un 58,00% del total, i el de Trencament de mesura cautelar/condemna, amb un 10,77%. El descens del grup (-13,26%) s'explica principalment per la baixada dels delictes de Maltractament ocasional i d'Amenaces, que han disminuït un 23,70% i un 27,46% respectivament.

Girona

La província de Girona representa el 13,14%, dels delictes d'aquest grup (VIDO) a Catalunya. El nombre de víctimes el 2021 ha estat d'1 (assassinat), igual que va succeir el 2020

Aquest grup de delictes ha baixat un 3,94% amb relació als valors de l'any anterior. Els delictes més representatius són el Maltractament ocasional 153.1 CP, amb un 71,72%; Trencament de condemna/mesura cautelar i Amenaces, ambdós amb un 6,15% del total del grup. L'evolució de cadascun d'aquests delictes ha estat respectivament de (-3,85%), (-3,23%), (-34,78%).

Lleida

La província de Lleida representa el 9,10% dels delictes d'aquest grup (VIDO) a Catalunya. Igual que l'any anterior no s'han de lamentar víctimes, per bé que va haver-hi una temptativa d'assassinat.

L'evolució d'aquests delictes en l'últim any ha estat de (-8,89%). Els delictes més representatius són el Maltractament ocasional 153.1 CP, amb un 56,21%; el Trencament de condemna/mesura cautelar, amb un 15,09%, i les Amenaces 171.4 CP, amb un 10,95%. L'evolució de cadascun d'aquests delictes ha estat de (-15,56%), +37,84% i (-31,48%).

Tarragona

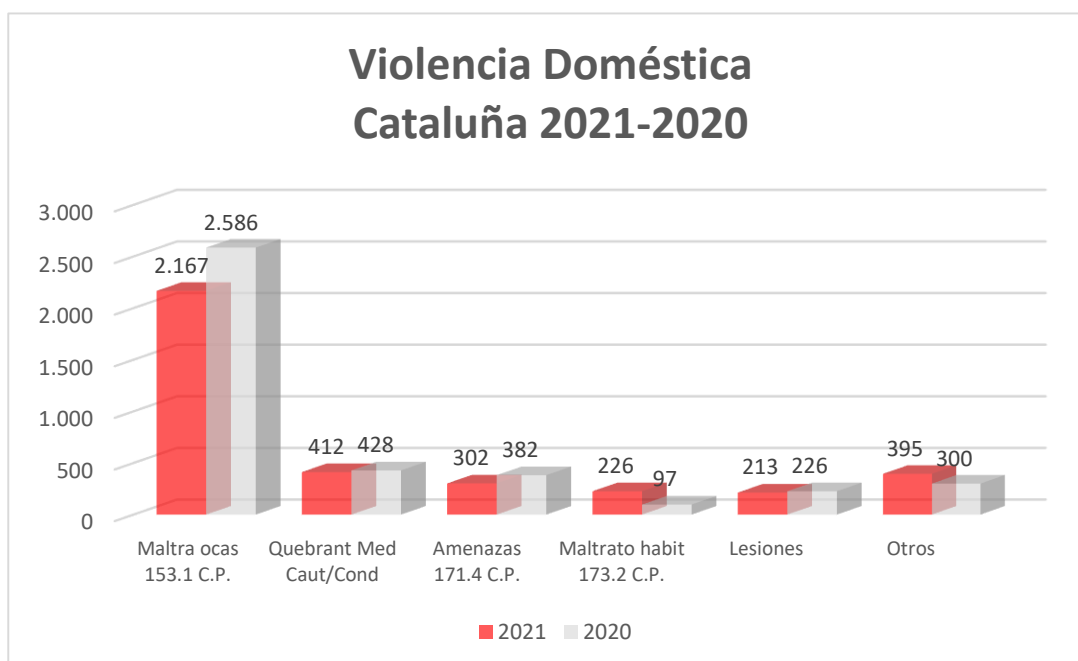
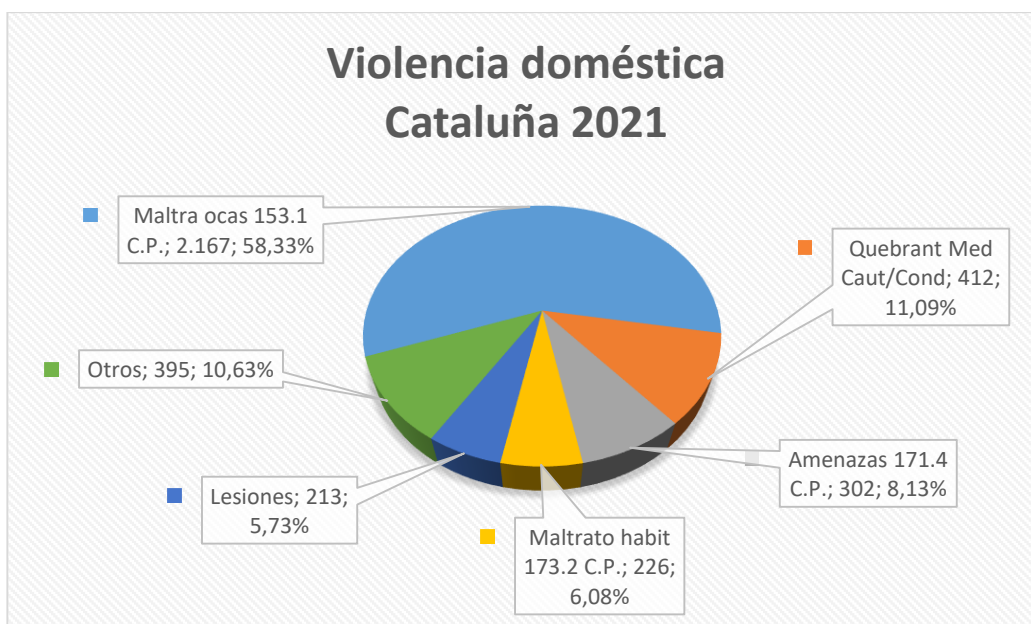
La província de Tarragona representa el 20,54% dels delictes d'aquest grup (VIDO) a Catalunya. El 2021 s'ha hagut de lamentar una víctima d'assassinat. El 2020 no n'hi va haver cap.

L'evolució d'aquests delictes en l'últim any ha estat de +10,74. Els delictes més representatius són el Maltractament ocasional 153.1 CP, amb un 51,64%; Trencament de condemna/mesura cautelar, amb un 13,37%, i les Amenaces 171.4 CP, amb un 12,45%. L'evolució de cadascun d'aquests delictes ha estat de +3,41, +10,87% i +6,74%, respectivament. L'evolució del grup considerat en el seu conjunt s'explica principalment per com han evolucionat aquests delictes.

Catalunya

Pel que fa a Catalunya el conjunt d'aquests delictes ha disminuït un 7,56%; s'ha mantingut la tendència de l'any anterior. Com a reflex de l'explicat per a les diferents províncies, hem d'indicar que els delictes més rellevants del grup són el Maltractament ocasional (153.1 CP), amb un 58,83% del total; el de Trencament de mesura cautelar/condemna, amb un 11,09%, i el d'Amenaces, amb un 8,13%.

El nombre total de víctimes mortals ha estat de 4, mentre que l'any anterior en van ser 3.

1.2.3. Violència de gènere

Violència de gènere	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	25.690	22.960	2.767	2.435	1.870	1.618	3.368	3.055
Assassinat consumat	1	1	1	1	0	0	0	0
Assassinat intentat	1	0	1	0	0	0	0	0
Homicidi consumat	3	5	1	1	0	0	3	0
Homicidi intentat	6	11	0	1	4	0	8	0
Lesions	2.052	1.828	142	150	173	122	216	215

Maltractament ocasional 153.1	15.542	12.648	1.533	1.425	922	870	2.049	1.896
Maltractament habitual 173.2	665	821	209	46	11	12	75	46
Assetjament 172 ter CP	619	693	50	36	28	13	64	74
Detenció il·legal	39	62	4	7	0	0	15	8
Amenaces 171.4 CP	2.229	2.543	235	223	279	208	346	281
Coaccions 172.2 CP	566	648	59	53	94	101	68	46
Contra la integritat moral 173.1 CP	47	98	4	3	1	0	0	0
Abusos sexuals	181	289	10	14	11	17	17	30
Una altra agressió sexual	403	164	21	11	30	12	38	10
Violació de domicili	86	149	4	4	2	0	14	9
Trencament de mesura cautelar / Condemna	2.979	2.769	442	435	293	253	436	419
Impagament de pensions	112	41	35	20	7	7	14	10
Descobrimet o revelació de secrets 197.1 CP	159	190	16	5	15	3	5	11

Violència de gènere	Catalunya			
	2021	2020	Evol	%V
Total	33.695	30.068	12,06	100
Assassinat consumat	2	2	0,00	0,01
Assassinat intentat	2	0	-	0,01
Homicidi consumat	7	6	16,67	0,02
Homicidi intentat	18	12	50,00	0,05
Lesions	2.583	2.315	11,58	7,67
Maltractament ocasional 153.1	20.046	16.839	19,05	59,49
Maltractament habitual 173.2	960	925	3,78	2,85
Assetjament 172 ter CP	761	816	-6,74	2,26
Detenció il·legal	58	77	-24,68	0,17
Amenaces 171.4 CP	3.089	3.255	-5,10	9,17
Coaccions 172.2 CP	787	848	-7,19	2,34
Contra la integritat moral 173.1 CP	52	101	-48,51	0,15
Abusos sexuals	219	322	-31,99	0,65
Una altra agressió sexual	492	225	118,67	1,46
Violació de domicili	106	162	-34,57	0,31
Trencament de mesura cautelar / condemna	4.150	3.876	7,07	12,32
Impagament de pensions	168	78	115,38	0,50
Descobrimet o revelació de secrets 197.1 CP	195	209	-6,70	0,58

Barcelona

Barcelona representa el 76,24% del total dels delictes de violència de gènere a Catalunya.

El nombre de víctimes mortals el 2021 ha estat de 4. L'any passat en van ser 6.

De les dades de la taula per a Barcelona, s'observa un augment de l'11,89% en els delictes del grup. Aquest augment se sustenta essencialment en el delicte de Maltractament ocasional, que va augmentar un 22,88%, xifra rellevant si tenim en compte que hem passat de 12.648 a 15.542. En menor mesura han contribuït a aquest augment les agressions sexuals i les lesions, que han augmentat en valor absolut fins a 239 i 224, respectivament.

Amb relació als descensos destaquen el delicte d'Amenaces 171.4 i el de Maltractament habitual i Abusos sexuals. Els descensos d'aquests delictes han estat respectivament de (-12,35%), (-19,00%) i (-37,37%).

Girona

Girona representa el 8,21% del total dels delictes de violència de gènere a Catalunya.

El nombre de víctimes mortals el 2021 ha estat de 2 (1 homicidi i 1 assassinat). Es repeteix la xifra de 2020.

Els delictes més representatius del grup són el Maltractament ocasional 153.1 CP i el Trencament de Mesura Cautelar/Condemna, que representen el 55,40% i el 15,97%, respectivament.

L'evolució dels delictes d'aquest grup (VIGE) ha estat de +13,63%. Es tracta d'un ascens, que se sustenta principalment en els delictes de Maltractament ocasional 153.2 CP i Maltractament habitual 173.2 CP. Els increments d'aquests delictes han estat del 7,58% i del 345,35%. En aquest últim cas, cal tenir present que la base del càlcul inicial era baixa en termes numèrics.

Lleida

Lleida representa el 5,55% del total dels delictes de violència de gènere a Catalunya.

El 2021 no s'han produït víctimes mortals, tal com ja va succeir el 2020.

Els delictes més representatius del grup són el Maltractament ocasional 153.1 CP i el Trencament de Mesura Cautelar/Condemna, que representen el 49,30% i el 15,67%, respectivament.

L'evolució dels delictes d'aquest grup (VIGE) ha estat de +15,57%. Es tracta d'un increment que se sustenta principalment en els delictes d'Amenaces 171.4 CP, Maltractament ocasional 153.2 CP i Lesions. Els increments d'aquests delictes han estat de +34,13%, +5,98% i de +41,80%, respectivament.

Tarragona

Tarragona representa un 10,00% del total dels delictes de violència de gènere a Catalunya.

El nombre de víctimes mortals el 2021 ha estat de 3; la mateixa xifra que el 2020.

Els delictes més representatius del grup són el Maltractament ocasional 153.1 CP, el Trencament de Mesura Cautelar/Condemna i Amenaces 171.4 CP, que representen el 60,84%, 12,95% i el 10,27%, respectivament.

L'evolució dels delictes d'aquest grup (VIGE) ha estat de +10,25%. Es tracta d'un increment que se sustenta principalment en els delictes de Maltractament ocasional 153.2 CP i Amenaces 171.4 CP. Els increments d'aquests delictes han estat de +8,07% i de +23,13%.

Catalunya

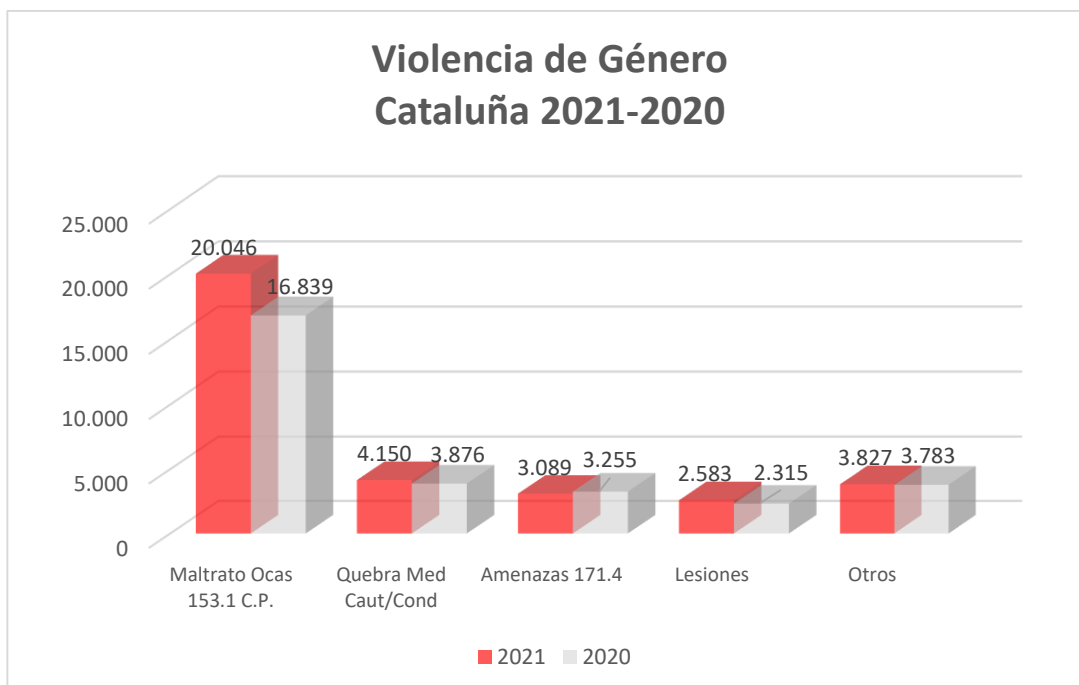
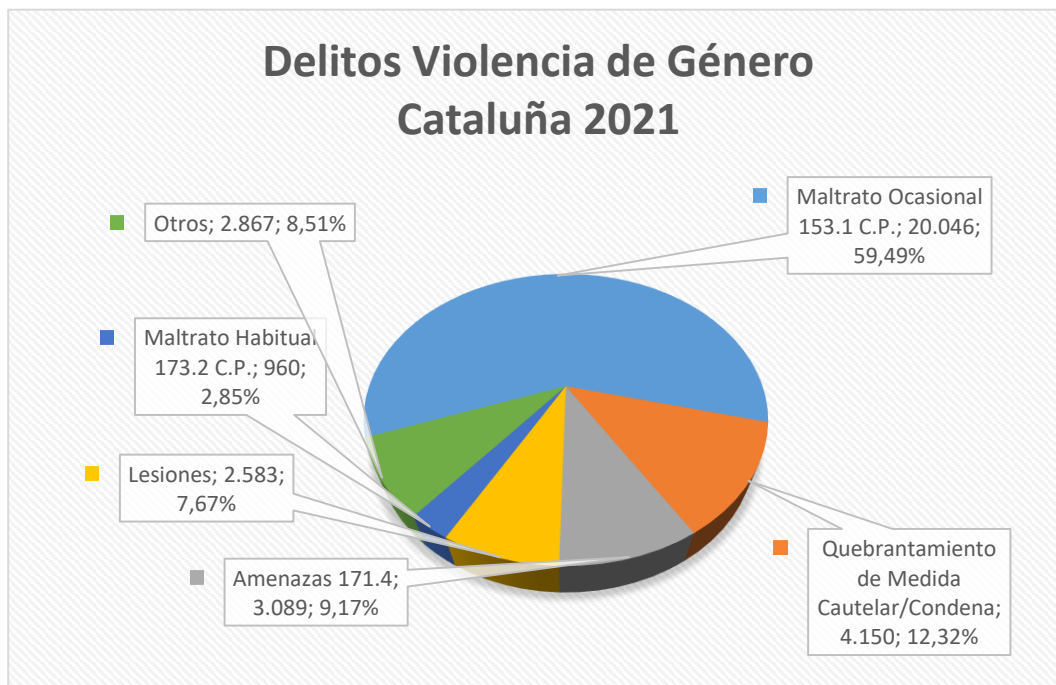
L'evolució dels delictes d'aquest grup a Catalunya ha estat el 2021 de +12,06%.

El nombre total de víctimes mortals el 2021 ha estat de 9, mentre que el 2020 va ser de 8.

Els delictes més representatius del grup són el Maltractament ocasional 153.1 CP, el Trencament de mesura cautelar/Condemna, amb un 59,49% i 12,32%, respectivament, del total del grup.

Amb relació a l'evolució del grup, ja esmentada anteriorment, el creixement se sustenta principalment en el delicte de Maltractament ocasional 153.1 CP, que ha augmentat un 19,05% i que en valors absoluts representa 3.207 delictes més. En menor mesura hi han

contribuït el trencament de mesura cautelar/condemna (+7,07%) i les lesions (+11,58%), i les agressions sexuals que han passat de 225 el 2020 a 492 el 2021.

1.2.4. Contra les relacions familiars

Contra les relac. familiars	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020

Total	2.129	1.608	270	230	157	235	192	192
Matrimoni il·legal	2	0	1	0	0	1	1	0
Suposició de part	0	0	0	0	0	0	0	1
Alteració del paternitat, estat o condició	0	1	0	0	0	0	0	0
Trencament dels deures de custòdia	62	103	17	13	8	9	6	19
Inducció de menors a l'abandonament del domicili	3	13	4	0	0	4	1	1
Sostracció de menors	115	142	33	14	11	10	17	0
Abandonament de família	248	418	19	26	10	10	7	7
Abandonament d'infants	62	129	13	22	21	8	15	8
Impagament de pensions	1.636	801	183	154	107	193	145	156
Utilització de menors per a mendicitat	1	1	0	1	0	0	0	0
Lliurament indegut d'un menor o incapacitat	0	0	0	0	0	0	0	0

Contra les relacions familiars	Catalunya			
	2021	2020	% Evol	% V
Total	2.748	2.265	21,32	100
Matrimoni il·legal	4	1	300,00	0,15
Suposició de part	0	1	-100,00	0,00
Alteració del paternitat, estat o condició	0	1	-100,00	0,00
Trencament dels deures de custòdia	93	144	-35,42	3,38
Inducc. de menors a l'abandonament del domicili	8	18	-55,56	0,29
Sostracció de menors	176	166	6,02	6,40
Abandonament de família	284	461	-38,39	10,33
Abandonament d'infants	111	167	-33,53	4,04
Impagament de pensions	2.071	1.304	58,82	75,36
Utilització de menors per a mendicitat	1	2	-50,00	0,04
Lliurament indegut d'un menor o incapacitat	0	0	-	0,00

Barcelona

La província de Barcelona representa el 77,47% del total de delictes d'aquest títol a Catalunya. L'evolució del grup a Barcelona ha estat de +32,40%. Es manté la tendència de l'any anterior per a aquest tipus de delictes.

Els delictes més representatius del grup són l'Impagament de pensions i l'Abandonament de família, que representen el 76,84% i l'11,65% del títol, respectivament.

Pel que fa a l'evolució d'aquest tipus de delictes, aquesta ve marcada pels delictes a què s'ha fet referència en el paràgraf anterior. L'evolució d'aquests ha estat de (104,24%) i (-40,67%), respectivament. L'augment de l'Impagament de pensions i el descens en l'Abandonament de família es podrien explicar per la situació de pandèmia originada el 2020. En el primer cas, la pèrdua de llocs de treball, els ERTE, etc. fa que el compliment del pagament de les pensions sigui més complicat. En el cas de l'Abandonament de família el seu descens pot respondre a raons econòmiques, ja que és més fàcil afrontar les dificultats econòmiques col·lectivament, en l'àmbit familiar, que individualment.

Girona

Girona representa el 9,83% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. L'evolució del títol a Girona ha estat del +17,39%.

Si ens referim als delictes més representatius del títol han estat l'Impagament de pensions i la Sostracció de menors, amb un 67,78% i 12,22% del total del títol. A més, són els que marquen la tendència del títol i, per tant, expliquen l'ascens del títol. Concretament, el delictes d'Impagament de pensions ha augmentat un 18,83%, mentre que la Sostracció de menors ho ha fet en un 135,71%. No obstant això, convé tenir present que els valors absoluts per a aquest últim delictes són baixos en termes estadístics; en concret, s'ha passat de 14 a 33.

Lleida

Lleida significa un 5,71% del total dels delictes comesos a Catalunya per a aquest títol. L'evolució del títol a Lleida ha estat de (-33,19%).

Els delictes més representatius del grup són Impagament de pensions, amb un 68,15%, i l'Abandonament d'infants, amb un 13,38%. L'evolució d'aquests delictes ha estat de (-44,56%) i (+162,50%). En el cas de l'Abandonament d'infants, les xifres de base són baixes en termes estadístics; concretament, s'ha passat de 8 a 21. Per al cas de l'Impagament de pensions serveixen les explicacions donades anteriorment. Amb relació al delictes d'Abandonament d'infants, no podem donar una explicació que justifiqui aquesta evolució.

Tarragona

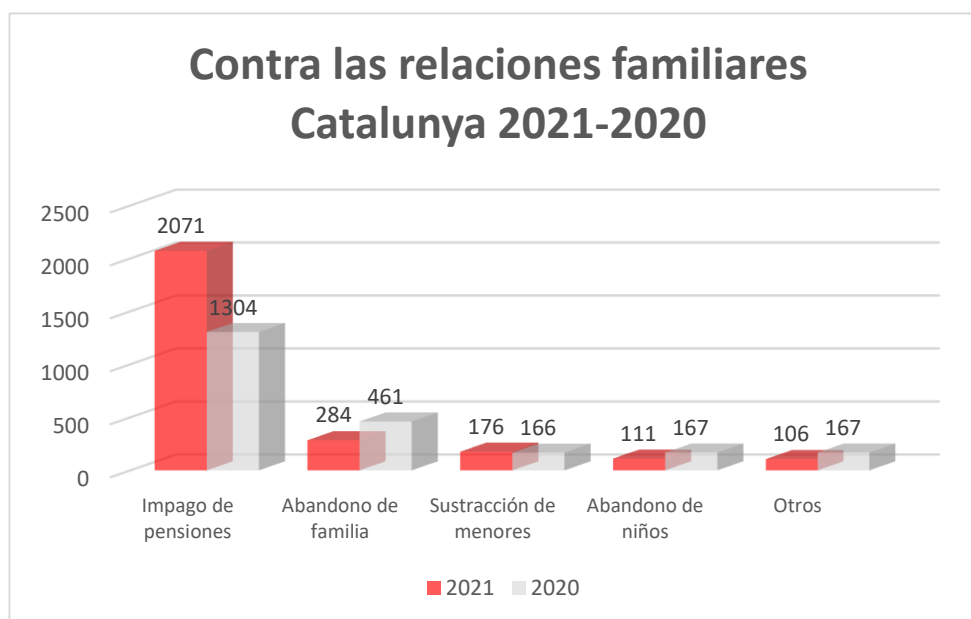
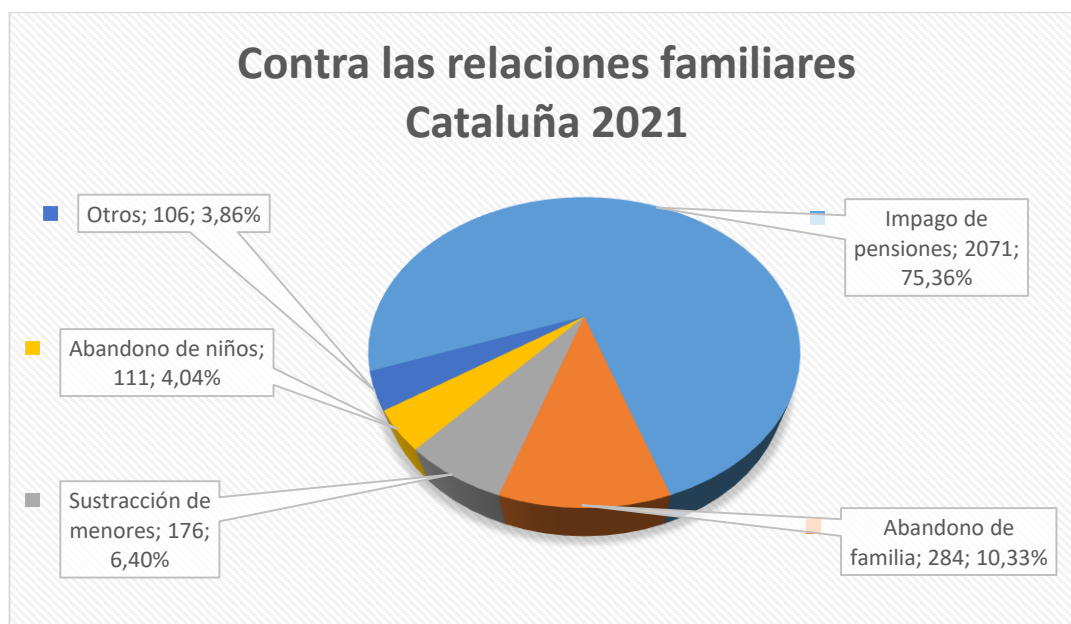
Tarragona representa el 6,99% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. L'evolució dels delictes d'aquest títol ha estat de 0%.

Els delictes més rellevants del títol han estat el d'Impagament de pensions, que representa el 75,52% dels delictes del títol, i el de Sostracció de menors, amb un 8,85%.

L'evolució del delictes d'Impagament de pensions ha estat de (-7, 05%). Aquesta evolució és contrària a la que mostra la resta de províncies de la comunitat autònoma. Per al delictes de Sostracció de menors no escau indicar-ne l'evolució, ja que l'any anterior el seu valor va ser de zero, i aquest any de 17.

Catalunya

L'evolució dels delictes en el total de Catalunya ha estat de +21,32%. Pel que fa als delictes més rellevants, aquests han estat el d'Impagament de pensions, amb un 75,36% del títol, i l'Abandonament de família, amb un 10,33%. Pel que fa a l'evolució d'aquests delictes, aquesta ha estat de (+58,82%) i (-38,39%), respectivament. Les explicacions possibles a aquestes evolucions ja han estat indicades anteriorment en tractar les províncies.

1.2.5. Contra el patrimoni i ordre socioeconòmic

Contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	35.957	36.277	6.457	5.841	3.124	2.829	6.230	6.440
Furt	4.765	4.942	963	741	368	418	840	770
Robatori amb força en les coses	5.701	9.924	1.339	1.432	546	693	1.315	1.380
Robatori força casa habit./local obert públic	418	367	58	66	112	98	155	129
Robatori amb violència o intimidació	10.910	6.789	979	911	296	211	761	769
Extorsió	97	58	29	11	5	2	21	7
Furt - Robatori d'ús de vehicles	721	658	149	188	54	41	143	180

Usurpació	1.096	922	153	112	70	72	230	276
Estafa	5.418	4.324	1.216	954	883	691	1.265	1.218
Apropiació indeguda	2.369	2.546	389	399	183	153	384	374
Defraudació de fluid elèctric o anàlegs	252	153	112	99	25	15	52	63
Frustració de l'execució	1	0	6	14	1	0	5	5
Insolvència punible	23	28	0	3	2	9	3	2
Alter. preus en concurs i subhasta pública	1	2	1	0	0	0	0	0
Danys	3.444	4.837	907	768	532	390	812	1.200
Danys mitjans o recursos de les F. Arm.	0	0	0	0	0	0	0	0
Danys amb mitjans destructius	0	1	0	0	0	0	43	9
Danys per imprudència	11	4	3	4	3	0	4	0
Contra la propietat intel·lectual ordinari	18	10	1	1	2	1	9	6
Contra la prop. indus. i models d'utilit.	61	45	0	0	3	0	4	0
Descobrimet de secrets empresarials	2	3	2	0	0	0	0	0
Contra el mercat i els consumidors	1	1	0	0	0	0	0	0
Sostracció de cosa pròpia a la seva utilitat social	1	5	0	0	0	0	0	0
Delictes societaris	18	22	3	2	1	2	5	0
Receptació i conductes afins	465	494	83	103	27	27	92	28
Blanqueig de capitals	30	42	9	1	3	2	7	7
Danys informàtics	13	7	4	0	2	0	6	4
Corrupció en el sector privat	1	2	0	1	0	0	0	1
Corrupció esportiva	0	0	0	0	0	0	0	0
Administració deslleial	39	43	8	9	5	4	9	0
Contra la prop. intel·lec. societ. inform.	3	1	0	1	0	0	1	0
Contra la prop. industrial marques	42	32	35	21	1	0	59	12
Contra la prop. industrial var. vegetals	1	0	0	0	0	0	0	0
Contra la prop. industrial D.O.	35	15	8	0	0	0	5	0

Contra el patrimoni i ordre socioeconòmic	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	51.768	51.387	0,74	100
Furt	6.936	6.871	0,95	13,40
Robatori amb força en les coses	8.901	13.429	-33,72	17,19
Robatori amb força a casa habitada o local obert al públic	743	660	12,58	1,44
Robatori amb violència o intimidació	12.946	8.680	49,15	25,01
Extorsió	152	78	94,87	0,29
Furt - Robatori d'ús de vehicles	1.067	1.067	0,00	2,06
Usurpació	1.549	1.382	12,08	2,99
Estafa	8.782	7.187	22,19	16,96
Apropiació indeguda	3.325	3.472	-4,23	6,42
Defraudació de fluid elèctric o anàlegs	441	330	33,64	0,85
Frustració de l'execució	13	19	-31,58	0,03
Insolvència punible	28	42	-33,33	0,05
Alteració preus en concursos i subhastes públiques	2	2	0,00	0,00
Danys	5.695	7.195	-20,85	11,00
Danys a mitjans o recursos a Forces Armades	0	0	-	0,00
Danys amb mitjans destructius	43	10	330,00	0,08
Danys per imprudència	21	8	162,50	0,04
Contra la propietat intel·lectual ordinària	30	18	66,67	0,06
Contra la propietat industrial patents i models d'utilitat	68	45	51,11	0,13
Descobrimet de secrets empresarials	4	3	33,33	0,01
Contra el mercat i els consumidors	1	1	0,00	0,00
Sostracció de cosa pròpia a la seva utilitat social	1	5	-80,00	0,00
Delictes societaris	27	26	3,85	0,05
Receptació i conductes afins	667	652	2,30	1,29

Blanqueig de capitals	49	52	-5,77	0,09
Danys informàtics	25	11	127,27	0,05
Corrupció en el sector privat	1	4	-75,00	0,00
Corrupció esportiva	0	0	-	0,00
Administració deslleial	61	56	8,93	0,12
Contra la propietat intel·lectual en la societat informació	4	2	100,00	0,01
Contra propietat industrial marques	137	65	110,77	0,26
Contra la propietat industrial varietats vegetals	1	0	-	0,00
Contra la propietat industrial denominació origen	48	15	220,00	0,09

Consideracions al títol del patrimoni

El primer que s'observa de les dades provincials són increments a Girona i Lleida i lleugers descensos a Barcelona i Tarragona.

Arran de l'aixecament de les mesures restrictives establertes per la pandèmia, seria lògic esperar increments un mica més rellevants, especialment a Barcelona i Tarragona. Les xifres ofertes per unes altres fonts com els Mossos d'Esquadra presenten per als delictes d'aquest títol les xifres següents: Barcelona 9,72%, Girona 11,26%, Lleida 12,95% i Tarragona 6,81%. S'observa, per tant, una diferència entre aquestes xifres i les ofertes per nosaltres. El motiu d'aquesta diferència rau en la Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal per a l'agilitació de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals, concretament en el canvi produït en el contingut de l'article 284. Amb la modificació legislativa, es va establir en el punt 2 de l'article esmentat que “[...] quan no hi hagi autor conegut del delicte la policia judicial ha de conservar l'atestat a disposició del Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar-l'hi, llevat que concorri alguna de les circumstàncies següents: a) Que es tracti de delictes contra la vida, contra la integritat física, contra la llibertat i indemnitat sexuals o de delictes relacionats amb la corrupció; b) Que es practiqui qualsevol diligència després que hagin transcorregut setanta-dues hores des de l'obertura de l'atestat i aquestes hagin tingut algun resultat; o c) Que el Ministeri Fiscal o l'autoritat judicial en sol·licitin la remissió.” Això fa que les evolucions que presenten les dades de Fiscalia puguin ser una mica diferents de les que expressen unes altres fonts, però correctes en qualsevol cas.

Barcelona

Un cop fet aquest comentari, hem de dir que Barcelona representa el 69,46% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Barcelona han experimentat un lleuger descens del 0,88%.

Els delictes més representatius del títol són:

El Robatori amb violència o intimidació, amb un 30,34% del total del grup; el Robatori amb força en les coses, amb un 15,86%; Estafa, amb un 15,07%, i Furt, amb un 13,25%. Aquests delictes representen un 74,52% del total. Pel que fa a l'evolució d'aquests delictes, aquesta ha estat respectivament de (+60,70%); (-42,55%); (+25,30% i (-3,58%).

Girona

Girona representa el 12,47% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Girona han augmentat un 10,55%.

Els delictes més representatius d'aquest títol són el Robatori amb força en les coses, amb un 20,74%; el segueixen l'Estafa, amb un 18,83%; el Robatori amb Violència i Intimidació,

amb un 15,16%; el Furt, amb un 14,91%, i els Danys, amb un 14,05%. Aquests cinc delictes representen el 83,69% del total del títol.

Les evolucions d'aquests delictes han estat (-6,49%); +27,46%; +7,46%; +29,96% i +18,10%, respectivament.

Lleida

Lleida representa el 6,03% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Lleida han augmentat un 10,43%.

Els delictes més representatius d'aquest títol són l'Estafa, amb un 28,27%; el segueix el Robatori amb força, 17,48%; Danys, 17,03%, Furt, 11,78%, i el Robatori amb violència i intimidació, amb un 9,48%.

La suma d'aquests quatre delictes representa el 84,04% del total. Les evolucions d'aquests delictes han estat, respectivament, de +27,79%; (-21,21%); +36,41%; -11,96% i +40,28% respectivament.

Tarragona

Tarragona representa el 12,03% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Tarragona han disminuït un 3,26%.

Els delictes més representatius d'aquest títol són el Robatori amb força en les coses, amb un 21,11%; Estafa, amb un 20,30%; Furt, 13,48%; Danys, 13,03%, i Robatori amb violència o intimidació, 12,22%. Aquests delictes representen el 80,14%.

Pel que fa a les evolucions, aquestes són respectivament de (-4,71%); +3,86%; +9,09%; (-32,33%) i (-1,04%).

Catalunya

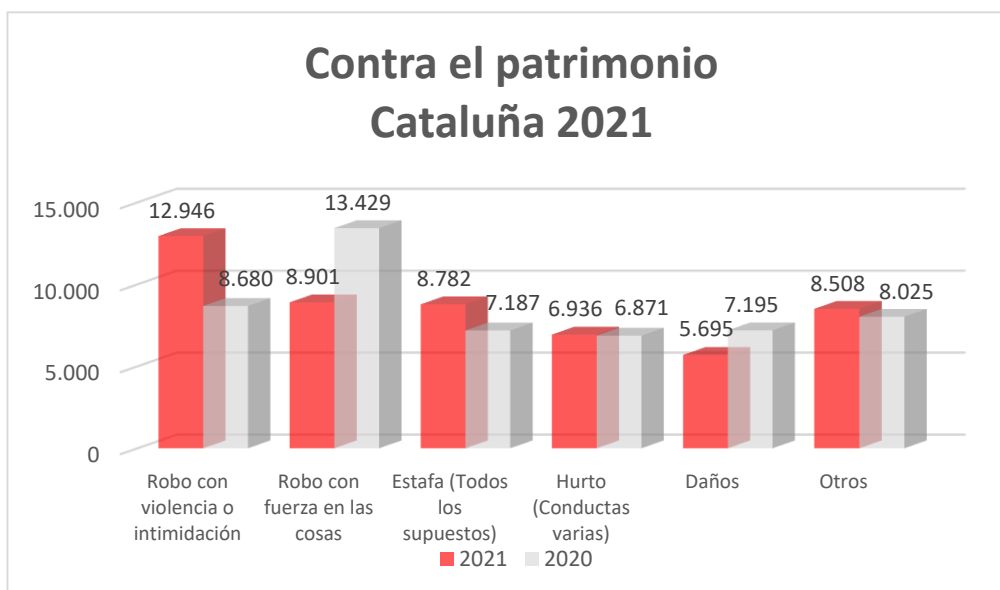
El títol ha experimentat un augment del 0,74%.

Els delictes més representatius d'aquest títol són: Robatori amb violència o intimidació, amb un 25,01% del total del títol, seguit del Robatori amb força en les coses, amb un 17,19%; l'Estafa, amb un 16,96%; el Furt, amb un 13,40%, i Danys, 11,00%. Aquests cinc delictes representen el 83,57% del títol.

Les evolucions d'aquests delictes han estat de +49,15%; (-33,72%); (+22,19%); +0,95% i (-20,85%).

El més preocupant de les xifres dels delictes contra el patrimoni és que el Robatori amb violència o intimidació es consolida com el delicte més important d'aquest títol. Els últims anys aquest delicte mostrava una tendència a l'alça, que persisteix. A més, es manté amb força en aquesta situació i no hi ha senyals que indiquin que pugui revertir-se aquesta tendència.

Amb relació a les estafes i amb l'objecte de contrastar els nostres valors, un cop consultades les dades del Ministeri de l'Interior (portal estadístic de criminalitat) relatives a la comunitat autònoma de Catalunya, s'ha passat de 585 fets coneguts el 2013 a 46.982 el 2020. Aquestes dades coincideixen amb les nostres; indiquen una evolució a l'alça, de manera que és molt probable que es mantinguin en els propers anys, especialment les estafes a través d'internet i altres tecnologies de la informació.

1.2.6. Contra la seguretat del trànsit

Contra la seguretat del trànsit	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	21.264	17.843	4.174	3.084	1.697	1.176	3.692	3.038
Conducció a velocitat amb excés reglamentari	193	150	28	18	89	28	48	37

Conducció sota la influència d'alcohol/drogues	12.676	10.490	1.824	1.360	821	593	1.611	1.262
Conducció temerària	328	278	124	116	64	33	138	120
Conducció amb menyspreu per la vida	47	30	11	9	17	8	7	4
Negativa a realització de proves alcohol/drogues	587	500	241	175	106	67	198	145
Conducció sense llicència/permís	7.417	6.380	1.942	1.406	598	439	1.688	1.468
Creació d'uns altres riscos per a la circulació	16	15	4	0	2	8	2	2

Contra la seguretat del trànsit	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	30.827	25.018	23,22	100
Conducció a velocitat amb excés reglamentari	358	244	46,72	1,16
Conducció sota la influència d'alcohol/drogues	16.932	13.778	22,89	54,93
Conducció temerària	654	542	20,59	2,12
Conducció amb menyspreu per la vida	82	60	36,29	0,27
Negativa a realització de proves alcohol/drogues	1.132	876	29,20	3,67
Conducció sense llicència/permís	11.645	9.494	22,66	37,78
Creació d'uns altres riscos per a la circulació	24	23	2,86	0,08

Consideracions prèvies

Amb relació a les dades relatives a seguretat viària, ha calgut fer ajustos per a la província de Barcelona, davant la falta de credibilitat d'algunes de les dades de determinades fiscalies d'àrea.

No obstant això, després de fer-los, considerem que les dades d'evolució concorden.

Barcelona

Barcelona representa el 68,98% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Barcelona han augmentat un 19,17%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, la Conducció sota la influència d'alcohol/drogues, amb un 59,61%, seguit del delicte de Conducció sense llicència o permís, amb un 34,88%. Només aquests dos delictes ja representen el 94,49% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat respectivament de +20,84% i de +16,25%.

Girona

Girona representa el 13,54% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Girona han augmentat un 35,34%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, la Conducció sense llicència o permís, amb un 46,53%, seguit de la Conducció sota la influència d'alcohol/drogues, amb un 43,70%. Només aquests dos delictes ja representen el 90,23% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat, respectivament, +38,12% i +34,12%.

Lleida

Lleida representa el 5,50% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Lleida han augmentat un +44,30%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, la Conducció sota la influència d'alcohol/drogues, amb un 48,38%, seguit del delictes de Conducció sense llicència o permís, amb un 35,24%. Només aquests dos delictes ja representen el 83,62% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat, respectivament, +38,45% i +36,22%.

Tarragona

Tarragona representa l'11,98% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Tarragona han augmentat un 21,53%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, la Conducció sense llicència o permís, amb un 45,72%, seguit de la Conducció sota la influència d'alcohol/drogues, amb un 43,63%. Aquests dos delictes representen el 89,35% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions han estat, respectivament, +14,99% i +27,65%.

Catalunya

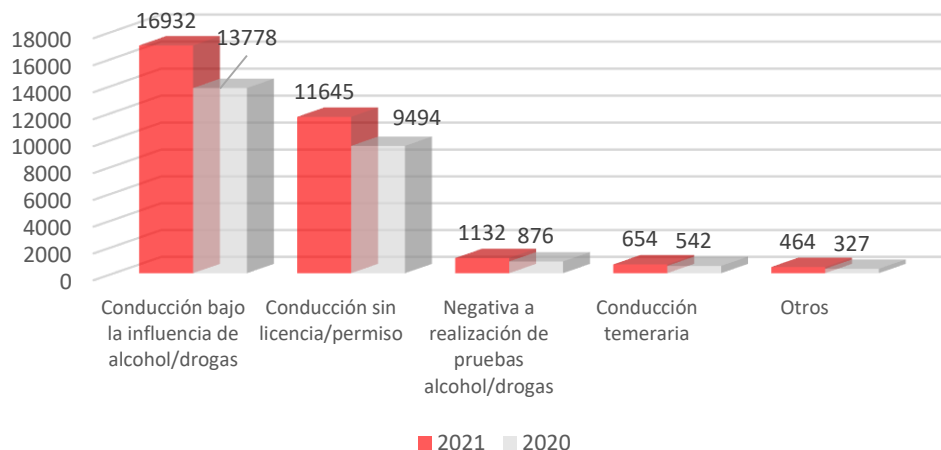
El títol ha experimentat un augment del 23,22% en el nombre de delictes.

Els delictes més representatius d'aquest títol són, en primer lloc, la Conducció sota la influència d'alcohol/drogues, amb un 54,93%, seguit del delictes de Conducció sense llicència o permís, amb un 37,78%. La suma d'aquests dos delictes representa el 92,71% del total. Les evolucions d'aquests delictes han estat de +22,89% i de +22,66%, respectivament.

Les dades de l'any 2020 van mostrar respecte a 2019 un descens important que s'explicava per la restricció a la mobilitat originada per la pandèmia. Amb l'aixecament de les mesures i la tornada a la mobilitat es van recuperar ràpidament els valors previs a la pandèmia.

Contra la Seguritat Vial Cataluña 2021-2020

1.1.7. Contra la salut pública

Contra la salut pública	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	3.528	2.962	790	678	197	170	641	860
Sobre substàncies nocives per a la salut	64	127	7	0	1	1	5	0
Sobre substàncies nocives per a la salut per imprudència	1	8	0	0	1	0	0	0
Sobre medicaments	2	0	0	0	0	0	2	0
Sobre medicaments per imprudència	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobre aliments	3	2	0	0	0	0	0	0
Sobre aliments per imprudència	0	0	0	0	0	0	0	0
Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut	777	860	98	92	36	44	107	77
Tràfic de drogues sense dany greu per a la salut	1.723	1.220	541	439	141	109	346	655
Tràfic de drogues qualificat	952	743	144	146	17	13	178	124
Tràfic de substàncies per a la fabricació de drogues	6	2	0	1	1	3	3	4
Dopatge esportiu	0	0	0	0	0	0	0	0

Contra la salut pública	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	5156	4670	10,41	100
Sobre substàncies nocives per a la salut	77	128	-39,84	1,49
Sobre substàncies nocives per a la salut per imprudència	2	8	-75,00	0,04
Sobre medicaments	4	0	-	0,08

Sobre medicaments per imprudència	0	0	-	0,00
Sobre aliments	3	2	50,00	0,06
Sobre aliments per imprudència	0	0	-	0,00
Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut	1018	1.073	-5,13	19,74
Tràfic de drogues sense greu dany per a la salut	2751	2.423	13,54	53,36
Tràfic de drogues qualificat	1291	1.026	25,83	25,04
Tràfic de substàncies per a la fabricació de drogues	10	10	0,00	0,19
Dopatge esportiu	0	0	-	0,00

Barcelona

Barcelona representa el 68,43% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Barcelona han augmentat un 19,11%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, el Tràfic de drogues sense dany greu per a la salut, amb un 48,84%; Tràfic de drogues qualificat, amb un 26,98%, i Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut, amb un 22,02%. Aquests tres delictes representen el 97,84% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions han estat, respectivament, de (+41,23%); (+28,13%) i (-9,65%). Els increments són significatius.

Girona

Girona representa el 15,32% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Girona han augmentat un 16,52%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, el Tràfic de drogues sense dany greu per a la salut, amb un 68,48%; Tràfic de drogues qualificat, amb un 18,23, i Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut, amb un 12,41%. Aquests tres delictes representen el 99,12% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat, respectivament, de +23,23%; (-1,37%) i +6,52%.

Lleida

Lleida representa el 3,82% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Lleida han augmentat un 15,88%.

Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, el Tràfic de drogues sense dany greu a la salut, amb un 71,57%; Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut, amb un 18,27%, i Tràfic de drogues qualificat, amb un 8,63%. Aquests tres delictes representen el 98,47% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat, respectivament, de +29,36%; (-18,18%) i +30,77%.

Tarragona

Tarragona representa el 12,43% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya. En l'últim any els delictes d'aquest títol a la província de Tarragona han disminuït un 25,47%.

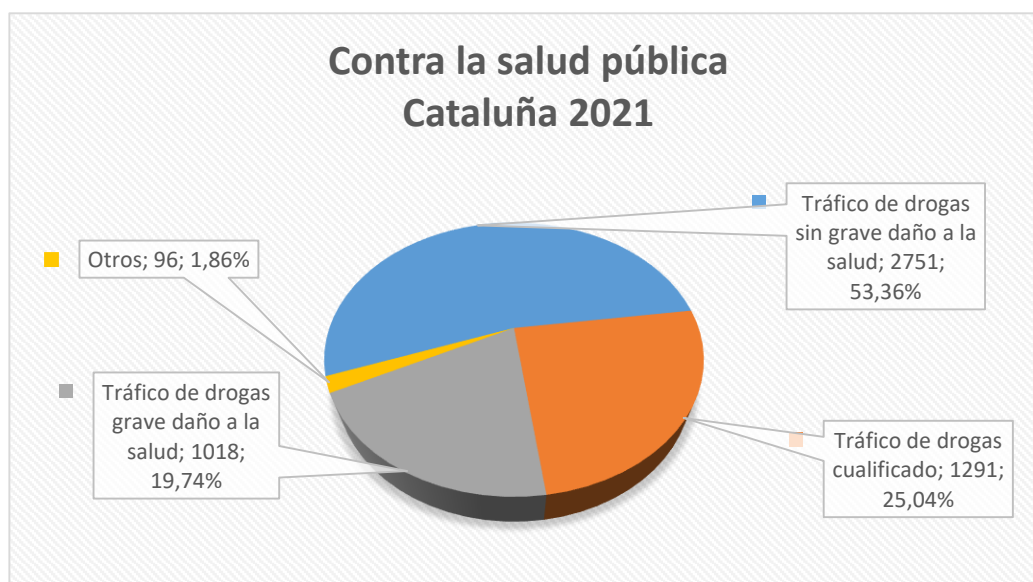
Els delictes més representatius del títol són, en primer lloc, el Tràfic de drogues sense dany greu per a la salut, amb un 53,98%; Tràfic de drogues qualificat, amb un 27,77%, i Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut, amb un 16,69%. Aquests tres delictes representen el 98,44% del total del títol. Pel que fa a les seves evolucions, aquestes han estat, respectivament, de (-47,18%); +43,55%; +38,96%.

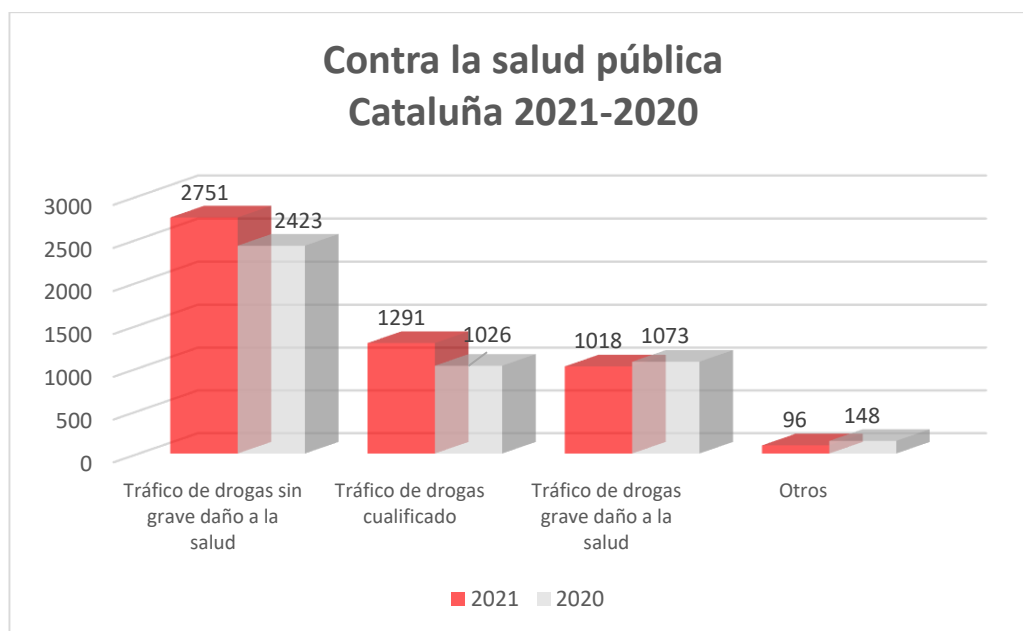
Catalunya

El títol ha experimentat un augment en el nombre de delictes del 10,41%; és a dir, la incoació de prop de 500 procediments més al total de Catalunya.

Els delictes més representatius d'aquest títol són, en primer lloc, Tràfic de drogues sense dany greu per a la salut, amb un 53,36%; Tràfic de drogues qualificat, amb un 25,04%, i Tràfic de drogues amb dany greu per a la salut, amb un 19,74%. Les evolucions d'aquests delictes han estat de +13,54%; +25,83% i (-5,13%), respectivament.

Amb relació a les xifres hem de comentar que són coherents, per bé que criden l'atenció les de Tarragona, ja que presenten un descens significatiu. Amb l'objecte de verificar la realitat d'aquesta xifra que va contra la tendència que, lògicament, és d'esperar, es van consultar les dades ofertes pel Ministeri de l'Interior per a la província de Tarragona en una sèrie històrica que va de 2016 a 2020. En aquesta sèrie s'observa un descens de més del 10% entre 2017 i 2018 i un augment superior al 32% per al període 2018-2019. Té, per tant, un comportament molt erràtic, que podria justificar-se sobre la base de les intervencions o la pressió policial, entre altres moltes causes.

1.2.7. Contra l'Administració pública

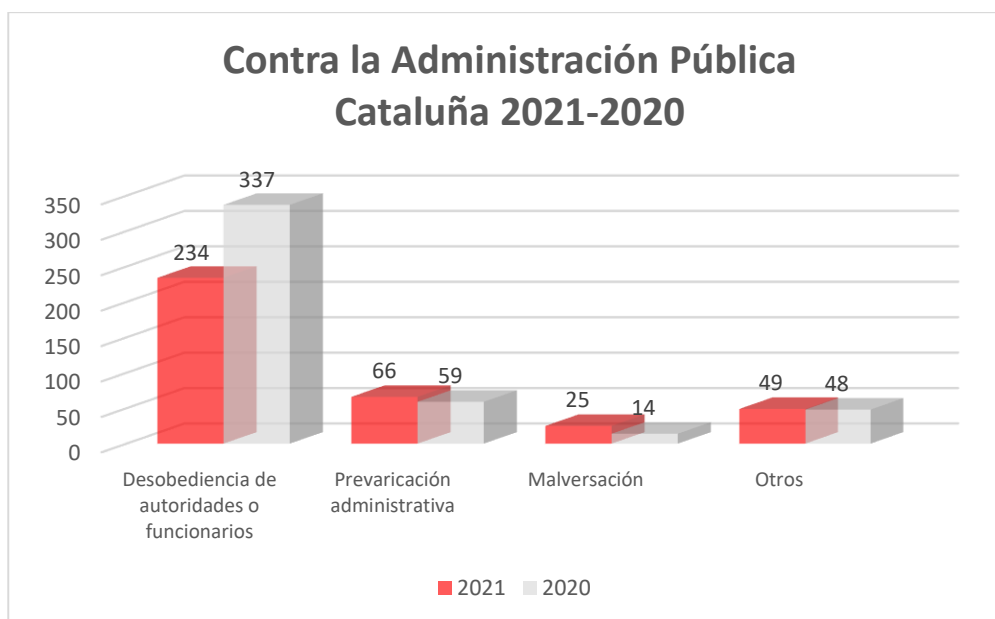
Contra l'Administració pública	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	301	396	31	20	12	14	30	28
Prevaricació administrativa	25	24	18	9	5	5	18	21
Nomenaments il·legals	0	1	0	0	0	0	0	0
Abandonament de destinació	0	4	0	0	1	1	0	0
Omissió funcionari del deure de perseguir delictes	2	1	0	0	0	0	0	0
Desobediència d'autoritats o funcionaris	230	332	1	0	3	5	0	0
Denegació d'auxili per part de funcionari	0	0	0	0	0	0	0	0
Infidelitat en la custòdia de docum. per funcionari	7	4	0	1	0	0	0	0
Infidelitat en la custòdia de docum. per particular	3	0	0	0	0	0	0	0
Violació de secrets per funcionari	1	1	0	0	0	0	0	0
Violació de secrets per particular	1	2	0	0	0	0	0	0
Suborn de funcionari	8	0	7	1	0	1	4	3
Tràfic d'influències	3	3	0	2	0	0	2	2
Malversació	12	5	5	7	2	0	6	2
Frau per autoritat o funcionari	1	1	0	0	0	0	0	0
Exaccions legals	0	0	0	0	0	1	0	0
Negociacions prohibides als funcionaris	0	0	0	0	1	0	0	0
Estafa o frau prestació SS per autoritat o func. públic	0	0	0	0	0	0	0	0
Abús sexual del func. en l'exercici de la seva funció	1	0	0	0	0	0	0	0
Corrupció en les transac. com. internacionals	0	0	0	0	0	1	0	0
Delicte suborn relatiu a UE, país estranger o organisme internacional	7	18	0	0	0	0	0	0
Estafa o frau de prestac SS per autor o func. públic	0	0	0	0	0	0	0	0

Contra l'Administració pública	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	374	458	-18,34	100
Prevaricació administrativa	66	59	11,86	17,65
Nomenaments il·legals	0	1	-100,00	0,00
Abandonament de destinació	1	5	-80,00	0,27
Omissió del funcionari del deure de perseguir delictes	2	1	100,00	0,53
Desobediència d'autoritats o funcionaris	234	337	-30,56	62,57
Denegació d'auxili per part de funcionari	0	0	-	0,00
Infidelitat en la custòdia de documents per funcionari	7	5	40,00	1,87
Infidelitat en la custòdia de documents per particular	3	0	-	0,80
Violació de secrets per funcionari	1	1	0,00	0,27
Violació de secrets per particular	1	2	-50,00	0,27
Suborn de funcionari	19	5	280,00	5,08
Tràfic d'influències	5	7	-28,57	1,34
Malversació	25	14	78,57	6,68
Frau per autoritat o funcionari	1	1	0,00	0,27
Exaccions legals	0	1	-100,00	0,00
Negociacions prohibides als funcionaris	1	0	-	0,27
Estafa o frau prestació SS per autoritat o funcionari públic	0	0	-	0,00
Abús sexual del funcionari en l'exercici de la seva funció	1	0	-	0,27
Corrupció en les transaccions comercials internacionals	0	1	-100,00	0,00
Delictes de suborn de funcionari relatius a la Unió Europea, país estranger o organització internacional	7	18	-61,11	1,87
Estafa o frau de prestacions de Seguretat Social per autoritat o funcionari públic	0	0	-	0,00

Catalunya

Pel que fa als delictes d'aquest títol, i donada l'escassa rellevància estadística de les dades, comentarem només les dades de Catalunya. El més destacable és el descens experimentat pel delictes de desobediència d'autoritats i funcionaris, que va disminuir un 30,56%, i és, a més, el delictes més rellevant del títol, amb un 62,57% del total. L'altre delictes rellevant és el de prevaricació administrativa, que representa un 17,65% i ha augmentat un 11,86%. L'evolució d'aquests dos delictes determina la tendència del títol, que aquest any ha estat de (-18,34%).

1.2.8. Contra l'Administració de justícia

Contra l'Administració de justícia	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Total	5.253	4.168	980	931	609	548	1.034	963
Prevaricació judicial	8	2	0	0	0	0	2	1
Prevaricació judicial per imprudència	0	0	0	0	0	0	0	0
Negativa a jutjar injustificada	1	2	0	0	0	0	0	0
Retard maliciós en l'Administració de justícia	0	0	0	0	0	0	1	0
Omissió del deure d'impedir determinats delictes	5	5	0	0	0	0	0	1
Encobriment	2	2	0	0	0	0	5	2
Realització arbitrària del propi dret	33	34	8	6	1	4	10	11
Acusació o denúncia falsa	41	33	12	9	4	13	14	6
Simulació de delictes	169	163	28	34	19	24	22	19
Fals testimoni	75	65	16	14	14	7	14	20
Obstrucció a la justícia per incompareixença	12	9	7	5	5	1	6	3
Obstrucció a la justícia per coaccions o amenaces a les parts	121	97	19	23	24	11	48	29
Deslleialtat professional	4	6	2	3	0	2	1	1
Deslleialtat professional per imprudència	1	0	0	0	0	0	0	0
Trencament de condemna o mesura cautelar	4.777	3.745	888	837	541	486	911	870
Afavoriment d'evasió	0	0	0	0	1	0	0	0
Afavoriment d'evasió per funcionari	0	0	0	0	0	0	0	0
Contra l'Adm. de justícia de la Cort Penal Internacional. Fals testimoni.	0	0	0	0	0	0	0	0
Contra l'Adm. Justícia Cort Penal Internacional. Obstrucció a la justícia	2	1	0	0	0	0	0	0
Contra l'Adm. de justícia de la Cort Penal Internacional. Suborn de funcionari	2	4	0	0	0	0	0	0

Contra l'Administració de justícia	Catalunya			
	2021	2020	Evol%	V%
Total	7.876	8.049	-2,15	100,00
Prevaricació judicial	10	3	233,33	0,13
Prevaricació judicial per imprudència	0	0	-	0,00

Negativa a jutjar injustificada	1	3	-66,67	0,01
Retard maliciós de l'Administració de justícia	1	0	-	0,01
Omissió del deure d'impedir delictes	5	6	-16,67	0,06
Encobriment	7	4	75,00	0,09
Realització arbitrària de propi dret	52	60	-13,33	0,66
Acusació o denúncia falsa	71	63	12,70	0,90
Simulació de delictes	238	261	-8,81	3,02
Fals testimoni	119	107	11,21	1,51
Obstrucció a la justícia per incompareixença	30	19	57,89	0,38
Obstrucció a la justícia per coaccions i amenaces	212	185	14,59	2,69
Deslleialtat professional	7	12	-41,67	0,09
Deslleialtat professional per imprudència	1	0	-	0,01
Trencament de condemna o mesura cautelar	7.117	7.320	-2,77	90,36
Afavoriment d'evasió	1	0	-	0,01
Afavoriment evasió per funcionari	0	0	-	0,00
Contra l'Adm. de justícia de la Cort Penal Intern. Fals testimoni	0	0	-	0,00
Contra l'Adm. de justícia de la Cort Penal Intern. Obstrucció	2	1	100,00	0,03
Contra l'Adm. de justícia de la Cort Penal Intern. Suborn de funcionari	2	5	-60,00	0,03

Barcelona

Barcelona representa el 66,70% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

L'evolució del títol ha estat de +26,03%. El delictes més representatiu del grup és el delictes de Trencament de condemna o mesura cautelar (tots els supòsits), amb un 90,94% del total. La seva evolució en l'últim any ha estat de +27,56%.

Girona

Girona representa el 12,44% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

L'evolució del títol ha estat de +5,26%. El delictes més representatiu del grup és el delictes de Trencament de condemna o mesura cautelar (tots els supòsits), amb un 90,61% del total. La seva evolució en l'últim any ha estat de +6,09%.

Lleida

Lleida representa el 7,73% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

L'evolució del títol ha estat de +11,13%. El delictes més representatiu del grup és el delictes de Trencament de condemna o mesura cautelar (tots els supòsits), amb un 88,83% del total. La seva evolució en l'últim any ha estat de +11,32%.

Tarragona

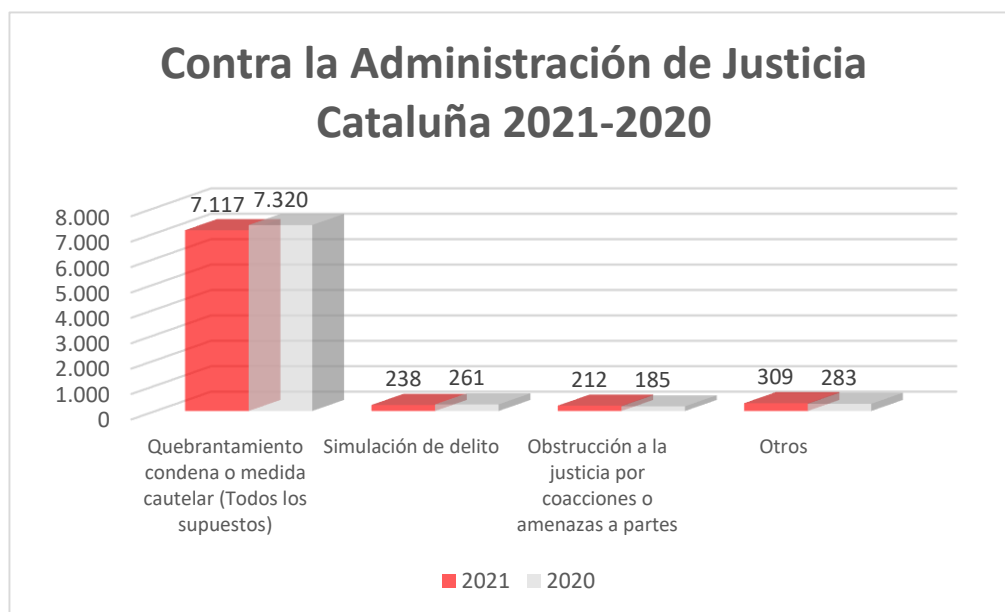
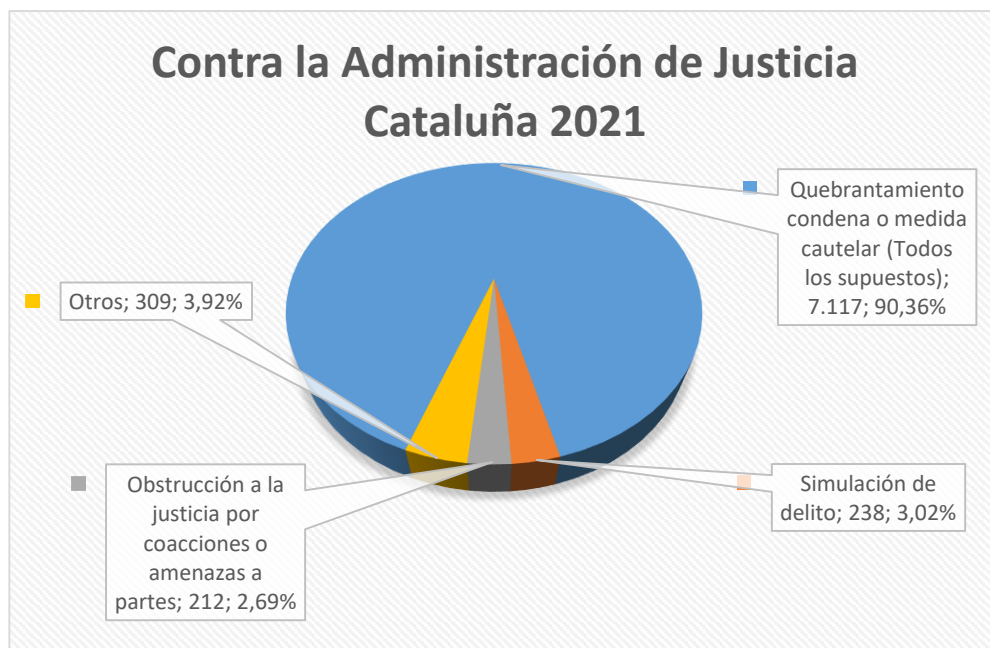
Tarragona representa el 13,13% dels delictes d'aquest títol amb relació al total de Catalunya.

L'evolució del títol ha estat de +7,37%. El delictes més representatiu del grup és el delictes de Trencament de condemna o mesura cautelar (tots els supòsits), amb un 88,10% del total. La seva evolució en l'últim any ha estat de +4,71%.

Catalunya

El títol ha experimentat un descens en el nombre de delictes de -2,15%.

El delictes més representatiu d'aquest títol és el delictes de Trencament de condemna o mesura cautelar (tots els supòsits), amb un 90,36% del total. La seva evolució en l'últim any ha estat de (-2,77%).

1.2.9. Delictes d'odi i discriminació

Amb relació a les dades sol·licitades per a aquest epígraf hem d'assenyalar que reunir totes les dades relatives a aquest tipus de delictes implicaria tenir en consideració tots els esdeveniments sota algun dels supòsits de fet de l'article 510 CP, així com qualsevol altre delictes que incorpori l'agreujant de l'article 22.4a CP. D'altra banda, en la majoria d'ocasions, és realment difícil arribar a provar si darrere d'una conducta penal existeix una motivació que encaixi en el que s'ha donat a considerar com a "crim definit d'odi".

Els nostres sistemes informàtics no estan dissenyats per registrar aquests delictes i, tal com ja va assenyalar el fiscal responsable de delictes d'odi i discriminació per a Barcelona, l'Il·lm.

Sr. Aguilar, en la seva memòria el 2020, *“no tenen prevista la classificació ni la quantificació de les denúncies i procediments per delictes d'odi i discriminació. En conseqüència, no permeten conèixer d'una forma senzilla i ràpida ni els assumptes que s'han incoat durant l'any 2020 als jutjats o tribunals, ni tampoc tots aquells que estan en tràmit, ja sigui en instrucció, pendents d'enjudiciament o en fase d'execució, ni les sentències dictades per qualsevol òrgan judicial (jutjats d'instrucció, jutjats penals o seccions de l'Audiència Provincial). No es pot conèixer la tipologia dels delictes que van enjudiciar o si va ser discutit en el judici i apreciat o no en la sentència l'agreujant de discriminació.”*

Partint de les consideracions exposades, assenyalarem per a cada província el que entenem com a més rellevant.

Barcelona

L'any 2021 les xifres policials mostren un increment al voltant del 36% aproximadament del nombre d'atestats policials: s'han registrat un total de 377 atestats (369 atestats policials de Mossos d'Esquadra i 8 del Cos Nacional de Policia). Aquest increment correspon a la tramitació de 354 procediments judicials davant dels 304 procediments judicials incoats el 2020, xifra que representaria un increment del 16,5%. Pel que fa al nombre de diligències d'investigació tramitades a Fiscalia, aquesta continua estable respecte de l'any anterior, amb un molt lleuger descens (37 el 2020 i 32 el 2021).

L'any 2021 la nacionalitat de la víctima que ha patit més fets és l'espanyola seguida de la marroquina. Amb relació als fets denunciats hi ha un predomini clar de la forma presencial (91%). No s'observa un gran increment de fets denunciats en l'entorn d'internet i les xarxes socials (9%).

Durant 2021, la discriminació per orientació sexual i identitat de gènere és el primer motiu de discriminació, present en el 46% dels atestats, seguit del racisme i la xenofòbia, amb un 28%, i la ideologia, amb un 17,5%.

Igual que durant els dos anys anteriors, el 2021 assistim a un increment significatiu de denúncies tramitades pel cos de ME per fets comesos per motius de discriminació d'orientació sexual i identitat de gènere, que han augmentat un 67% respecte de l'exercici anterior de 2020. Així es van incoar 170 atestats amb 215 víctimes.

Respecte a les sentències dictades cal destacar els bons resultats obtinguts, ja que la immensa majoria de les sentències dictades per les diferents seccions de l'Audiència Provincial o dels jutjats penals per delictes greus o menys greus són condemnatòries (86,5%).

Girona

Durant 2021 s'han denunciat en aquesta província uns 61 fets, xifra que suposa una reducció respecte a la xifra de 2020, que va ser de 73. Aquest descens és degut, sense cap mena de dubte, a la menor incidència dels casos relacionats amb el moviment independentista, ja visualitzat en l'anualitat anterior però més clarament reflectit en les dades de l'any actual.

Els diferents motius o raons que són causa de delictes d'odi quedarien classificats de la manera següent: LGTBIfòbia: 24; Ètnic/Nacionalitat: 21; Religios: 3; Orientació política: 13; tot sumat dona el total dels 61 fets indicats anteriorment.

Lleida

Amb relació a la Fiscalia Provincial de Lleida, l'única dada facilitada és la de la incoació i arxivament de 2 diligències d'investigació; no hi ha més fets rellevants per destacar.

Tarragona

S'han incoat dues diligències d'investigació en el transcurs de l'any relacionades amb l'especialitat. Pel que fa a la incoació de procediments, se n'han incoat 5 durant l'any 2021.

Catalunya

A continuació i per finalitzar, mostrem la taula obtinguda de GIF dels delictes d'odi i discriminació, basada únicament en les diligències prèvies incoades per a delictes susceptibles d'incardinar-se en l'article 510 CP.

	2021	2020	2019	Evol. 2020-2021 (%)
Barcelona	154	131	156	17,56
Girona	11	5	15	120
Lleida	0	5	3	-100
Tarragona	0	2	5	-100
Total	165	143	179	15,38

Resulta molt difícil disposar de dades precises sobre els delictes d'odi i discriminació; és per això que les dades exposades en aquest epígraf han de considerar-se orientatives.

2. Civil

2.1. Activitat específica a la Fiscalia Superior de Catalunya en matèria de dret civil

S'han emès 322 dictàmens en matèria civil, la majoria en seu de recurs de cassació i extraordinari per infracció processal.

En les demandes de revisió, pràcticament tots els procediments s'han interposat a l'empara dels articles 510.1 i 510.4 de la LEC, és a dir, per indisponibilitat d'accés als documents decisius per causa de força major o per obra de l'altra part, o bé per maquinació fraudulenta.

En els recursos de cassació, els motius més freqüents objecte d'impugnació fan referència a l'atribució de la guarda dels menors compartida o monoparental (articles 233-11 i següents CCC), a la determinació de la pensió d'aliments i criteris de retroactivitat (article 237 i concordants del CCC), a l'atribució del dret d'ús del domicili familiar (233-20 i concordants del CCC), a les relacions entre parents o propparents i menors (article 233-12 i 13 i concordants), a reclamacions o impugnacions de paternitat (articles 235 i següents del CCC), a impugnacions de declaracions de desemparament fetes per la DGAIA (article 233-10 i concordants CCC) i a la possible modificació del règim de guarda per trasllat d'un dels progenitors a l'estranger, a l'existència de risc per als menors que exigeixi la regulació de les relacions familiars a través del Punt de Trobada (article 233-13 i disposició addicional setena del CCC), al concepte de propparent (articles 236-3 i 236-4 del CCC), al reconeixement de paternitat per conveniència *versus* el reconeixement per complaença (art. 235-27.4 i 235-26.1 del CCC i concordants) i a les facultats revisores de l'òrgan judicial respecte a les decisions adoptades per l'Administració en matèria de protecció de menors.

Els temes a destacar en matèria del recurs de cassació civil davant el Tribunal de Cassació de Catalunya durant 2021 en no existir precedents jurisprudencials o, tot existint-ne, aquests són escassos o no es dona la situació d'homogeneïtat del supòsit fàctic, han estat:

- Recurs de cassació i per infracció processal 209/2021: denegació o autorització de visites entre avis pertanyents a la confessió dels Testimonis de Jehovà i els seus nets, que no coneixen i davant la greu conflictivitat entre avis paterns i els pares dels menors que s'oposen a l'adoctrinament possible dels menors. Articles 236-4.2 del CCC, que regula les relacions avis-nets, i l'art 27.3 del CE, que estableix l'obligació dels poders públics de garantir el dret que assisteix els pares perquè els seus fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions.
- Recurs de cassació i per infracció processal 151/2021: article 233-7.1 del CCC; possible revisió del dret d'atribució de l'habitatge d'ús familiar en cas de divorci, nul·litat o separació, una vegada dictada sentència ferma, i reversió en la desafecció o dret a l'ús. Fill major d'edat amb discapacitat. Existència de cosa jutjada. Possible recuperació de l'afectació de l'habitatge.
- Recurs de cassació i per infracció processal 181/2021: article 234-8.2.a del CCC. Possibilitat per part del titular de l'habitatge afectat al dret d'ús en la seva qualitat d'habitatge familiar d'instar-ne la substitució per augment de pensió d'aliments. Garanties exigibles.

- Art. 234-13 i 121-23 CCC: interpretació del concepte de cessament de la convivència amb ruptura de comunitat de vida als efectes de l'inici del còmput de termini de prescripció.
- Recurs de cassació i per infracció processal 22/2021: vulneració del principi d'immediateza quan després de diverses sessions el president de la Secció és substituït per un altre magistrat, amb acord de les parts; és el ponent de la sentència el mateix des de l'inici fins a la redacció de la decisió judicial. (Articles 194.1, 137.1 i 2, 137.4, 225.5 de la LEC, 238.3 i 6 de la LOPJ i article 24 del CE).
- Recurs de cassació 106/2021. Articles 233-11.2 i 236-4.2 del CCC. Sol·licitud de visites respecte a un menor de 9 anys per part del seu germanastre, el qual no veu des de fa 5 anys i amb el qual ha tingut escassa relació, a causa d'un problema d'addicció no superada. Concepte i configuració de "justa causa".

2.2. Generalitats respecte a les fiscalies territorials

2.2.1. Disfuncions

Com sempre quan es tracta d'harmonitzar i comentar les memòries de les diverses fiscalies territorials, cal destacar la disparitat en els enunciat dels diferents apartats en què cada fiscalia subdivideix la seva informació, en molts casos sense numeració.

Amb aquest resum dels epígrafs de les diferents fiscalies es pot endevinar la dificultat que comporta fer valoracions generals. També la comparativa entre unes i altres pateix d'aquest defecte estructural.

Pel que fa a les fiscalies d'àrea, si més no el resum que inclou la Fiscalia Provincial de Barcelona, és molt desigual. Mentre que Granollers, Sabadell i Vilanova dediquen un espai ampli a aquesta matèria, les altres es limiten a donar una versió resumida de la seva activitat.

2.3. Novetats legals

2.3.1. Persones amb discapacitat

Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica i el Decret Llei 19/2021, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat, i el Decret Llei 19/2021, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat

Diverses fiscalies aborden de manera singular la protecció de les persones vulnerables, en particular Barcelona, Granollers, Vilanova i Girona. Destaquen l'entrada en vigor de la Llei i els seus efectes en l'organització del servei. Com assenyala Sabadell, la nova regulació els afecta "no només pel nou model, sinó per la necessitat de fer revisions de les mesures de suport, suports cada tres anys i revisió de la pàtria potestat/potestat, cosa que requereix fiscals i funcionaris per poder portar-les a terme." És evident l'augment de la càrrega de feina, que cada fiscalia assumeix com pot, sense l'ampliació de plantilla corresponent.

Terrassa destaca les dificultats d'aprenentatge: "En l'àmbit dels jutjats s'observa que està costant molt el coneixement dels criteris substancials de la nova regulació legal. En aquest sentit és molt important la tasca dels LAJ a adaptar els procediments, però és encara deficitària l'actuació dels jutges pel que fa a la realització de les entrevistes amb les persones amb discapacitat, en el sentit de conèixer la seva voluntat i preferències i en la necessitat d'establir únicament els suports necessaris per facilitar l'exercici ple de la seva capacitat jurídica."

Vilanova adverteix de la nova càrrega de treball: "Especialment preocupant és el volum de feina que pot derivar-se per la revisió dels procediments civils en matèria de mesures de suport de les persones amb discapacitat. La tasca en la protecció de les persones amb discapacitat està molt present en aquesta Fiscalia d'Àrea i s'està adaptant progressivament, des de l'últim trimestre de 2021, a la reforma en matèria de mesures de suport per a les persones amb discapacitat. Les nostres diligències preprocesals civils han estat paralitzades –excepte casos de necessitat urgent– durant un període curt a l'espera de l'entrada en vigor de la nova Llei, moment en què vam haver de dilatar-ne, en molts supòsits, la conclusió per sol·licitar més informes socials i mèdics de conformitat amb les exigències de concretar aquesta. És per això que el nombre de litispendència en data de 31-12-21 és superior a la de la mateixa data del 2020 (62 el 2021 davant 25 el 2020)." Explica també les mesures adoptades: "En aquesta Fiscalia d'Àrea hi ha una fiscal d'enllaç de civil que s'encarrega del control de les residències de gent gran i una fiscal d'enllaç de violència sobre la dona i protecció a la víctima. Pel que fa als procediments de persones amb necessitat de mesures de suport, la incoació de les diligències preprocesals s'ha assumit directament pel fiscal d'àrea; la tramitació de les diligències preprocesals i la presentació d'escrits de jurisdicció voluntària/demandes judici verbal estan repartides entre els fiscals de la plantilla, excepte a la seu de Gavà, en què és assumida per un únic fiscal, i cada fiscal intervé en els assumptes dels seus jutjats respectius, ja que en cap dels tres partits judicials existeix un jutjat especialitzat en la matèria. Pel que fa al desenvolupament de la funció tuitiva de la Fiscalia amb les persones que necessiten persones de suport, tant les diligències preprocesals de naturalesa civil com la intervenció en els procediments dels jutjats de primera instància de les i els fiscals d'aquesta FA s'estan adaptant a la Llei 8/2021."

2.3.2. Registre Civil

Tracten aquest punt les memòries de Barcelona i Lleida. Lleida es refereix a "l'entrada en vigor de la Llei 6/2021, de 28 d'abril, per la qual es modifica la Llei 20/2011, de 21 de juliol, de Registre Civil. De conformitat amb aquesta norma i el decret de la fiscal general de l'Estat de 6 de juliol de 2021, la intervenció del Ministeri Fiscal s'ha mantingut d'acord amb el règim anterior en els expedients incoats amb anterioritat al 30 d'abril de 2021, i s'ha reduït extraordinàriament en els incoats a partir d'aquesta data.

Davant dels dubtes que van sorgir en un primer moment, es va tractar la qüestió de manera directa amb l'encarregat del Registre Civil de Lleida a l'efecte de posar en el seu coneixement la manera de procedir de conformitat amb la nova norma, així com per intentar preveure possibles problemes a què s'enfrontarien els diferents registres i altres organismes que a partir d'aquest moment haguessin d'intervenir en la matèria sense comptar, amb caràcter general, amb els informes del Ministeri Públic."

2.3.3. Mediació

Amb més o menys fe en l'invent, algunes fiscalies detallen els escassos avenços en aquesta matèria.

És revelador el comentari de Girona. En el tema de la mediació cal destacar l'entrada en vigor el 4 de novembre de 2020 de la Llei 9/2020, de 31 de juliol, de modificació del llibre segon del CC de Catalunya, relatiu a la persona i la família, i de la Llei 15/2009, de mediació en l'àmbit del dret privat, la qual intenta promoure la mediació com a recurs alternatiu a la via litigiosa sobretot quan hi ha menors d'edat afectats i amb l'única excepció que hi estigui implicada una dona víctima de violència masclista; estableix com a norma més destacada l'obligatorietat de la sessió prèvia sobre mediació en determinats conflictes familiars. Cal destacar com a figura pròxima a la mediació la del coordinador parental, figura implantada per primera vegada en la Sentència dictada pel TSJC de data 26-02-15, amb empara legal en l'article 236.3 CCC, entesa com a figura de suport a l'execució de la sentència, auxiliar del jutge i de les famílies en la gestió de la seva ruptura.

Lleida destaca que "la Fiscalia va seguir donant suport el 2021 a la mediació familiar regulada en la Llei catalana 15/2009, de 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat i en l'espanyola Llei 5/2012, de 6 de juliol, com a recurs a què poden acudir els esposos voluntàriament per intentar aconseguir una solució dels temes controvertits; es reserva la intervenció judicial per al cas en què no sigui possible l'acord o bé quan el contingut d'aquesta sigui lesiu per als interessos dels fills menors o incapacitats o d'un dels cònjuges; en aquest cas s'han d'imposar les mesures que siguin pertinents."

Tarragona inclou una aportació interessant sobre el Centre de Mediació: "També cal fer referència al Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya, que es regeix per la Llei 15/2009, de 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat. Els seus principals objectius són fomentar i difondre la mediació i facilitar-ne l'accés a tots els ciutadans, estudiar les tècniques de mediació i gestionar els registres de persones mediadores en l'àmbit familiar. Els jutjats de primera instància solen derivar a mediació en el decret inicial del procediment. Els equips psicosocials imparteixen una sessió informativa prèvia a les parts que hi acudeixen voluntàriament. Si accepten la mediació, se suspèn la tramitació del procediment i es designa un mediador (advocat, psicòleg o treballador social). La durada màxima és de sis sessions durant un període aproximat de tres mesos. Cal assenyalar que no s'ha donat un nombre rellevant de demandes davant dels jutjats amb competències en matèria de dret de família incoats de conformitat amb aquest procediment."

2.4. Actes presencials

Amb més o menys fe en l'invent, algunes fiscalies detallen els escassos avenços en aquesta matèria.

La majoria de les fiscalies destaquen la dificultat que suposa acudir a tots els actes presencials en els quals hi ha prevista la intervenció del fiscal: vistes, declaracions de menors, discapacitats, etc. Malgrat els esforços davant els òrgans judicials per unificar actes, la realitat sol ser desencoratjant. Destaca la voluntat de la Fiscalia d'Àrea d'assistir a totes les vistes i la gairebé impossibilitat de fer-ho en grans seus com Barcelona o Tarragona.

Una bona mostra del que s'ha dit podem llegir-ho en la memòria de Barcelona: “És habitual que els assenyalaments en què ha d'intervenir el Ministeri Fiscal no s'acumulin en el menor nombre de dies possibles ni en franges horàries contínues, sinó al contrari: es dispersen durant tota la setmana, en horaris diferents o sense avisar de la suspensió de l'assenyalament, circumstàncies que fan del tot inviable que el Ministeri Fiscal pugui organitzar la seva presència davant dels òrgans judicials a què és cridat. A més, cal tenir en compte que un gran nombre de les apel·lacions ho són de fiscalies de la província, a les quals cal sol·licitar la carpeta per assistir a la vista d'apel·lació, i aquesta no es pot rebre si els assenyalaments d'apel·lació no es fan amb la antelació suficient.”

“Amb relació a la presència del Ministeri Fiscal en les vistes d'apel·lació que s'assenyalen davant l'Audiència Provincial i que es celebren a les seccions 18a i 12a del Civil, es reitera allò manifestat en la memòria de l'any 2020, en el sentit que existeix gairebé una absoluta incompatibilitat per assegurar la presència del Ministeri Fiscal en totes les vistes d'apel·lació. Les seccions civils de l'Audiència continuen sense complir el que disposa l'article 13 de l'Acord de 15 de setembre de 2005 del ple del Consell del Poder Judicial, pel qual s'aprova el Reglament 1/2005”.

En sentit positiu Tarragona diu: “Malgrat les dificultats esmentades, s'ha aconseguit establir una coordinació amb els altres jutjats de primera instància que coneixen d'assumptes relacionats amb la capacitat de les persones i que residualment assumeixen els procediments relacionats amb el dret de família, tot això a l'hora de fer els assenyalaments. Això ha permès l'assistència del fiscal a la celebració de les vistes dels judicis als diferents òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil i és cada vegada menor el solapament d'assenyalaments en procediments en què la intervenció del Ministeri Fiscal és preceptiva, entre els diferents jutjats del mateix partit judicial.”

2.5. COVID

Diverses fiscalies esmenten els efectes de la pandèmia i les mesures adoptades. Destaquen la nova via dels escrits telemàtics i les complicacions que genera el nou sistema. Com que és un tema pel qual els òrgans judicials estan adoptant aquest sistema per exigències de l'Administració, convé fer bona cara i trobar solucions als problemes. Barcelona comenta: “Amb relació als expedients que són tramesos telemàticament persisteixen els problemes en la recepció, dificultats en la firma, dificultats per accedir a diferents documents, etc. Manca una safata de notificacions, circumstància que impedeix diferenciar entre els expedients que són tramesos per a informe i els que són tramesos per a notificació, amb el risc del transcurs del termini en el cas que s'hagi de interposar algun recurs o sol·licitar alguna diligència.”

2.6. Resum fiscalies territorials

En aquest resum hem suprimit les dades estadístiques, que poden consultar-se en les memòries respectives.

2.6.1. Barcelona

Coordinació Civil General

Oficina de la Secció

La incorporació d'un nou funcionari al Servei Civil, encara que només tingui assignada parcialment la feina del Servei Civil general, ha suposat la superació dels problemes que es generaven quan només hi havia un funcionari i ha permès un repartiment equitatiu entre aquests en situacions de baixa, permisos, vacances i guàrdies.

Organització i funcionament del Servei

El Servei Civil de la Fiscalia Provincial de Barcelona està dividit en dues coordinacions, la d'incapacitats i la de civil general i família.

La coordinació de civil general i família està composta per vuit fiscals

La suma total d'actes presencials arriba a 175. En comparació amb l'any 2020, en què es van fer 57 audiències prèvies, 34 vistes i 6 compareixences, la presència del Ministeri Fiscal s'ha incrementat un 40%

Pel que fa a l'estadística tramesa per les diferents seccions territorials, centralitzada en la Coordinació Civil de Barcelona, es poden aportar les dades següents:

Coordinació Família

Durant el segon semestre de l'any 2021, tenint en compte l'acumulació de feina que presentava la Coordinació de discapacitats, es va disposar que un dels fiscals adscrits al Servei de Família-Civil passés a reforçar aquell, de manera que el Servei Civil-Família es va quedar únicament amb sis fiscals, que tenien assignats els jutjats de primera instància (família) núm. 14, 15, 16, 17, 45 i 51; la fiscal degana prestava ajuda en el Jutjat de Primera Instància (família) núm. 18 de família, i el Jutjat de Primera instància (família) núm. 19 de Barcelona es va repartir entre tots els fiscals adscrits als jutjats de família.

En arribar el segon semestre de l'any 2021 es va comprovar que s'havia produït una disminució important de la presència del Ministeri Fiscal al jutjat de família que es trobava sense fiscal assignat, Jutjat de Primera instància núm. 19 de Barcelona, i que s'havia deixat d'assistir a un total de 108 vistes i compareixences. Per aquest motiu, durant el segon semestre de l'any 2021 es va tornar a assignar un fiscal a aquest jutjat de família.

Arran d'aquest nou canvi, a la Coordinació de provisió de suport a persones en situació de discapacitat van quedar adscrits sis fiscals, que es van repartir entre ells els tres jutjats de incapacitats, jutjats núm. 40, 58 i 59 de Barcelona.

Quan es dona coincidència d'assenyalaments penals i civils, en aquelles matèries en què no és excusable la intervenció del Ministeri Fiscal (com són sostracció de menors, compareixença del article 49 bis, mesures cautelars, article 158 del Codi civil, tutela, filiació, adopció, expedients de privació de la potestat parental, controvèrsies en l'exercici de la pàtria potestat, audiència prèvia de drets fonamentals i vistes de drets fonamentals) es cobreix per la "permanència de civil - família", que s'assigna cada setmana a un dels fiscals adscrits als jutjats de família.

Els judicis celebrats durant l'any 2021 als diferents jutjats de família de Barcelona han estat un total de 394.

Cal assenyalar que, com a conseqüència de la situació de pandèmia de COVID-19, continua en funcionament el sistema Webex no presencial, sistema que s'utilitza especialment en les vistes d'apel·lació en matèria d'incapacitats de la Secció 18a de l'Audiència Provincial.

Pel que fa a la presència del Ministeri Fiscal en les vistes d'apel·lació en procediments de família assenyalades a l'Audiència Provincial, d'un total de 48 vistes s'ha pogut acudir a 17, i per a les altres s'ha presentat l'excusa corresponent.

Finalment, també té una transcendència especial la intervenció del Ministeri Fiscal en les exploracions dels menors en seu dels procediments de família, les quals l'any 2021 han estat 114, mentre que en l'any anterior només en van ser 75.

Registre Civil

L'any 2021 hi ha hagut en aquest Registre un total de 2.654 incoacions (3.016 el 2020) en matèria de nacionalitat i 2.866 (3.372 el 2020) en matèria de matrimoni. La resta d'expedients registrals –filiació, rectificació d'errors, canvi de noms i de cognoms, inscripció de naixements fora de termini...– han sumat un total de 1.535 davant dels 1.725 de l'any 2021.

El total d'expedients incoats del Registre Civil exclusiu de Barcelona ciutat ha estat, doncs, de 7.065 en l'exercici que ara s'analitza, davant dels 8.113 de l'exercici anterior. Els vint-i-quatre partits judicials de la província de Barcelona no confeccionen cap estadística sobre la seva activitat registral, per la qual cosa no n'hi ha dades.

2.6.2. Fiscalia d'Àrea de Granollers

Per complir la Llei 8/21, de 2 de juny, s'han celebrat juntes amb la FSC i a nivell intern, i s'han proporcionat a fiscals i funcionaris models de escrits en què s'han posat en pràctica les conclusions i directrius rebudes. La coordinació amb serveis socials i metges forenses ha estat fonamental i, des del passat 4 de febrer, hi ha disponible una persona per atendre la revisió de procediments que estableix la Llei. Pel que fa a les DI i DPR relacionades amb l'evolució de la situació de la gent gran en residències o centres sociosanitaris, durant l'any 2021 no en va ser incoada cap i se'n va arxivar una (DPR 19/20). Durant tot l'any es va dur a terme un seguiment quinzenal en coordinació amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, sense detectar cap situació de risc.

2.6.3. Fiscalia d'Àrea de Manresa

Pel que fa a l'activitat del Ministeri Fiscal en l'àmbit de la modificació de la capacitat de les persones, l'any 2021 es van incoar un total de 181 expedients de Fiscalia i es van presentar 122 demandes.

Així mateix, s'han incoat un total de 339 procediments relacionats amb la tutela i el suport a persones discapacitades.

En l'àmbit del dret de família, es van incoar un total de 712 procediments contenciosos, 456 de mutu acord i 284 de mesures cautelars.

2.6.4. Fiscalia d'Àrea de Mataró

En matèria civil volem destacar l'esforç efectuat per aquesta Fiscalia, absolutament compromesa amb la seva funció tuïtiva, per a la protecció dels més grans i de les persones amb discapacitat.

L'any 2021 es van incoar un total de 181 diligències preprocessals i es van presentar un total de 51 demandes/sol·licituds de provisió de suport a persones amb discapacitat.

L'any 2020 es van incoar en aquesta Fiscalia d'Àrea un total de 84 diligències preprocessals per al control i el seguiment de l'evolució de la pandèmia i aplicació de protocols a les residències de gent gran del territori. En la data d'aquest informe continuen obertes les relatives a la residència Ca n'Amell, respecte de la qual es van incoar les diligències d'investigació 22/20 (prorrogades en dues ocasions), que es troben concloses i pendents de presentació de querella.

2.6.5. Fiscalia d'Àrea de Terrassa

En l'àmbit civil es despatxen la totalitat dels procediments civils de 17 jutjats de primera instància a través de l'ejcat. No comptem amb dades estadístiques.

La modificació extraordinària en els processos de capacitat a través de la Llei 8/2021, amb entrada en vigor el 3 de setembre de 2021, ha implicat una tasca d'estudi important i d'adaptació de criteris molt consolidats a la Fiscalia.

Es va produir un procés de paralització en el despatx de les diligències preprocessals de capacitat per adaptar-les al canvi legislatiu entre juliol i octubre de 2021 i s'esperen criteris unificats de la Fiscalia General del Estat. Després d'aquest període d'estudi s'han reactivat aquestes diligències amb adaptació als criteris de la Llei de provisió de suports, cosa que ha suposat arxivar una part important d'aquestes diligències en ser innecessari acudir a la via judicial.

La tasca investigadora del fiscal en les diligències preprocessals ha motivat la necessitat d'obtenir informació d'algunes administracions que no tenien una relació contínua amb Fiscalia; això ha suposat canvis en la nostra forma de treballar. D'altra banda, s'ha potenciat encara més la necessitat de treballar amb protocols ja elaborats pel Departament de Treball, Afers Social i Família de la Generalitat per afavorir la presa de decisions amb el sistema de "taula rodona", promulgat en el preàmbul de la Llei 8/2021.

2.6.6. Fiscalia d'Àrea de Sabadell

En compliment de la Instrucció 4/2009 aquesta Fiscalia va crear una secció civil i, dins d'aquesta, una subsecció de família i una altra de protecció de persones amb discapacitat, per tal d'especialitzar fiscals en matèria civil, que han desenvolupat una magnífica tasca en la defensa dels drets de les persones especialment vulnerables.

A la seu de Sabadell, una de les fiscals substitutes s'ocupa en exclusiva de família i menors de tots els jutjats d'instància de Sabadell, així com de temes relacionats amb menors amb problemes de conducta ingressats a Els Castanyers; assisteix a les vistes de família i menors i despatxa la totalitat de la documentació. Les altres dues fiscals substitutes estan adscrites al servei de protecció de les persones amb discapacitat i cobreixen totes les vistes de discapacitats, també la resta de vistes civils dels jutjats de Sabadell, les relatives a filiació, dret a l'honor i altres matèries en què intervé el Ministeri Fiscal; assumeixen el registre de tuteles i despatx dels procediments, rendició de comptes, etc., i una d'elles també les executòries penals i assisteix a judicis penals, a més del control de contencions, patrimoni protegit i sostenibilitat de la pretensió en els assumptes d'ofici. Assumeixen, així mateix, les demandes d'expedients de jurisdicció voluntària per a la provisió de mesures judicials de suport a persones amb discapacitat, des de l'entrada en vigor de la Llei 8/21 i visades pel fiscal en cap d'àrea. D'aquesta manera, l'actuació de la resta de fiscals s'ha reduït, en aquest àmbit, a dictàmens de competència i assistència ocasional a algunes de les vistes.

A la subseu a Cerdanyola hi ha dues fiscals adscrites al Servei de persones amb discapacitat i/o especialment vulnerables, que es reparteixen els 8 jutjats mixtos de Cerdanyola del Vallès. Els quatre altres fiscals es reparteixen família i la resta d'assumpptes civils dels vuit jutjats mixtos, i el Registre Civil és assumit per una de les fiscals adscrites a aquesta subseu.

2.6.7. Fiscalia de àrea de Vilanova

El fet que els tres partits judicials d'aquesta Fiscalia d'Àrea tinguin jutjats mixtos i no disposin d'un jutjat especialitzat en família i en mesures de suport per a les persones amb discapacitat, implica una feina laboriosa tant en l'elaboració dels plans de servei com en la consecució de l'objectiu d'assistir a totes les vistes civils.

D'altra banda, la Fiscalia d'Àrea de Vilanova i la Geltrú-Gavà segueix sense tenir accés a la plataforma ejcat, de manera que continua sent necessari el trasllat de l'expedient físic a la Fiscalia per despatxar els informes, sense accés a l'agenda d'assenyalaments, amb les dificultats que això implica als efectes de controlar les suspensions i/o inclusions de noves vistes.

A això hem de sumar l'increment exponencial de l'activitat del fiscal d'enllaç de civil derivat del control de la pandèmia a les residències per a la gent gran i dels sistemes de contenció. A aquest punt ens referirem més endavant.

2.6.8.Girona

Dret de Família

Organització de la Fiscalia

Al partit judicial de Girona hi ha dos jutjats exclusius de família (Jutjat de Primera Instància núm. 6 de Girona i Jutjat de Primera Instància núm. 7 de Girona). Actualment es compta amb un fiscal de reforç per atendre els assenyalaments d'un dels dos jutjats exclusius de família de Girona, ja que és impossible que els fiscals adscrits al servei puguin assumir els assenyalaments diaris existents entre els dos jutjats. Del despatx de paper dels dos jutjats de família de Girona s'encarreguen vuit fiscals de la plantilla, així com el fiscal de reforç: es reparteixen entre ells els procediments segons el número de terminació, d'acord amb l'assignació de la fiscal coordinadora del servei. Les vistes civils que encara resten pendents a la resta dels jutjats de primera instància de la ciutat de Girona (que són un total de cinc jutjats), són ateses pel fiscal adscrit a aquests jutjats (aquest any s'han celebrat un total de 13 vistes en aquests jutjats), igual que als diferents jutjats de primera instància i instrucció dels altres partits judicials de la província. Al Jutjat de Violència sobre la Dona núm. 1 de Girona (únic amb competència exclusiva en tota la província) tant la documentació com les vistes civils són assumides per la fiscal adscrita de manera exclusiva a aquest jutjat. Al Jutjat de Violència sobre la Dona de Girona s'han celebrat aquest any un total de 78 vistes civils. A la resta dels partits judicials de la província, atès que els jutjats existents són de primera instància i instrucció, cada fiscal adscrit als diferents jutjats és l'encarregat d'assumir els procediments civils del seu jutjat respectiu.

Els expedients d'internament en l'hospital psiquiàtric són despatxats, dues vegades per setmana (dilluns i dijous), per la fiscal coordinadora i, si això no és possible, pel fiscal de guàrdia del partit judicial de Girona.

Activitat de la Fiscalia

Pel que fa al volum de les vistes orals l'any 2021 els assenyalaments van suposar un total de 2.797, i 1.647 les vistes. El nombre de compareixences o audiències celebrades inclou les celebrades en primer assenyalament i aquelles que, tot i estar suspeses, posteriorment s'han celebrat després d'assenyalament ulterior. Total 1.459.

- les suspeses comprenen les que ho han estat en l'acte, amb presència del fiscal al jutjat, així com les suspeses anticipadament, que ja no han donat lloc a desplaçament del fiscal a l'òrgan jurisdiccional, per bé que han generat normalment un nou assenyalament. Total 1.150
- les compreses en l'epígraf "Celebrats sense fiscal" han donat lloc a un escrit presentat davant l'òrgan jurisdiccional en què s'exposen els motius de la inassistència i han pogut donar lloc a la celebració sense presència del fiscal, o bé a la suspensió per raó d'aquesta impossibilitat, i nou assenyalament. Total 188

La creació a finals de l'any 2020 d'un nou jutjat exclusiu de família al partit judicial de Girona ha reduït notablement el temps d'espera dels assenyalaments, que ha passat de ser de fins a sis mesos vista, quan un únic jutjat suportava en anys anteriors una elevada càrrega de treball i no comptava amb cap reforç, al mes actual de espera, necessari per efectuar les citacions a termini, al jutjat de família de nova creació, i al mes i mig d'espera al Jutjat de

Primera Instància núm. 6 de Girona (jutjat que va estar exempt de repartiment fins al mes de juliol de 2021). Això permet que no coincideixin, com sí que succeïa en anys anteriors, durant el mateix dia d'assenyalament la vista de mesures provisionals o cautelars i la vista principal, ja que les primeres s'assenyalen ara a molt curt termini sense solapar-se amb la vista principal. La litispendència en procediments d'execució ha millorat; el retard en l'execució ha estat el principal problema que arrossegava el Jutjat especialitzat núm. 6 de Girona, problema que mai no ha suportat el Jutjat número 7, que és de nova creació. El repartiment entre els dos jutges es fa actualment per meitat, llevat dels procediments derivats de mesures provisionals prèvies de què, per tal de mantenir el criteri de qui les va acordar, coneix aquest, de manera que les mesures arrossegueu el plet principal. Es dona preferència als internaments de menors amb problemes i a determinats tipus d'assenyalaments, com ara mesures cautelars, mesures provisionals prèvies o coetànies, sostracció internacional de menors, protecció de menors i processos de jurisdicció voluntària.

Altres qüestions d'interès

Cal ressaltar la intervenció del fiscal en els procediments de jurisdicció voluntària. La majoria de les intervencions del fiscal en matèria de família han estat en expedients de guarda de fet d'un menor, en expedients d'intervenció judicial en els casos de desacord conjugal, autorització d'alienació de béns i adopció; destaquen dins els processos de jurisdicció voluntària incoats per desacord en l'exercici de la potestat parental els que tenen per objecte resoldre les desavinences sorgides entre els progenitors per l'elecció del centre escolar, canvi de domicili o per l'expedició del passaport dels menors.

Aquest any hi ha hagut un increment notable dels procediments consensuats en relació amb l'any anterior. Han estat nombrosos els acords assolits per les parts el mateix dia de la vista i abans de donar inici a aquesta, cosa que dona lloc o bé a la immediata celebració del judici sense contradicció, fet que permet que les parts es ratifiquin en el conveni en la mateixa vista oral, o bé a la transformació del procediment en mutu acord per a la presentació posterior del conveni regulador i emissió de dictamen per escrit amb la ratificació prèvia de les parts.

Cal destacar l'increment important dels procediments de guarda i custòdia contenciosos davant els divorcis, així com l'augment considerable dels processos de modificació de mesures que insten una rebaixa de la pensió alimentària o un canvi en el règim de guarda i custòdia.

Un altre aspecte que cal destacar és el nombre elevat de vistes civils que se celebren en rebel·lia de la part demandada, situació en molts casos deguda a l'existència de matrimonis o parelles de diferents nacionalitats, de manera que el progenitor estranger, després de la ruptura, decideix tornar al seu país, amb la qual cosa o bé resulta il·localitzable o bé un cop citat no contesta la demanda. En molts casos això determina que s'opti, com a solució més beneficiosa per al menor, per atribuir al progenitor actor, a més de la custòdia del menor, l'exercici exclusiu de la potestat parental.

Els fiscals de la plantilla disposen de les taules orientadores per a la determinació de les pensions alimentàries dels fills en els processos de família, elaboradores pel Consell General del Poder Judicial.

El punt de trobada familiar que hi ha a la ciutat de Girona i que cobreix tota la província està molt saturat per raó de l'alta demanda d'aquest servei, tant com a seu perquè el progenitor no custodi pugui exercir el seu dret a les visites, com perquè aquest centre és escollit com a lloc en què fer els intercanvis dels menors. En el cas que el punt de trobada sigui escollit

com a seu de la trobada, són els mateixos professionals, els tècnics, qui decideixen després d'entrevistar-se amb els progenitors el sistema més adequat per a això; les visites poden ser tutelades o supervisades i es dona compte del seu resultat a l'òrgan jurisdiccional, a què eleven periòdicament els informes i les propostes de futur. La seva intervenció té una durada temporal màxima de 18 mesos.

El Ministeri Fiscal en la seva funció de protecció dels drets de persones vulnerables: menors d'edat

En els procediments de família que afecten menors d'edat –procediments en què és preceptiva la intervenció del Ministeri Fiscal– i sempre que es tracti de resoldre qüestions del seu interès (custòdia, règim de visites, atribució del domicili...), el fiscal sol·licita, si no ha estat disposat ja d'ofici o a instància de part, l'exploració judicial dels majors de 12 anys.

Es compleix d'aquesta manera la funció de protecció dels drets dels menors. El dret a ser escoltat i el seu dret a participar en qualsevol presa de decisió que l'afecta són el màxim exponent de l'interès superior del menor.

2.6.9. Lleida

Civil General

No puc ocultar que el jutjat de família ens interessava, no només per unificar criteris en una matèria tan decisiva, sinó també per aconseguir una millor organització dels recursos; fins ara, havíem d'atendre assumptes civils en sis jutjats de Lleida amb assenyalaments dispersos; tenir aquests assumptes en un únic jutjat és més senzill i permet economitza fiscals per a uns altres serveis. A més, les matèries del jutjat s'han distribuït per especialitats; d'aquesta manera hi ha fiscals que s'encarreguen dels assumptes relatius a matrimonis i parelles de fet, uns altres de la protecció de menors, adopció etc., i els altres porten incapacitats i internaments, matèries de les quals, al seu torn, ja coneixen en la fase prèvia al procés civil. Fora només queden els assumptes de família competència del jutge de violència, que són tramitats pels fiscals de la Secció de Violència sobre la Dona. D'altra banda, en les apel·lacions de família l'Audiència només s'ha de entendre amb un jutjat, la qual cosa també és molt més fàcil: s'agilita la tramitació, s'unifiquen millor els criteris, etc.

Pel que fa a la distribució de la feina, distingirem Lleida de la resta de la província. A Lleida els jutjats de primera instància es distribueixen entre diversos fiscals, mentre que per despatxar els assumptes del jutjat de família hem constituït tres seccions amb diversos fiscals cadascuna: Matrimonial, de Protecció de Menors i d'Incapacitats, Tuteles i Internaments. Igualment es procura tenir en compte aquesta adscripció per acudir als assenyalaments quan la jutgessa disposa concentrar aquestes matèries. A la província s'atribueix la matèria als mateixos fiscals que despatxen la jurisdicció penal.

Registre Civil

Els expedients de Registre Civil que entren a la Fiscalia de Provincial de Lleida per a l'informe pertinent continuen sota una distribució de caràcter territorial.

D'altra banda, pel que fa als expedients previs a la celebració de matrimonis sospitosos de frau, se'n dona trasllat a Fiscalia i s'informa en el sentit oportú, si no cal recollir més informació que la que constava en el expedient, o s'incoen diligències preprocessals amb intervenció de la policia judicial en cas contrari.

Pel que fa als expedients d'adquisició de nacionalitat espanyola, no se n'ha traslladat cap per sospita de frau; consten únicament casos en què mancava algun tipus de documentació.

2.6.10.Tarragona

Pel que fa a l'organització del servei ens remetem al que s'ha indicat en el capítol I d'aquesta memòria per tal de evitar reiteracions.

Quant a l'activitat realitzada durant l'any memorial, cal assenyalar que s'ha assistit a 1.593 assenyalaments en matèria de dret de família, 35 en matèria de protecció de menors i 552 sobre determinació de la capacitat de les persones. L'any 2020 es va assistir a 1.252 assenyalaments en matèria de dret de família, 25 en matèria de protecció de menors i 519 sobre determinació de la capacitat de les persones. Hi ha hagut un increment respecte a l'any anterior

Assistir a totes aquestes vistes davant els jutjats de primera instància de la província suposa un esforç notable per part dels integrants de la Fiscalia. Hi ha jutjats que a l'hora d'assenyalar intercalen procediments en què és part el Ministeri fiscal i d'altres en què no ho és.

No s'ha pogut assistir a totes les vistes convocades, per raó de la dispersió d'assenyalaments i insuficiència de la plantilla, per la qual cosa en diverses ocasions s'ha comunicat prèviament al jutjat que no s'hi compareixeria i que, no obstant això, se celebrés la vista per evitar dilacions. En qualsevol cas s'ha comparegut en totes les vistes sobre capacitat i sobre impugnació d'acords adoptats per l'Administració en matèria de protecció de menors.

Família

A Tarragona el Jutjat de Primera Instància número 5 assumeix de manera exclusiva i excloent els procediments relacionats amb el dret de família.

A Reus, el dia 1 de octubre de 2018 va entrar en funcionament el Jutjat de Primera Instància número 7, que assumeix de manera exclusiva i excloent els procediments de dret de família. El 30 de setembre de 2020 va entrar en funcionament el Jutjat de Primera Instància número 8 del partit judicial de Reus; no obstant això, la plantilla de la Secció Territorial de la Fiscalia a Reus continua sent la mateixa des de l'any 2010.

En el partit judicial del Vendrell, tots els procediments de dret de família es reparteixen entre els 9 jutjats de primera instància d'aquest partit. Aquest sistema dificulta l'assistència del fiscal als assenyalaments civils, ja que amb certa freqüència es produeixen solapaments en els assenyalaments.

En els altres partits judicials de la província en què hi ha dos o més jutjats de primera instància, la matèria de dret de família és assumida de manera equitativa per tots els jutjats de primera instància. Tot això suposa una notable dispersió que produeix a vegades convocatòries d'assenyalaments simultanis dels assenyaments i les dificultats consegüents per a la Fiscalia pel que fa a atendre els serveis.

Cal ressaltar, un any més, que els progenitors, pel que fa la modalitat de guarda i custòdia que poden establir en els convenis reguladors, s'inclinen per la compartida, la qual cosa indica que aquesta modalitat ha calat en la societat i que els problemes que plantejaven en relació amb els períodes o temps amb què el menor pot estar amb cada progenitor s'han anat resolent a mesura que s'ha anat arrelant.

3. Contenciós administratiu

Com l'any passat, l'any 2021 ha estat determinat pels nombrosos informes despatxats que han tingut per objecte l'autorització de mesures sanitàries que l'administració autonòmica ha implementat per tallar la pandèmia de la COVID-19.

Això ha suposat un augment de feina considerable, a part dels informes sobre autorització de mesures sanitàries, els recursos de drets fonamentals concrets contra aquestes autoritzacions

En un principi aquesta autorització de mesures va correspondre als jutjats contenciosos administratius, segons establia des de l'any 2000 l'article 8.6 paràgraf segon de la LJCA i posteriorment va ser modificat per la disposició final 2.1 i 2 de la Llei 3/2020, de 18 de setembre, que atribueix la competència a les sales contencioses administratives dels tribunals superiors de justícia pel nou article 10.8 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

3.1. Fiscalia de la Comunitat Autònoma de Catalunya

Les dades que a continuació es relacionen comprenen el període entre l'01/01/2021 i el 31/12/2021, d'acord amb les indicacions i pautes pel que fa a estructura i contingut de la Instrucció 1/2014 de la FGE i ofici de la FGE de 17 de desembre de 2021

Es recorda, com en les memòries anteriors, que el 21 de gener de 2008 va entrar en vigor el que disposa la Llei 24/2007, de 9 de octubre, que modifica la Llei orgànica 50/1981, de 30 de desembre, reguladora de l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal (d'ara endavant EOMF), i es constitueix la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, separada de la Fiscalia Provincial, en què "es perfila un disseny vertical de la institució que juntament a un desplegament territorial més efectiu complementa la tradicional organització horitzontal del Ministeri Fiscal". No obstant això, fins al 27 de juny de 2008 en què es dota de fiscals la Fiscalia del TSJC, no es divideix en dos el servei contenciós administratiu de la Fiscalia amb un fiscal dedicat a la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC, d'acord amb "el principi d'especialització que inspira en gran mesura el nou model organitzatiu".

Des del març de 2011 s'ha unit un altre fiscal al Servei, com a suport i per poder cobrir les substitucions necessàries.

Resum estadístic 2021:

Total de recursos nous Sala any 2021	485
Dictàmens emesos pel fiscal	442

Total dictàmens en recursos de drets fonamentals	55
---	-----------

Drets fonamentals (no es mostren els casos en què el valor és zero)	
Al·legacions (contestació demanda)	1
Execució Sentència	1
Desistiment	2
Conclusions	1
Admissió de documents	2

Falta de jurisdicció	2
Inadmissió per inadequació	4
Desestimar recurs	10
Estimació recurs	5
Rendiment de comptes	1
Competència	2
Extinció del procediment (arxivament)	2
Mesura cautelar (no és procedent)	14
Acumulació	1
Falta de legitimació	2
Falta d'objecte	1
Incident d'aclariment	1
Ampliació de l'objecte	2

Total dictàmens en recurs ordinari	375
---	-----

Recursos ordinaris (no es mostren els casos en què el valor és zero)	
Competència	297
Desistiment	55
Mesures sanitàries COVID	23

Recursos electorals	
----------------------------	--

VISTES	
Compareixença en vista d'inadequació de D.F. (article 117 LJCA)	1
Vistes de drets fonamentals	15

ASSISTÈNCIA a VISTES en D.F.	
Data	Núm. Fiscalia
17/05/2021	N.F. 81/2021,82/21, 87/21,91/21,92/21,104/21 i 86/21
20/05/2021	N.F. 80/2021,83/21,84/21,85/21,88/21,89/21,90/21 i 95/21

Qüestions d'inconstitucionalitat	
Rebut	51
Pendents de resolució del TC	0

Recurs de cassació en interès de Llei (Davant TSJC)	
Rebut	15
Pendents de resolució	0

Recursos de revisió	
Recursos de revisió	2

Recursos de queixa	
Resolts el 2021	0

Procediments per a la protecció de drets fonamentals	
Rebut nou	50
Recursos d'anys anteriors resolts per la Sala el 2021	11

Recursos resolts durant 2021

Les taules següents sobre recursos resolts es refereixen no només a D.F. entrats a Fiscalia el 2021, sinó també als d'anys anteriors que es van resoldre definitivament el 2021.

Recursos D.F	
Per sentència estimatòria	10
Per sentència desestimària	14
Per interlocutòria d'inadmissió per inadequació	1
Per interlocutòria que desestima recurs per manca de jurisdicció	2
Acabat procediment falta d'objecte	2
Interlocutòria d'inadmissió per manca de legitimació	1

Recursos apel·lació D.F.	
Rebutls any 2021	64
Sentència que desestima recurs apel·lació	25
Sentència que estima recurs d'apel·lació	13
Prov. TS inadmissió a tràmit r. cassació	1
Tenir per no preparat r. cassació	6

Recursos de cassació davant el TS	
Rebutls el 2021	14
Rec. cassació pendents d'anys anteriors	12

Com a conseqüència de la COVID, hi ha hagut un augment considerable del volum total dels recursos que han entrat aquest any 2021, 485 davant els 355 de l'any anterior. en drets fonamentals hi ha hagut 55 dictàmens del fiscal davant dels 36 del 2020, i s'ha produït un augment d'informes sobre autorització de mesures sanitàries, de 23 el 2021 a 13 el 2020

És interessant continuar destacant la importància que té la intervenció del fiscal en les execucions, o inexecucions, en matèria d'urbanisme, en exercir l'acció popular (article 105 de la LJCA), fins i tot encara que no hagi estat part en el procediment. Així, si el procediment es troba en fase d'execució de sentència, o se'n demana la inexecució, com recull la Sentència del TS de 28 de maig de 2008 (que desestima la cassació i confirma la Sentència del TSJC de 6.2.1995), és imprescindible escoltar el fiscal perquè l'acció exercida, s'al·ludeix a l'article 105 de la Llei jurisdiccional, és una acció popular en matèria d'urbanisme. L'article 296 del Decret legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, text refós de la legislació vigent en matèria d'urbanisme, i l'article 12 de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme de Catalunya, qualifiquen de pública l'acció per exigir davant els òrgans administratius i tribunals contenciosos administratius l'observança de la legislació urbanística.

En aquest sentit a Barcelona s'ha aconseguit que la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC traslladi al fiscal totes les execucions urbanístiques, no només quan s'hagi instat la inexecució o l'acord. Això suposa una feina considerable que no queda reflectida suficientment perquè els informes són molt detallats i exhaustius i de vegades no es fa l'informe per escrit, sinó que es van estudiant els passos que es van donant en l'execució. Aquest any 2021 hi ha més de tres execucions de sentència pendents, qualsevol incident de les quals es notifica puntualment al Ministeri Fiscal.

Inadequació en el procediment de protecció de drets fonamentals

La Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa regula el procediment per a la protecció dels drets fonamentals de la persona en el capítol 1r del títol V i, a més, faculta l'Administració demandada i les altres parts per sol·licitar raonadament la inadmissió del recurs i la

celebració de la compareixença que preveu l'article 117.2. El nombre de compareixences celebrades durant l'any 2021 ha estat una de sola, com l'any anterior; en canvi, hi ha hagut un gran augment en les audiències de l'art 122.2 de la LJCA, de 6 a 15 casos.

Recursos del procediment de protecció de drets fonamentals

Els drets fonamentals al·legats aquest any 2021 han augmentat notablement com a conseqüència de la COVID 19. Dels 34 la majoria al·lega vulneració de drets fonamentals en les resolucions de mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de COVID-19. Pel que fa a articles de la CE vulnerats es repeteixen essencialment els següents: salut, dret a la vida i a la integritat física (article 15), llibertat religiosa i de culte (article 16), inviolabilitat del domicili (article 18), llibertat de circulació per tot el territori nacional (article 19), dret de reunió (article 21) i dret a la tutela judicial efectiva; indefensió (article 24).

Es continuen presentant recursos perquè es considera vulnerat el dret a la convocatòria de concentracions i manifestacions, a més de les audiències de l'article 122.2 LJCA, ja que no es permeten manifestacions o perquè es limita el dret de reunió i manifestació per raons sanitàries. Es considera que es vulnera aquest dret i l'art. 19 CE (llibertat de circulació per tot el territori nacional) perquè les resolucions recorregudes en contra limiten l'entrada i sortida de persones del territori de Catalunya i la mobilitat dins el territori de Catalunya.

Qüestions d'inconstitucionalitat

L'any 2021 hi ha hagut un augment d'informes del fiscal sobre qüestió prèvia d'inconstitucionalitat promogudes a l'empara del article 35 de la Llei orgànica del Tribunal Constitucional, d'1 a 16, en què ha dictaminat el Ministeri Fiscal que "d'acord amb el que disposa la Instrucció 2/2012, de 27 de juny, i la Circular 2/1999, de 30 de desembre, es compleixen els pressupostos processals relatius a la identificació correcta de la norma que suscita els dubtes de constitucionalitat i dels preceptes constitucionals que aquesta pugui infringir, així com la realització del judici d'aplicabilitat i rellevància".

Qüestions prejudicials

A partir de l'entrada en vigor de la Llei orgànica 7/2015, de 21 de juliol, en què es modifica la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, en concret l'article 4 bis LOPJ i en què s'omet qualsevol referència al fiscal. Per tant, d'acord amb la Instrucció 1/2016, sobre la intervenció del fiscal en les qüestions prejudicials europees, el Ministeri Fiscal només ha d'intervenir quan sigui part en el procediment o en els processos per a la defensa de drets i interessos dels consumidors.

Recursos de revisió

L'any 2021 en els recursos de revisió interposats a l'empara del que disposa l'article 102.1 a de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa, s'ha informat en el sentit de desestimar el recurs.

Qüestions de competència

Com l'any passat, també arran de les mesures contra la COVID, se sol·licita informe de competència per conèixer recursos contra algunes mesures adoptades en les resolucions de mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de COVID-19, en concret en el Reial decret 926/2020, de 25 de octubre, que declara l'estat de alarma en tota la nació per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19. Se suscita la controvèrsia perquè en aquest Reial decret (articles 5 a 8) s'estableixen una sèrie de mesures de restricció de drets (limitació de la llibertat de circulació de les persones en horari nocturn, limitació de l'entrada i sortida a les CA, limitació de la permanència de grups de persones en espais públics i privats, limitació de la permanència de persones en llocs de cultes), la impugnació de la qual, en virtut de delegació governamental (article 2.1. del Decret Llei 926/2020, en relació amb l'article 9 apartat 4 de la Llei 40/2015, d'1 de octubre, de règim jurídic del sector públic), correspon a la Sala Tercera del Tribunal Suprem, i de conformitat amb el que disposa l'article 12.1.a de la LICA. Per bé que, si es tracta d'altres mesures de restricció (activitats d'hostaleria i restauració, activitats relacionades amb el joc, activitats esportives, activitats docents, activitats d'oci infantil i juvenil (incloses les extraescolars), activitats d'intervenció socioeducativa (serveis d'intervenció socioeducativa i centres oberts...), en aquest cas seria aplicable l'art. 10 de la LJCA, i la competència per conèixer dels recursos correspondria a la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

Recursos electorals

Aquest any no hi ha hagut recursos electorals.

3.2. Fiscalties provincials

La Fiscalia Provincial de Barcelona després de l'atribució a les sales contencioses administratives dels tribunals superiors de justícia de la competència per autoritzar mesures sanitàries generalitzades, la implicació de la Fiscalia Provincial en aquests assumptes s'ha limitat a les poques sol·licituds de centres sanitaris pel que fa a pacients que no volien romandre a l'hospital malgrat estar infectats per la COVID-19.

Cal fer esment de l'estimació de la demanda interposada per una sèrie de comerciants contra els acords de la Junta Electoral Central constituïda amb motiu de les eleccions per renovar els òrgans de governs de les cambres oficials de comerç, indústria, serveis i navegació de Catalunya, adoptats el dia 13 de maig de 2019, de proclamació eleccions celebrades aquest dia. La sentència recull en essència els arguments usats per la Fiscalia

Recull el treball realitzat per l'equip de lletrats dels demandants durant tot el procés, i que han estat els artífexs que es desemmascari el frau electoral provocat pel deficient sistema informàtic emprat per l'empresa contractada per la Administració per assolir l'objectiu de supressió del vot en paper que imposava el Decret 175/2018, 31 de juliol, sobre règim electoral de les cambres de comerç, indústria, serveis i navegació de Catalunya.

Hem de destacar també, per la seva gravetat, la sol·licitud per part de l'Ajuntament de Barcelona d'autoritzacions d'entrada per desmantellar antenes de telefonia mòbil dels edificis o el precinte de pisos dedicats al turisme per manca de llicència d'activitat, en un ús exorbitant de la seva potestat: la competència en matèria de telecomunicacions és exclusivament estatal

La memòria de la Fiscalia Provincial de Girona, després de descriure breument l'organització del servei i de proporcionar les dades estadístiques més rellevants, assenyala que els informes sobre competència, com en anys anteriors, constitueixen la principal actuació del Ministeri Fiscal en aquesta matèria.

En drets fonamentals i per aplicació de les normes excepcionals dictades en la crisi sanitària, destaquen les demandes de funcionaris públics (en casos de família monoparental amb fills menors o separació amb custòdia o fills menors a càrrec) per obtenir permisos excepcionals retribuïts per raons d'atenció dels menors (dret a la vida i salut física i psíquica d'aquests), també per pares que invoquen el dret fonamental a la salut dels fills menors relativa a la obligatorietat d'assistir presencialment als col·legis i reclamen classes a distància de forma telemàtica. Fins i tot recursos a l'inici del curs escolar en què se sol·licita el tancament de centres educatius i suspensió del Pla d'actuació governatiu per als centres educatius en el marc de la pandèmia per COVID, de pares contra centres educatius per l'obligatorietat dels fills menors de portar mascareta a les classes presencials.

La memòria de la Fiscalia Provincial de Lleida ofereix una relació succinta de la seva actuació en aquesta matèria i coincideix també a destacar els informes de competència o jurisdicció com la principal actuació del fiscal,

En matèria d'expedients d'expropiació forçosa (4) i de concentració parcel·lària (9) s'ha produït un lleuger augment en l'activitat de la Fiscalia.

El jutjat únic de Lleida ha dictat 372 sentències davant les 234 de l'any passat

La Fiscalia Provincial de Tarragona també descriu breument l'organització del servei i proporciona les principals dades estadístiques. Destaquen, per volum, els informes sobre competència i jurisdicció, clar augment amb relació a l'any 2020; també els informes d'autorització d'entrada en domicili, que gradualment han anat augmentant.

En drets fonamentals, també sobre l'obligació de portar màscara en centres educatius.

4. Social

4.1. Fiscalia Superior

La Llei de la jurisdicció social 36/2011, de 10 de octubre (d'ara endavant, LJS), regula la intervenció de la Fiscalia Superior de Catalunya davant la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia (a càrrec del fiscal Sr. José Joaquín Pérez de Gregorio Capella). Aquesta intervenció es circumscriu a:

- **Qüestions de competència i prejudicials** que se suscitin entre òrgans de les diferents jurisdiccions, especialment entre la Social, d'una banda, i la Civil i la Contenciosa Administrativa, de l'altra, mitjançant el tràmit d'audiència preceptiu a emetre per escrit (articles 4 i 5 LJS).
- **Qüestions de competència** que se suscitin entre els jutjats socials de la circumscripció territorial de la CA de Catalunya, igualment mitjançant el tràmit de audiència preceptiu a emetre per escrit (article 7e de la LJS).
- **Processos en primera i única instància que tractin sobre les matèries assenyalades en l'article 2 paràgrafs f, g, i, j, k i l de la LJS**, quan tinguin efectes en un àmbit superior al d'una comunitat autònoma (**matèria sindical, tutela dels drets de llibertat sindical, conflictes col·lectius i impugnació de convenis col·lectius**, articles 153 a 184 LJS).
- **Processos sobre tutela de drets fonamentals i llibertats públiques** atribuïts a la jurisdicció social (articles 2.f i 184 de la LJS).
- **Processos en primera i única instància que tractin sobre impugnació dels actes de les administracions públiques atribuïts a l'ordre social** (òrgans de l'Administració general de l'Estat amb rang inferior al de ministre o secretari d'estat o del Consell de Govern de la comunitat autònoma, articles 2 paràgrafs n i s i 7 b de la LJS).
- **Recursos de suplicació** contra sentències dictades pels jutjats socials de la comunitat autònoma de Catalunya (articles 7 c), 190 i 191 de la LJS).
- **Qüestions de competència, prejudicials i d'altres.**

L'any 2021 han estat emesos nou (9) dictàmens de competència objectiva, funcional i jurisdiccional.

4.1.1. Judicis i vistes

Durant l'any 2021 el Ministeri Fiscal ha assistit a divuit (18) vistes davant la Sala Social del TSJC, relatives a: processos d'acomiadament col·lectiu i de conflicte col·lectiu amb vulneració de drets fonamentals; tutela de drets fonamentals (llibertat sindical i vaga); impugnació de convenis col·lectius; impugnació d'actes administratius de naturalesa laboral; prevenció de riscos laborals i impugnació d'estatuts sindicals (articles 153 a 184 LJS). De les 36 vistes assenyalades, se'n van celebrar 18. El Ministeri Fiscal va emetre'n informe en què sol·licitava l'estimació o desestimació de la demanda, si era procedent, i la Sala va dictar les sentències respectives, gairebé sempre en el sentit postulat pel Ministeri Públic en la vista. 13 assenyalaments es van suspendre, 7 dels quals es van celebrar posteriorment en

l'any en curs i 2 demandes assenyalades van ser desistides. La relació per matèries és la següent:

- Acomiadament col·lectiu i tutela drets fonamentals: 8
- Conflicte col·lectiu i tutela drets fonamentals: 5
- Tutela drets fonamentals (vaga): 8
- Tutela drets fonamentals (mesures cautelars): 4
- Impugnació de conveni col·lectiu: 6
- Impugnació d'actes administratius de naturalesa laboral: 1
- Prevenció de riscos laborals: 2
- Impugnació d'estatuts sindicals: 3

El nombre de vistes assenyalades per la Sala ha seguit incrementant-se en relació amb anys anteriors, degut singularment a la situació de conflictivitat laboral derivada de la pandèmia de COVID 19, que ha donat lloc a un augment significatiu de demandes per acomiadament col·lectiu i conflicte col·lectiu. En la majoria d'elles s'ha interposat al mateix temps demanda per suposada vulneració de drets fonamentals (tutela de la llibertat sindical, article 28 CE), o s'ha al·legat/invocat aquesta vulneració en la demanda, amb el propòsit de donar als processos subsegüents el tràmit d'urgència que preveuen els articles 177 i següents de la LRJS i afavorir-ne l'assenyalament preferent de les vistes orals. Tot això ha suposat un increment del nombre de dies d'assenyalament, que han passat setmanalment d'un (dimecres) a dos o tres (dimarts, dimecres i dijous) setmanals, i l'assistència consegüent del Ministeri Fiscal. El nombre de sentències dictades en primera instància per la Sala ha estat de 18.

4.1.2. Recursos de suplicació

Els articles 200.3 i 200.1 de la LJS estableixen que les interlocutòries d'inadmissió dels recursos de suplicació i les sentències que estimin o desestimïn aquests han de ser notificats per la Sala a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia. Aquesta notificació, preceptiva per llei, té sentit en aquells recursos de suplicació que tractin les matèries en què el Ministeri Fiscal té intervenció en l'ordre social (conflictes col·lectius, impugnació de convenis col·lectius, tutela dels drets de llibertat sindical i fonamentals, article 191 f de la LJS) o la presumpta infracció de jurisprudència (article 193 c de la LJS), però no pas en aquells altres (ordinaris i majoritaris) en què el Ministeri Públic no n'és part i no té cap intervenció ni en la instància davant els jutjats socials ni en el tràmit de suplicació davant la Sala. L'any 2021 han estat notificades 6.276 sentències dictades en matèria de recurs de suplicació.

4.1.3. Recursos de cassació ordinaris i per a unificació de doctrina

Aquests recursos s'anuncien i preparen davant la Sala Social que va dictar la resolució impugnada (articles 209, 210 i del 219 al 221 de la LJS). Es notifiquen a la Fiscalia del TSJ les resolucions respectives, la qual les tindrà per preparades o no. L'any 2021 han estat anunciats davant la Sala i notificats al Ministeri Fiscal 88 recursos de cassació.

4.2. Fiscalia Provincial de Barcelona

La Fiscalia Provincial de Barcelona posa de relleu la dificultat per disposar de fiscals d'aquesta especialitat per raó dels problemes de plantilla ja manifestats en memòries anteriors. Destaca també l'augment important d'assenyalaments de vistes socials amb intervenció del Ministeri Fiscal (4.623), en lleugera disminució amb els 4.884 assenyalats de l'any 2020. El nombre de dictàmens de competència ha augmentat (679), sobretot els relatius a la competència territorial dels jutjats socials per conèixer d'un determinat procediment. El criteri seguit per delimitar-la ha estat, en general, el de l'aplicació de les regles comunes que preveu l'article 10 apartats 1 i 2 de la Llei 36/2011, de 10 de octubre, reguladora de la jurisdicció social, és a dir, la determinació de la competència en consideració al lloc de prestació dels serveis o al domicili del demandat, a elecció del demandant. Malgrat la claredat aparent de la regla, continuen existint problemes relacionats amb diferents qüestions processals, com ara la determinació del lloc concret de prestació de serveis, l'existència de prestacions corresponents a diferents llocs i circumscripcions judicials, litigis col·lectius. No s'han plantejat qüestions rellevants en matèria de competència funcional, però sí de delimitació de competències amb l'ordre contenciós administratiu, en especial en temes relatius a la impugnació d'actes administratius relacionats amb la liquidació de quotes de la Seguretat Social i l'acta d'infracció corresponent, o les qüestions relatives a afiliació, alta, baixa i variacions de dades de treballadors, inclosos els autònoms, en matèria de Seguretat Social, així com els temes de gestió recaptatòria, el control jurisdiccional dels quals està atribuït a l'ordre contenciós administratiu. També ho és, a vegades, en determinats conflictes en matèria de personal estatutari i, fins i tot, en actuacions relacionades amb l'Administració tributària sobre retencions tributàries concretes, la resolució de les quals es regeix per lleis de naturalesa aliena a l'àmbit social del dret. Finalment, s'ha de destacar que són també freqüents els conflictes de competències pel que fa als jutjats mercantils, en concret en els supòsits de tramitació de concurs davant el jutge d'aquest àmbit.

4.3. Fiscalia Provincial de Girona

La Fiscalia Provincial de Girona compta des de l'any 2021 amb quatre fiscals adscrits al Servei, amb dedicació compartida i que despatxen també els assumptes de Sinistralitat Laboral. Assisteixen a les vistes assenyalades pels tres jutjats socials de Girona, sempre que això sigui possible. El Jutjat Social de Figueres és atès per torn pels fiscals d'aquesta Secció Territorial. El nombre de vistes notificades al Ministeri Fiscal ha estat de 230, 48 de les quals corresponen a procediments de drets fonamentals, a totes les quals han assistit els fiscals del Servei. El nombre de procediments amb al·legació de vulneració de drets fonamentals s'ha incrementat significativament arran de la situació de pandèmia. Aquest increment també s'explica perquè a Girona els jutjats socials es van reforçar l'any 2020 amb un magistrat, un gestor i tres tramitadors per fer front a l'augment de procediments incoats per raó d'aquesta situació, reforç que ha continuat l'any 2021. Com l'any 2020, se segueix al·legant nul·litat de l'acomiadament per COVID-19 a causa de l'incompliment del que preceptua l'article 2 del Reial decret Llei 9/2020. S'han informat 84 qüestions de competència.

4.4. Fiscalia Provincial de Lleida

El Servei el continuen prestant el fiscal en cap i dos fiscals de la plantilla. La memòria destaca l'increment significatiu del nombre de procediments incoats pels dos jutjats socials de Lleida

(1.753 l'any 2021) i el problema que segueix suposant la impossibilitat d'assistir a totes les vistes socials en què el Ministeri Públic és citat, això a causa de la insuficiència de la plantilla de fiscals provincials i la multiplicitat de serveis assumits. El nombre de dictàmens de competència emesos ha estat de 26 i el nombre de sentències dictades pels jutjats socials que han estat notificades al Ministeri Fiscal ha estat de 1.045.

4.5. Fiscalia Provincial de Tarragona

A la província de Tarragona hi ha 5 jutjats socials (tres a Tarragona ciutat, un a Reus i un a Tortosa), els assumptes dels quals són despatxats per 3 fiscals (els de Tarragona ciutat per un fiscal de la seu provincial i els altres per un fiscal de les adscripcions respectives). Els fiscals van assistir a 9 vistes sobre drets fonamentals i van emetre 61 dictàmens de competència.

5. Altres àrees especialitzades

5.1. Violència domèstica i de gènere

5.1.1. Funcionament i incidències del servei

La Secció de Violència de Gènere de la Fiscalia Provincial de Barcelona amb seu a la Ciutat de la Justícia de Barcelona ha comptat durant 2021 amb set fiscals i la fiscal delegada, que han despatxat els assumptes penals i civils derivats dels cinc jutjats de violència sobre la dona de la ciutat, a més de l'assistència a vistes i compareixences davant d'aquests, assistència als judicis davant els jutjats penals i la secció especialitzada en matèria de violència de gènere de l'Audiència Provincial. A les seccions territorials segueixen existint, en alguns dels seus partits judicials, jutjats mixtos i, d'altra banda, no es pot comptar amb fiscals únicament dedicats a la matèria de violència de gènere, per manca de mitjans personals i càrrega de feina, cosa que, malgrat els esforços personals dels fiscals d'aquestes seccions, deriva en detriment de l'especialitat. La memòria de Barcelona destaca que durant l'any 2021 no s'ha comptat ni tan sols amb jutjats penals especialitzats en violència de gènere a les seccions territorials, a excepció del Jutjat Penal 4 de Vilanova.

A Lleida la Secció de Violència sobre la Dona està integrada per quatre fiscals que atenen aquest servei de manera permanent i exclusiva, encara que no excloent. Per manca de efectius tot el que té relació amb la matèria de violència de gènere no es pot dur a terme amb l'especialització desitjada malgrat que es despatxi correctament.

A Girona la Secció contra la Violència sobre la Dona està formada per dos fiscals; la delegada és l'única amb dedicació exclusiva en la matèria. Els fiscals de guàrdia pateixen sobrecàrrega de feina, atès que han d'atendre el jutjat de guàrdia de violència sobre la dona, a què donen preferència, i l'ordinari. Hi ha una col·laboració estreta amb la Secció de Violència Domèstica, servei de jurats i civil. Aquesta feina conjunta s'explica amb més o menys detall en totes les memòries, incloent-hi també la Secció de Delinqüència informàtica i els Serveis de Estrangeria.

A la Fiscalia Provincial de Tarragona el fiscal delegat de la Secció de Violència sobre Dona s'encarrega del visat dels escrits referents a violència de gènere de tota la província, de la coordinació amb els òrgans judicials i amb les unitats policials, coordinació pròpia de les seves funcions, així com de la intervenció en aquells judicis de jurat sobre violència de gènere de la província que el fiscal en cap li atribueixi. Cap dels 10 fiscals assignats a serveis de violència sobre la dona té dedicació exclusiva.

Totes les memòries destaquen l'esforç i la dedicació dels fiscals del Servei per salvar les dificultats diàries, actuant sempre en benefici de les víctimes.

La memòria de Barcelona esmenta que, durant l'any 2021, amb la finalitat de donar una resposta jurídica adequada en matèria de violència de gènere s'ha potenciat el control de les sentències de conformitat dictades per l'Audiència Provincial i els jutjats penals de Barcelona, a través de l'aplicació de la Nota de Servei núm. 1/21 del fiscal en cap provincial sobre nous criteris en l'aplicació de la dispensa de l'article 416 LECr i control de les conformitats en matèria de violència de gènere "fent un seguiment d'aquestes sentències i transmetent les indicacions necessàries, si escau, als fiscals actuants. Així mateix, la

recepció de sentències i acords del Tribunal Suprem a través de la Fiscalia de Sala ha permès conèixer amb immediatesa els criteris de l'alt tribunal sobre violència de gènere.

Lleida assenyala que es va informar puntualment la plantilla de totes les novetats legislatives a través del correu electrònic. A més, el fiscal en cap va emetre, a instància de la fiscal delegada, la nota de servei de data 30/6/2021 arran de l'entrada en vigor de la modificació del article 544 ter, amb la qual cosa se'n va garantir la difusió entre tots els fiscals de la província. Així mateix, es va difondre a tots els fiscals la resposta que la fiscal de sala va remetre a la fiscal delegada en la consulta realitzada el 8 de febrer de 2021 sobre l'aplicació de les condicions de l'article 83.2 CP en la suspensió de la pena en el delictes de trencament, que estava sent aplicada de forma desigual a la província. També s'han fet extensives les conclusions del seminari de fiscals delegats celebrat a Madrid el novembre de 2021.

Totes les fiscalies provincials destaquen la col·laboració estreta dels Mossos d'Esquadra, en el sentit de facilitar informació sobre els casos i altres temes d'interès. S'ha seguit incloent en tots els atestats la valoració del risc de la víctima, amb modificacions posteriors quan ha estat necessari. El coneixement d'aquests factors de risc, des de l'inici de les actuacions, ha constituït una eina molt important per a la adopció de mesures cautelars que impedeixin la persistència de la violència.

5.1.2. Evolució dels procediments penals i de les causes civils

Respecte a les estadístiques concretes remetem a les memòries provincials respectives i en especial a dos capítols de aquesta mateixa memòria: el d'evolució dels procediments penals, en què es faciliten les dades quantitatives, i el de evolució de la criminalitat, en què es fa una anàlisi qualitativa de les dades. Tot això per tal de no reiterar informació. Barcelona i Lleida coincideixen que el sistema de Gestió Integral de la Fiscalia (GIF), a través del qual es fa el registre i seguiment complet de tots els procediments, ha seguit sense comptar amb totes les dades sol·licitades.

5.1.3. Funcionament i eficàcia de les unitats de valoració integral de violència sobre la dona

Barcelona assenyala que el 2020 es van impulsar les unitats de valoració forense integral (d'ara endavant, UVFI) de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (d'ara endavant, IMLCFC), que són unitats compostes per metges/esses forenses de l'IMLCFC, psicòlegs/dòlogues i treballadors/es socials dels equips d'assessorament tècnic penal (d'ara endavant, EATP) i, si ha calgut, també professionals dels equips de assessorament tècnic en l'àmbit de la família (d'ara endavant, EATAF). En el cas de les UVFI el temps mitjà d'elaboració del seu informe està entre quatre i sis mesos.

D'altra banda, en situacions de violència habitual en l'àmbit de la violència de gènere i domèstica han resultat especialment valuosos els informes emesos pels equips d'assessorament tècnic penal, ja que la valoració de la situació familiar que es fa és global; s'hi especifiquen els indicadors de maltractament detectats, si són totalment o parcialment compatibles una situació de violència de gènere i la seva vinculació amb els fets objecte del procediment.

A la província de Lleida les unitats de valoració integral de violència sobre la dona van començar a funcionar el febrer de 2020. Durant 2020 i 2021 no es va sol·licitar cap informe en quedar reservats per als supòsits més greus i perquè és efectiva la feina de l'equip tècnic

civil i penal que fins ara s'ha encarregat de l'elaboració dels informes. Ja fora de l'any memorial s'han fet les primeres peticions de informes. La previsió de demora seria d'uns 3 mesos. Lleida també destaca que durant l'any 2021 es van obrir a Fiscalia dues diligències d'investigació penal en matèria de violència sobre la dona, les 15/2021 i les 35/2021, les quals van ser finalment arxivades.

La memòria de Tarragona detalla que el 30 de gener del 2020 es va implantar a Tarragona capital una unitat de valoració integral, que fa fins a la data un total de 21 informes, amb una mitjana de 2 mesos en la seva elaboració. A la resta de la província es compta amb les dades contingudes en els atestats policials, així com amb la informació parcial i escassa que ofereixen les parts.

Tarragona conclou estimant molt convenient la implantació d'aquestes unitats. D'altra banda, els metges forenses estan emetent informes de valoració de risc a instància del jutge de violència sobre la dona o del fiscal. Aquests informes s'emeten en consideració a les pautes fixades en el Protocol medicoforens de valoració urgent del risc de violència de gènere. Aquests informes tenen un valor especial com a instrument per valorar les diferents mesures cautelars a adoptar davant l'agressor i de protecció a la víctima, principalment quan no s'han implantat de manera generalitzada les unitats de valoració integral.

5.1.4. Les oficines d'atenció a la víctima del delictes (OAV)

Respecte a aquestes oficines, que van ser creades el 1996, les fiscalies provincials en les seves memòries consideren que ofereixen una bona atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delictes, i són el punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials i que han seguit funcionant amb normalitat. Barcelona precisa que el 2021 ha començat a funcionar l'Oficina d'Atenció a la Víctima de Barcelona Comarques. Tarragona assenyala que els professionals que atenen les víctimes ho fan durant els dos anys posteriors per tal d'actuar proactivament en cas de recaigudes potencials.

Lleida assenyala que no s'ha detectat cap problema l'any 2021 en el funcionament de l'Oficina, que, any a any, es consolida com un mitjà eficaç per a la atenció de les víctimes i la seva orientació tant en el si del procediment judicial com fora de ell, i que és constant el contacte de les fiscals de violència sobre la dona amb els seus professionals al mateix jutjat de violència sobre la dona de Lleida.

5.1.5. Adopció i eficàcia de les mesures de protecció sobre dones des de l'inici de les actuacions fins a la sentència ferma

Respecte a les dades quantitatives ens tornem a remetre a les memòries de les fiscalies respectives i en especial als capítols de la memòria d'aquesta Fiscalia Superior en els capítols d'anàlisi dels procediments penals i de l'evolució de la criminalitat.

En relació amb els dispositius telemàtics de control, Barcelona detalla que durant 2021 s'han incoat 9 expedients per comunicacions del Centre Cometa, tots ells per incidències consistents únicament en l'entrada en zona d'exclusió.

Destaquem que la Fiscalia de Lleida assenyala que els números reflectits en l'estadística són menors aquest any, sobretot pel que fa a les ordres de protecció concedides només amb

mesures penals, pel fet que hem considerat més ajustat referir els apartats d'ordres de protecció amb mesures penals, amb mesures civils i penals i d'ordres de protecció denegades únicament a les ordres de protecció ex article 544 ter., com sembla que es desprèn dels epígrafs sol·licitats, de manera que les mesures cautelars penals adoptades ex article 544 bis es compten en un epígraf separat i no les tornem a incloure en les ordres de protecció adoptades amb mesures penals, com fèiem en anys anteriors. Igualment, les denegades es refereixen únicament a les ordres de protecció ex article 544 ter.

Dins aquestes mesures, i pel que fa a l'ús de mitjans telemàtics per assegurar el compliment de la pena o mesura de prohibició d'aproximació amb la víctima, l'any 2021 se'n va disposar la col·locació només en dues ocasions per al cas de les penes i en cap en el supòsit de les mesures, ja que en els supòsits de risc greu de reiteració per a la víctima hem considerat més oportú sol·licitar la presó provisional del denunciat.

Lleida també aporta un comentari interessant respecte al fet de considerar eficaces les ordres de protecció, principalment tenint en compte l'actuació dels agents dels Mossos d'Esquadra en aquesta matèria, que vetllen perquè aquestes prohibicions es compleixin i respectin, actuació que a la Fiscalia li consta que és eficaç, gràcies a les entrevistes periòdiques que aquests agents fan tant a les víctimes com als presumptes agressors, per recordar-los el compliment de les ordres, tasca policial, que en nom a la prevenció de nous fets delictius ens consta que es manté, encara que les ordres de protecció hagin estat deixades sense efecte o hagin finalitzat.

Tarragona informa en la seva memòria que en 6 casos s'ha disposat el ús de dispositiu electrònic.

5.1.6. Adopció de mesures de protecció de naturalesa penal i civil en relació amb els fills i filles menors d'edat. Repercussió de la reforma de l'article 544 ter LECr, efectuada per LO 8/21, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i la adolescència davant la violència

La Fiscalia de Barcelona destaca, amb relació als menors víctimes directes o indirectes de la violència de gènere, que el seguiment de la seva situació ha estat exhaustiu. Hi ha intervingut en tots els casos, a més de la Fiscalia de Menors, el mateix Servei de Violència de Gènere. A més, s'ha tingut cura, especialment, perquè en tots els assumptes en què hi ha implicats menors la Fiscalia de Menors-Protecció en tingui coneixement immediat, ja sigui perquè la Policia remet còpia del atestat, o bé perquè el mateix fiscal de violència sobre la dona ha sol·licitat que es traslladés la situació del menor quan els indicis de risc hagin estat evidents. Així mateix, la Fiscalia de Menors ha remès a la Secció de Violència de Gènere aquells informes dels menors que poguessin trobar-se immersos en situacions de violència de gènere.

La memòria de Barcelona assenyala que la reforma de l'article 544 ter de la LECr, que va entrar en vigor el 25 de juny de 2021, ha tingut una repercussió evident en el contingut de l'ordre de protecció en aquells casos en què, existint-hi fills i filles menors d'edat, hi haguessin indicis fonamentats que aquests haguessin presenciat, sofert o conviscut amb la violència exercida contra la seva progenitora. Després d'alguns dubtes inicials, la Nota de Servei 1/2021 de la fiscal de sala de la Unitat de Violència sobre la Dona de la FGE, sobre criteris orientatius en la interpretació de la nova redacció dels articles 544 ter de la LECr i 94.4. del CC, va aportar aclariments i criteris sobre l'abast de la reforma i ha obligat a distingir els casos en què existeix una regulació judicial prèvia del règim de visites respecte als menors

d'aquells altres casos en què no n'existeix, alhora que resolt sobre l'ordre de protecció, aquesta regulació prèvia. Aquest criteri interpretatiu ha estat majoritàriament assumit pels jutjats de violència sobre la dona de Barcelona, de manera que les ordres de protecció disposades amb mesures penals i civils en què s'ha valorat l'existència d'indicis fonamentats que els menors han estat presents en la comissió dels fets violents han determinat que la guarda i custòdia s'atribuís a la mare i no s'establís un règim de visites o comunicació amb els menors a favor del progenitor investigat. Encara que la mateixa Llei preveu la possibilitat excepcional de no suspendre un règim de visites prèviament regulat, a instància de part, mitjançant resolució motivada en l'interès superior del menor i amb l'avaluació prèvia de la relació paternofilial, amb caràcter general s'ha considerat que per això seria necessari un informe tècnic dels òrgans d'assessorament, per la qual cosa aquesta possibilitat ha quedat posposada a la seva valoració en el procediment civil oportú.

La tramitació pels jutjats de violència sobre la dona dels procediments civils ha permès als fiscals un seguiment de l'evolució de la situació familiar i de les mesures adoptades de forma cautelar. Així mateix, en casos de sobreseïment provisional i arxivament de les actuacions penals, davant situacions de risc evident i desprotecció dels menors en l'àmbit familiar que s'han constatat ja des del servei de guàrdia, s'ha sol·licitat la comunicació a l'entitat pública corresponent o als serveis socials del domicili de la víctima, als efectes d'adoptar les mesures administratives de protecció procedents, d'acord amb les competències que aquests organismes tenen atribuïdes per llei.

Lleida indica que la reforma de l'article 544 ter LECr, efectuada per Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència, i la Nota de Servei 1/21 de la Fiscalia de Sala contra la Violència sobre la Dona, ha resultat ser el millor instrument possible per a la protecció dels menors; ha demostrat en unes setmanes, fins i tot per als més escèptics, l'obsolescència, caducitat i insuficiència dels instruments de protecció anteriorment utilitzats.

Per ara aquesta Fiscalia no s'ha sol·licitat cap pronunciament sobre l'exercici de la pàtria potestat, però, tanmateix, és pràcticament inexistent el manteniment o establiment de règim de visites després de l'entrada en vigor de la reforma; s'ha limitat a casos molt excepcionals, com ara amenaces, vexacions o injúries puntuals fetes per telèfon o de què el menor no ha tingut cap coneixement sempre que la mare no relati l'existència d'uns altres episodis de violència.

La memòria de Lleida destaca que el principal problema amb què es troben és que en el moment de la guàrdia no disposen de la possibilitat d'escoltar el menor, no només per la no citació, sinó perquè encara que el citessin, llevat que tingués una determinada edat, tampoc no compten en aquest moment amb professionals que puguin fer l'exploració dels més petits ni amb els informes immediats de les UVFI sobre allò que aconselli l'interès superior del menor, ja que un mes és el termini més ràpid en què els poden emetre. Per això els casos en què es fixen visites o el manteniment d'aquestes són encara més anecdòtics; en aquests casos és fonamental el que manifesta la mare, tant la seva opinió pel que fa a les visites amb el pare com en el que pot transmetre sobre l'opinió dels seus fills.

De fet, al Jutjat de Violència sobre la Dona de Lleida només s'ha decretat el manteniment o la fixació del règim de visites des de l'entrada en vigor de la Llei en 4 ocasions. En una d'elles un dia a la setmana al Punt de Trobada; en una altra condicionant el seu inici que el pare

hagi acabat el tractament mèdic a què estava sotmès i en les altres dues perquè es tractava, com s'ha dit anteriorment, de casos en què la mare vol que hi hagi visites, manifesta que la relació amb els menors és òptima i els fets han estat puntuals i sense cap intervenció d'aquests.

5.1.7. Incidència de la dispensa que estableix l'article 416 LECr, tant en fase d'instrucció com en fase de judici oral i resposta del Ministeri Fiscal a aquesta amb referència específica a l'impacte de la reforma operada per la LO 8/2021, de protecció a la infància i adolescència davant la violència.

Barcelona assenyala en la memòria que durant l'any 2021 i abans de l'entrada en vigor de la reforma de l'article 416 de la LECr recollida en la LO 8/21, de 4 de juny, s'han aplicat els criteris que estableix la Sentència del Ple de TS de 10 de juliol de 2020. No obstant això, la incidència d'aquesta aplicació no és quantificable a causa de la falta de dades estadístiques i també per la manca de pronunciaments suficients de l'Audiència Provincial en recursos contra resolucions dels jutjats penals sobre aquest tema. S'ha constatat, tanmateix, que l'aplicació de la Sentència per part dels òrgans judicials d'enjudiciament ha estat irregular, a la qual cosa entenem que ha contribuït el fet que no existeixin a Barcelona jutjats penals especialitzats en l'àmbit de la violència de gènere. Aquesta mateixa situació de falta de criteri unànime pel que fa a l'aplicació, s'ha constatat en l'àmbit de les dues seccions de l'Audiència Provincial especialitzades, per bé que una d'elles parcialment en l'àmbit de la violència de gènere. L'entrada en vigor de la reforma de l'article 416 de la LECr ha suposat una ampliació de les excepcions a la dispensa al deure de declarar, encara que manquin dades estadístiques sobre la seva incidència en els procediments penals en tramitació.

Lleida indica per part seva que se segueix mantenint un percentatge elevat de víctimes que s'acullen a la dispensa a no declarar en contra de parella en seu judicial i que renuncien a la continuació del procediment, la qual cosa, encara que no significa automàticament el sobreseïment i arxivament del procediment o que es dicti una sentència absolutòria, evidentment dificulta molta la consecució d'una sentència condemnatòria. Quan l'ús d'aquesta dispensa es produeix en el judici oral ha comportat la retirada d'acusació només en tres ocasions, atès que el fiscal intenta en qualsevol moment acreditar la situació de violència pels altres mitjans de prova.

Pel que fa a l'impacte de la reforma operada per la LO 8/2021 pel que fa a l'establiment de una sèrie d'excepcions a la dispensa regulada en l'article 416 LECr, des que va entrar en vigor, ha estat força limitat a Lleida. Ja amb la modificació jurisprudencial el 2020 es va procedir a elaborar una nova informació de drets a les víctimes perquè tinguessin coneixement que, presentades en el procediment penal, perdien el dret posterior a la dispensa, la qual cosa al jutjat de guàrdia no s'ha detectat que tingui incidència a l'hora de decidir declarar o no. La major rellevància està clar que es troba al jutjat penal, on, en no existir-hi especialització ni del fiscal ni del jutge, és més difícil determinar l'abast que ha tingut o els problemes a què ha donat lloc. Cap company no ha comunicat al servei de violència cap incidència en aquest tema i tenint tots ells coneixement de la modificació operada en aquest sentit.

Pel que fa a la resta d'excepcions a la dispensa, en concret l'obligació de declarar quan els fills menors són també víctimes, la Fiscalia de Lleida no s'ha trobat davant de cap supòsit en què hagi calgut exceptuar per aquests motius el dret de la víctima a no declarar. Tanmateix,

celebren enormement el canvi de regulació, ja que abans d'ella, en anys anteriors, sí que hi havia hagut un cas de lesions greus a un nadó d'escassos mesos, suposadament causades pel pare, també suposadament maltractador de la mare però sense uns altres indicis per seguir per aquest últim delictes, que, en acollir-se la mare a la dispensa respecte a tots els fets, va suposar la impossibilitat de seguir pel delictes de maltractament sobre la dona i la pèrdua de competència del jutjat de violència sobre la dona i la dificultat de prova, que per sort va poder ser salvada per uns altres mitjans, pel que fa a les lesions al menor.

Lleida destaca finalment que, malgrat de com és de prometedora aquest canvi, es plantegen el dubte de la seva eficàcia real, ja que en un altre supòsit d'anys anteriors el resultat va ser el mateix, atès que, tot i que la mare no es va acollir a la dispensa, es va limitar a negar que l'agredís a ella i a justificar amb una història inversemblant les lesions del menor

Respecte a aquest mateix punt la Fiscalia de Tarragona detalla en la seva memòria que la dispensa de l'article 416 LECr segueix tenint incidència, sobretot en la fase d'instrucció, tot i que el percentatge ha disminuït sensiblement en la fase de judici oral, sobretot per l'impacte de la modificació operada per la LO 8/2021, de protecció a la infància i l'adolescència, en què no es permet acollir-se a la dispensa en els casos de declaració de la víctima en fase d'instrucció o per haver estat presentada mitjançant acusació particular, cosa que ha suposat un descens significatiu de l'apreciació de la dispensa en el moment de declarar en fase de judici oral.

Aquesta circumstància ha derivat en el fet que, quan en la vista oral es considera que no escau la dispensa per haver estat presentada la víctima amb acusació particular i en conseqüència és instada a declarar, la víctima acudeix al recurs de "no me'n recordo", sense que aquesta situació fins ara hagi tingut conseqüències jurídiques per a la víctima en la forma de deduccions de testimoni per desobediència. La Fiscalia, a través de les oficines d'atenció a la víctima, tracta d'indagar les raons que porten la víctima a acollir-se a la dispensa. En la majoria de les ocasions la víctima no vol donar cap explicació sobre aquesta circumstància. En alguns casos la víctima posa de relleu que la raó rau en l'existència de fills comuns, i són aquests els que prefereixen que la mare no segueixi endavant. No s'ha apreciat aquest any cap supòsit en què la víctima s'aculli a la dispensa per motius de coacció o por envers l'agressor.

5.1.8. Incidències en els procediments civils tramitats als jutjats de violència sobre la dona

El llibre II del Codi civil de Catalunya, fins a l'entrada en vigor el 3 de desembre de 2021 del Decret Llei 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil Catalunya en relació amb la violència vicària, disposava en l'article 233.11-3: "En interès dels fills i filles, no es pot atribuir la guarda al progenitor contra el qual s'hagi dictat una sentència ferma per actes de violència familiar o masclista de què els fills hagin estat o puguin ser víctimes directes o indirectes. En interès dels fills, tampoc no es pot atribuir la guarda al progenitor mentre hi hagi indicis fonamentats que ha comès actes de violència familiar o masclista de què els fills hagin estat o puguin ser víctimes directes o indirectes".

Les seccions especialitzades de l'Audiència Provincial de Barcelona han mantingut el criteri que la violència de gènere en el cas de declarar-se provada planteja la impossibilitat d'atribuir una custòdia compartida. També es requeria que el menor tingués coneixement dels actes de violència perquè hagués estat exposat de qualsevol forma a aquest tipus de violència, encara que la determinació de la realitat de la seva afectació dependrà de les circumstàncies del cas i podrà ser objecte de la prova pericial corresponent que així ho acrediti.

Seguint, per tant, el que estableix el precepte esmentat, els casos en què s'estableix la custòdia compartida en matèria de violència de gènere són absolutament excepcionals. La Fiscalia de Barcelona assenyala que durant l'any 2021 s'ha dictat una única resolució en aquest sentit.

El criteri que els fiscals de la Secció han mantingut, a Barcelona, ha estat, en qualsevol cas informar de forma contrària a l'establiment de la guarda i custòdia compartida en el cas d'existir un procediment penal obert per violència de gènere, per bé que s'ha exigit que hi hagi indicis racionals de criminalitat i no la mera denúncia, sens perjudici de revisar la resolució quan el procediment penal finalitza per sobreseïment lliure o sentència absolutòria.

El 3 de desembre de 2021 va entrar en vigor el Decret Llei 26 / 2021, el qual, pel que aquí interessa, modifica l'article 233.11 i l'article 236.5 del CC català, i estableix: "En interès dels fills i filles, no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim d'estades, comunicació o relació, o si existeixen s'han de suspendre, quan hi hagi indicis fonamentats que ha comès actes de violència familiar o masclista. Tampoc no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim d'estades, comunicació o relació, o si existeixen s'han de suspendre, mentre es trobi incurs en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i la indemnitat sexual de l'altre progenitor o els seus fills o filles, o estigui en situació de presó per aquests delictes i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal. Excepcionalment, l'autoritat judicial pot establir, de forma motivada, un règim d'estades, relació o comunicacions en interès de la persona menor, una vegada escoltada, si té capacitat natural suficient."

"El progenitor i les altres persones a què fa referència l'article 236-4.2, quan hi hagi indicis fonamentats que han comès actes de violència familiar o masclista, no tenen dret a relacionar-se personalment amb els fills o filles. Tampoc no poden establir relacions personals amb els fills i filles mentre es trobin sotmesos en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i la indemnitat sexual de l'altre progenitor o dels seus fills o filles, o en situació de presó per aquests delictes mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal. Excepcionalment, l'autoritat

judicial pot establir, de manera motivada, un règim d'estades, relació o comunicacions en interès de la persona menor, una vegada escoltada, si té capacitat natural suficient.”

La data d'entrada en vigor de les modificacions manifestades no permet fer una valoració de l'efecte d'aquestes en els procediments de l'any 2021.

Tarragona indica en la seva memòria que no consta cap procediment en què s'hagi disposat la suspensió de la pàtria potestat, guarda o custòdia; en tots els casos la custòdia és atribuïda a la mare i no consta cap procediment que atribueixi la custòdia compartida ni exclusiva al progenitor patern.

5.1.9.Referència especial als delictes de violència sobre la dona comesos a través de noves tecnologies: la seva incidència i problemes que plantegen

Durant 2021 ha continuat abundant la incoació de procediments penals amb elements informàtics, en què les xarxes socials o altres aplicacions s'han constituït en el mitjà per cometre delictes. En línies generals, en els procediments que s'han instruït el 2021 en l'àmbit de la violència de gènere, els mecanismes utilitzats no han tingut una gran complexitat tècnica i des de l'inici ha estat possible recollir els elements suficients per formular l'escrit d'acusació.

Barcelona apunta que la coordinació amb la fiscalia de delinqüència informàtica ha permès als fiscals del Servei comptar amb el suport i assistència dels fiscals especialistes en delictes informàtics per resoldre dubtes en aquesta matèria i mitjançant el previsat de determinats escrits de qualificació. D'altra banda, la fiscalia de violència de gènere també ha remès a la Secció de Delinqüència Informàtica tots els escrits d'acusació per delictes comesos a través d'aplicacions informàtiques i xarxes socials, per a valoració i control. Destaquen de manera significativa els delictes de trencament de condemna o mesura cautelar, descobriment i revelació de secrets, amenaces i assetjament. Com en anys anteriors, el problema principal que plantegen a vegades aquests delictes és la dificultat que es produeix quan per provar-los cal la col·laboració d'empreses tecnològiques de prestació de serveis amb seu a l'estranger, cosa que determina en aquests casos la impossibilitat d'acreditació que concerneixen l'autoria dels fets.

Destaquem l'anàlisi de la fiscalia de Lleida, que indica que són dos els grans grups que es distingeixen en aquests delictes: d'una banda, les denúncies en què es manifesta que el denunciat ha obtingut i/o divulgat, sense consentiment de la víctima, valent-se o no de l'ús de les seves contrasenyes, informació o arxius d'aquesta, amb la qual cosa s'incorre en les conductes de l'article 197 o 197 bis del Codi penal; de l'altra, les denúncies en què el delicte comès, ja sigui d'amenaces, injúries, coaccions, assetjament o trencament, ho ha estat a través de missatges de text, whatsapps, correu electrònic o xarxes socials.

En el primer grup, la casuística és força variada: des de supòsits en què l'acusat s'apodera del telèfon mòbil de la víctima per accedir als arxius, fins a l'ús de contrasenyes de què tenia coneixement per accedir a xarxes socials de la víctima, passant per l'ús de programes espies. En la majoria d'aquests casos el problema rau a acreditar-ne l'autoria perquè són accessos que no deixen “rastre”, i la prova sol ser testifical o indiciària, a través de determinades circumstàncies de les quals es pugui inferir que només l'acusat va poder haver accedit a aquestes dades.

En el segon grup de procediments el problema principal és el de la prova, ja que a vegades la víctima manifesta haver esborrat la conversa o simplement haver canviat de telèfon mòbil, la qual cosa, sens dubte, posarà en entredit la seva credibilitat quan es tracti d'expressions potencialment rellevants per a la seva integritat física o psíquica i que no ha tingut l'interès de conservar i existeixi cap altra prova.

Un altre problema que se sol plantejar és la falta d'acreditació del titular del telèfon o compte de l'emissor, en els casos en què és negat per ell, o no s'ha pogut acreditar per uns altres indicis com ara el contingut de la conversa, fotos de perfil o contingut de les publicacions anteriors, ja que es dependrà de la sol·licitud a les companyies prestadores del servei, que, en cas de telefonia mòbil solen contestar àgilment, però que en el cas de Facebook, Google o altres companyies internacionals, tal com indica també la fiscalia de Barcelona, es dilata en el temps de forma excessiva o esdevé pràcticament impossible.

I és que, en cas que conservi la conversa o publicació en què s'han abocat les expressions, el lletrat de l'Administració de justícia sol·licita que aquesta es confronti directament amb el telèfon mòbil que la mateixa víctima aporta en aquest moment. A vegades ens trobem que si la conversa o publicació ha estat esborrada ja sigui per la víctima o pel denunciat, o es tracta de publicacions efímeres de la mateixa aplicació, la confrontació ho és realment d'una captura de pantalla realitzada per la víctima en el moment de la recepció del missatge, la qual cosa també ha de servir com a indicatiu, atès que el lletrat de l'Administració de justícia ha de donar fe que aquesta captura de pantalla es va fer en una data i hora determinades.

Una menció a part mereixen els trencaments comesos a través del telèfon mòbil o les xarxes socials. En aquest sentit s'han donat casos amb supòsits límit en què es denunciava sol·licituds d'amistat en xarxes socials, activacions del botó "m'agrada" d'alguna publicació de la víctima o trucades de mòbil o de WhatsApp no contestades. En tots ells, per bé que en la majoria d'ocasions es tracta clarament d'un delicte de trencament de la prohibició de comunicació per qualsevol mitjà amb la víctima, en algun cas les circumstàncies concretes han portat a sol·licitar el sobreseïment provisional de les actuacions en no considerar acreditat el dol de l'autor, ja que l'experiència, fins i tot personal, ens demostra com és de fàcil que, per error, s'activin alguns d'aquests botons.

Dins d'aquests trencaments cal incloure també els supòsits en què l'investigat "penja" en el seu estat o "stories" de les diferents aplicacions fotos o missatges dirigits a la víctima, encara que sense anomenar-la. En aquests casos cal esperar a l'inequívoc d'aquesta referència, la qual cosa no sempre passa, però que en diverses ocasions s'ha considerat suficient per acusar.

En el cas de la memòria de Tarragona destaquem el punt en què s'indica que, igual que l'any anterior, cal destacar l'aplicació de l'article 197.7 del Codi penal; s'observen supòsits en què l'agressor, amb la finalitat de reprendre la relació, per venjança o per obtenir avantatges en el procediment civil matrimonial, coacciona la seva parella divulgant fotos de caràcter íntim a través de les xarxes socials.

5.1.10. Incidències rellevants en la fase d'execució de les penes

Lleida detalla en la seva memòria que l'execució de les sentències dictades en matèria de violència sobre la dona es reparteix, igual que l'enjudiciament, entre els tres jutjats penals de la ciutat de Lleida. El que sí que es manté és el seguiment dels assumptes en executòria per

part de les fiscals adscrites al Servei de Violència sobre la Dona de Lleida, així com pels fiscals adscrits a la resta de partits judicials, que continuen coneixent de les executòries dels assumptes que van portar en fase de diligències prèvies, hagin assistit ells o no a l'acte del judici. És a dir, l'especialització existeix en la fase d'instrucció i execució, però no en la fase de judici oral, per bé que, fins al moment no s'ha plantejat cap problema i els companys solen respectar les directrius marcades des del Servei de Violència sobre la Dona tant en les conformitats com en cas de celebració de la vista oral.

Pel que fa a les incidències concretes, no es plantegen problemes especials amb els treballs en benefici de la comunitat. S'ha superat el possible risc de prescripció ja que només s'aplica la pena de treballs en benefici de la comunitat en cas de conformitat del penat, i s'ofereixen únicament en casos menys greus, en què no hi hagi antecedents previs per delictes de violència sobre la dona, i sempre en una extensió més gran de 31 dies, incloent-hi la reducció d'un terç, per evitar l'aplicació de la prescripció d'un any.

Més problema planteja la submissió de la suspensió quan el penat se sotmet a programes formatius, ja que dona lloc a força revocacions. Ens hem trobat situacions en què el penat ha complert assistint a totes les sessions del programa, però la valoració de la seva participació és negativa, perquè hi ha participat sense interès o, fins i tot, ho ha aprofitat per expressar les seves idees contràries a aquestes sessions. En aquests casos no sempre és fàcil que el jutge al capdavant del jutjat penal corresponent decreti incomplerta la condició i la revocació consegüent.

Finalment, apunta que la incidència que més freqüentment s'ha donat durant l'any 2021 és l'incompliment de la prohibició d'aproximació i comunicació amb la víctima com a condició de la suspensió de la pena de presó, ja que a vegades es remet testimoni a l'executòria de possibles incompliments, dels quals no existeix prova objectiva que es pugui ratificar en seu de l'executòria. Ens limitem a sol·licitar la revocació en casos en què, per exemple, han estat observats pels agents de policia i aquests es ratifiquen en el seu atestat, amb prèvia sol·licitud nostra, ja que considerem que és necessari un alt grau de certesa de l'incompliment a la vista de les greus conseqüències que té per al penat, ja que suposa el compliment de la pena de presó inicialment imposada.

Violència domèstica

Les fiscalies de Lleida i Tarragona destaquen que no hi ha cap secció especialitzada en exclusivitat; per això la matèria és despatxada per tots els fiscals de la plantilla. A Barcelona el Servei de Protecció i Tutela de Víctimes en el Procés Penal juntament amb la Secció de Violència contra la Dona, en què està integrada, donen assessorament i col·laboren amb els fiscals no especialitzats als quals correspon la tramitació dels casos.

En general totes les memòries coincideixen en el fet que els problemes principals no han variat respecte a anys anteriors. Barcelona entén que la reforma de l'article 416 de la LECr de juny de 2021 ha de permetre perseguir i castigar d'una manera més eficaç les conductes de violència domèstica i protegir millor les víctimes.

Barcelona i Lleida detallen en les seves memòries alguns casos de denúncies per part de professionals d'atenció a víctimes, socials o sanitaris, que han permès incoar diligències d'investigació a la fiscalia.

Respecte al parentiu la memòria de Girona destaca que igual que el 2021 la majoria d'infraccions són de pares a fills i, a continuació, la situació inversa. Lleida coincideix amb Girona, però també assenyala com a grup rellevant el de parelles i exparelles denunciants en casos en què la denunciada ha estat la dona.

Les memòries coincideixen a destacar la dificultat d'abordar aquests casos pel que fa a les mesures cautelars o les condemnes a prohibicions de comunicació o allunyament pel rebuig que provoquen en les víctimes. Barcelona conclou que sovint aquesta situació produeix trencament de la mesura o la pena imposada.

Les memòries també coincideixen en general en la dificultat probatòria d'aquest tipus de delictes de l'àmbit privat. Lleida destaca les peticions d'arxivament de les mateixes víctimes, en molts casos amb denúncies creuades. Barcelona també incideix en el fet que sovint les víctimes rebutgen la visita del forense, amb la qual cosa queda com a única prova disponible el seu propi testimoni.

Pel que fa a l'estadística, les quatre memòries destaquen els delictes de maltractament i de trencament de mesura cautelar o condemna com els més habituals a les seves províncies. Girona també ressalta que ha augmentat poc el nombre de diligències urgents i ha baixat el de prèvies, igual que les qualificacions.

Pel que fa a sentències, Girona indica que ha augmentat el nombre total de sentències dictades i que s'ha incrementat el percentatge d'absolucions: del 59% ha passat al 65%. Barcelona destaca més d'un 50% de conformitats entre les sentències condemnatòries i el fet que moltes de les absolutòries ho són per la dispensa de l'article 416 de la LECr.

Per a més detall ens remetem a les memòries provincials respectives o als capítols d'evolució dels procediments penals i de la criminalitat d'aquesta memòria de la fiscalia Superior.

5.2. Sinistralitat laboral

5.2.1. Aspectes organitzatius i de plantilla

A la província de Barcelona la Secció està formada per 3 fiscals –Carlos Urbano Garzón, fiscal delegat de l'especialitat, i 2 altres– que assumeixen en exclusiva la tramitació de tots els procediments d'aquesta especialitat seguits a la ciutat de Barcelona i una part dels seguits a la resta de la província, atès que les fiscalies d'àrea compten amb fiscals d'enllaç. La Secció tramita també alguns procediments per accident aliens a aquest àmbit, però la investigació dels quals requereix diligències similars a les que es practiquen en les causes per accident laboral.

Els fiscals de la Secció s'han dedicat a la tramitació dels procediments relatius a aquesta especialitat, tant els que se segueixen a la ciutat de Barcelona com a la seva província. Així mateix, continua vigent el criteri d'estendre la competència de la Secció a determinats supòsits relatius a accidents aliens a l'àmbit laboral, no relacionats amb la infracció de normativa de prevenció de riscos laborals i en què el subjecte passiu no és un treballador, en aquells casos en què la investigació judicial pugui presentar similituds rellevants en la tramitació.

Com en anys anteriors, la Secció continua fent els informes de competència en els procediments tramitats davant els jutjats socials de Barcelona. La coordinació en el territori es fa, com en anys anteriors, a través dels fiscals d'enllaç que en el seu dia van ser nomenats arran de la Instrucció 1/2015 de la Fiscalia General de l'Estat:

- Fiscalia d'Àrea de Sabadell: Sra. Esther Martínez Fernández i Sra. María del Rocío Pintor Pavón.
- Fiscalia d'Àrea de Vilanova i la Geltrú: Sr. Abelardo García Aguado, que al mes de juny va ser substituït per la Sra. María Abad Fernández Velilla.
- Fiscalia d'Àrea de Terrassa: Sra. Verónica Rodríguez Lorente i Sra. Nadia Martínez Villafañe.
- Fiscalia d'Àrea de Mataró i Arenys de Mar: Sr. Miguel Fernández Salvatierra.
- Fiscalia d'Àrea de Granollers: Sra. Ana Martín Llorente.
- Fiscalia d'Àrea de Manresa: Sra. Laura Bellido Moreno.

Igual que en anys anteriors es pot afirmar que la coordinació en la feina amb aquests fiscals d'enllaç ha resultat positiva. Malgrat les dificultats inherents als canvis de persona esdevinguts en determinades fiscalies d'àrea, així com a situacions puntuals de baixa temporal del titular, la feina en aquests àmbits geogràfics ha resultat satisfactòria.

Malgrat això, continuen havent-hi problemes sobre el control de determinats procediments que es tramiten als jutjats de la província. Així, a vegades la Secció només té coneixement d'una causa de l'especialitat una vegada aquesta es troba molt avançada en la seva

tramitació, fins i tot finalitzada per haver-se dictat la resolució que preveu l'article 780.1 LECr, o perquè ha transcorregut el termini d'instrucció, situacions que generen disfuncions notables en la tramitació d'aquests procediments, fet que arriba a condicionar, en determinades ocasions, les pretensions que finalment es dedueixen dins aquells

Les causes d'aquests problemes, que es van reiterant des de l'inici del funcionament de la Secció de Sinistralitat Laboral, estan en els defectes de comunicació i informació dels procediments, tant per part de la policia com dels jutjats o serveis auxiliars de les diferents fiscalies.

En sentit similar, el règim jurídic de terminis de la instrucció judicial, que té en compte l'article 324 de la LECr, introduït en virtut de la reforma operada per la Llei 41/2015, de 5 d'octubre, continua sent una font rellevant de problemes en el funcionament de la Secció, els quals s'han posat de manifest sobretot a partir del 29 de juliol del 2021, data en què es va complir el termini fixat en la Llei 2/2020, de 27 de juliol, de modificació del precepte legal esmentat.

Així, com ja s'ha dit, no és infreqüent que arribin a la Secció procediments en què s'ha deixat transcórrer el termini d'instrucció, tant per descuit en el control degut dels terminis, com per una interpretació incorrecta del contingut de la disposició transitòria que conté la Llei 2/2020 de 27 de juliol esmentada.

A més, pel que fa als procediments assumits per la Secció dels terminis dels quals sí que es té coneixement, se'n fa difícil el control per sol·licitar degudament les pròrrogues. D'una banda, perquè la majoria dels jutjats no són receptius a la sol·licitud del fiscal de trasllat de la causa per a control de les diligències realitzades i valoració d'aquelles que encara cal portar a terme per finalitzar la investigació, i, de l'altra banda, perquè són insuficients, en molts casos, les notificacions que s'han anat fent en el temps a la Secció, així com els continguts que figuren en l'aplicació informàtica de control dels diferents procediments.

Pel que fa a aquest últim punt, s'han de posar de manifest les limitacions del sistema informàtic de què es disposa, comú per a totes les causes penals, el qual no es pot qualificar sinó d'insuficient per garantir el control degut de les causes que es tramiten. Així, per exemple, no es poden conèixer els procediments de l'especialitat que es van iniciant als diferents jutjats i, molt menys, la situació processal de cadascun d'ells, la qual cosa impedeix un control eficaç de les instruccions judicials.

Com resulta evident, aquestes dificultats es podrien superar fàcilment si es disposés d'una aplicació informàtica que permetés identificar amb eficàcia cada procediment de l'especialitat, així com accedir, des de la Fiscalia, al contingut de les diligències d'investigació que cada jutjat du a terme dins de cada procediment.

Atès que el criteri jurídic del Tribunal Suprem, en resolucions dictades durant l'any 2021, és que cap diligència que no hagi estat practicada dins el termini hàbil d'investigació no pot ser tinguda en compte per fer la valoració, una cop conclosa la fase d'instrucció, que serveixi de fonament per a la continuació del procediment o el seu arxivament, això constitueix un problema d'extraordinària magnitud i pot implicar la infracció del dret a la tutela judicial efectiva en la tramitació de determinats procediments, quan aquests s'arxiven quan en realitat calia la instrucció.

A Girona, com en anys anteriors, la Secció de Sinistralitat Laboral està integrada per dos fiscals, la Sra. Sonia Rovira Garrido, delegada del fiscal en cap, i el Sr. Josep Aureli Foradada Bermejo, que compten amb la col·laboració d'un funcionari del cos de tramitació. A partir de la publicació de la Nota Interna 4/2021, d'1 de febrer, en un esforç de coordinació i assignació de mitjans personals, van passar a formar part de la Secció dos fiscals més, el Sr. Richard Iglesias Morales i el Sr. Pablo Romero García. Aquests fiscals integren també l'especialitat de Social, fet que permet una visió jurídica més àmplia d'aquestes matèries que, tot i ésser diferents, estan relacionades.

En aquesta especialitat, com en altres de la província, la inestabilitat pròpia de la plantilla de la Fiscalia Provincial de Girona, amb el canvi constant en la plantilla de fiscals, ha tingut reflex en les notes de visat, ja que en la majoria dels casos aquestes han de ser força extenses, han de reflectir les particularitats pròpies de la matèria, per bé que, tal com ja s'ha anat indicant en les memòries anteriors, la Circular 4/2011, sobre criteris per a la unitat d'actuació especialitzada del Ministeri Fiscal en matèria de sinistralitat laboral, ha facilitat aquesta tasca.

A Lleida, durant l'exercici del 2021 la Secció de Sinistralitat Laboral ha mantingut com a fiscal delegada l'advocada fiscal Blanca Hernández Coarasa i, com a adjunta amb competències per a la ST de la Seu d'Urgell, que comprèn els partits judicials de Tremp, Vielha, la Seu i Solsona, l'advocada fiscal Ares Prat Pujol.

No obstant això, és norma general que el despatx i coneixement dels assumptes d'aquesta especialitat correspongui al fiscal adscrit al Jutjat. Sens perjudici d'això, els informes de sobreseïment i els escrits d'acusació són remesos a la fiscal delegada perquè els estudiï i previsi.

A Tarragona aquesta Secció està integrada per cinc fiscals; la fiscal delegada, Mª Luisa Tambo Pérez, és qui assumeix les funcions de direcció, coordinació i supervisió. Com que en el territori de la província de Tarragona hi ha quatre seccions territorials de la Fiscalia, es van nomenar fiscals adscrits a aquesta Secció un fiscal de cadascuna d'elles, a més de la fiscal delegada, que es responsabilitza del coneixement d'aquesta matèria en allò que afecta els partits judicials de Valls i Tarragona. Les fiscals adscrites són les següents:

- Patricia Albarellos Esteras (Secció Territorial de Tortosa) i Laura Lluís Piñol per baixa laboral de la primera.
- Ana Sanz Rodríguez i Mª Luisa Campos Vivas, després de trasllat de la primera (Secció Territorial de Reus).
- María Aránzazu Rodríguez Escartín (Secció Territorial del Vendrell).
- Arantxa Márquez Vicente (Secció Territorial d'Amposta).

Es reparteixen les causes per aquesta matèria incoades en la província. Són auxiliats pels funcionaris de Secretaria, que compatibilitzen aquesta tasca amb unes altres que els són assignades

En totes les províncies els fiscals que integren aquest Servei compatibilitzen la seva tasca en aquesta especialitat amb el despatx ordinari d'assumptes (assistència a judicis per delictes lleus, judicis davant els jutjats penals i l'Audiència Provincial, permanències, despatx d'executòries, etc.).

5.2.2. Relacions amb altres organismes i institucions

Totes les fiscalies mantenen un contacte continu i fluid amb els membres de la Inspecció de Treball i valoren molt positivament la col·laboració amb aquest organisme, perquè és de gran ajuda tècnica per al funcionament del Servei.

A Barcelona, durant l'any 2021 ha continuat també prestant la seva col·laboració amb la Secció el tècnic habilitat de la Inspecció de Treball designat per aquest organisme, Sr. Santiago Morales Colorado, la tasca del qual s'ha de qualificar, com en anys anteriors, com a molt meritòria. Les limitacions inherents a la situació creada per la pandèmia de COVID-19 han continuat condicionant les decisions relatives a la feina presencial a la Fiscalia: no ha estat possible que aquest professional s'hi desplaçés els dilluns de cada setmana, com era costum. No obstant això, s'ha continuat durant l'any assessorant la Secció de forma no presencial, mitjançant contacte telefònic i a través del correu electrònic, fet que no ha suposat cap obstacle pel que fa a l'eficàcia. Aquesta assistència tècnica qualificada continua constituint una ajuda inestimable per al funcionament del Servei, fins al punt que es pot afirmar que sense ella no es podrien comprendre les causes concretes de la producció de determinats accidents laborals, amb els condicionants consegüents, molt rellevants, per dirigir de forma deguda la investigació dins de cada procediment

A Girona, com en anys precedents, s'ha de valorar positivament la coordinació amb la Inspecció de Treball i la Direcció dels Serveis Territorials del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, potenciada a través de les comunicacions de correu electrònic, que permeten una informació puntual, com ara les notícies de defuncions i lesionats en accident laboral. En aquest sentit, la Fiscalia, en compliment del que disposen els articles 3.2 i 52.3 TRLISOS, així com de les instruccions 5/2007, 7/1991 i 1/2001, comunica a l'autoritat laboral les sentències fermes i les actuacions d'arxivament recaigudes en els procediments penals, fet que permet evitar en la mesura del possible els transcurso del termini de prescripció de l'expedient administratiu sancionador.

També resulta molt favorable la col·laboració amb la Policia Municipal de Girona, la qual coneix immediatament dels accidents laborals de certa entitat esdevinguts a la ciutat: n'informa immediatament la Inspecció de Treball i confecciona, sens perjudici de donar-ne compte a l'autoritat judicial, l'atestat oportú, amb abundant material fotogràfic o videogràfic que permet obtenir i conservar les imatges de la situació real de l'espai físic en què s'ha produït l'accident. Tot això constitueix un clar avantatge per comprendre les circumstàncies determinants dels fets i per conservar aquest material probatori.

A Lleida, el Cos de Mossos d'Esquadra remet a la Fiscalia còpia de qualsevol atestat policial redactat arran d'un accident laboral a la província, el qual és, al seu torn, tramès a la fiscal delegada perquè l'estudiï.

5.2.3. Qüestions tecnicojurídiques substantives o processals

En aquest apartat, la Fiscalia Provincial de Barcelona destaca que la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 ha repercutit de forma negativa en la tramitació dels procediments judicials de l'especialitat.

Encara que el compliment del servei públic ha estat assegurat, el treball presencial ha continuat compatibilitzant-se amb el remot des del domicili, sobretot durant els períodes de més incidència de la pandèmia.

La limitació dels terminis d'instrucció judicial que preveu l'article 324 LECr i el règim legal per a la seva ampliació constitueixen una greu dificultat en la tramitació dels procediments de l'especialitat. La seva incidència és negativa, perquè a vegades és determinant per dictar resolucions de finalització anticipada del procediment allà on calia la instrucció judicial, o de sobreseïment i arxivament, on podia ser procedent l'exercici de l'acció penal.

Encara que en menor mesura en relació amb altres anys, continua presentant dificultats la tramitació dels procediments en què el treballador accidentat es troba integrat en el règim especial de treballadors autònoms, supòsit en què la Inspecció de Treball no fa cap investigació sobre les causes de l'accident, perquè entén que no li correspon, de conformitat amb el que disposa l'article 3 de la Llei 42/97, de 14 de novembre, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, i l'article 3.1 de la Llei 31/95, de prevenció de riscos laborals, per bé que en l'àmbit territorial de la Secció aquestes dificultats es resolen mitjançant els informes corresponents elaborats per l'Institut de Seguretat i Salut Laboral de la Generalitat. Continua sent d'utilitat per a la Secció la feina duta a terme en els últims anys per la Fiscalia de Sala de Sinistralitat Laboral,

5.2.4. Obtenció de dades estadístiques

Les fiscalies provincials segueixen patint la falta d'uniformitat en l'anotació dels tipus delictius en els òrgans judicials i atestats policials, ja que en molts casos consten fets imprecisos, com ara "lesions" o "delictes sense especificar". Perquè les estadístiques en aquest àmbit siguin més fiables, cal una major implicació de l'òrgan judicial a l'hora de determinar exactament el delictes de què es tracta. Per aquest motiu, moltes vegades la causa se substantia com un procediment ordinari fins que la participació del fiscal en un tràmit determinat revela la naturalesa del fet i la seva pertinença a aquesta especialitat.

A Barcelona, dels escrits d'acusació presentats l'any 2021, 11 es refereixen a sinistres ocorreguts en el sector de la construcció (edificació, incloent-hi rehabilitació i obra civil), 21 a sinistres esdevinguts en el sector de la indústria i 10 en el sector serveis.

Dels escrits d'acusació al·ludits 3 van ser declarats accidents mortals i 39 accidents amb resultat de lesions.

A Girona únicament s'ha produït un homicidi imprudent per accident laboral, cosa que, fins i tot essent una dada negativa, suposa una millora estadística respecte als dos anys anteriors, en què es van haver de lamentar dues morts. Al contrari, observem un increment remarcable en les causes incoades per delictes de lesions imprudents per accident laboral, que han passat de 52 a 63. Aquest any no s'ha incoat cap causa per delictes de risc i tampoc per delictes lleus.

A Lleida, malgrat la situació de pandèmia i la disminució de supòsits, els registres de l'any 2021 són els següents: un homicidi per accident laboral, un total de vint-i-un delictes de lesions per accident laboral, és a dir, un total de vint-i-dos procediments incoats, la meitat dels de l'any 2019 (l'any passat ja vam esmentar el descens de supòsits respecte a l'any 2018).

A Tarragona, pel que fa a l'evolució de l'accidentalitat, si ho comparem amb la informació de l'any passat, veiem que hi ha hagut un lleuger repunt pel que fa a l'any anterior en tots els sectors de producció, cosa que és un clar reflex de la situació econòmica en què ens trobem, atès que anteriorment ja s'havia produït una trajectòria ascendent observada des de 2015, que es va tallar momentàniament l'any 2020.

Durant l'any 2021, segons les dades de què disposem, a Tarragona i Terres de l'Ebre els accidents mortals han estat en un nombre de 18 (el 2020 en van ser 11, 5 el 2019, 4 el 2018, 4 el 2017).

5.3. Medi ambient i urbanisme

5.3.1.Fiscalia Provincial de Barcelona

La plantilla de la Fiscalia de Medi Ambient i Urbanisme de Barcelona està composta per un fiscal coordinador i 3 fiscals adscrits, amb qui col·laboren onze fiscals destinats a les fiscalies d'àrea i adscripcions territorials respectives. Aquest nombre es considerat del tot insuficient per despatxar els diferents assumptes, assistir als judicis orals davant les sales de l'Audiència Provincial i fer el seguiment i el control de les causes fins a l'executòria.

El nombre de diligències d'investigació penal incoades l'any 20210 ha estat de 133, en 41 de les quals s'ha formulat la querella o denúncia preceptiva i 88 de les quals han estat arxivades. El nombre de diligències pendents d'anys anteriors (2017-2020) és només de 3. Per matèria, les DI incoades durant l'any 2021 han estat:

Contra els recursos naturals i el medi ambient	30
Ordenació del territori i urbanisme	28
Contra la flora i la fauna	47
Maltractament d'animals domèstics	8
Incendis forestals	11

S'han formulat 31 denúncies i/o querelles, 42 escrits de qualificació i s'ha assistit a 45 judicis orals, en els quals han recaigut 34 sentències condemnatòries i 11 d'absolutòries. En matèria de demolicions per execució urbanística, s'ha dictat 1 sentència i es troben pendents d'execució 15, corresponents a sentències d'anys anteriors.

En la memòria destaquen com a qüestions importants el problema de l'electrocució de les aus silvestres, el tràfic d'espècies animals protegides, la caça il·legal de fringíl·lids, els abocaments contaminants en cursos públics i al mar i la gestió il·legal de residus tòxics i perillosos en diverses zones de la província. Com un aspecte especialment negatiu s'indica novament la dificultat de dur a terme, en la fase d'execució de sentències urbanístiques fermes, la demolició de les construccions il·legals.

5.3.2.Fiscalia Provincial de Girona

El Servei segueix prestant-lo un fiscal coordinador, que coordina, informa i assisteix la resta de la plantilla en la tramitació, instrucció, qualificació i enjudiciament dels procediments i que, a més, instrueix les diligències d'investigació. Aquestes diligències han estat 48 en l'any 2021, 7 de les quals han donat lloc a la formulació de querella o denúncia i 30 han estat arxivades. De les diligències incoades en anys anteriors (2019 i 2020) 5 es troben en tràmit.

Per raó de la matèria, les DIP incoades l'any 2021 han estat:

Contra els recursos naturals i el medi ambient	10
Ordenació del territori i urbanisme	5
Contra la flora i la fauna	26
Maltractament d'animals domèstics	3
Incendis forestals	4

Als jutjats d'instrucció de Girona s'han incoat un total de 73 procediments mediambientals, s'han celebrat 11 judicis orals i s'han dictat 7 sentències condemnatòries i 4 d'absolutòries.

En la memòria es destaquen com a qüestions importants diversos aspectes com ara el problema de l'electrocució de les aus silvestres, la caça il·legal de fringíl·lids i les agressions urbanístiques al litoral de la Costa Brava nord. Com un aspecte especialment negatiu, s'indica novament la dificultat de dur a terme, en la fase d'execució de sentències urbanístiques fermes, la demolició de les construccions il·legals. Durant l'any 2021, consultats els registres en delictes contra l'ordenació del territori, no hi consta que s'hagin executat demolicions arran de sentències condemnatòries, ni pronunciament en executòria registrada sobre això.

5.3.3.Fiscalia Provincial de Lleida

Al capdavant de la Secció de Medi Ambient i Urbanisme continua havent-hi una fiscal coordinadora i 4 fiscals de la plantilla, en dedicació compartida. L'any 2021 s'han incoat 13 diligències d'investigació penal, en una de les quals es va formular denúncia per delictes contra els recursos naturals i el medi ambient i cinc han estat arxivades. S'han formulat 13 escrits d'acusació i s'han celebrat 17 judicis orals, en què han recaigut 15 sentències condemnatòries (12 de les quals ho han estat per delictes contra la fauna protegida: caça de fringíl·lids) (conformitat) i 2 d'absolutòries (una per delictes contra l'ordenació del territori i una altra per delictes de maltractament d'animals domèstics). Durant l'any 2021 no s'han executat demolicions com a conseqüència de sentències condemnatòries anteriors.

5.3.4.Fiscalia Provincial de Tarragona

La Secció continua a càrrec del fiscal coordinador i de tres fiscals, tots ells amb dedicació compartida.

No consta en la memòria de la Fiscalia Provincial el nombre de judicis celebrats l'any 2021 ni el de sentències (condemnatòries i/o absolutòries) dictades. Pel que fa a les demolicions, no hi ha constància de cap cas de demolició, completa o incompleta, d'edificis derivada de condemna penal per un delictes urbanístic. En relació amb el tema dels residus (article 326 CP) no hi ha constància que s'hagi dictat cap sentència per delictes relatius als recursos naturals i el medi ambient.

En la seva memòria el fiscal coordinador destaca, com a temes especials que han donat lloc a investigacions rellevants, els següents:

L'any 2021 s'ha dictat una sentència condemnatòria (conformitat) en l'incendi forestal d'Horta de Sant Joan (LOTJ 2/2011), iniciat el 20 de juliol de 2009, que va afectar 941 ha i va suposar la mort de 5 bombers de la Unitat Graf de Lleida, un ferit greu i importants danys materials i mediambientals.

IQOXE. (DP 261/2020, Jutjat d'Instrucció número 1 de Tarragona). El procediment se segueix per l'explosió el 14/1/20 d'un dels reactors d'una empresa química als encontorns de Tarragona, en què van morir tres persones, set van resultar ferides i hi va haver danys materials importants. La instrucció es troba molt avançada. La causa té, de moment, 30.000 folis aproximadament

Torre de Minerva, (Diligències d'Investigació 133/2021). El juliol de 2021, amb motiu de facilitar l'observació de l'estat de l'anomenada Torre de Minerva a la muralla romana de

Tarragona, bé d'interès cultural de caràcter nacional, declarat patrimoni mundial per la UNESCO, una empresa especialitzada va rebre l'encàrrec de col·locar una bastida. Els treballadors d'aquesta empresa van fixar la bastida a la muralla amb dotze cargols per a la qual cosa van efectuar sengles forats, algun d'ells fins i tot en un dels elements més importants de tot el monument, el fris de Minerva, primer relleu escultòric romà del món fora de la península Itàlica. D'aquesta manera va resultar danyat allò que precisament es tractava de protegir.

Els Montgons (Diligències d'Investigació 136/2021). Incoació i denúncia posterior per part del fiscal. Es tracta d'una desatenció permanent d'una zona carregada d'història en què un bé d'interès nacional (castell) i d'altres d'interès local (poblat i església medievals) ja pràcticament han desaparegut per culpa de les bardisses i les espoliacions, sense que s'hagi fet res per evitar-ho. Lamentablement, la província compta amb uns altres casos similars respecte dels quals la Fiscalia actuarà.

Electrocució d'avifauna (DP 926/2021 del Jutjat d'Instrucció número 3 de Tarragona). El 2021 el fiscal va interposar una querella davant dels jutjats de Tarragona per l'electrocució d'avifauna en les línies elèctriques, per raó d'una adequació deficient dels suports. La querella va anar dirigida fonamentalment contra la persona jurídica encarregada del transport elèctric, sobre la base de l'art 326 bis del Codi penal, en la mesura que l'activitat industrial que provoca risc mediambiental infringeix la normativa aplicable.

Abadia del Codony (DP 647/2021 del Jutjat d'Instrucció número 2 de Tarragona). L'abadia del Codony era un bé cultural d'interès local. Les escasses restes de l'edifici medieval van ser destruïdes per uns treballadors no qualificats en aplanar i desbrossar el terreny per ordre d'un ciutadà francès que havia adquirit la finca particular en què es trobaven. No s'havia sol·licitat cap permís d'obres. No estava delimitat. Ni en l'escriptura de compravenda ni en cap altre lloc hi havia cap referència al caràcter cultural del bé, el qual des de feia molts anys s'anava esmicolat per culpa de les arrels i les branques d'arbres i les bardisses que havien crescut en l'interior. La Fiscalia investiga la possible responsabilitat no només de qui va ordenar la neteja i l'aplanament del terreny sinó també de les autoritats municipals que no havien establert cap mesura de protecció ni tan sols de senyalització. El tema és pràcticament igual al d'una altra destrucció, la capella de Sant Isidre de Riutjar l'any 2000, que va acabar en sentència absolutòria contra els particulars precisament per la situació d'abandonament per part de l'Administració que impossibilitava saber que es tractava d'un bé cultural.

Indemnització per danys morals/socials animals. En el cas dels animals, com en el de les persones, hi ha dos àmbits de dolor; el propi i el que senten les persones pròximes a qui pateix o mor. Afortunadament amb les reformes de diversos textos legals que introdueix la Llei 17/21, de 15 de desembre, es reconeix als animals la qualitat d'éssers que senten, cosa que, amb uns altres termes, ja es recollia o es desprenia de la Declaració Universal de Drets dels Animals, de 1977. De la mateixa manera que en una memòria anterior es va proposar la possibilitat de sol·licitar en els escrits d'acusació indemnització per "dany moral social" en el cas de destrucció absoluta sense possibilitat de recuperació de béns integrants del patrimoni històric, en el cas de condemna per maltractament animal semblen justes dues indemnitzacions de naturalesa diferent. D'una banda, la del propietari de l'animal que pateix per la pèrdua de la seva vida o pel dolor d'un ser que estima. Aquest dany moral no difereix d'aquells que pateix una persona per la mort d'un altre ésser humà. Però, a més, aquest patiment per maltractament i moltes vegades mort dels animals que apareixen relacionats en l'article 337 del Codi penal i que no són mascotes de persones determinades, no hauria

de resultar gratuït. Encara que no escau indemnitzar-los directament ni tan sols quan mantenen la vida, perquè no són éssers humans i no es té dret a percebre'n, sí que escau entendre un dolor moral de la societat que pateix pel maltractament d'un animal. La indemnització a càrrec del condemnat per aquest dolor moral social derivat del patiment de l'animal, quantitat alçada, hauria d'abonar-se en tots els casos de maltractament animal a favor de les entitats que tenen per fi precisament el d'evitar el dolor dels animals i amb l'obligació de destinar-ho a elles. Així, aquest patiment d'un animal maltractat d'alguna manera podria compensar-se amb el d'uns altres abandonats, afamats, malalts o ferits.

Registre de maltractadors d'animals. La pena d'inhabilitació especial per a la tinença d'animals es va introduir en el catàleg de l'article 33 del Codi penal amb motiu de la reforma penal de 2015. Tanmateix, els antecedents penals tenen una publicitat molt restringida. A més, en el sistema vigent no s'exigeix en cap cas que la persona que posseeixi o que en el futur posseeixi un animal no hagi estat condemnada a la pena d'inhabilitació per a la seva tinença durant el temps en què la condemna estigui vigent. Per tant, ara per ara aquesta pena, imprescindible, no té cap utilitat pràctica.

Hauria d'haver-hi un registre de condemnes vives i exigir-se un certificat negatiu d'antecedents d'inhabilitació per a la possessió d'animals per a qualsevol tràmit oficial o particular com ara compravenda, vacunació obligatòria, intervencions veterinàries, acolliment o adopció de l'animal, dipòsit provisional en guarderies, etc. Correlativament, qui detecti que s'està infringint aquesta prohibició, n'hauria de donar compte als agents de l'autoritat o a les autoritats administratives o judicials per possible trencament de condemna i perquè s'adoptessin mesures de protecció a favor d'aquest nou animal.

Mesures cautelars en delictes urbanístics i contra el patrimoni històric. Malauradament, moltes vegades els atemptats més importants contra el patrimoni històric i contra l'ordenació del territori estan anunciats i penalment no s'hi pot fer res fins que el delicte s'ha consumat. Hi hauria de poder haver una intervenció preceptiva del fiscal en la fase administrativa, si n'hi ha; i, en qualsevol cas, la possibilitat de paralitzar cautelament unes obres que presenten una aparença clara de delicte.

En l'àmbit de l'ordenació del territori, són prou coneguts els casos de constructors que de manera il·legal edifiquen molt ràpidament un gran nombre d'habitatges en llocs allunyats dels centres urbans. Malauradament en aquests casos per a quan es pugui actuar en via administrativa ja es compta amb centenars d'adquirents sobre plànol que s'han hipotecat al límit de les seves possibilitats econòmiques.

El cost social de l'enderroc d'aquests habitatges que no podran ser indemnitzats pel promotor o constructor és molt elevat. Si es fa, el fet que se'ls condemni per estafa, delicte contra l'ordenació del territori i alçament de béns, si s'escau, no compensa els perjudicats. Si s'ha comès prevaricació urbanística en connivència amb aquells, encara és més difícil. S'hauria de poder ordenar-ne la paralització i devolució o consignació de pagaments amb qualsevol celeritat com a mesura cautelar penal des del primer moment en què es detecten les obres.

En l'àmbit del patrimoni històric, el problema pot venir de les corporacions municipals. En aquests casos, la destrucció o afectació gravíssima de béns històrics ve precedida d'una campanya de propaganda sobre els suposats beneficis econòmics per a l'entorn i per a tot el municipi que aportaran les noves construccions o equipaments. Una vegada que s'ha arrasat el bé patrimonial, ja no hi ha solució. El fiscal hauria de poder actuar de la mateixa manera que s'ha indicat per als delictes contra l'ordenació del territori. Resulta dramàtic que

el fiscal hagi de tenir en compte l'anunci i execució de la destrucció del bé, sense capacitat per actuar, fins que la seva recuperació ja és impossible.

5.4. Estrangeria

5.4.1. Plantilla i organització

Pel que fa a la Fiscalia Provincial de Barcelona les funcions i competències de la Secció d'Estrangeria van quedar fixades en la Nota de Servei interna núm. 10/2013, plenament vigent l'any 2021. Durant aquest exercici la Secció ha estat constituïda per dos fiscals en règim d'exclusivitat (la fiscal delegada de la Secció és la Sra. Pilar Izaguerri Gracia) i per sis fiscals d'enllaç, que exerceixen funcions en matèria d'estrangeria, repartits per les sis fiscalies d'àrea de la província de Barcelona: Granollers, Manresa-Igualada-Vic, Mataró-Arenys, Sabadell, Terrassa i Vilanova-Gavà. Les comunicacions mantingudes amb els fiscals enllaç són assídues i fluides. Amb els fiscals de les seccions territorials les funcions es limiten a l'atenció de consultes de matèria d'estrangeria, coordinació i visat d'aquells procediments penals en matèries de l'especialitat que hagin estat assumits pel fiscal adscrit a un jutjat, de conformitat amb les normes de repartiment de treball pròpies de la secció territorial en qüestió.

Igual que en exercicis anteriors la fiscal delegada fa referència expressa en la seva memòria a les deficiències i escassa utilitat que presenten els registres i les eines informàtiques de què està dotada la Fiscalia Provincial (GIF), que no han variat durant l'any que ens ocupa. Les dades estadístiques que s'extreuen dels sistemes informàtics de Fiscalia i dels jutjats i tribunals (GIF i TEMIS) sobre els delictes competència de la Secció tampoc no resulten fiables i a vegades ofereixen xifres extravagants. Tot això obliga a un control i seguiment personal i artesanal de l'activitat de la Secció mitjançant la utilització d'uns registres interns desconnectats dels registres informàtics generals de la Fiscalia. Malgrat això, per poder complir de manera eficaç les funcions que té atribuïdes la Secció, es manté una coordinació satisfactòria amb unes altres seccions de la Fiscalia Provincial amb incidència en la matèria d'estrangeria, com són, fonamentalment, la Secció de Menors, Registre Civil i Vigilància Penitenciària.

En relació amb la Fiscalia Provincial de Girona, la fiscal delegada és la Sra. Fátima Polvorosa Arriazu (que exerceix el càrrec en funcions, en estar la delegada en excedència per atenció de filla), amb l'auxili de la fiscal Sra. Marina Zapatero Toledo, ambdues adscrites a la Secció d'Estrangeria, on desenvolupen conjuntament les funcions. La fiscal destaca en la seva memòria, igual que en la d'exercicis anteriors, que aquesta província es caracteritza, per raó de la seva situació geogràfica, la seva posició fronterera de *porta* pel que fa a Europa i la seva condició de destí turístic internacional tradicional, per la doble condició de lloc de pas i lloc de residència tant per al ciutadà estranger com per al ciutadà comunitari. Aquestes particularitats determinen que la major part de procediments penals relatius a certs temes propis de l'especialitat (tràfic de persones, prostitució coactiva i lucrativa, immigració il·legal) s'instrueixin en els òrgans del partit judicial de Figueres. Fins i tot així persisteix una insuficiència endèmica de mitjans personals i materials destinats a combatre la immigració il·legal, fet que també dificulta el control intern de la població estrangera en situació d'irregularitat, així com el recurs a l'expulsió administrativa.

A la Fiscalia Provincial de Lleida és la fiscal delegada, Sra. Silvia Royes Ramírez, qui s'ocupa de la coordinació amb els fiscals adscrits als òrgans judicials, així com de la coordinació i actuació amb la Brigada d'Estrangeria i Documentació del Cos Nacional de Policia - Archivo Adextra. Resol els problemes plantejats en aquesta Fiscalia Provincial respecte a l'arxiu esmentat i les seves connexions informàtiques. D'altra banda, es manté la centralització de la sol·licitud al centre penitenciari de Ponent en aplicació de la mesura substitutiva de la pena

en tercer grau (article 89. 5 del Codi penal) en el fiscal delegat d'estrangeria, amb l'objecte d'evitar duplicitats i mantenir una unitat de criteris, d'acord amb la Circular 7/15, sobre expulsió d'estrangers. Aquesta mesura respon a la divisió de treball, quan hi ha un fiscal assignat a les executòries de l'Audiència Provincial.

Finalment, a la Fiscalia Provincial de Tarragona, és el fiscal delegat de la Secció d'Estrangeria, el Sr. Luis Jesús Chimeno Gascón, qui, com els anteriors, s'ocupa, per delegació del fiscal en cap, de coordinar l'actuació dels altres fiscals, així com de la coordinació i actuació amb les forces i cossos de la seguretat pública i altres institucions amb competències en la matèria. Aquest fiscal informa que no existeixen deficiències en la coordinació amb la seccions territorials. Així mateix, el nivell de coordinació amb altres seccions o serveis de la Fiscalia com ara Menors, Contenciós Administratiu i Registre Civil, és l'adequat.

5.4.2. Expulsions substitutives en el procés penal

La intervenció del Ministeri Fiscal en el tràmit que preveu l'article 57.7 de la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (LOEX), es produeix de forma dispersa en la totalitat dels jutjats d'instrucció i serveis de guàrdia del conjunt dels partits judicials. El fiscal en cada cas encarregat del servei o jutjat de què es tracti emet els informes. En aquests supòsits les funcions de la Secció en aquesta matèria són les de coordinació i fixació de criteris, així com atendre les nombroses consultes que plantegen els fiscals que emeten els informes de conformitat amb les circulars de la Fiscalia General de l'Estat que aborden aquesta matèria, les núm. 2/2006 i 5/2011. Les eines informàtiques de què disposa el Servei no permeten proporcionar dades concretes sobre la matèria.

La fiscal de Barcelona destaca que durant l'any 2021 i de forma paral·lela amb l'evolució favorable del context lligat a la pandèmia per COVID, s'ha anat recuperant gradualment la dinàmica d'anys anteriors al 2020 pel que fa a l'aplicació de la mesura substitutiva d'expulsió. Els fiscals i els òrgans judicials han ajustat l'aplicació del precepte quan concorren en aquells que són acusats de nacionalitat estrangera els pressupòsits que estableix el precepte, sense incidències destacables.

Durant l'any 2021 aquesta Secció ha rebut un total de 1.032 escrits d'acusació presentats davant els jutjats d'instrucció de Barcelona capital, dirigits contra ciutadans estrangers i comunitaris i en què s'ha de valorar l'aplicació del precepte. D'ells, el nombre en què s'ha sol·licitat la substitució íntegra o bé la parcial es mostra a continuació:

- Substitució íntegra ciutadans estrangers no comunitaris, article 89.1: 677.
- Substitució parcial/compliment íntegre, ciutadans estrangers no comunitaris. Art 89.1 i 89.2: 139 (*penes 1-5 anys*), 32 (*penes +5 anys*)

S'han comptabilitzat un total de 118 escrits d'acusació que afecten ciutadans comunitaris, en 26 dels quals s'ha sol·licitat l'aplicació de la mesura i en 92 no s'ha instat perquè no s'ha considerat que es donessin els pressupòsits que estableix l'apartat 4. de l'art. 89 CP. No hi va haver cap sentència que disposés l'expulsió substitutiva de ciutadans comunitaris, cosa que evidencia l'aplicació judicial reduïda de la mesura en aquests supòsits.

Del total d'escrits d'acusació visats se n'han comptabilitzat 67 que afecten estrangers en situació administrativa regular en territori espanyol en què no es va sol·licitar l'expulsió, i són

excepcionals els escrits d'acusació en què s'ha sol·licitat l'expulsió (íntegra o parcial) de ciutadans amb residència regular. De la revisió de sentències dictades en què l'acusat és estranger s'evidencia la poca aplicació de la mesura en aquests supòsits i l'impacte produït en la mesura pel judici de proporcionalitat efectuat.

D'altra banda, davant la possibilitat de disposar l'ingrés a la presó que té en compte la DA 17a de la LO 19/2003 amb caràcter general, s'adverteix una clara preferència dels òrgans judicials a acudir a la mesura d'ingrés en el CIE que preveu article 89.8 CP. El nombre d'ingressos efectius al CIE de Barcelona comptabilitzats l'any 2021 van ser 17, davant dels 10 que hi va haver el 2020, 29 l'any 2019 i 27 l'any 2018.

La fiscal de Barcelona indica que, igual que amb els escrits d'acusació, la Secció d'Estrangeria revisa la totalitat de les sentències dictades pels jutjats penals del partit judicial de Barcelona i per totes les seccions penals de l'Audiència Provincial de Barcelona en causes amb estrangers acusats.

Sentències que disposen l'expulsió	139 (en 108 va aplicar la modalitat íntegra o total i en 31 la substitució parcial. D'aquestes, 28 ho van ser per a penes d'entre 1 i 5 anys, i 3 per a penes superiors als 5 anys)
Sentències difereixen a execució	5

En les sentències revisades en què els acusats eren comunitaris, en totes elles (92) es va ordenar el compliment de la pena. En les sentències revisades en què els acusats eren estrangers residents regulars (67), en totes elles es va ordenar el compliment de la pena.

La Secció d'Estrangeria assumeix també el despatx personal i directe de la totalitat d'expedients i executòries en què es plantegen incidents relatius a l'aplicació de l'article 89 en fase d'execució. En la taula que segueix es reflecteix l'aplicació de l'article 89 CP en fase d'execució i s'hi detalla si l'origen de l'incident processal s'ha suscitat en la mateixa executòria (Audiència Provincial o jutjats penals de la totalitat de la provincial de Barcelona) o a iniciativa de l'intern/centre penitenciari (diligències preprocessals incoades):

	Centre penitenciari	Execució jutjat penal	Execució Audiència Provincial	Total
Any 2021	7	131	127	263

Dels informes efectivament emesos per la Secció d'Estrangeria a Barcelona capital, en tràmit d'executòries per l'article 89 CP, remeses pels òrgans d'execució (jutjats penals i Audiència Provincial), les dades comparatives segons el sentit favorable o desfavorable a l'expulsió són els següents, deixant al marge del còmput uns altres pronunciaments relatius a l'article 89 CP:

	Informes favorables a l'expulsió	Desfavorables a l'expulsió
Any 2021	118	116

La fiscal de Girona indica que l'any 2021 es va sol·licitar l'aplicació de l'article 89 CP en 359 de les qualificacions emeses pel Ministeri Fiscal (davant 301 en l'exercici anterior). Finalment, després de la celebració del judici, es van disposar 16 expulsions en sentència. A més, es van sol·licitar 3 altres expulsions durant la tramitació de les executòries corresponents.

La fiscal de Lleida assenyala que les expulsions judicials per substitució de penes van ser 38 durant 2021 (davant les 12 del 2020), sense que s'hagi produït cap supòsit d'aplicació a ciutadans comunitaris ni a estrangers amb permís de residència.

El fiscal de Tarragona, com en memòries precedents, no ofereix cap dada quantitativa sobre aquest particular, per bé que indica que no s'ha registrat en aquesta demarcació cap cas d'internament en CIE previ a l'expulsió substitutiva de la pena, cosa que atribueix, com a hipòtesi, a la tendència de les autoritats judicials, instructors o executors, a utilitzar una altra potestat, com és la d'ordenar la presó de l'afectat.

5.4.3. Expedients i informes del Ministeri Fiscal sobre internament cautelar en centre d'internament d'estrangers (articles 62 i 63 LO 4/2000). Internaments ciutadans comunitaris

5.4.3.1. Expedients d'internament

Destaquem que el total d'expedients d'internament que han pogut registrar-se a la Secció d'Estrangeria de la Fiscalia de Barcelona, tramitats en el conjunt dels jutjats d'instrucció de la província el 2021, és de 302. Es tracta dels expedients rebuts a la Secció incloent-hi els supòsits de retorn.

Comparant la xifra total d'expedients d'internament dels últims anys és evident que des de 2020 han disminuït els supòsits en què s'ha plantejat la mesura cautelar. En pot ser un factor determinant la disminució d'efectivitat de les devolucions per les restriccions territorials derivades del context lligat a la pandèmia per COVID.

Pel que fa al contingut dels informes del Ministeri Fiscal a la província de Barcelona que s'han pogut comptabilitzar, davant la sol·licitud d'internament en CIE formulada per la Brigada del CNP corresponent, les dades són els següents:

	Favorable	Desfavorable
Any 2021	286 (94,70%)	16 (1,78%)

Les resolucions judicials dictades davant d'aquestes sol·licituds ofereixen les xifres següents:

	Disposen internament	Deneguen internament
--	----------------------	----------------------

Any 2021	200 (66,22%)	102 (33,77%)
----------	--------------	--------------

S'aprecien amb claredat criteris més restrictius a l'aplicació de la mesura cautelar en les resolucions dictades pels jutges d'instrucció que en els informes del Ministeri Fiscal. Els jutges d'instrucció de la província de Barcelona estan acceptant la possibilitat d'aplicar aquest internament cautelar, encara que de forma molt excepcional, als ciutadans comunitaris objecte de sanció d'expulsió, de conformitat amb el Reial decret 240/2007, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'uns altres estats part en l'acord sobre l'Espai Econòmic Europeu. Les xifres de l'any 2020 són:

Sol·licituds internament comunitaris	Informe fiscal	Resolució judicial
2	2 favorables	2 disposen

La fiscal de Girona indica que s'han realitzat 15 informes favorables i 4 de desfavorables d'internament en CIE. Les Brigades Polícials d'Estrangeria i Documentació no han sol·licitat internament en CIE de cap ciutadà comunitari durant l'any 2021.

Per part seva la fiscal de Lleida indica que el 2021 es van incoar als jutjats d'instrucció en funcions de guàrdia de la província de Lleida 7 procediments de Llei d'estrangeria (davant els 4 de l'exercici anterior), als quals es va concedir internament en CIE. En total, les expulsions executades van ser: 1 de governativa i 38 de judicials, com ja hem indicat anteriorment.

El fiscal de Tarragona assenyala que pel que fa a l'internament de ciutadans comunitaris, no se n'ha registrat cap. Tanmateix, es va executar una expulsió substitutiva del procediment penal, es van expulsar vuit condemnats i es van deixar sense efecte set expulsions administratives per col·laboració dels implicats en les tasques policials, de conformitat amb l'article 59 de la LO Estrangeria.

5.4.3.2. Centre d'internament d'estrangers de Barcelona

Les dades que s'exposen en aquest apartat corresponen a les que es reflecteixen en la memòria elevada per la fiscal de Barcelona, única demarcació en què existeix un centre d'aquestes característiques.

Dades generals

El nombre total d'ingressos registrats al CIE de Barcelona durant l'any 2021 és de 397, tots ells homes. Els internaments han respost a causes diverses:

- per assegurar devolucions per accés irregular a territori nacional (article 58.3 LOEX, 262 ingressos).
- per assegurar expulsions decretades com a sanció per situació administrativa irregular (article 53 LOEX, 105 ingressos).
- per garantir el retorn decretat com a conseqüència de denegacions d'entrada en frontera (article 60.2 LOEX, 0 ingressos).

- per assegurar l'execució d'expulsions substitutives decretades per l'autoritat judicial penal (article 89.8 CP, 17 ingressos).
- per assegurar expulsions administratives per comissió de delictes dolosos sancionats amb pena de més d'un any de presó (article 57.2 LOEX, 10 ingressos).

Les nacionalitats predominants han estat les següents: Algèria (287), el Marroc (33), Geòrgia (22), el Perú (10). La mitjana d'ocupació diària s'ha situat en 41,97 interns tenint en compte que la capacitat teòrica del centre durant aquest període es va veure reduïda a 80 interns per motiu de la pandèmia causada per la COVID-19.

La mitjana de permanència dels interns en el CIE ha estat de 37,77 dies.

El nombre de peticions d'asil i protecció internacional ha arribat a les 142; se'n van admetre a tràmit 22.

Unes altres dades puntuals però que il·lustren el funcionament del CIE i el que s'ha esdevingut l'any 2021 són els següents: en 56 ocasions es va procedir a la separació preventiva en habitacions habilitades. Hi va haver 6 vagues de fam individuals i 3 de col·lectives. La durada mitjana d'aquestes va ser de 3,5 dies i en cap ocasió es va produir afectació digne d'esmentar per a la salut dels interns que les van protagonitzar.

Pel que fa al destí final dels interns que ingressen i repatriacions materialitzades amb origen en el CIE, les dades són els que segueixen (cal tenir en compte que dels 397 ingressos en total, alguns d'ells es van produir a finals de 2021; no en consta materialitzada la sortida a tancament de l'any):

Any	Total ingressos	Total sortides	Expulsats	Llibertat	Derivats a presó
2021	397	362 (91,18%)	151 (38,03%)	194 (48,86%)	17

Inspecció i control de CIE

La fiscal de Barcelona considera que, amb caràcter general, el funcionament i equipament del CIE de Barcelona s'adequa a les prescripcions del Reial decret 162/2014, pel qual s'aprova el reglament de funcionament i règim interior dels centres d'internament d'estrangers. Aquesta Secció d'Estrangeria ha dut a terme tres visites de caràcter ordinari i es mantenen comunicacions i contacte continu amb la direcció. El resultat de les visites apareix en l'acta corresponent que ha estat tramesa al fiscal de sala coordinador d'Estrangeria. De les entrevistes reservades efectuades a interns no es va desprendre cap irregularitat ni disfunció que hagués de donar lloc a una actuació.

No consta que al CIE de Barcelona s'hagi detectat cap víctima de tràfic d'éssers humans.

Durant l'any 2021 es van registrar un total de 19 al·legacions de minoria d'edat per part d'interns en el CIE. Després de les proves de determinació de l'edat va resultar que 5 eren menors d'edat. Són els jutges de control d'estada els que tramiten i resolen les al·legacions de minoria d'edat dels interns.

El nombre de diligències que cadascun dels jutjats de control d'estada ha incoat durant l'any 2021 és el següent:

- Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Barcelona: 267 (82 en l'exercici anterior).
- Jutjat d'Instrucció núm. 30 de Barcelona: 313 (174 en l'exercici anterior).

5.4.4. Menors estrangers no acompanyats

5.4.4.1. Expedients de determinació d'edat de menors estrangers no acompanyats

En relació amb aquesta qüestió, la fiscal de Barcelona indica que la tramitació i resolució dels expedients d'aquesta naturalesa l'assumeix materialment la Secció de Menors de la Fiscalia Provincial per raó de la dotació de fiscals i funcionaris i del servei permanent de guàrdia de què disposa aquesta Secció i dels quals manca la d'Estrangeria. L'any 2021, segons les dades facilitades per la Secció de Menors, s'han tramitat les diligències preprocesals següents amb aquest objecte: 91 decrets de determinació de la majoria d'edat, 215 decrets de determinació de la minoria d'edat i 267 decrets d'arxivament sense determinació.

D'altra banda, la fiscal de Girona recalca el fet que en aquesta demarcació els menors no acompanyats se solen localitzar quan són trobats a l'interior d'un tren a la zona fronterera entre Espanya i França, a la localitat de Portbou, per part de la Policia Nacional. A més, és també relativament freqüent que el menor sigui portat per terceres persones o entitats a una comissaria a la cerca d'ajuda. En aquests casos es comprova si el menor està amb alguna persona major d'edat que pugui fer-se'n càrrec i si disposa de documentació que acrediti la seva filiació. Continua plenament vigent l'actuació de la DGAIA relativa a l'obertura de nombrosos centres i pisos tutelats per tal de poder donar empara i atenció a aquests menors.

En la memòria la fiscal destaca que durant l'any 2021 s'han obert 106 expedients de diligències preprocesals a la Fiscalia de Menors relacionats amb la determinació de l'edat de menors estrangers no acompanyats (davant dels 50 en l'exercici anterior), expedients que, una vegada finalitzades totes les actuacions, en coordinació amb els Mossos d'Esquadra, Policia Nacional, l'Institut de Medicina Legal i la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya, es remeten a la Secció d'Estrangeria de la Fiscalia de Girona. S'han dictat 6 decrets de majoria d'edat, així com 47 decrets de minoria d'edat; s'han arxivat també molts expedients per raó del trasllat dels menors a altres províncies per part de la DGAIA o per raó de la fuga d'aquests. Aquests expedients són tramitats per la Secció de Menors de la Fiscalia Provincial de Girona, tal com es va disposar l'any 2013, i no s'han detectat incidències en aquest sentit.

La fiscal de Girona indica que la documentació pública estrangera que pugui arribar a la Fiscalia a través de la DGAIA o del mateix menor es compara per tal d'acreditar-ne l'autenticitat, i segons els casos, pot anar acompanyada de certificats emesos pel consolat corresponent. L'any 2021 han estat nombrosos els casos de menors estrangers no acompanyats procedents del Marroc que, una vegada tutelats per la DGAIA i en un període aproximat de 2 o 3 mesos, obtenen el passaport corresponent a través del consolat del Marroc. Igualment nombrós ha estat el nombre de diligències preprocesals per determinar l'edat de menors estrangers no acompanyats, en concret menors de Gàmbia i el Senegal amb documents autèntics, però amb dades errònies sobre l'edat.

Per la seva banda, la fiscal de Lleida informa en aquest apartat de la incoació de 89 expedients de determinació d'edat (DEE) finalitzats amb decret de determinació d'edat en 13 d'ells. Després de la pràctica de 9 diligències mèdiques, en 4 es disposa la majoria d'edat del MENA i en 5 la minoria d'edat. En la resta de DEE no ha calgut disposar proves mèdiques perquè, després de la seva incoació, el MENA aporta documentació acreditativa de la seva minoria d'edat. S'han plantejat 3 decrets de revisió.

El fiscal de Tarragona no consigna dades en aquest apartat específic.

5.4.4.2. Repatriació de menors estrangers no acompanyats

Igual que en anys anteriors, en aquest any no s'ha tramitat o comunicat a les seccions d'estrangeria de les fiscalies provincials de Catalunya cap expedient administratiu d'aquesta naturalesa. Cap repatriació ha estat, en conseqüència, acordada per la Subdelegació del Govern corresponent. Aquesta dada no requereix cap comentari addicional i posa de manifest la falta d'aplicació absoluta de la figura legal de la repatriació de menors que regula l'article 35 de la LOEX.

5.4.4.3. Registre de menors estrangers no acompanyats

La fiscal de Barcelona indica que la Secció d'Estrangeria exerceix, per disposició reglamentària, la coordinació del Registre. Aquesta situació obliga a desenvolupar una intensa tasca de coordinació entre totes les institucions implicades (Brigada Provincial d'Estrangeria del CNP i Unitat de Menors dels Mossos d'Esquadra, la Secció de Menors i la DGAIA).

5.4.5. Delictes competència de les seccions d'estrangeria

5.4.5.1. Procediments per delicte de tràfic éssers humans

La fiscal delegada de Barcelona ofereix les dades següents en relació amb les causes incoades, acusacions formulades i sentències dictades.

DADES PROVÍNCIA	NÚM.	MODALITATS TRÀFIC
Causes incoades	5	2 amb finalitats d'explotació laboral; 3 amb finalitats d'explotació sexual.
Acusacions	5	2 amb finalitats d'explotació sexual/prostitució; 1 amb finalitats d'explotació laboral; 1 amb finalitats d'explotació/mendicitat; 1 amb finalitats de criminalitat forçada.
Sentències	1	Finalitats d'explotació sexual/prostitució.

Pel que fa a aquest punt, la fiscal de Barcelona alerta sobre els problemes detectats en l'articulació de la prova preconstituïda. Així, assenyala que, per tal de garantir l'estatus de protecció que ha de gaudir la víctima del delicte amb caràcter general i en compliment de la Llei d'estatut de la víctima, es disposa amb caràcter general que els òrgans judicials facin servir mitjans materials que preservin la separació visual de l'infractor (panell, mampara o

sala separada i connexió per videoconferència o circuit tancat). Atès que en la majoria de les ocasions la víctima exerceix, a més, la condició de testimoni protegit, de conformitat amb la LO 19/94, s'ofereix igualment en molts casos la possibilitat de distorsionar la seva veu i imatge una vegada garantida per la fe pública i l'autoritat judicial la identitat de qui ha de declarar. Això confereix efectivitat a la decisió judicial prèvia de protegir la identitat d'una víctima o testimoni que s'hagi dictat a l'empara de la LO 19/94. No obstant això, també planteja la necessitat d'assegurar que la diligència ofereixi una imatge i veu idònies perquè l'òrgan judicial d'enjudiciament pugui dur a terme la valoració judicial posterior del testimoni. Per això, els esforços se centren a dotar materialment la diligència d'un sistema de doble enregistrament que permeti unir a la causa, en peça a part i tancada, un suport que contingui un enregistrament d'àudio i so sense distorsió, a fi i efecte de garantir les condicions més òptimes per a la valoració del testimoni per part de l'òrgan d'enjudiciament.

De les dades a què ha tingut accés aquesta Secció d'Estrangeria cal concloure que són almenys 25 els supòsits en què les forces i els cossos de seguretat, amb funcions identificadores de víctimes de tràfic, han aplicat l'article 59 bis de la LOEX. Les nacionalitats predominants de les víctimes estrangeres identificades van ser la Xina, Hondures, Nigèria, l'Índia i Colòmbia; el sexe de les víctimes: 15 dones i 10 homes. La finalitat d'explotació laboral supera aquest any la resta de finalitats; la segueix la finalitat d'explotació sexual i, finalment, la destinada a la comissió d'activitats delictives.

L'any 2021 la Subdelegació del Govern a Barcelona, del total de les propostes rebudes de les forces i els cossos de seguretat, ha concedit períodes de reflexió i restabliment en 37 expedients. Es van dictar un total de 29 resolucions d'exempció de responsabilitat (16 per col·laboració, 13 per circumstàncies excepcionals). Es van concedir 25 autoritzacions provisionals de residència i treball. Es van concedir 16 autoritzacions de residència per col·laboració i 13 per situació personal o circumstàncies excepcionals.

En aquest sentit, el 25 de febrer de 2021 es va celebrar la V Reunió de la Comissió de Seguiment del Protocol de Protecció de les Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans a Catalunya (2013), organitzada pel Ministeri Fiscal amb la col·laboració i el suport del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. D'altra banda, durant aquest any 2021 han estat habituals les reunions i comunicacions telefòniques o telemàtiques de la fiscal delegada amb les institucions, entitats i forces i cossos de seguretat per tal de coordinar com s'ha d'abordar i investigar el delictes de tràfic, sigui quina sigui la finalitat associada a aquest. Les relacions amb les forces i els cossos de seguretat, les institucions i entitats gaudeixen d'una dinàmica de coordinació i comunicació òptima com a base de treball imprescindible.

Sobre aquesta tipologia delictiva particular la fiscal de Girona assenyala que el 2021 s'aprecia, respecte a l'any anterior, una petita disminució pel que fa a la incoació de causes relatives al delictes de tràfic d'éssers humans. En concret, s'han incoat als jutjats de la província cinc procediments, un d'ells per denúncia interposada per la Fiscalia:

- Les Diligències Prèvies 700/2021, del Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Girona, en tràmit d'instrucció.
- Les Diligències Prèvies 627/2021, del Jutjat d'Instrucció núm. 3 de Girona, que dimana de les DI 98/2020, en tràmit d'instrucció.
- Les Diligències Prèvies 723/2021, del Jutjat d'Instrucció núm. 2 de Girona, inhibició pel que fa al Jutjat d'Instrucció núm. 3 de Girona, el qual es troba pendent de resolució de competència.

- Les Diligències Prèvies 769/2021, del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 3 de Figueras, al qual es va inhibir el Jutjat d'Instrucció núm. 2 de Girona, però Figueres no va acceptar la competència.
- Les Diligències Prèvies 136/2021, del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Figueres, en tràmit d'instrucció.

La fiscal de Lleida dona compte de la incoació de les Diligències d'Investigació Penal 42/2021 pels presumptes delictes de tràfic d'éssers humans, matrimoni forçat, coaccions i abandó de menors. Aquestes porten causa de la remissió per part de l'agregadoria de l'ambaixada espanyola a Mali i per comunicació dels Mossos d'Esquadra a la Fiscalia de Menors d'aquesta província de l'existència d'una menor amb residència habitual a Lleida i de nacionalitat espanyola que es troba atrapada a Mali, d'on són oriünds els seus progenitors. L'entitat pública de protecció (DGAIA) acorda la declaració de desemparament i assumeix provisionalment la tutela d'aquesta menor, i en aquest sentit sol·licita la repatriació a Espanya i que es posi a disposició d'aquesta entitat pública.

El fiscal de Tarragona informa que en la seva demarcació territorial no s'ha incoat cap causa per delicte d'aquesta naturalesa.

5.4.5.2. Procediments per delicte contra els drets dels ciutadans estrangers (article 318 bis CP)

La fiscal delegada de Barcelona ofereix les dades següents en relació amb les causes incoades, acusacions formulades i sentències dictades.

Dades província	Causes incoades	Acusacions	Sentències
	19	10	1

Els supòsits més freqüents en aquesta tipologia delictiva els constitueixen qui, simulant un contracte de treball o una reagrupació familiar, o a través de la celebració de matrimoni o inscripció en el registre de parelles de fet, intenta regularitzar fraudulentament, amb cobrament previ de diners, la situació d'un ciutadà estranger, la qual cosa provoca la falsedat de l'expedient administratiu tramitat davant la Subdelegació del Govern per tal d'obtenir la autorització de residència conseqüent.

Per la seva part, la fiscal delegada de Girona assenyala que durant l'any 2021 s'han incoat 8 causes relacionades amb aquest delicte: quatre d'elles per delicte contra els drets dels ciutadans estrangers i les altres quatre diligències han estat incoades per delicte d'immigració il·legal.

Igualment, s'han dictat dues sentències condemnatòries per aquests delictes:

- En el Jutjat Penal núm. 5 de Girona, Procediment Abreujat núm. 6/2020, Sentència núm. 263/2021, que dimana de les Diligències Prèvies núm. 599/2015, del Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Blanes.
- En el Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Figueras, Judici Ràpid núm. 14/2022, es dicta sentència condemnatòria per conformitat de l'acusat.

La fiscal de Lleida informa que el 2021 no s'ha incoat als jutjats d'aquesta província cap procediment, per bé que destaca les actuacions realitzades al voltant de les Diligències Prèvies 463/18 del Jutjat Instrucció de Tremp, les quals avui dia es troben en tràmit de formular escrit de qualificació, encara que en breu està previst dictar una interlocutòria de continuació pels tràmits de procediment abreujat.

El fiscal de Tarragona assenyala que durant el període que ens ocupa es van incoar 11 diligències prèvies i incoar i qualificar dos procediments abreujats. Afegeix que, en relació amb el tipus penal d'ajuda a la permanència, cal indicar que no s'han donat supòsits d'aquest tipus, però el "circuit" d'actuació en matèria de tràfic d'éssers humans a Tarragona té prevista aquesta contingència.

5.4.5.3. Delictes contra els drets dels treballadors estrangers

La fiscal delegada de Barcelona ofereix les dades següents en relació amb les causes incoades, acusacions formulades i sentències dictades.

Dades província	Causes incoades	Acusacions	Sentències
	7	3	0

Són majoritaris els assumptes en els quals és aplicable l'article 312.2 del CP, davant del menor reflex aquest any del delicte que preveu article 311 del CP.

La fiscal delegada de Girona informa que consten 6 causes incoades aquest any pels delictes relacionats. No s'han fet qualificacions de moment ni s'ha dictat cap sentència relacionada amb aquests delictes.

El fiscal de Tarragona assenyala que en l'exercici de 2021 s'ha qualificat una causa. A més, s'ha tingut constància de les actuacions policials següents:

Operació Cova: en un restaurant-bar de Cambrils hi van estar treballant de manera continuada ciutadans estrangers en situació administrativa irregular (sense contracte i sota condicions abusives). De les nombroses declaracions preses es va desprendre que les víctimes no disposaven de contracte laboral, es trobaven en pèssimes condicions (alguns no tenien ni domicili fix) i d'altres eren sotmesos a maltractament. Un dels imputats va ser acusat d'afavoriment de la immigració il·legal en haver prestat els diners necessari per facilitar el trajecte i l'entrada a Espanya de la parella colombiana d'una de les víctimes.

Operació Tour: empadronaments fraudulents. Ciutadans estrangers en situació administrativa irregular s'empadronaven en domicilis en què no residien per obtenir la targeta sanitària i fixar una prova documental amb què iniciar el còmput de dies de residència efectiva a Espanya per tal que, en el futur, intentar regularitzar la seva situació per arrelament. Les persones que consentien i facilitaven l'adreça postal de l'habitatge cobraven un import a aquells que s'empadronaven fraudulentament (entre 250 i 500 euros). Es va detectar un primer domicili amb 73 empadronats i posteriorment uns altres 3 domicilis amb 3 autoritzants diferents, on uns intermediaris facilitaven el contacte entre els interessats. Aquestes diligències es van centralitzar en la seva totalitat en el Jutjat d'Instrucció número 6

de Tarragona, que va obrir quaranta-dos procediments abreujats dels quals ja s'han qualificat més de la meitat.

Operacions *Platinum*, *Amantis* i *Topazi*: investigacions dutes a terme en el marc dels esbrinaments realitzats en col·laboració amb la Subdelegació de Govern de Tarragona per al control de parelles de fet o matrimonis susceptibles de ser utilitzats com a via per a la regularització de persones de tercers països. Als presumptes responsables se'ls han imputat delictes de falsedat documental i afavoriment de la immigració il·legal. De les tres operacions esmentades, només l'operació *Topazi* continua activa aquest any.

5.4.5.4. Delictes de prostitució

En aquesta matèria la fiscal delegada de Barcelona ofereix les dades següents:

Dades província	Causes incoades	Acusacions	Sentències
	7	4	1

La fiscal considera que la modificació operada per la LO 1/2015 en els tipus penals dels articles 187 i 188, en particular en el que fa referència al tipus específic d'explotació de la prostitució actualment prevista en l'article 187.1 paràgraf segon, no està donant els resultats esperats i desitjables. En cap dels escrits d'acusació emesos ni sentències dictades s'aprecia delictes d'explotació laboral perquè no han tingut lloc en pisos prostíbuls sense llicència empresarial.

La fiscal de Girona indica que durant 2021 s'han incoat dos procediments per aquest delictes.

La fiscal de Lleida informa de l'absència de delictes d'aquesta naturalesa en l'exercici de 2021.

El fiscal de Tarragona destaca en aquest àmbit, en relació amb l'explotació sexual, les diligències policials núm. 201/2021 del Cos Nacional de Policia (UCRIF), que han donat lloc a les Diligències Prèvies 189/2021 del Jutjat d'Instrucció número 3 d'Amposta, per delictes relatius a la prostitució, tràfic de drogues i blanqueig de capitals. El que és rellevant d'aquest cas és que tant les explotadores com la majoria de les explotades són de nacionalitat paraguaiana; és la primera vegada que es coneix un supòsit semblant a la província de Tarragona. També crida poderosament l'atenció el fet que les dues caps de l'organització, dues germanes, no dubtin a portar del seu país i explotar sexualment joves de la seva pròpia família, fins i tot descendents. Per a això s'ajuden d'una estructura al Paraguai composta, entre altres, per la complicitat d'una doctora en medicina i d'una agència de viatges a través de la qual porten les explotades en viatges turístics a través d'un país tan poc habitual, almenys en principi, com Turquia. Les investigades estan implicades també en un delictes de tràfic de drogues ja que no es limiten a tenir a disposició dels clients substàncies d'ús comú en aquests locals, sinó també a distribuir-ne a unes altres organitzacions o a particulars.

5.4.6. Registre Civil

Els fiscals recorden en les memòries respectives que la totalitat dels expedients i assumptes del Registre Civil, incloent-hi els que poden afectar la Secció d'Estrangeria, són despatxats pels fiscals especialitzats en aquesta matèria, i és en la memòria d'aquesta Secció en què consignen les dades corresponents a aquesta matèria.

La fiscal de Girona indica que l'any 2021 el Ministeri Fiscal ha emès 359 informes favorables de matrimonis mixtos així com 12 en sentit desfavorable; no s'ha detectat cap problema especial. Des de la modificació de la regulació del procediment per a l'adquisició de la nacional espanyola, la intervenció del Ministeri Fiscal és molt limitada sense que s'hagi realitzat cap informe desfavorable per sospita de frau.

La fiscal de Lleida informa que, igual que en l'exercici anterior, en l'any 2021 no es va detectar cap matrimoni sospitos d'incórrer en frau dels tramitats davant dels registres civils de la província.

El fiscal de Tarragona assenyala en aquesta matèria que, amb relació amb la intervenció del fiscal en expedients previs a la celebració de matrimonis sospitosos de frau, cal significar que quan la UCRIF detecta alguna sospita d'aquest tipus se'n remet ofici a la Fiscalia, de la qual cosa s'encarrega l'àrea corresponent. Igualment, en referència als expedients d'adquisició de la nacionalitat espanyola, cal assenyalar que aquesta matèria és atesa per una secció especialitzada d'aquesta Fiscalia.

5.5. Seguretat viària

La recuperació de la mobilitat després de les restriccions imposades per la pandèmia de COVID s'ha reflectit en la pràctica recuperació dels incidents derivats de la circulació de vehicles a motor a paràmetres anteriors a 2020.

Es manté el sistema organitzatiu, és a dir, en totes les províncies el Servei està integrat pel fiscal delegat que compta, a més, amb la col·laboració dels fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea. Segueix vigent el sistema de repartiment d'aquesta especialitat entre tots els fiscals de la plantilla, per bé que el fiscal delegat exerceix funcions de coordinació, garanteix la unitat d'actuació i assegura el compliment de les circulars i dictàmens.

Les relacions amb els Mossos d'Esquadra, les policies locals i les autoritats administratives en matèria de trànsit són fluides. Això es reflecteix en forma de reunions presencials, encara amb certes restriccions a causa de la pandèmia, o bé en forma de contacte directe mitjançant correu electrònic i/o trucada telefònica.

En aquest sentit, i com assenyala el fiscal delegat de Barcelona, la implantació de les actes desenvolupades a partir de la Llei 35/2015 per part dels Mossos d'Esquadra i de la Policia Local, és una realitat. Per mitjà d'aquestes es faciliten el càlcul, la tramitació i el pagament de les indemnitzacions corresponents.

Amb relació a l'evolució de la criminalitat viària, en l'any 2021 cal remarcar que el delictes tipificat en l'article 379.2 del CP (conducció sota els efectes de begudes alcohòliques i/o drogues amb taxa superior a la permesa) segueix sent el prevalent (al voltant d'un 40 per cent). El segueix, en ordre de freqüència, el de conducció sense haver obtingut mai el permís o la llicència, o conduir amb pèrdua de punts (article 384 del CP), de manera que ambdós delictes absorbeixen gairebé un 80 per cent de la totalitat de les infraccions derivades de la sinistralitat viària.

5.5.1. Grau d'efectivitat de les previsions de la circular, els dictàmens 1 i 2 i 3/2016, 1 i 2/2021 i les conclusions de les Jornades d'Especialistes 2012, 2013, 2014 i 2019

Segons informen les quatre fiscalies provincials, la documentació a què es fa referència ha estat tramesa a tots els fiscals, tant de la Fiscalia Provincial com de les seccions territorials, i la interpretació dels tipus penals s'ajusta als criteris establerts per a la unitat d'actuació en la Circular 10/2011, de 17 de novembre, als criteris que conté les conclusions assolides en les diferents jornades de fiscals de Seguretat Viària així com en els diferents dictàmens elaborats pel fiscal de sala de Seguretat Viària en aquesta matèria.

Amb relació al Dictamen 2/2016 referit a la imprudència greu i menys greu i tal com recomana aquest dictamen, el criteri seguit és que no es poden establir pautes excessivament generals i s'ha d'analitzar cas per cas.

Amb relació al Dictamen 3/2016 ja comentàvem que la incorporació per part dels Mossos d'Esquadra de les actes a partir de març del 2021 que contenen les dades de les víctimes i/o perjudicats en els casos de grans lesionats o morts ha permès una celeritat en el cobrament de les indemnitzacions. En aquest sentit, i en la línia del dictamen, la possibilitat

que l'asseguradora faci ja en fase d'instrucció una "oferta motivada" ha estat un avanç notable.

Pel que fa al Dictamen 1/2021, que analitza les noves figures de l'article 142 bis del CP i art .382 bis del CP derivades de la reforma LO 2/2019, d'1 de març, els fiscals tenen coneixement d'aquests dictàmens. En concret, el nou tipus penal de l'article 142 bis del CP ha estat objecte d'aplicació per part de la Fiscalia de Barcelona en el PA 118/2021, Secció 21 de l'AP de Barcelona, i recollit en la Sentència dictada per l'òrgan jurisdiccional. En qualsevol cas, l'aplicació correcta dels criteris interpretatius derivats d'aquest dictamen es controla a través del visat.

Pel que fa al Dictamen 2/2021 la comunicació amb les policies locals i els Mossos d'Esquadra ha estat fonamental en els termes exposats.

5.5.2. Seguiments duts a terme per la fiscal delegada de Seguretat Viària en compliment de les conclusions 17 a 19 de la Circular, en concret sobre la citació i assistència a judici de faltes (avui delictes lleus); simplificació, qualificació ràpida i assenyalament dels procediments per delictes d'homicidi i lesions imprudents de conformitat dels criteris de coordinació del 2016. Noves opcions de mobilitat

Segons expressen les fiscalies provincials, el sistema estadístic GIF de la Fiscalia –que necessitaria una actualització i modernització– exclou els delictes lleus per imprudència menys greu relacionats amb la seguretat viària (és a dir, es registren els delictes lleus comesos per imprudència, però sense especificar), sens perjudici que alguna fiscalia hagi elaborat una nota de servei per a especial anotació en els registres. Així mateix la comunicació dels jutjats és també imprecisa, de manera que la part d'incoació no especifica en molts casos la categoria dolosa o culposa de la lesió.

Amb relació a la celebració dels judicis per delictes d'homicidi o lesions per imprudència menys greu, es denuncia la dificultat de reunir durant el primer dia del judici tota la documentació relativa a la informació mèdica i social per aplicar el nou barem, per la qual cosa no és infreqüent la suspensió de l'assenyalament per completar aquesta informació.

El Servei assumeix, bé mitjançant el sistema de seguiment efectiu, bé mitjançant el sistema de qualificació directa, el control dels qualificats per imprudència greu, així com dels lesionats d'extrema gravetat. En aquest sentit, la coordinació amb els Mossos d'Esquadra és fonamental, a fi que el fiscal delegat pugui rebre directament els atestats relatius a aquests delictes.

D'altra banda, el deficient sistema de registre informàtic GIF impossibilita poder recopilar en l'àmbit de tot Catalunya dades fiables sobre els procediments judicials incoats per accidents causats per ciclistes i conductors de patinets elèctrics/VMP) amb resultat de lesions i/o defunció, així com els incoats per delictes de perill del capítol IV del llibre II del CP comesos per aquests últims.

5.5.3. Aplicació en els procediments de la conclusió 20 de la Circular 10/2011 (barem)

La protecció dels drets de les víctimes d'accidents de circulació, tenint en compte les noves bases que fixa la Llei 35/2015, exigeix que tots els fiscals de la plantilla puguin rebre formació a través de cursos de caràcter teòric i pràctic per al càlcul correcte de les indemnitzacions.

En alguna de les fiscalies, com la de Barcelona, s'han dut a terme tres sessions de formació de dues hores. Tanmateix, la realització d'aquests cursos hauria de ser permanent a tot Catalunya, atesa la mobilitat tan accentuada de la plantilla en aquest territori.

S'insisteix en la necessitat que els fiscals instin ja en fase d'instrucció l'asseguradora a fer oferta motivada amb compromís de prompte pagament, si no hi ha debat sobre l'obligació de reparació.

Es constata que, tot i que la majoria de policies locals i Mossos d'Esquadra incorporen ja en els atestats dades suficients per poder fixar el còmput de la quantia de la indemnització, encara queden localitats en què la Policia Local no ha tingut accés a aquesta formació, i això es tradueix en l'absència de informació suficient en aquesta matèria.

5.5.4. Noves qüestions que s'han plantejat al voltant de l'aplicació dels diferents tipus penals relacionats amb la seguretat viària

Amb relació al delicte de fuga o abandonament del lloc de l'accident, se segueixen els criteris que estableix el Dictamen 1/2021. A l'Audiència Provincial de Barcelona han recaigut ja dues sentències condemnatòries, però la majoria d'assumptes es troben en tràmit.

En relació amb el delicte de manipulació de tacògrafs, hem de destacar que és infreqüent. En alguna ocasió s'han detectat manipulacions molt sofisticades que exigeixen coneixement d'enginyeria electrònica i informàtica, per la qual cosa la pericial resulta especialment complexa.

Parlant d'una altra cosa, la Fiscalia de Barcelona destaca la innovació que ha suposat la nova prova pericial denominada EDR (Eventual Data Recorder) en la investigació dels accidents de trànsit. Tot i que es tracta d'una prova lenta, progressivament és incorporada i validada en el patrimoni probatori valorat pels tribunals.

5.5.5. Relacions institucionals

La relació de la Fiscalia amb els ME i les policies locals responsables de la circulació i el trànsit de vehicles és fluida. La pandèmia encara segueix limitant les reunions presencials, per bé que aquestes s'han substituït per comunicació telemàtica o telefònica.

5.5.6. Estadística

Queda emplenada a part.

5.5.7. Penalitat, Mesures cautelars i comís

Les mesures que s'hagin pogut adoptar en el marc de l'article 385 bis del CP segueixen sense accés específic en el registre informàtic, per bé que la mesura de presó provisional es remet a través de l'estadística.

Els criteris per sol·licitar la presó provisional o altres mesures cautelars es basen en les circumstàncies que concorren en cada supòsit, en funció dels antecedents penals i de la mateixa actitud de l'investigat. Cal, però, destacar que l'adopció de la mesura de presó provisional en aquests delictes és realment excepcional, ja que tant l'arrelament de

l'investigat que minimitza el risc de fuga, la dificultat de destrucció de proves o la improbabilitat d'atemptar novament contra la víctima són factors que moltes vegades aconsellen l'adopció d'un altre tipus de mesures. La nova redacció del delictes d'abandonament del lloc de l'accident ha suposat un canvi, atès que la penalitat s'ha agreujat, i en alguns casos en què se suma a la comissió d'homicidi per imprudència n'aconsella l'adopció.

Amb relació als treballs en benefici de la comunitat o programes viaris imposats a l'empres de l'article 83.6 del CP, es mantenen en els termes de l'any 2019, anterior a l'inici de la pandèmia, i suposen un 30 per cent del total.

Pel que fa a la mesura cautelar del comís, constatem que no es disposen de dades estadístiques ja que el GIF, el sistema informàtic aplicat a la Fiscalia de Catalunya, no conté aquests paràmetres. El criteri general per sol·licitar-ne l'adopció se centra en supòsits de certa entitat, casos de reincidència, gravetat de la conducta o risc generat per a la seguretat viària; s'inclou en aquests criteris el comís del vehicle a motor o ciclomotor de l'article 385 bis del CP.

5.5.8. Protecció a les víctimes d'accident de trànsit

En la majoria de les fiscalies a Catalunya aquesta matèria és assumida pel Servei Especial de Protecció i Tutela de les Víctimes del Delicte, responsable del seguiment i aplicació de l'Estatut de la víctima, aprovat per la Llei 4/2015, de 28 d'octubre. A la Fiscalia Provincial de Girona la fiscal responsable del Servei també assumeix l'àrea de protecció de víctimes en la Provincial, per la qual cosa el contacte d'aquesta amb l'Oficina d'Atenció a les víctimes és permanent i la seva intervenció assegura un suport complementari, si aquest fes falta.

En l'àmbit de la reparació econòmica, la coordinació amb els ME i les policies locals és fonamental, tal com hem exposat, atès que la redacció de les actes incloent-hi les dades suficients per calcular la indemnització, és un factor que facilita la celeritat en aquest tràmit.

5.6. Menors

5.6.1. Generalitats

De la lectura de les memòries i de les visites d'inspecció podem constatar que les seccions de menors de les quatre fiscalies provincials funcionen amb un alt grau de dedicació i encert.

Prima el principi d'especialitat i compten amb fiscals delegats que desenvolupen les seves funcions des de fa temps. Les principals novetats s'observen a Tarragona, que compta amb un nou equip.

Les dades estadístiques i els augments apreciats, que ometem per evitar reiteracions, han de situar-se en el context temporal dels dos anys afectats per la pandèmia de la COVID-19.

Com és habitual hi sobresurten les queixes sobre els mitjans materials, que sempre poden ser millors i més abundants. Abordarem aquest punt amb més detall.

Com cada any la major part dels escrits són una transposició del text de l'any anterior, amb l'excepció de les dades estadístiques, temes singulars i actuacions puntuals de l'any 2021.

Ens hem detingut en l'anàlisi comparativa d'algunes situacions que ens semblen més rellevants i hem deixat de banda temes com ara els índexs de conformitat, les retirades d'acusació, les relacions amb la Policia, la determinació d'edat i els centres de reforma i protecció, matèries sobre les quals segueixen plenament vigents els comentaris dels anys anteriors.

5.6.2. Esquema

Les memòries, una vegada més, tenen una presentació diversa, amb un temari diferent. Davant la simplicitat temàtica de Barcelona, amb 5 epígrafs, destaca l'exuberància de Lleida, que supera els 50 apartats.

A més, trobem les mateixes matèries en apartats diferents. Fins i tot qüestions tan bàsiques com l'organització del servei es despleguen de diferent manera. Així, davant el clàssic repartiment entre mitjans personals –fiscals i personal auxiliar– i mitjans materials, com fan Lleida i Girona, ens trobem amb uns altres textos en què es tracten aquests punts conjuntament amb unes altres matèries.

L'aconsellada separació entre Reforma i Protecció tampoc no és fàcil de fer, ja que ho complica el fet que alguna Fiscalia situa en l'apartat de Reforma qüestions que unes altres tracten a Protecció, per exemple, la determinació de l'edat. A més, si Barcelona té en compte la matèria de Protecció en un apartat, altres seccions, com la lleidatana, conté 7 apartats amb diversos subapartats.

Un altre punt curiós es troba en l'epígraf de temes de tractament obligat. Per començar únicament tres fiscalies el tenen en compte de manera singular, però mentre Girona al·ludeix a l'àmbit provincial i els fets greus, i Lleida afegeix possibles qüestions de debat, Tarragona hi dedica només un apartat. Barcelona no esmenta aquest punt, però estudia l'aspecte provincial en un epígraf propi.

Finalment, cal advertir diverses decisions de numeració, tal com es podrà veure a continuació. Seria molt desitjable que tots els textos anessin acompanyats d'un sumari, ja que en confeccionar-lo els autors descobririen fàcilment les decisions de numeració correlativa. Per raons d'espai no detallem més aquest aspecte, però amb el que acabem de comentar i el mateix contingut de les memòries provincials queda palesa la divergència entre unes i altres.

5.6.3. Resum de memòries provincials

Incidències personals i aspectes organitzatius

Mitjans personals

Fiscals

Barcelona: es manté la mateixa organització i repartiment dels serveis, sense que s'hagi produït cap canvi pel que fa a la ubicació, els mitjans informàtics i els serveis

Girona: la fiscal delegada en règim exclusiu i dos fiscals compartits.

Lleida: la Secció de Menors de la Fiscalia de Lleida està integrada per quatre fiscals de carrera, sense règim d'exclusivitat.

Tarragona: des del 12 de juliol de 2021 quatre advocades fiscals titulars componen la Secció de Menors de la Fiscalia Provincial de Tarragona. Els quatre fiscals assumeixen conjuntament tant el vessant de reforma com el de protecció, amb dedicació exclusiva. No obstant això, els fiscals de la Secció Territorial d'Amposta, assumeixen la gestió de la protecció de menors corresponent a Terres de l'Ebre, que comprèn els partits judicials d'Amposta, Tortosa i Gandesa. La Secció Territorial d'Amposta està composta per tres advocats fiscals titulars.

Personal auxiliar

Sembla que totes les seccions disposen del nombre adequat de funcionaris, però no sempre l'espai que ocupen és suficient i satisfactori.

Equip tècnic

Totes les memòries dediquen espai a aquests equips i Tarragona el singularitza amb apartat propi. Diu: Pel que fa a la comunicació entre l'equip tècnic i la Secció de Menors de Tarragona, aquesta és fluida i possible en qualsevol moment que calgui, per raó de la proximitat de les dependències de l'equip tècnic i la Secció de Menors de la Fiscalia de Tarragona. Tot i això, una vegada cada quinze dies té lloc una reunió entre el representant de l'equip tècnic i la fiscal delegada de Menors. Aquesta reunió es fa de manera presencial, o bé, quan el coordinador de l'equip tècnic està fent teletreball, a través del sistema de videoconferència.

Mitjans materials

Lleida: disposa de 3 despatxos per a 4 fiscals però no de sala per a declaracions. Com que no hi ha dependències específiques per dur a terme les declaracions, aquestes s'han de fer

als despatxos respectius dels fiscals que en disposen. Tampoc no hi ha espai suficient per a arxiu.

Destaca la falta d'expedient digital. Un altre factor que continua dificultant l'acompliment del treball a través de mitjans tecnològics és la falta d'implantació de l'expedient digital a la Secció i al Jutjat de Menors de Lleida, per la qual cosa continuen treballant amb suport paper. Sobre això cal indicar que de la informació proporcionada pel fiscal SIMF, no hi ha previsió que aquesta implantació tingui lloc a curt termini.

Segueix sense implementar-se a la Fiscalia el sistema de comunicacions Lexnet, ni tan sols per a les notificacions als lletrats, per la qual cosa aquesta mancança continua suplint-se amb les comunicacions per correu electrònic.

Tarragona reitera la necessitat de sales independents per als testimonis i les víctimes per tal d'evitar la confrontació visual amb els investigats, la qual avui dia s'evita indicant als menors investigats o a les víctimes que es traslladin a la sala d'espera del Jutjat de Menors, atès que aquest òrgan judicial presta la seva col·laboració.

Els aparells de videoconferència són un altre dels punts recurrents a les memòries, tal com exposa la Fiscalia de Tarragona. Així, durant l'any 2021 s'ha sol·licitat en reiterades ocasions un aparell de videoconferència exclusiu per a la Secció de Menors de la Fiscalia i que aquest no sigui compartit amb el Jutjat de Menors.

El motiu és que, si el Jutjat de Menors es troba en horari de celebrar audiència, la Fiscalia no pot disposar-ne per dur a terme les diligències instructores i llavors s'ha de posar d'acord amb el Jutjat de Menors.

Evolució de la criminalitat

Servei de guàrdia

Hi ha grans diferències entre la guàrdia que presta la Secció de Menors de Barcelona i la que fan les altres províncies. En aquest punt la Secció de Menors de Barcelona és un clar exemple de professionalitat i eficàcia. És un punt focal en aquesta matèria.

Barcelona. El servei de guàrdia de 24 hores amb règim de pernocta del fiscal de guàrdia a l'edifici de Fiscalia a la Ciutat Judicial, amb l'equip corresponent de funcionaris, l'educador de l'entitat protectora i la presència les 24 hores també d'un metge forense en exclusivitat, és una peça essencial en l'engranatge de funcionament de la Secció de Menors. Aquest és el servei en què el fiscal de guàrdia demana gairebé la totalitat de les mesures cautelars davant el jutjat de menors.

Girona. El servei de guàrdia el du a terme un dels tres fiscals del servei en torn rotatori, estructurat de dilluns a dilluns. Comprèn la recepció i el minutat d'atestats, les declaracions dels menors investigats i dels testimonis, la signatura del jutjat de menors i la sol·licitud, si escau, al jutjat de menors de l'adopció de les mesures cautelars corresponents. Així mateix, determina les diligències que ha de despatxar cada fiscal, ja que cadascun d'ells es fa càrrec de la instrucció dels atestats que entren durant la seva setmana de guàrdia fins que finalitzen del tot.

En aquesta Fiscalia normalment no es presenten detinguts que passin a disposició del fiscal, llevat que es sol·liciti una mesura cautelar, i aquests són casos excepcionals.

Lleida. Les guàrdies, que són de disponibilitat setmanal, es continuen cobrint pels fiscals adscrits a la Secció els dies feiners en horari d'audiència, i la resta del temps dels dies intersetmanals i els caps de setmana les fa el fiscal de guàrdia de la capital.

Tarragona. La guàrdia en aquesta Fiscalia és de durada setmanal i cada fiscal la fa cada quatre setmanes. La guàrdia comença dimecres a les 09.00 hores i finalitza dimecres següent a les 09.00 hores. Es tracta d'una guàrdia de disponibilitat. De dilluns a divendres, excepte dies festius, el fiscal que està de guàrdia es troba a les dependències de Fiscalia en horari de 9 a 14.00 hores.

Dades estadístiques

Cada Fiscalia aporta el nombre de diligències i expedients, i tracta de manera singular la incidència en els diferents tipus penals.

Litispèndència i celeritat

Barcelona. Pel que fa a la litispèndència d'assumptes en data 31 de desembre de 2021, hi ha un total de 1.016 assumptes pendents o en tramitació. Per tant, és evident que hi ha una litispèndència d'assumptes inferior en relació amb l'exercici anterior. En data 31 de desembre de 2021 hi havia 312 diligències preliminars en tràmit.

Girona. En aquesta província el criteri de l'únic jutjat de menors, ratificat per les dues seccions penals de l'Audiència Provincial de Girona, és que, d'acord amb el nou redactat de l'article 132-2 CP, cap dels decrets ni actuacions del fiscal instructor interromp la prescripció i també coincideixen en que de les actuacions del jutjat de menors l'únic que és una resolució judicial motivada amb capacitat per interrompre la prescripció és el que es dicta a l'empara de l'article 33 LORPM.

Aquesta Fiscalia actua amb gran celeritat per evitar aquestes prescripcions, de manera que, amb caràcter general, els delictes lleus s'instrueixen en un termini inferior a 3 mesos i els delictes en un termini inferior a 1 any.

Lleida. La xifra d'expedients de reforma pendents al tancament d'aquest any s'ha incrementat respecte a la que es va registrar l'any 2021, ja que de 41 han passat a 70. L'increment en la litispèndència d'expedients de reforma ha estat motivat fonamentalment per l'augment del nombre d'expedients incoats aquest any, i també hi ha pogut influir la circumstància que durant l'últim trimestre de l'any no es va poder disposar d'una de les funcionàries de tramitació processal per les raons exposades anteriorment.

Tarragona. El temps de tramitació dels expedients, per bé que n'hi ha hagut algun la tramitació del qual ha estat més lenta per diverses circumstàncies (auxilis fiscals, determinades diligències de prova), ha patit una reducció amb relació a la tramitació dels expedients durant l'any 2020. El motiu és que no s'ha produït una incidència tan gran de la pandèmia amb relació a l'any anterior.

Per tal d'accelerar la tramitació dels expedients i sense que això suposi una minva dels drets dels menors investigats, l'any 2021 s'ha procurat fer més ús de la videoconferència a l'efecte d'evitar els auxilis fiscals, en especial, i sens perjudici que s'utilitzi en altres ocasions, quan es tracta de declaracions de menors investigats interns en centres de reforma.

Principi d'oportunitat

Barcelona. En relació amb el principi d'oportunitat, en les diligències preliminars, el desistiment de la incoació de l'expedient que preveu l'article 18 de la LORPM s'ha aplicat en un total de 1.719 diligències preliminars, xifra que representa un 24,21%, sobre el total de 7.101 diligències incoades.

Girona. Els acords adoptats en aquesta Secció de Menors són de desistir en petits furt, en delictes lleus de maltractaments i amenaces i, en els casos de conduir sense llicència, es desisteix i se'n remet testimoni a trànsit perquè actuï per la via administrativa.

Lleida. El nombre de desistiments ha experimentat un increment respecte als que es van produir l'any passat. Se segueixen aplicant els criteris que van ser adoptats, que consisteixen a disposar aquest desistiment en els supòsits de menors primaris delictius i implicats en fets puntuals d'escassa gravetat, generalment constitutius de delictes lleus, l'entorn familiar dels quals és normalitzat i que en definitiva no requereixen una resposta des de l'àmbit de la justícia juvenil, sense oblidar els interessos del perjudicat.

5.6.4. Protecció de menors

Aquesta matèria s'aborda de manera desigual en les diferents seccions. Si Barcelona li dedica un apartat, Lleida s'hi esplaia en set amb tres subapartats. Tarragona se centra a l'aspecte organitzatiu. Les dades sobre expedients de risc, tutela i guarda, impugnació de mesures apareixen en les memòries respectives.

Barcelona. Tots els fiscals de la Secció desenvolupen funcions tant en l'àmbit de protecció com de reforma; s'encarreguen del seguiment de tots els expedients de protecció de la naturalesa que sigui (tutela, risc, guarda) que els correspongui per repartiment.

Girona. La feina dels fiscals que componen el servei especial d'aquesta Fiscalia s'ha centrat a despatxar els assumptes que entren a la Fiscalia relatius a la protecció de menors. Aquesta matèria comprèn tant els informes remesos pel Servei d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de Girona com els expedients tramitats als diferents jutjats de primera Instància de tota la província (Es a dir: Adopcions, acolliments simples i preadoptius, oposicions a tutela automàtica, tuteles ordinàries, internaments de menors amb problemes de conducta en centres de protecció específics i impugnacions judicials a les resolucions de l'entitat pública), els atestats tramesos per les diferents forces i cossos de seguretat i les comunicacions que arriben provinents de serveis socials, sanitaris, docents i les compareixences realitzades per persones diverses a la Fiscalia per posar en coneixement situacions de desemparament o risc dels menors.

Lleida. La matèria de protecció del menor continua sent assumida pels quatre fiscals adscrits a la Secció de Menors. Aquesta assumpció es va produir amb anterioritat a l'obligatorietat de la gestió conjunta de totes dues matèries imposada per la Instrucció 3/2008, sobre el fiscal de sala coordinador de menors i les seccions de menors de les fiscalies.

Tarragona. El despatx d'assumptes de protecció correspon als quatre fiscals que integren la Secció de Menors de la Fiscalia a Tarragona, així com als tres fiscals que integren la Secció d'Amposta, en allò que afecta el territori de Terres de l'Ebre, atès que allà hi ha una delegació de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. La tramitació es du a terme

pels funcionaris que componen la secretaria, tant a Tarragona com a la Secció Territorial d'Amposta.

5.6.5. Protecció de persones vulnerables

Girona. El Ministeri Fiscal en la seva funció de protecció dels drets de les persones vulnerables: persones menors d'edat, gent gran, persones amb necessitat de mesures de suport, estrangers, persones i col·lectives víctimes d'il·lícits penals.

Amb l'entrada en vigor de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, es respon a la necessitat d'introduir en el nostre ordenament jurídic els compromisos internacionals assumits per Espanya en la protecció integral de les persones menors d'edat.

En primer lloc i amb relació als drets dels infants i adolescents davant la violència, cal destacar la regulació a través de l'article 13 d'aquesta Llei de la legitimació per a la defensa de drets i interessos en els procediments judicials que portin causa d'una situació de violència, així com el dret a l'assistència jurídica gratuïta de les persones menors d'edat víctimes de violència que recull l'article 14, amb la qual cosa els jutjats de la província han d'acomodar-se a aquesta nova regulació.

En segon lloc, el títol IV recull una regulació de l'actuació als centres de protecció de menors amb la qual es reforça la funció de supervisió del Ministeri Fiscal tant amb relació a les visites periòdiques com a la comunicació permanent amb les entitats públiques de protecció.

La Llei 8/2021 també afecta la regulació de certes institucions relatives als menors d'edat.

Així, de conformitat amb les modificacions anteriorment esmentades, el Servei de Protecció de la Secció de Menors, des de l'entrada en vigor d'aquestes lleis, ha reforçat i s'ha adaptat a aquestes modificacions en la seva funció de supervisió i impuls de l'activitat administrativa de protecció.

Així mateix ha promogut el compliment d'aquestes reformes en la seva intervenció processal en les impugnacions judicials de mesures de protecció acordades per les entitats públiques pel que fa a menors, en els procediments d'adopcions, acolliments i tuteles, en la sol·licitud judicial de mesures urgents de conformitat amb l'article 158 CC, en la intervenció en defensa dels drets fonamentals dels menors, sostracció internacional de menors o determinació d'edat de menors estrangers no acompanyats.

Tarragona. Així mateix, durant l'any passat 2021 han tingut lloc diverses reunions entre el tècnic d'assessorament de víctimes i la fiscal delegada de Tarragona per tal de complir el que disposa la Llei 8/2021, de protecció integral de la infància i l'adolescència. Igualment, han tingut lloc reunions amb les forces i els cossos de seguretat per tal d'aplicar les disposicions que preveu la Llei.

5.6.6.Reformes legislatives

Lleida. Pel que fa a la valoració de la incidència de l'aplicació de la LO 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, cal manifestar que es mostra tota la conformitat amb la conclusió 10a de les Jornades de Fiscals Delegats de Menors de 2021, en què es planteja la proposició de reforma de l'article 132.1 del Codi penal, per la qual es posposa l'inici del còmput de la prescripció en determinats delictes perpetrats sobre víctimes menors d'edat en el moment en què aquesta arribi els 35 anys, amb l'objecte d'adaptar-la a les peculiaritats de la justícia juvenil.

I això perquè és totalment inviable enjudiciar en la jurisdicció de menors i imposar les mesures que preveu la LORPM, sobretot en la seva modalitat de cautelar, a una persona d'edat avançada, com les que ens trobarem, arran de denúncies formulades per delictes presumptament perpetrats fa dècades.

Aquest any únicament se'ns ha plantejat un cas, en el qual, arran d'un auxili fiscal remès per la Secció de Menors de la Fiscalia de Madrid, havíem de prendre declaració en qualitat d'investigat a una persona de 41 anys per un delicte continuat d'agressió sexual presumptament perpetrat en els anys 1994/95, que finalment no vam poder executar en trobar-se aquest en parador desconegut.

Però és més que probable que proliferin aquests casos, sobretot en els delictes contra la llibertat sexual, per la qual cosa cal abordar el problema com més aviat millor.

Un altre precepte legal de la Llei esmentada que també hauria de ser objecte d'adaptació a l'àmbit de la justícia juvenil és l'article 130.1.5è CP, atès que la majoria de les víctimes de delictes lleus contra les persones, perseguibles únicament a instància de part, com ara amenaces i lesions fora de l'àmbit familiar, són menors d'edat, i és força freqüent que els seus representants legals vulguin retirar la denúncia formulada per haver resolt el conflicte en uns altres àmbits, com pot ser al centre escolar, per la qual cosa no té gaire sentit que no es pugui sol·licitar el sobreseïment de l'expedient, en establir que el perdó d'aquestes víctimes no extingeix l'acció penal.

En la pràctica estem intentant resoldre aquesta impossibilitat de conclusió de l'expedient, acudint a unes altres vies, com són les solucions extrajudicials, fonamentalment al procés de mediació, quan ja s'ha incoat l'expedient, o al desistiment, si aquest perdó es produeix en el si de les diligències preliminars, tal com es proposa en la conclusió 8a de les jornades esmentades.

També és criticable la nova redacció de l'article 449 ter de la LECr, en imposar l'obligatorietat per part de l'autoritat judicial de practicar la prova preconstituïda respecte a les víctimes menors de 14 anys dels múltiples delictes establerts en aquest precepte, atès que ens sembla que aquesta exigència no hauria d'haver-se estès a tants fets delictius, ja que en la pràctica aquesta exploració com a prova preconstituïda no és necessària en molts dels supòsits delictius enumerats.

Tarragona. Considera la necessitat d'incloure en l'article 10.2 de la Llei orgànica de responsabilitat penal dels menors, referència expressa a l'article 183.1 del Codi penal.

Així mateix, seria d'utilitat, introduir en la regulació de les proves preconstituïdes, articles 449 i següents de la Llei d'enjudiciament criminal, la forma de fer una prova preconstituïda única per al cas que hi hagi investigats majors i menors d'edat, ja que suposaria una forma de salvaguardar els interessos de les víctimes, en evitar haver de fer dues proves preconstituïdes, una en la jurisdicció de menors i una altra en la jurisdicció d'adults, i fer menció a com portar-la a terme i com salvaguardar les garanties dels investigats majors i menors d'edat i evitar possibles nul·litats en el judici oral.

5.7. Cooperació internacional

En aquesta matèria la singularitat, i diversitat, de les memòries és notable, de manera que la tasca d'harmonitzar-les ha estat força complexa.

La composició dels equips fiscals a l'hora d'abordar aquest tema presenta diversos models, des del barceloní, amb un fiscal en exclusivitat, dos de reforç i sis enllaços, fins al tarragoní, amb un únic fiscal compatible.

D'altra banda, és una matèria en què es conjuguen les noves tecnologies amb la imaginació i bona disposició dels fiscals per resoldre els problemes varis que sorgeixen. La diferent composició dels òrgans judicials i la funció i *auctoritas* dels fiscals en els diferents països és només una mostra de la complexitat de la gestió d'aquests assumptes.

5.7.1. Organització

Barcelona

Fiscals i funcionaris

La Secció de Cooperació Internacional de la Fiscalia Provincial de Barcelona ha continuat estan integrada per la Sra. Mónica Marcos Almazán, que va ser nomenada fiscal delegada de Cooperació Internacional per decret del fiscal general de l'estat de data 5 de febrer de 2020, i per la Sra. Ana Belén Gil Muñoz, l'adscripció de la qual va ser concedida per decret de la fiscal en cap provincial de Barcelona de 13 de gener de 2020. La primera desenvolupa les seves funcions amb assignació exclusiva a aquesta Secció, mentre que la segona es troba també adscrita a la Secció d'Antidroga i Delinqüència Organitzada. Ambdues participen, a més, en els serveis comuns de la Fiscalia (assenyalaments penals davant els jutjats penals i l'Audiència Provincial de Barcelona, guàrdies, executòries, notificacions d'audiència i notificacions de penal).

D'altra banda, en el desenvolupament de la tasca de la Secció es compta amb la valuosa col·laboració de sis fiscals d'enllaç en cadascuna de les fiscalies d'àrea que s'integren en el territori. L'any 2021 s'han produït canvis en tres d'aquestes àrees; s'hi ha incorporat com a enllaços de Cooperació la Sra. Marta Fernández, a la Fiscalia d'Àrea de Vilanova i la Geltrú; la Sra. Cristina Ayala, a la Fiscalia d'Àrea de Granollers, i el Sr. Borja Morillo, a la Fiscalia d'Àrea de Terrassa. Juntament amb els anteriors, i sense ser fiscals d'enllaç, col·laboren de manera eficaç i desinteressada amb la Secció els fiscals integrats a les seccions territorials de l'Hospitalet de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i el Prat de Llobregat, sense que s'hagin produït variacions el 2021.

Pel que fa al personal d'auxili que integra la Secció, en aquest exercici se n'ha mantingut estable l'estructura, de manera que la Secció compta amb dues tramitadores assignades en exclusiva i al març de 2021 se n'hi ha incorporat una de nova.

Futur en temes de personal

Com ja es va manifestar l'any anterior i sense desconèixer en cap cas les necessitats de la resta de la plantilla, seria desitjable que durant 2022 la situació evolucionés en la mesura del possible cap a dos fiscals en exclusiva i almenys dos funcionaris també en exclusiva (situació

provisional per raó de l'assignació actual d'una d'elles com de reforç). Es manté també la necessitat, no satisfeta el 2021, de reestructurar l'auxili judicial, mitjançant l'atribució d'un funcionari d'auxili en règim d'exclusiva, ja que avui dia es funciona amb l'adscripció d'un o diversos auxilis judicials en règim compartit, sense una distribució clara de funcions, cosa que entorpeix i endarrereix el funcionament de la Secció en aspectes logístics.

Mitjans materials

Juntament amb el que s'acaba de dir, i des de la perspectiva dels mitjans materials, s'ha de posar de manifest que persisteix un dèficit rellevant en aquest àmbit. Cal destacar, d'una banda, les deficiències en matèria de connexió telefònica i, de l'altra, en matèria de sistemes de videoconnexió. Així, en el primer aspecte, s'ha d'assenyalar que la Secció compta amb un únic aparell telefònic fix amb accés a trucades internacionals (que es troba a l'oficina i no a disposició directa de les fiscals) i no s'ha aconseguit que les fiscals disposin d'un telèfon mòbil, per la qual cosa aquestes han de facilitar el seu número de telèfon particular als diferents actors de la cooperació internacional (autoritats judicials estrangeres, grups policials nacionals i estrangers, etc.), ja que és habitual la necessitat de comunicació fora de les hores d'oficina. Amb relació al segon aspecte, s'ha de posar de manifest que la Secció compta amb un únic aparell de videoconferència l'ús del qual és compartit amb les altres seccions especialitzades, i l'Administració posa a disposició de la Fiscalia una única eina de videoconferència (CiscoWebex Meetings). Ambdues limitacions han generat disfuncions freqüents i rellevants per coincidència d'assenyalaments mitjançant ús de l'aparell únic de videoconferència i per incompatibilitat d'aquell sistema amb l'utilitzat per autoritats d'uns altres estats, amb una significativa pèrdua de temps i esforç.

Girona

Fiscals i funcionaris

Durant l'any 2021 s'ha modificat la composició de la Secció. A més dels dos fiscals que actuen en l'àmbit de tota la província, el delegat Sr. José María Casadevall i Sra. Lorena Cabezas, s'ha incorporat a la Secció la Sra. Marina Hernández per a actuacions en l'àmbit de la Secció Territorial de Figueres. Cap dels tres fiscals disposa d'un règim de dedicació exclusiva en aquest servei. Amb la Secció hi col·laboren, a temps parcial, tres funcionàries tramitadores interines.

Lleida

Fiscals i funcionaris

De conformitat amb el que estableix la Instrucció 2/2003, sobre actuació i organització de les fiscalies en matèria de cooperació judicial internacional, i en compliment de l'obligació d'elaboració dins la memòria anual un capítol dedicat a l'activitat internacional del Ministeri Fiscal, elevo l'informe corresponent a l'any 2021, relatiu a l'activitat duta a terme en aquesta àrea per la Fiscalia Provincial de Lleida. Així mateix, com a conseqüència de l'entrada en funcionament a partir de gener de 2012 del Registre de Cooperació Internacional, un funcionari del cos de tramitació processal amb destinació en la Fiscalia Provincial de Lleida té assignada la tasca de registrar la totalitat dels expedients de cooperació Internacional.

Tarragona

Fiscals i funcionaris

El fiscal coordinador de Cooperació Internacional és el Sr. José Ignacio Monreal Bueno. En la memòria no es diu res sobre els mitjans personals. Durant el segon semestre de 2021 i en la data de redactar aquest escrit, a causa de la situació de baixa laboral de la funcionària que s'encarregava de l'àrea de cooperació judicial internacional, no hi ha cap funcionari que se n'encarregui en exclusiva.

Mitjans materials i informàtica

Destaca l'augment del nombre d'auxilis fiscals. Respecte a aquests la necessitat de diverses acceptacions en el sistema informàtic dificulta l'agilitat, especialment el fet de no poder arxivar el procediment fins que no és acceptat per l'altra part. Això obliga a mantenir formalment viu un expedient que materialment ja no ho està i, sobretot, la dificultat material que hi ha d'arxivament provisional fins que no hi hagi possibilitat d'arxivament definitiu.

A Tarragona es treballa encara amb format paper. En matèria de cooperació judicial internacional això obliga a duplicar la feina i fins a triplicar-la pel que fa al registre. És a dir, un registre de l'aplicació informàtica oficial (CRIS), un altre en llibre Excel amb diverses referències per poder localitzar l'expedient i conèixer-ne el contingut i un altre de manual en llibre. Atès que els llibres de registre no es comercialitzen cal adaptar-los a les poques possibilitats d'un llibre-dietari i el d'Excel permet introduir més dades per a la seva localització.

S'ha superat la necessitat, ja esmentada en anys anteriors, d'un lloc on rebre declaracions, de comptar amb un lloc per fer videoconferències que compleixi els requisits de prevenció de la COVID-19. Ara es pot disposar d'una sala una mica més àmplia on, en el cas d'un declarant pres, hi caben mínimament aquest, la seva defensa, l'interpret, els policies custodis, si surten al passadís, i el fiscal.

Es manté, no obstant això, la necessitat d'un sistema d'enregistrament de les declaracions realitzades mitjançant qualsevol dels procediments, el de videoconferència o el tradicional. Això no exclouria necessàriament el format paper però seria un complement important.

5.7.2. Activitat

Barcelona

La Secció despatxa les ordres europees d'investigació passives (d'ara endavant OEIP) i les comissions rogatòries passives (d'ara endavant, CRP); emet ordres europees d'investigació activa i comissions rogatòries actives acordades en diligències d'investigació (ja de la mateixa Secció, ja sia a instància d'unes altres seccions de la Fiscalia), assumeix el despatx de reconeixements mutus actius (en la seva majoria peticions de trasllat de condemnats a tercers països per a compliment) i d'expedients d'embargament preventius i decomís i altres instruments de reconeixement mutu passiu (d'ara endavant, RMP); emet informes previs al trasllat a uns altres països d'ordres de protecció o mesures de "llibertat vigilada" (és a dir, penes no privatives de llibertat) amb la forma de dictàmens de servei internacional (d'ara endavant, DSI), ja que la Secció s'ha atribuït també amb caràcter exclusiu la tasca d'emetre

dictàmens o informes en qualsevol executòria amb element internacional que hagi de dur-se a terme davant els jutjats penals especialitzats en executòries de Barcelona i les seccions penals de l'Audiència Provincial. Finalment, la Secció també es fa càrrec de les diligències d'investigació incoades com a conseqüència de la recepció d'una denúncia a efectes processals o d'una informació espontània per part d'un tercer estat de què resultin fets aparentment delictius sobre els quals Espanya exerceixi jurisdicció, a excepció d'aquelles que, fins i tot tenint aquest origen, tinguin per objecte delictes competència d'una altra secció especialitzada (com puguin ser delictes de tràfic o delictes d'odi). El 2021 això ha generat un total de 8 diligències d'investigació, sis de les quals van concloure amb interposició de denúncia, una va ser inhibida per manca de competència territorial i l'última es troba en tràmit avui dia.

Finalment, no podem obviar la tasca ingent no formal derivada d'una actitud proactiva per part dels membres integrants de la Secció, consistent a evacuar consultes informals i desenvolupar tasques d'intermediació a instància dels lletrats de l'Administració de justícia, i fins i tot dels funcionaris dels òrgans judicials de la provincial, per tal d'agilitzar i efectuar el seguiment de les comissions rogatòries i els instruments de reconeixement mutu actiu emesos per aquests jutjats. En aquesta línia, s'ha incrementat també el nombre de jutjats que, coneixedors de tot això, donen trasllat formal en les seves causes a la Secció quan es presenta qualsevol element amb connexió internacional.

Cal fer un esment particular en l'àmbit de la relació amb els òrgans judicials. Així, amb els titulars dels tres jutjats d'instrucció de Barcelona especialitzats en cooperació internacional es manté una excel·lent col·laboració, una comunicació constant que coadjuva a l'èxit en l'execució de les peticions internacionals que afecten drets fonamentals. Aquesta especialització ha determinat una notable millora en cooperació judicial passiva a la ciutat de Barcelona.

Girona

Si comparem els expedients incoats el 2020, es redueix lleument el nombre de les ordres europees d'investigació, de 68 a 66. Les comissions rogatòries passives han augmentat de 30 a 32. La suma de les incoacions d'OEI i CRP (98) és coincident amb la xifra de l'any 2020. Els nous expedients d'auxili fiscal han estat 11, i el canvi ha donat lloc a la pràctica desaparició dels seguiments passius, dels quals només ha estat incoat 1. Els reconeixements mutus passius han passat de 3 a 4. Els dictàmens de Servei pràcticament es mantenen: de 16 es passa a 14. El total de nous expedients ha estat de 128.

5.7.3. Auxili judicial internacional i reconeixement mutu

Barcelona

Durant 2021, i en la línia ja iniciada en exercicis anteriors, s'ha consolidat l'elevat nombre d'assumptes despatxats per la Secció, en els termes que veurem.

Girona

Durant l'any 2021 s'han incoat quatre expedients de reconeixement mutu passiu de resolucions penals de la UE.

La fiscal instructora de l'expedient va considerar que s'havia incorregut en un error en l'instrument de cooperació internacional utilitzat. Després de l'entrada en vigor del Reglament (UE) 2018/1805 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, sobre el reconeixement mutu d'ordres d'embargament i ordres de decomís, que va substituir les disposicions de la Decisió marc 2003/577/JAI i que s'ha d'aplicar als certificats d'embargament i certificats de decomís transmesos a partir del 19 de desembre de 2020, aquesta nova regulació només regula les ordres d'embargament respecte a un decomís posterior, però no és aplicable a les proves (com sí que era aplicable la Decisió marc 2003/577/JAI).

5.7.4. Comissions rogatòries passives i ordre europea d'investigació

Barcelona

Un cop més mereix una valoració específica l'ordre europea d'investigació, per tal com aquest instrument és el procedent per obtenir diligències de prova en un altre estat membre de la Unió Europea, de manera que, després de la coexistència inicial el 2018 entre l'OEI i la CR com a mecanisme d'obtenir aquell objectiu en l'àmbit de la Unió Europea, es va apreciar el 2019 i 2020 un increment notable sostingut en el nombre d'expedients d'OEIP incoats en aquesta Secció, fet revelador d'un augment exponencial en la utilització d'aquest instrument pels operadors jurídics; el 2021 ha estat com un any de continuïtat en aquesta tendència.

Com dèiem anteriorment, aquest exercici és el tercer en què, de forma íntegra, totes les sol·licituds procedents d'estats membres de la Unió Europea, llevat d'Irlanda i Dinamarca, a l'efecte d'obtenció de prova s'han vehiculat a través de l'ordre europea d'investigació. L'assistència judicial tradicional queda limitada entre els estats membres a aquells actes exclosos de l'àmbit de l'OEI (per exemple, les notificacions d'actes processals).

Juntament amb aquestes CRP i OEI que, tot i que destaquen per la seva importància quantitativa, no comporten una dificultat especial, s'ha d'esmentar l'existència d'OEI amb una especial laboriositat i complexitat jurídica. Es tracta, essencialment, i com ja s'ha destacat en anys anteriors, d'aquelles en què la sol·licitud d'assistència comprèn la pràctica de diligències que, pel fet d'afectar drets fonamentals, requereixen l'autorització judicial prèvia, o en tractar-se d'OEI són de competència judicial sobre la base del que estableix en l'article 187 de la Llei 23/2014, de 20 de novembre, com passa en els casos de sol·licituds d'entrades i escorcolls i de mesures d'investigació tecnològica.

Amb relació a aquestes OEI de major complexitat s'ha de destacar també que, un altre cop, se n'ha incrementat en nombre, ja que l'any 2021 s'han superat les 30 OEI amb petició de mesures limitadores de drets, la majoria de les quals amb l'objecte de practicar diligències d'entrada i escorcoll, interceptacions de comunicacions telefòniques i obtenció d'intercanvi de comunicacions telefòniques i imposició de dispositius de geolocalització en vehicles, així com sonorització d'aquests. A la major complexitat tècnica d'aquests expedients se suma la urgència habitual en la tramitació d'aquests, bé per imperatius operatius o per necessitats de coordinació en el marc d'un "dia d'acció", en què es preveu l'execució simultània d'aquestes diligències en diferents països.

Finalment, i continuant la tendència de l'exercici anterior, es manté la utilització elevada de l'OEI per tal de practicar una declaració personal per videoconferència, que han estat 20 durant aquest any.

Girona

Com ja s'ha indicat anteriorment, durant l'any 2021 s'han incoat 66 expedients d'OEI, fet que suposa un descens mínim respecte als 68 de 2020. Pel que fa a la seva procedència, destaquen les 22 OEI de França i les 11 d'Alemanya.

Les OEI procedents de França es refereixen majoritàriament a procediments relacionats amb el trànsit de substàncies estupefaents, principalment de marihuana. Aquest any s'ha produït el mateix amb 6 de les OEI d'Alemanya, mentre que 3 de les altres OEI alemanyes es refereixen a investigacions per delictes d'estafa comesos a través d'Internet.

Durant l'any 2021 no s'han produït situacions especialment destacables en l'execució de les OEI rebudes.

Pel que fa al seguiment de la tramitació en seu judicial de les OEI, especialment d'aquelles que comporten una execució prolongada en el temps, es pot plantejar una qüestió de caràcter organitzatiu que entenem que s'hauria d'aclarir. Concretament, cal determinar qui és el fiscal responsable del seguiment de la tramitació del procediment judicial derivat de l'OEI que la Secció de Cooperació Internacional de la Fiscalia Provincial ja ha remès a un jutjat d'instrucció per al seu reconeixement i execució.

Resulta especialment difícil que la Secció, amb la limitació de components, pugui assumir el seguiment i control adequats de les mesures disposades pels diversos jutjats d'instrucció dels diferents partits judicials de la província, i emetre puntualment els informes que hagi sol·licitat l'autoritat judicial.

Lleida

La totalitat de les actuacions del Ministeri Fiscal a la província de Lleida en matèria de cooperació internacional obeeixen a sol·licituds de cooperació procedents d'uns altres països. S'han tramitat un total de 27 expedients, dels quals 8 han estat registrats com a comissions rogatòries passives, 15 com a ordres europees d'investigació i 4 com a dictàmens de servei per auxili. No hi ha cap expedient de cooperació internacional activa iniciada a instància d'aquest servei ni de la Fiscalia Provincial de Lleida.

L'any 2021 s'ha registrat un total de 27 expedients, xifra que suposa 2 expedients més que els tramitats durant l'any anterior. El descens dels expedients, amb relació als de 2019, es deu a la situació de crisi sanitària i confinament que ha viscut gran part d'Europa, que ha fet que durant períodes de restricció hi hagi hagut menys mobilitat i s'aturessin gran part de totes les actuacions judicials, i que les peticions fossin també en descens. Es va notar un ascens durant els mesos de novembre i desembre. És per això que encara queden actuacions per concloure, totes basades en interrogatoris per a supòsits investigats en delictes d'estafes per la compra a través d'aplicacions.

5.7.5. Instruments de reconeixement mutu

Barcelona

Durant 2021, aquesta Secció ha despatxat 8 expedients de reconeixement mutu actiu i 115 de reconeixement mutu passiu.

Amb relació als expedients de reconeixement mutu actiu, s'ha de significar que novament tots ells han estat tramitats en l'àmbit de vigilància penitenciària, és a dir que aquesta Secció ha informat en els expedients d'interns dels jutjats de vigilància penitenciària en aquells supòsits en què s'han emès sol·licituds de reconeixement i execució de resolucions que imposen penes privatives de llibertat (trasllat de persones condemnades) i tots ells ho han estat a instància de l'intern (el condemnat), sense que s'hagi fet ús de la institució d'ofici, possibilitat que preveu la llei.

En segon lloc, i amb relació a l'ús actiu d'uns altres instruments de reconeixement mutu, persisteix una infrautilització d'aquests per part dels òrgans judicials, cosa que crida molt l'atenció tenint en compte el nombre de ciutadans estrangers residents a la Unió Europea i condemnats a Espanya a penes no privatives de llibertat per delictes ocasionals comesos a la província de Barcelona, les quals, malgrat la viabilitat de transmissió d'aquestes penes a l'empara del que preveu el títol IV de la Llei 23/2014, queden inexecutades. Aquesta mateixa infrautilització es pot aplicar a les mesures alternatives a la presó (títol V de la Llei 23/2014), ja que el 2021 aquesta Secció no ha evacuat ni ha tingut coneixement a través dels fiscals adscrits als jutjats d'instrucció que s'hagi emès cap certificat a l'empara d'aquest títol.

Pel que fa als expedients de RMP, corresponen en la seva majoria a informes emesos en expedients tramitats pels jutjats penals per al reconeixement i execució de sancions pecuniàries (en total 107). La resta han estat sol·licituds de reconeixement i execució de resolucions d'embargament rebudes directament en aquesta Secció i presentades, amb l'informe, davant el jutjat competent d'acord amb les previsions legals. En concret, en aquesta Secció es van rebre l'any 2021 set resolucions d'embargament.

Com a últim aspecte a destacar en el reconeixement mutu passiu, s'ha d'assenyalar que la infrautilització denunciada de l'instrument de reconeixement mutu relatiu a les mesures alternatives a la presó, es constata també des de la perspectiva passiva, ja que el 2021 únicament s'ha rebut en aquesta Secció un únic certificat emès a l'empara de la DM 2009/829/JAI de 23 d'octubre de 2009.

Lleida

Pel que fa a la utilització d'instruments de reconeixement mutu, cal indicar, com ja s'ha dit, que s'han rebut i registrat 15 ordres europees d'investigació,

Respecte a l'emissió d'ordres de detenció i lliurament, en aplicació de la Llei 23/2014, de 20 de novembre, de reconeixement mutu de resolucions penals de la Unió Europea, no se n'ha emès cap des de la Fiscalia Provincial de Lleida

La Fiscalia Provincial de Lleida durant l'any 2021 no ha emès cap de les altres resolucions incloses dins la regulació de la Llei 23/2014, de reconeixement mutu.

Pel que fa a la recepció per part de les autoritats judicials de la província de Lleida de sol·licituds de reconeixement mutu diferents a l'ordre europea d'investigació, igual que l'any anterior, només consta la recepció de sol·licituds als jutjats penals per al reconeixement i

execució de resolucions per les quals s'imposen sancions pecuniàries. En totes elles s'ha emès un informe d'acord amb el que exigeix l'article 181.2 de la Llei 23/2014.

5.7.6.Relacions Eurojust i magistrats d'enllaç

Barcelona

Així mateix, cal subratllar la tasca ingent de comunicació i contacte directe i constant per part dels fiscals, tasca no reflectida formalment ni estadísticament, per tal de possibilitar la millor execució d'aquests, ja sigui amb les autoritats requeridores o d'emissió, ja sigui amb Eurojust, els magistrats d'enllaç o les autoritats judicials nacionals, en els supòsits d'afectació de drets fonamentals, de manera que aquesta comunicació directa ha permès prestar amb més eficàcia i diligència l'assistència requerida.

Les relacions amb Eurojust són especialment fluides; hi ha una comunicació pràcticament permanent amb resposta àgil i precisa per ambdues parts, la qual cosa redunda en benefici recíproc i en un notable reforç d'una cooperació eficaç.

Girona

La tramitació dels expedients ha donat lloc a nombroses comunicacions amb la representació espanyola a Eurojust, en relació amb diferents procediments en tràmit, o consultes sobre incidències en diversos expedients relacionats amb l'assistència judicial internacional.

Lleida

Respecte a les actuacions desenvolupades en l'àmbit de la relació de la Secció de Cooperació Internacional de la Fiscalia de Lleida amb Eurojust, no hi ha cap actuació directa de la delegada, sens perjudici dels casos assenyalats anteriorment en les causes de referència.

Tarragona

És un fet freqüent que les magistratures d'enllaç i sobretot Eurojust preguntin per la localització de comissions rogatòries d'execució judicial. Si el procediment es pot localitzar amb una simple consulta del registre informàtic judicial s'atén la consulta sense fer més tràmits. El mateix si es tracta d'una comissió rogatòria que executa la mateixa Fiscalia de Tarragona. Això és freqüentíssim. Ara bé, si les referències són escasses i cal una tasca d'investigació per escrit, s'incoa un expedient de seguiment passiu internacional. No en són gaires.

5.7.7.Equips conjunts d'investigació

Barcelona

No es té constància de la creació d'equips conjunts d'investigació el 2021.

Girona

A finals de 2020 es van iniciar gestions, amb la intervenció d'Eurojust, encaminades a valorar la pertinència de la constitució d'un equip conjunt d'investigació amb la JIRS de Lille, en un procediment per delictes contra la salut pública relacionada amb una OEI emesa per aquest tribunal francès. Després de tenir coneixement que les pretensions de les autoritats franceses eren mesures directament vinculades amb la investigació seguida per un jutjat d'una altra província pel que fa als mateixos investigats, que es trobava en fase molt més avançada i amb una previsió d'immediata explotació mitjançant entrades i escorcolls en diverses províncies, es va considerar que no era procedent constituir l'ECI.

Lleida

En data 13 d'octubre de 2021 la delegada de cooperació internacional de la Fiscalia de Lleida va assistir a una reunió convocada per les autoritats franceses al centre francoespanyol de cooperació internacional de duanes a la localitat de Melles (França), a poc menys de 10 quilòmetres de la frontera espanyola.

En aquesta reunió hi van assistir representants de la Fiscalia de Lleida, el fiscal de Saint-Gaudens, el comissari de la Policia Nacional de Tolouse, membres de l'equip d'investigació de la Policia Nacional de Toulouse, la inspectora en cap de la comissaria de Les i el comissari de la Policia Nacional de Lleida, a més del director del centre de cooperació.

Tarragona

L'any 2022 no hi ha hagut a Tarragona cap equip conjunt d'investigació.

5.7.8. CRIS

Lleida

Pel que fa al funcionament de la CRIS continua havent-hi els mateixos problemes que l'any anterior, atès que el nombre d'expedients incoats a la Fiscalia Provincial de Lleida és baix. No obstant això, cal destacar que els funcionaris encarregats no han rebut la informació per al futur programa i les actualitzacions de la CRIS. La informàtica va manifestar que no podia fer una xerrada sobre coneixements i que contactessin amb ella únicament quan tinguessin algun problema, cosa que realment provoca una clara inseguretat i lentitud en els funcionaris, que moltes vegades van a cegues i actuen per intuïció. S'hauria d'haver proporcionat un millor sistema de formació a aquests, però com que la gestió d'aquesta formació corresponia als formadors de les comunitats autònomes, en aquest cas, la de la nostra comunitat autònoma no ha donat la resposta esperada i no ha fet la formació, només els ha suggerit un suport davant eventualitats.

Tarragona

En relació amb el sistema informàtic específic centralitzat (CRIS), aquest a vegades planteja problemes. Un dels casos és quan la categoria no és l'adequada, per exemple quan per a l'auxili fiscal o la inhibició s'utilitzava la categoria de "Dictamen de servei". El sistema no té en compte la bilateralitat. Necessàriament calia respondre en paper, per correu postal. Ja no es produeixen nous casos d'aquest tipus, però segurament en queda algun pendent de regularitzar (mitjançant arxivament) a la fiscalia d'origen.

En uns altres casos, quan es tracta d'auxili fiscal, malgrat que s'han completat tots els tràmits del sistema i acceptat l'arxivament de la fiscalia remitent, la fiscalia executant no admet l'arxivament de l'expedient, sense que se'n sàpiga el perquè. Pel que sembla, aquest problema es produeix també en altres províncies, per la qual cosa és possible que la causa no sigui el desconeixement de l'aplicació.

A banda d'axiò, seria útil que es pogués establir un sistema de missatges bidireccional (xat) entre la fiscalia d'origen i la de destí per als casos d'inhibició o d'auxili fiscal. Això permetria solucionar de manera àgil petits problemes però freqüents, com per exemple l'absència d'algun document necessari. Emplenar l'apartat d'"observacions" de la pàgina principal del registre informàtic no evita el problema perquè implica estar ja dins l'edició de l'expedient.

5.8. Delictes informàtics

5.8.1. Dades estadístiques

La Instrucció 2/2011 regula la figura del fiscal de sala de Criminalitat Informàtica i crea les seccions de Criminalitat Informàtica de les fiscalies amb la intenció d'afermar el Servei de Criminalitat Informàtica (SCI) a la FGE (creat l'abril de 2007).

Barcelona

L'any 2021 la Secció de Criminalitat Informàtica de la Fiscalia Provincial de Barcelona ha dut a terme un total de 255 actuacions durant l'any, davant les 172 de 2020 (any que va estar marcat per la disminució de l'activitat de la Secció arran del confinament i l'absència d'expedient digital a la fiscalies de Catalunya) o les 218 de 2019, xifra que implicaria un increment respectivament de gairebé un 40% i un 15% de l'activitat. S'ha de destacar la intervenció mitjançant formulació d'escrit de qualificació o visat (o, si escau, visat conjunt o previsat) en 88 procediments davant dels 61 de 2020.

El nombre de visats (o previsats) en escrits d'acusació que ha dut a terme el delegat ha augmentat més d'un 40% (de 47 a 67), però, tot i que s'esperava que aquest increment anés acompanyat amb un altre d'equivalent en el nombre de notes de visat (per fer modificacions amb la finalitat d'ajustar-se al principi d'unitat d'actuació), el fet cert és que aquestes notes i indicacions només han augmentat un 20% (de 28 a 37). Ara bé, una característica en l'activitat de la Secció durant 2021 ha estat l'augment del visat sobre les qualificacions de fiscals que no pertanyen a l'especialitat, bé com a conseqüència de baixes o llicències dels fiscals d'enllaç o bé per la remissió del visat pels visadors ordinaris, en particular després de l'actualització de la Instrucció 2/2011 FGE i la consignació expressa de la intervenció de la Unitat de Criminalitat Informàtica de la FGE mitjançant supervisió dels escrits de qualificació de determinats delictes.

Tenint això en compte, un any més el control estadístic posa de manifest la professionalitat i disposició excel·lent dels fiscals d'enllaç, ja que, si ens ajustem estrictament al nombre de notes de visat emeses respecte a qualificacions elaborades per fiscals de la Secció especialitzada, el nombre de notes és exactament el mateix (28), malgrat que el volum de qualificacions trameses per a visat hagi augmentat més d'un 20% (de 47 a 58) de 2020 a 2021.

Finalment, cal d'afegir, a més, la incoació de 15 diligències d'investigació penal encomanades a aquesta Secció per a la seva tramitació, davant les 9 diligències d'investigació de l'any anterior. D'aquestes 15 diligències d'investigació, 12 han estat judicialitzades, amb la qual cosa queden 3 diligències d'investigació obertes en iniciar-se el 2022. Al seu torn, cal afegir a aquests càlculs 1 arxivament i 3 judicialitzacions més, corresponents a diligències d'investigació obertes el 2020 i tancades el 2021 (en aquestes dades no s'inclouen les incoacions, judicialitzacions i arxivaments –7, 2 i 13 respectivament– de diligències d'investigació a través de mitjans informàtics i tramitades per la Secció de Delictes d'Odi i Discriminació, objecte d'estudi en el seu apartat de la memòria).

Pel que fa al sistema de còmput dels procediments incoats per delictes d'estafa comesos per TIC i estafes Informàtiques, les dades recollides a partir dels sistemes de gestió processal i la comunicació interna de la Fiscalia presentarien un desfasament inacceptable amb les dades de judicialització obtingudes de l'anàlisi de denúncies policials

L'absència de més apartats en la taula proporcionada per la Fiscalia General de l'Estat (a conseqüència de la supressió de la categoria "Altres" des de la Memòria relativa a l'any 2014) genera que quedin fora del catàleg diversos figures delictives comeses per mitjà de les TIC.

Girona

Amb els problemes de registre i les solucions aplicades per part de la Secció de Criminalitat Informàtica, podem concloure que el registre de dades estadístiques ha millorat amb el pas dels anys: s'ha ampliat el nombre d'assumptes que són comunicats per les forces i els cossos de seguretat i ha augmentat el nombre de registre en l'aplicació processal de la Fiscalia mitjançant la utilització de la paraula clau.

En definitiva, malgrat els esforços per unir les dades estadístiques el sistema és imperfecte, però s'ha evolucionat favorablement com cada any, sobretot en la recollida de dades policials i les relatives als menors d'edat, violència sobre la dona, cooperació jurídica internacional i delictes d'odi.

Finalment, la fase d'execució no es pot convertir en alguna cosa aliena a la víctima. La víctima, en general, és la gran oblidada en aquesta fase final del procediment penal, però per al cas dels col·lectius especialment vulnerables això s'ha d'evitar més encara.

La pornografia infantil, en la seva modalitat més habitual que és la difusió de material pedòfil, durant l'any 2021 la majoria dels assumptes incoats es refereixen a fets produïts a través de xarxes *peer to peer* amb detinguts en l'àmbit nacional, sense cap procediment digne de ser ressaltat. Tanmateix, sí que mereix esmentar l'arribada cada vegada més habitual als jutjats d'investigacions iniciades arran de la detecció de material pedòfil en el núvol en aplicacions com Google Drive per part de les autoritats nord-americanes, que posteriorment cristal·litzen en entrades i registres en què confisca innumerable material pedòfil al marge del detectat inicialment en la xarxa.

Una de les modalitats més habituals d'aquest tipus penal és l'estafa mitjançant *phishing*; no hi ha cap procediment a destacar perquè segueix tot el mateix mecanisme d'execució i tampoc res a destacar per la seva quantia o metodologia diversa a la indicada. La segona de les modalitats més freqüents és la ja esmentada de les compres fraudulentament a través de la xarxa, en què el comprador abona un preu per un producte que mai no arriba al seu destí. La tercera és la reserva fraudulenta de cases de lloguer, en què turistes de la Costa Brava abonen un preu per un habitatge el propietari del qual realment no havia arrendat i que es troben amb la situació de frau en arribar al destí.

Però si hi ha una modalitat delictiva d'estafa cada vegada més habitual i que es troba en auge, és sense cap mena dubte la creació de pàgines web de plataformes fictícies d'inversió en borsa. S'ha detectat un increment notable en aquesta modalitat delinqüencial que suposa la creació de plataformes d'inversió en borsa en què el client disposa d'usuari i contrasenya amb un perfil d'inversor des del qual l'autor dels fets genera excels i gràfics d'inversió i fins i tot comptes corrents ficticis en què la víctima observa l'increment dels seus beneficis; tot això és fals i finalment no es lliura a la víctima cap quantitat de diner. Aquesta modalitat delictiva atrau grans inversors, atès que ofereix importants beneficis econòmics, que aporten grans quantitats de diners a aquestes plataformes, la qual cosa suposa defraudacions de sumes milionàries, tant pel nombre d'afectats com per la quantia invertida. La investigació d'aquest tipus de conductes delictives és sovint molt complicada, perquè els implicats es troben fora de territori nacional.

Així mateix, s'ha detectat un increment cada vegada més clar de la figura del SIM Swapping, modalitat d'estafa consistent a atacar el sistema de doble comprovació d'identitat de les entitats bancàries principalment. El sistema de doble autenticació consisteix en el següent: per accedir a una plataforma bancària l'usuari s'ha d'identificar amb un nom i una contrasenya (o, si no, mitjançant identificació biomètrica), i posteriorment per fer l'operació se li remet un missatge de text al seu terminal mòbil amb un codi de validesa temporal. Els ciberdelinqüents el que fan és fer-se amb un duplicat de la targeta SIM de la víctima, de tal manera que, en haver-se apropiat de l'usuari i la contrasenya per tècniques d'enginyeria social, aconseguixen que la doble autenticació els arribi a ells i, per tant, puguin fer operacions bancàries com si fossin el titulars dels comptes corrents.

Lleida

Aquest any, com en els precedents, la tendència delictiva majoritària són els delictes d'estafa (172 davant els 203 de l'any 2020), seguit dels delictes d'amenaques i coaccions a través de les TIC (20 davant 2 el 2020) i els delictes de descobriment i revelació de secrets, que es mantenen (13 el 2021 i 12 el 2020).

Tarragona

Amb relació a aspectes destacables d'aquest any memorial, és necessari reiterar, igual que en l'exercici anterior, l'increment de les diligències policials per estafa a través d'internet, l'increment de les identitats suplantades per a la comissió dels diferents tipus delictius comesos a internet i xarxes socials, principalment en les estafes, i la dificultat en la instrucció de les causes vinculades als delictes informàtics amb relació a les dades rastrejables.

Pel que fa a l'afectació de la pandèmia en l'especialitat, aquesta ha generat un increment d'activitat policial en les denúncies per estafes a través d'internet. Aquest increment no ha tingut un reflex quantificable en l'activitat jurisdiccional, atès que es tracta de denúncies que en general no tenen un denunciat conegut.

No consta la manera de recollir la informació resultant de les sentències d'estafes dictades en el curs de l'especialitat, no consten indicades a efectes estadístics, per la qual cosa no es poden recopilar les dades. Ara bé es considera rellevant exposar la necessitat que l'aplicació de gestió d'informació de la Fiscalia General de l'Estat afegeixi aquesta tipologia delictiva, no només en els procediments incoats sinó també en els resultats.

5.8.2. Assumptes d'interès especial

Barcelona

Una vegada assimilada l'operació de la Policia Nacional a instància d'una denúncia de la Lliga de Futbol Professional de 2019, i com era d'esperar també aquest any, s'ha mantingut un nombre inusualment elevat de qualificacions (22), xifra semblant als valors de 2019 i 2020 i deu vegades superior al còmput previ a l'operació de la Lliga de Futbol Professional, així com de sentències dictades, en haver estat objecte d'enjudiciament gran part de les qualificacions de què es va donar compte l'any anterior.

Dins els assumptes que han presentat una rellevància particular el 2021 criden l'atenció les disfuncions que ha creat en almenys dos procediments la negativa de les unitats centrals del Cos Nacional de Policia a practicar els informes pericials que se'ls va requerir judicialment:

En el marc de les Diligències Prèvies 484/2021 del Jutjat d'Instrucció núm. 5 de Mataró, seguit per un delictes de distribució de pornografia infantil, es van confiscar en una entrada i escorcoll al domicili de l'investigat diversos dispositius. Després de verificar en el decurs de l'entrada que contenien material pedòfil, es va disposar judicialment l'abocament i anàlisi de la informació que contenien. Tanmateix, la Unitat Central de Ciberdelinqüència no va practicar la diligència. La unitat policial va aportar únicament un informe elaborat pels agents partint de l'examen dels dispositius durant la mateixa entrada en què explicava els arxius que van visualitzar els agents i que incorporava meres captures de pantalla d'alguns dels arxius. La unitat policial va assenyalar que “en la seva opinió” aquest informe era suficient i va al·legar el nombre elevat d'assumptes investigats i falta de mitjans tècnics disponibles per poder practicar l'abocament. A instància del Ministeri Fiscal el jutjat va disposar novament l'abocament i l'anàlisi dels dispositius. Finalment es va practicar la diligència.

Al seu torn, en dates properes es va suscitar un conflicte semblant en el marc de les Diligències Prèvies 604/2020 del Jutjat d'Instrucció número 4 de Granollers, per fets anàlegs. En aquest cas la Unitat Central de Criminalística va exposar en un ofici policial de novembre de 2020 els arguments de conformitat amb els quals aquesta Unitat va estimar improcedent la pràctica de la pericial que va ser disposada judicialment en una interlocutòria de 6 d'octubre de 2020. Va ser novament a requeriment de la Secció de Criminalitat Informàtica de la Fiscalia Provincial que es va reiterar l'ordre de practicar la diligència.

Girona

Hem de destacar un procediment que va ser objecte de l'Expedient de Seguiment 107/2020 de la Unitat de Criminalitat Informàtica. Es tracta de les Diligències Prèvies 71/2020 del Jutjat de Primera Instància i Instrucció número 2 de Blanes, procediment en el qual s'investigava la localització de diferents anuncis publicitats en la pàgina web *www.milanuncios.com* en què s'oferien serveis d'intrusió o accés il·lícit a comptes oberts en diferents xarxes socials així com recuperació de punts del permís de conducció, desbloqueig d'iCloud de dispositius marca Apple i un altre tipus d'actuacions de característiques semblants, anuncis tots ells falsos i confeccionats amb textos similars però amb diferents números de telèfon de contacte, que van conduir a una identitat d'autor. La Unitat Investigadora aconsegueix determinar que hi ha un mínim de 27 víctimes que haurien pagat per aquests serveis sense rebre res a canvi. L'autor dels fets hauria disposat d'un import d'ingressos obtingut d'aquesta manera per valor de 175.300,05 euros. Després de diversos vicissituds judicials s'aconsegueix practicar entrada i escorcoll en l'habitatge de la persona investigada el mes de febrer de 2021 així com el bloqueig de tots els seus comptes corrents, amb la qual cosa es va recuperar una part molt important dels diners defraudats de manera il·lícita a les víctimes. Aquesta causa es troba actualment en fase d'instrucció.

Com s'ha indicat amb anterioritat, la situació política a Catalunya ha canviat, i per bé que segueix havent-hi procediments per delictes d'incitació a l'odi a través de la xarxa derivats del moviment independentista, aquests s'han reduït. En tot cas se n'han de destacar dos, el primer que va ser incoat l'any 2017 però continua en tràmit i el segon incoat l'any 2021:

- Delictes de Provocació a l'Odi, a la Violència o a la Discriminació comès per un agent del cos de policia de Mossos d'Esquadra. El líder del moviment “Mossos per la Independència” es troba investigat per emetre diferents tuits així com missatges a través de les xarxes socials Facebook i Youtube que incitarien a l'odi contra persones de nacionalitat espanyola, arribant al menyspreu o descrèdit per la seva pertinença a una determinada comunitat autònoma diferent de la de Catalunya.

- Delicte d'Associació Il·lícita, Amenaces, Desordres Públics i Incitació a l'Odi per part d'un grup anomenat "Acció per la Independència", que emprèn una sèrie d'actes vandàlics contra tota mena de persones o institucions que considerin contràries al pensament polític independentista de Catalunya. Això ha comportat el llançament d'un aparell pirotècnic contra diferents dependències del Cos Nacional de Policia i la Guàrdia Civil arreu de la comunitat autònoma de Catalunya, emissió d'expressions amenaçadores contra el rector de la Universitat Autònoma de Barcelona i confecció de missatges incitadors a l'odi contra les persones de pensament polític constitucionalista a través de xarxes socials. Aquest procediment es troba en fase d'instrucció i en causa declarada secreta.

Proferir expressions de caràcter deshonorós contra les forces i els cossos de seguretat de l'Estat a través de la xarxa. Diligències Prèvies 359/2020 del Jutjat de Primera Instància i Instrucció número 2 d'Olot contra el líder de moviment Mossos per la Independència, procediment en el marc del qual el Ministeri Fiscal ha sol·licitat que es dicti una interlocutòria de procediment abreujat l'any 2021.

Per la seva importància evident en l'àmbit nacional hem de destacar la coneguda com a Operació Loki. Es tracta d'una investigació judicial en el marc de la qual es desarticula un grup criminal dedicat a la fabricació de permisos de conducció falsos, que es calcula que hauria generat més de 3.000 permisos de conducció fraudulents

Lleida

Com a assumpte a destacar, l'Audiència Provincial de Lleida (Secció 1a) va dictar la Sentència núm. 336/2021, de 15 de novembre, en què l'acusat va ser condemnat per:

- a) un delicte continuat de corrupció de menors a la pena de 4 anys de presó.
- b) un delicte continuat d'abusos sexuals a menor de 16 anys a la pena de 10 anys de presó.
- c) un delicte continuat d'elaboració de pornografia infantil quan la víctima sigui menor de setze anys, a la pena de 7 anys de presó.
- d) un delicte d'elaboració de pornografia infantil en grau de temptativa, a la pena de 7 mesos de presó.
- e) un delicte de possessió de pornografia infantil a la pena de 4 mesos de presó.

Així mateix, va ser condemnat a la mesura de llibertat vigilada per un període de vuit anys, amb la inhabilitació especial per a l'exercici de qualsevol professió o ofici sigui o no retribuït que comporti contacte regular amb menors d'edat per un temps superior a 4 anys al de la durada de les penes privatives de llibertat (és a dir, 25 anys i 11 mesos).

L'encausat a través d'Instagram i WhatsApp va mantenir converses amb menors d'edat en què els va demanar imatges dels seus cossos i vídeos masturbant-se. A més, va arribar a tenir relacions sexuals completes amb un menor d'edat a canvi de diners. També se li van trobar nombrosos arxius de contingut pornogràfic infantil consistents en imatges reals i dibuixos realistes de menors d'edat nus o en banyador centrant-se en les parts genitals i fent actes sexuals explícits.

L'actuació del Ministeri Fiscal en la seva funció de protecció dels drets de persones vulnerables es va veure materialitzada en aquest assumpte en la petició acollida de concedir com a mesura cautelar la presó provisional de l'encausat —per garantir la protecció de les

persones menors d'edat concretament afectades i també per evitar que pogués atemptar contra uns altres menors d'edat—.

Tarragona

El Procediment Abreujat 24/2019, del Jutjat d'Instrucció número 2 de Valls ha passat per torn a la Secció 2a de l'Audiència Provincial de Tarragona i li ha correspost el número de Procediment Abreujat 87/2020, que es troba pendent de la pràctica de prova pericial proposada per la defensa de l'acusat en el seu escrit de defensa i pendent d'assenyalament. En aquest procediment es tracten els atacs de denegació de servei i obtenció de dades personals de diferents pàgines web. Un total de 41 pàgines web afectades per la conducta imputada a un acusat. La qualificació jurídica va provocar repercussió mediàtica. Es formula una petició de condemna de 18 anys de presó sumant les diferents penes per cadascuna de les qualificacions jurídiques, per la comissió de delictes continuats d'accés no autoritzat, de descobriment i revelació de secrets per apoderar-se de dades reservades de caràcter personal registrades en fitxers o suports, difosos, no difosos, de danys informàtics, de danys per obstaculització de servei, sens perjudici de la qualificació definitiva, delictes concursats entre ells. Cal esmentar que aquest tipus de comportaments típics i la regulació incorporada en el Codi penal amb motiu de la reforma per la Llei orgànica 1/2015 de 30 de març, revesteixen una particular dificultat tecnicojurídica.

5.8.3. Relació amb les forces i els cossos de seguretat

Tots els delegats coincideixen en la fluïdesa i gran utilitat pràctica de les relacions mantingudes amb les forces i els cossos de seguretat (tant la policia autonòmica com amb els cossos de policia estatals i la Guàrdia Civil). Es remet a les memòries provincials respectives per a informació més detallada.

5.8.4. Mitjans personals i materials. Mecanismes de coordinació

La Secció de Criminalitat Informàtica de la Fiscalia Provincial de Barcelona al tancament de l'any 2021 està integrada per:

- Un fiscal d'enllaç en cadascuna de les fiscalies d'àrea de Granollers, Mataró-Arenys de Mar, Manresa-Igualada i Vilanova i la Geltrú-Gavà, amb àmbit d'acció circumscrit a les seves respectives fiscalies d'àrea.
- Dos fiscals d'enllaç a la Fiscalia d'Àrea de Terrassa, que es reparteixen els dos partits judicials que comprèn la Fiscalia d'Àrea: Terrassa i Rubí.
- Dos fiscals d'enllaç a la Fiscalia d'Àrea de Sabadell, que es reparteixen els dos partits judicials que comprèn la Fiscalia d'Àrea: Sabadell i Cerdanyola del Vallès.
- Dos fiscals a la Secció Territorial de l'Hospitalet de Llobregat. Un cop més s'ha de cridar l'atenció sobre la indefinició del càrrec que ocupen, més enllà de la seva integració a la Secció de Criminalitat Informàtica de la Fiscalia Provincial de Barcelona, a la qual cosa es farà referència especial en l'últim apartat d'aquest informe.
- Un fiscal delegat en règim d'exclusivitat que, a més de les funcions de coordinació i visat o previsat dels anteriors, estén territorialment el seu àmbit d'actuació a la Fiscalia Provincial

de Barcelona i les seccions territorials del Prat de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Badalona i Sant Feliu de Llobregat.

Respecte a la coordinació entre el fiscal delegat i els fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea, es mantenen les pautes, de les quals es va donar compte en ofici de 29 de juny de 2018 i que van quedar igualment recollides en les memòries dels anys 2018 i 2019, amb l'única novetat d'haver assumit el fiscal delegat, en tres de les fiscalies d'àrea i per delegació dels fiscals en cap respectius, el visat dels escrits d'acusació per delictes de competència de la Secció, independentment de si el fiscal que ha qualificat és o no un dels enllaços d'aquesta i amb inclusió dels delictes connexos a ells. Això resulta particularment útil per garantir el tràmit de supervisió per part de la Unitat Central en els delictes especificats en la conclusió quarta de les Setenes Jornades d'Especialistes de 2018.

Pel que fa a l'activitat del fiscal delegat, tal com es va anticipar en la memòria anterior, des de finals de 2019 la fiscal en cap de la Fiscalia Provincial de Barcelona va redistribuir l'ampliació de plantilla resultant del Reial decret 255/2019, de 12 d'abril, per tal de permetre el règim d'exclusivitat del delegat de la Secció. A això respon l'excel·lent avenç en el compliment de la Instrucció 2/2011 de la FGE per part de la Secció, que es posa de manifest en l'increment extraordinari de procediments incoats identificats, qualificats i judicis a què s'ha assistit, tal com s'ha exposat en els apartats anteriors.

Girona

La Secció està composta per un total de tres persones. El fiscal delegat nomenat pel fiscal general de l'estat és el Sr. Víctor Pillado Quintas, i són a més membres de la Secció el Sr. Josep Aureli Foradada Bermejo i la Sra. Elba Díaz Gómez, aquesta última amb destinació a la Secció Territorial de Blanes. El repartiment de treball consisteix que el fiscal delegat assumeix la tramitació de la totalitat de les diligències d'investigació, així com de la totalitat de procediments derivats de denúncies interposades en el marc de les diligències esmentades, i de tots els procediments judicials acabats en nombre parell, així com el previsat de les qualificacions i sobreseïments sol·licitats per tots els fiscals de la Fiscalia Provincial. El fiscal Sr. Josep Aureli Foradada Bermejo assumeix la totalitat dels procediments judicials acabats en nombre senar. La fiscal Sra. Elba Díaz Gómez assumeix una tasca d'assistència als altres dos fiscals membres de la Secció: acudeix a les diligències d'instrucció i assumeix la gestió –en el cas que ho decideixi el fiscal delegat– dels procediments judicials que es tramiten en el partit judicial de Blanes, perquè aquest és el seu destí.

A més, la Secció compta amb dos funcionaris de la Fiscalia Provincial de Girona encarregats de les tasques de registre i tramitació dels procediments assumits directament per la Secció, que també assumeixen la gestió de les diligències d'investigació tramitades per aquesta Secció.

Per al funcionament correcte del Servei, la direcció va dictar l'Ordre Interna 62/2010, que determina el disseny del Servei de Criminalitat Informàtica, ordre que es troba plenament vigent i de la qual es va donar compte en memòries anteriors.

Lleida

El Servei de Delinqüència Informàtica es manté igual, només compta amb el fiscal delegat. Els assumptes informàtics els porta el fiscal a qui correspongui ordinàriament despatxar-los.

Finalment, pel que fa a la coordinació d'aquesta àrea d'activitat amb les altres seccions especialitzades, cal assenyalar que aquesta delegació es compagina amb la de Tutela Penal de la Igualtat i contra la Discriminació i que, a més, el fiscal està integrat en la Secció de Menors, amb la qual cosa la coordinació amb aquestes especialitats és directa i diària. En relació amb la comunicació amb la Secció de Violència contra la Dona i amb la coordinadora de Cooperació Internacional, cal ressaltar que aquesta és fluida atès que es comparteix seu i la coordinadora de Cooperació Internacional recentment ha passat a estar integrada en la Secció de Menors.

Tarragona

Els mecanismes de coordinació en l'àmbit de les fiscalies territorials se centren en la fase d'instrucció amb la transmissió d'informació. En la fase intermèdia, el visat es manté en el fiscal en cap i el tinent fiscal, afegint la funció de "previsat" que du a terme la fiscal delegada en les ocasions que escull del fiscal en cap. En fase de judici oral, se sol·licita dels companys la comunicació a l'assistència de judicis de la naturalesa designada com a criminalitat informàtica, així com el resultat d'aquests.

Les causes objecte d'especialitat per raó de matèria de violència contra la dona se supervisen en la instrucció i es qualifiquen per la fiscal delegada de criminalitat informàtica per indicació expressa del fiscal en cap. Les causes de la Secció de Menors són objecte de comunicació per la fiscal delegada i es posen en comú criteris d'actuació coordinada. Les causes tramitades per cooperació internacional són objecte de comunicació per part del fiscal delegat. Les causes referides a la tutela penal de la igualtat són supervisades i qualificades per la mateixa fiscal delegada de criminalitat informàtica, atès que té assumides ambdues delegacions.

5.8.5. Suggeriments, propostes i reflexions

La Fiscalia de Barcelona, des del punt de vista substantiu, informa que la reforma abordada per la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, ha dut a terme una tasca important a l'hora d'actualitzar el catàleg d'infraccions punibles relacionades amb les TIC. Resta, tanmateix, la incorporació al nostre ordenament jurídic d'alguna figura que tipifiqui les suplantacions a internet, actualment impunes malgrat la incidència creixent des de fa anys d'aquestes pràctiques, el perjudici manifest que poden ocasionar als subjectes suplantats, ja sigui en la seva vida pública com privada, i la constatació de tota mena de denúncies relacionades amb aquests fets, bé com a mitjà per a la comissió d'una altra forma delictiva (com ara delictes contra la llibertat i indemnitat sexual de menors, extorsions o estafes) o bé sense que consti una finalitat delictiva ulterior, com succeeix en els casos de suplantació de menors d'edat per utilitzar les identitats suposades com a reclam publicitari de pàgines pornogràfiques.

En aquest sentit, ja s'ha feta referència com a novetat de 2021 a l'explosió de denúncies d'utilització no autoritzada d'imatges de menors d'edat, publicades a les seves xarxes socials, per publicitar o servir de reclam de pàgines amb continguts pornogràfics.

En aquest punt considerem pertinent cridar l'atenció una vegada més sobre l'absència de reflex penal de les suplantacions en la xarxa, com reclama la Fiscalia des de fa gairebé una dècada. Crida especialment l'atenció aquesta llacuna d'impunitat quan l'atac té menors com a víctimes i la finalitat de la conducta lesiva, purament crematística, juga a més amb els límits de la pornografia infantil.

Es considera adequat consignar en aquest apartat la necessitat que la mateixa Fiscalia General de l'Estat reconegui i atorgui tractament jurídic específic als fiscals que, des dels seus destins en seccions territorials, col·laboren de manera voluntària amb els serveis especials de les fiscalies provincials en termes idèntics als fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea però sense cap reconeixement en la Instrucció FGE 1/2015, de 13 de juliol, sobre algunes qüestions en relació amb les funcions dels fiscals de sala coordinadors i els fiscals de sala delegats, atès que s'hi va regular la figura i les funcions dels fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea i es va oblidar que exactament les mateixes funcions poden estar desenvolupant els fiscals de seccions territorials que voluntàriament col·laboren amb seccions especialitzades a les quals presten un suport decisiu.

No només és just reconèixer-los el seu generós esforç i la importància de la seva activitat per al bon funcionament de la Secció, sinó que la falta de regulació de la seva figura la situa en un limbe que eventualment podria arribar a ocasionar conflictes entre delegats d'especialitats, fiscals en cap, degans amb funció de coordinador territorial i unitats centrals especialitzades de la Fiscalia General de l'Estat.

Girona

La Fiscalia de Girona considera necessari que aquestes causes siguin tramitades amb la màxima celeritat per evitar que, de manera dolosa o simplement pel pas del temps, desaparegui la informació necessària per determinar l'autoria dels fets delictius; la creació de les fitxes policials i judicials així com la resta de mitjans de comunicació fixats ha afavorit que la Fiscalia pugui reaccionar amb major celeritat i instar les resolucions judicials, però tot i així no s'han assolit els resultats desitjables.

Molts d'aquests delictes són comesos a través de servidors que es troben allotjats a l'estranger, per la qual cosa la identificació de l'autor resulta impossible davant la poca o nul·la col·laboració que ofereixen alguns països. Una altra gran part d'aquests delictes es fan al nostre territori, encara que sense cap control perquè tenen lloc en establiments oberts al públic mancats de tota mena de mesures de seguretat com ara cybers o en establiments comercials amb xarxes Wi-Fi obertes per als seus clients.

En casos de comissió d'estafes bancàries o de difusió de pornografia infantil, molts dels autors dels fets actuen des d'Espanya, però acudeixen a les xarxes públiques indicades anteriorment, amb la qual cosa, en el moment de trobar la IP, no es pot determinar la persona que hi ha al darrere d'aquest terminal informàtic, perquè no se sap qui és. Aquest problema se solucionaria si s'exigís un registre per al control de les persones que utilitzin els punts de connexió a internet; això impediria la comissió de delictes en establiments d'aquestes característiques.

Un altre dels problemes importants que es produeix, en matèria sobretot de pornografia infantil, són les inhibicions constants. Un jutjat és el que coneix de l'inici del procediment i disposa entrades i escorcolls a tot Espanya. Malgrat que en la majoria d'aquestes diligències es troben indicis de delictes comès en aquest territori, el jutjat que ha practicat l'entrada i escorcoll s'inhibeix de la causa a favor del jutjat que ordena l'entrada, la qual cosa provoca un clar retard de les actuacions, ja que aquest jutjat tornarà a remetre les actuacions al del lloc dels fets, que és el competent segons jurisprudència reiterada del Tribunal Suprem. Amb això haurà passat mentrestant un temps necessari per a la instrucció del procediment.

Aquest fet actualment comporta un problema més greu, atès que es reben actuacions judicials amb el termini d'instrucció de l'article 324 LECr esgotat o pràcticament esgotat.

5.9. Discapacitat i atenció a gent gran

5.9.1. Activitat del Servei especialitzat en la protecció de les persones amb discapacitat i als majors

El Servei especialitzat en aquesta matèria ha desplegat les seves funcions en un àmbit marcat clarament per dos elements preponderants: la modificació legislativa i la incidència de la pandèmia als centres tant de persones amb discapacitat com de gent gran d'edat ingressada.

La modificació legislativa operada per la Llei 8/21, de 2 de juny, de reforma de la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, necessària en la seva adaptació a les directrius de la Convenció internacional dels drets de les persones amb discapacitat, aprovada a Nova York el 13 de desembre del 2006 per l'Assemblea de les Nacions Unides, i concretament a Catalunya, el Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, promulgat a l'empara de l'article 129 de l'Estatut d'autonomia, han suposat un gir radical en les modalitats de protecció a les persones amb discapacitat.

En relació amb l'atenció al públic, s'han instaurat diversos sistemes a les fiscalies provincials de Catalunya, que es concreten tant en la informació disponible referida als tràmits a seguir i documentació a aportar, com en l'atenció als lletrats via telefònica, telemàtica o presencial amb cita prèvia, i atenció també en diferents nivells, bé a través del cos d'auxili de la Fiscalia, bé a través del fiscal del Servei.

La Fiscalia Provincial de Tarragona destaca l'elaboració d'un document en català i en castellà sobre informació bàsica a les famílies i propers de les persones amb discapacitat sobre la Llei 8/2021, de 2 de juny, i el Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, de la Generalitat de Catalunya, a què ens referirem.

5.9.2. La gestió de les diligències preprocessals

Es detecta un augment significatiu del nombre de diligències preprocessals, que probablement obeeix a la paralització anterior de l'activitat social i administrativa a causa de la pandèmia.

És de ressaltar que la majoria de les diligències obertes s'han iniciat per comunicació dels serveis socials, bé de la Generalitat, bé dels ajuntaments, i a través dels familiars de la persona amb discapacitat.

Durant l'any 2021 s'han obert diligències informatives amb relació a possibles negligències en la gestió de la COVID-19 en residències i centres sociosanitaris, les dades de les quals s'han remès trimestralment a la Fiscalia General de l'Estat i de què que informa cadascuna de les fiscalies provincials.

El canvi de paradigma operat per la reforma legislativa ha produït un cert desconcert inicial, tant en els casos pendents com en els ja sentenciats en seu de revisió de mesures, especialment a Catalunya, on, pendent encara de promulgar-se una llei substantiva que reguli tots els aspectes relatius a les persones amb discapacitat –la reforma es limita a la

introducció d'una única figura de l'assistència, amb supressió de tuteles i curateles i pàtria potestat prorrogada o rehabilitada—, s'exigeix una constant tasca interpretativa integradora de tota la normativa actual, en espera no només d'aquesta llei, necessària i improrrogable, sinó també del criteri jurisprudencial dels òrgans judicials de Catalunya i, en especial, del Tribunal de Cassació en matèria civil de Catalunya.

5.9.3.Revisió dels procediments

La revisió dels procediments que preveu la disposició transitòria segona del Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, exigirà la dotació de mitjans suficients a les fiscalies, atès que el termini de tres anys establert com a termini màxim suposarà l'actualització de milers d'expedients que se superposaran als que estiguin en tràmit.

L'any 2021 són pocs els expedients de revisió iniciats en comparació amb els existents, probablement a causa del desconeixement de la reforma legislativa per part de familiars i per part de la Fiscalia, a l'espera de l'adopció de pautes comunes que van ser concretades en la reunió de finals del 2021. A Girona i a Tarragona, i en aquests quatre mesos des de l'entrada en vigor de la reforma, la majoria d'ells s'han iniciat d'ofici pel mateix jutjat competent, mentre que a Tarragona ha estat la Fiscalia la que en molts dels expedients ha instat la revisió de les mesures adoptades de tutela o curatela. A Barcelona, i després d'una reunió mantinguda a la seu de la Fiscalia Superior de la Comunitat Autònoma amb els fiscals en cap provincials i d'àrea i la fiscal delegada de civil de Barcelona, es va disposar que els fiscals sol·licitarien la revisió d'ofici, a partir de març del 2022, per tal de no col·lapsar aquests jutjats. Només cal aportar com a dada que dos dels tres jutjats de Barcelona especialitzats en aquesta matèria han de revisar un nombre aproximat d'entre 8.000 i 11.000 sentències. El gran nombre de situacions de persones declarades en situació de tutela o curatela a Catalunya, a revisar en un termini màxim de tres anys, es traduirà, molt probablement, en la ubicació d'aquesta iniciativa a les fiscalies, per la qual cosa aquesta reforma legislativa hauria d'anar acompanyada d'una dotació suficient de mitjans materials i personals.

D'altra banda, hem de constatar que el sistema informàtic de la Fiscalia a Catalunya no diferencia entre procediments, fases i naturalesa d'aquests, de manera que dins el concepte de “procediment de modificació de capacitat” inclou tant els judicis verbals per demandes presentades amb anterioritat a la reforma, com els de jurisdicció voluntària després d'aquesta, els de provisió i els de revisió. Sembla obvi que la reforma legal exigirà també una adaptació rigorosa del sistema de registre informàtic.

5.9.4.Aplicació i valoració de la nova normativa

Segons l'exposició de motius del Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, de la Generalitat de Catalunya, l'adaptació necessària de la normativa substantiva catalana a la Convenció de Nova York de 2006 (en qualsevol cas anterior a la reforma del llibre segon del Codi civil de Catalunya operada per Llei 25/2010 de 29 de juliol, relativa a la persona i família, i que la mateixa exposició de motius reconeix incompleta) exigeix que la Comissió de Codificació de Catalunya elabori en el termini d'un any un cos legislatiu substantiu que culmini en la seva aprovació pel Parlament de Catalunya. Tanmateix, atès que l'entrada en vigor de la Llei estatal 8/2021, de 2 de juny, en suprimir el procediment judicial de modificació de la capacitat generaria un buit legal a Catalunya, és necessari establir un règim transitori i urgent concretat en l'esmentat Decret Llei 19/2021 de la Generalitat de Catalunya de 31 d'agost. Aquesta exposició de motius declara que la Llei 8/2021, de 2 de juny, únicament és aplicable a

Catalunya en el seu vessant processal, atès que en matèria de dret civil substantiu no és ni d'aplicació directa ni supletòria d'acord amb els articles 111-2 i 111-5 del Codi civil de Catalunya. És per això que, de manera transitòria, i fins a la promulgació de la Llei catalana específica en la matèria, el Decret Llei pren com a fonament la modificació de la figura de l'assistència que a partir de l'entrada en vigor del Decret Llei reemplaçarà les tuteles i curateles, les potestats parentals prorrogades i rehabilitades i altres règims tutelars.

Si tenim en compte que aquest Decret Llei ha entrat en vigor el 3 de setembre del 2021, és fàcil concloure que les dades referents a la seva implementació són escasses, ja que amb prou feines comprenen el període de quatre mesos.

En aquests quatre mesos no s'han detectat excessius problemes d'adaptació dels processos ja iniciats i pendents de resolució, encara que hem d'insistir durant l'escàs període en què es concreta l'estudi.

En aquests moments encara no s'ha dictat doctrina legal per part de la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en la matèria, que és competent en la resolució dels recursos de cassació en matèria de dret civil català, de conformitat amb la Llei 4/2012, de 5 de març, del Parlament de Catalunya. Durant aquest període, i a l'espera que es fixi aquesta doctrina legal sobre la reforma, i també a l'espera que es desplegui la Llei catalana que regula aquesta matèria, els possibles problemes interpretatius són resolts per les audiències provincials a Catalunya i per la mateixa Fiscalia, tenint com a referència la important Sentència del ple del Tribunal Suprem de 8 de setembre del 2021, que conté pautes molt importants en la configuració del nou model d'assistència. A això se suma que la figura de l'assistència, vertebrada a Catalunya com una de les principals figures de suport a la persona amb discapacitat, queda configurada de forma pràcticament idèntica a la curatela regulada al Codi civil, i es diferencia en qualsevol cas la seva constitució judicial o notarial.

En general, no s'han plantejat problemes d'adaptació dels procediments ja iniciats i pendents de resolució, tant en primera instància com en segona instància (en la fase de cassació davant la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya encara no s'ha plantejat cap controvèrsia sobre aquesta matèria), i s'ha normalitzat l'aplicació de la reforma sense necessitat de retrotreure o anul·lar actuacions ja realitzades.

La Fiscalia Provincial de Barcelona planteja els possibles problemes derivats de l'oposició de la persona amb discapacitat, del Ministeri Fiscal o de qualsevol parent legitimat, derivats d'una aplicació rígida de l'article 42 bis a i b de la Llei de jurisdicció voluntària, i aconsella que en les sol·licituds que iniciïn l'expedient s'exposin de manera clara i concisa els suports que es demanden, o que el jutge sol·liciti d'ofici que s'acompanyi amb aquesta petició una vegada practicades les proves proposades i admeses. Així mateix, posa de manifest els resultats possiblement no desitjats derivats que qualsevol oposició impliqui l'arxivament del procediment de jurisdicció voluntària i la seva transformació en judici verbal, i considera que hauria de ser el jutge el que valorés la justificació o fonamentació d'aquesta oposició.

5.9.5. Relació amb les entitats prestadores de suports

Els informes de les fiscalies provincials no destaquen cap problemàtica derivada de l'aplicació de la reforma i constaten una relació fluida i coordinada. Informen que, de moment,

han presentat pocs expedients de revisió, dada que hem de contextualitzar en l'escàs temps transcorregut des de la vigència de la nova normativa fins a finals del 2021.

5.9.6. Control sobre tuteles, internaments involuntaris i supervisió dels centres residencials

Segons els informes de les fiscalies provincials, abans de la reforma i de conformitat amb la Instrucció 3/2010 de la Fiscalia General de l'Estat, s'ha impulsat el control de les rendicions de comptes dels tutors. Aquesta activitat és una de les que absorbeixen una molt important intervenció per part dels fiscals, no només en l'àmbit patrimonial, sinó també personal, de conformitat amb l'article 222-32 del Codi civil de Catalunya. Després de la reforma operada, en algunes de les fiscalies provincials s'aprofita el tràmit de trasllat per informar sobre l'inventari o dels comptes presentats per instar, si escau, revisió de sentència.

Pel que fa a la inspecció dels centres residencials, hem de constatar que una vegada més la pandèmia ha limitat l'assistència presencial i ha estat substituïda en alguns casos per la comunicació telemàtica, però amb la ferma voluntat de reiniciar les visites una vegada que la COVID-19 disminueixi notablement i sigui aconsellable. Així mateix, la situació derivada de la pandèmia a l'interior dels mateixos centres residencials ha provocat que alguns òrgans judicials hagin estat molt reticents a autoritzar per la via de l'article 763 de la LEC i l'article 212-4, 5 i 6 del Codi civil de Catalunya l'internament en residències geriàtriques de persones amb deteriorament cognitiu.

En qualsevol cas, i en relació amb el control dels internaments involuntaris, se segueixen les pautes de l'article 763 de la LEC, de manera que el fiscal emet l'informe preceptiu i participa de manera activa en el seu seguiment.

Ens remetem en qualsevol cas a les dades numèriques ofertes per cadascuna de les fiscalies provincials en la seva memòria corresponent.

5.9.7. Protecció de la gent gran

Tant l'any 2020 com l'any 2021 han significat uns períodes de profunda preocupació per la situació de les residències en matèria d'afectació per la pandèmia. La mateixa organització dels centres i l'especial vulnerabilitat de les persones ingressades en elles han representat unes xifres de contagi i mortalitat que han situat aquests entorns com a focus d'especial atenció.

Al marge de les directrius específiques donades pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya en aquesta matèria, i de la intervenció directa dels professionals sanitaris epidemiològics especialment destacats en aquesta àrea, la Fiscalia ha obert diligències d'investigació en tots els casos en què ha considerat que podien existir indicis d'actuació negligent que afectés la dignitat i els drets dels internats, i els ha remès a la Fiscalia General amb caràcter trimestral.

D'altra banda, i com destaquen les fiscalies provincials, l'especial situació derivada de la pandèmia ha limitat enormement la inspecció presencial en aquests centres, la qual ha estat substituïda en algunes de les fiscalies per inspecció telemàtica. Està previst que, quan la situació sanitària ho permeti, es reprenguin les visites d'inspecció.

Les qüestions principals objecte de control en aquests centres de majors han estat les relatives a les mesures adoptades en prevenció de contagi de la COVID-19, el respecte als seus drets com a persones, fonamentalment el dret a visites i obertura d'espais.

Amb relació a les mesures de contenció mecànica o farmacològica en unitats psiquiàtriques o de salut mental i en centres residencials, es produeixen diferents situacions segons informen les fiscalies provincials, ja que, mentre que a Girona es produeix comunicació al Ministeri Fiscal i/o autoritat judicial en aquests supòsits, a Tarragona, i al marge dels protocols específics de cada centre en matèria de contenció mecànica i d'abordatge de pacients agressius, els jutjats no requereixen als centres perquè informin dels mecanismes de contenció. La Fiscalia Provincial de Lleida informa de l'obertura de les Diligències 187/2021, pel que fa als responsables de la Residència l'Anunciata de Juneda, en constatar que amb totes les persones que presentaven deteriorament cognitiu moderat o sever s'utilitzaven contencions físiques, a les quals estaven subjectes el 45% dels residents, i el 26,9% d'ells durant les 24 hores.

En qualsevol cas és aconsellable la coordinació amb els serveis d'inspecció del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, entre les competències del qual hi ha el control de l'adopció d'aquests mecanismes, i que hauria d'informar la Fiscalia d'aquelles situacions que requereixin la seva intervenció.

El Ministeri Fiscal vetllarà pel compliment de la Instrucció de la Fiscalia General 1/2022, que aborda àmpliament aquest problema que afecta la dignitat de les persones especialment vulnerables.

5.10. Protecció i tutela de les víctimes en el procés penal

5.10.1. Actuació del Ministeri Fiscal en protecció de les víctimes

La fiscal de Barcelona informa que el Servei d'Atenció a la Víctima de la Fiscalia Provincial de Barcelona ha fet el 2021 les actuacions següents:

- 1.- Recepció de les comunicacions trameses pels diferents organismes públics tant amb relació a víctimes de violència de gènere com a altres víctimes, especialment persones en situació de major vulnerabilitat, pel que fa a informar la Fiscalia de situacions de maltractament físic, emocional, psicològic, econòmic o d'altres, perquè sigui despatxades pels fiscals i la interposició de denúncia en els casos procedents.
- 2.- Incoació d'expedients amb relació a víctimes en situació de risc greu, per efectuar seguiment i adopció d'alguna mesura o dispositiu de protecció o acompanyament a judici.
- 3.- Coordinació i assessorament dels fiscals que intervenen en les actuacions judicials, amb relació a les qüestions que es tramiten en el Servei.
- 4.- Seguiment dels dispositius telemàtics de control d'aproximació implantats pels jutjats de violència sobre la dona en tota la província de Barcelona, per detectar aquelles situacions de major risc i sol·licitar mesures de protecció.
- 5.- Seguiment dels procediments, a través de les llistes mensualment trameses per l'Oficina d'Estrangeria, relatius a sol·licituds d'autorització de residència temporal i de treball per circumstàncies excepcionals de dones estrangeres víctimes de violència de gènere, fins a la sentència ferma, per a emissió i entrega a la víctima d'un informe de drets quan ha recaigut sentència condemnatòria.

El Servei de Protecció de Víctimes ha fet aquestes funcions a través de dos tipus de diligències, d'acord amb els criteris d'actuació establerts per la Fiscalia General de l'Estat en les seves circulars i instruccions:

- 1.- Les diligències d'investigació. En aquest àmbit s'han incoat diligències per delictes de violència de gènere i domèstica i per delictes que afecten persones en situació d'especial vulnerabilitat, independentment del delicte i per raó de la persona. Durant l'any 2021 el despatx de les diligències d'investigació ha estat efectuat pels fiscals instructors designats per la fiscal coordinadora, entre els fiscals titulars de la plantilla del Servei.
- 2.- Les diligències preprocessals. En aquest àmbit les actuacions han estat diverses i la recepció de les dades necessàries ha procedit de diferents vies: a través dels atestats que arriben dels jutjats d'instrucció i de violència sobre la dona de Barcelona, de les llistes trameses per l'Oficina d'Estrangeria de la Delegació del Govern relatives a les perjudicades en situació irregular en procediments de violència, dels informes d'excarceració de penats en situació d'alt risc de reiteració delictiva, i de les llistes de sol·licituds d'acompanyaments a judicis per delictes violents davant les diferents seccions de l'Audiència Provincial de Barcelona.

Amb l'objectiu d'acomplir l'atenció integral a la víctima del delicte que recull la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte, i en l'àmbit de la província de Barcelona,

el Servei de Protecció de les Víctimes del Delicte de la Fiscalia manté una relació constant i fluida amb diferents serveis que desenvolupen les seves funcions en l'àmbit judicial, dependents del Departament de Justícia de la Generalitat, com ara:

a.- El Servei Telemàtic d'Informació i orientació a persones víctimes d'un delicte (SIOVD) + Creu Roja.

b.- El Grup adscrit al Servei de Protecció a la Víctima de la Fiscalia Provincial (GAV), integrat per agents de Policia-Mossos d'Esquadra. El novembre de 2021 el GAV ha vist incrementada la seva plantilla en una persona, per la qual cosa actualment són tres les Mosses d'Esquadra que la conformen.

c.- Les oficines d'atenció a la víctima del delicte (OAV), que es van crear el 1996, ofereixen atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delicte, i són punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials.

L'àmbit territorial de l'Oficina d'Atenció a la Víctima de Barcelona comprèn les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf i Alt Penedès, que comprenen al seu torn els partits judicials de Badalona, Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, El Prat del Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Martorell, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Vilanova i la Geltrú i Vilafranca del Penedès. El 2021 ha començat a funcionar l'Oficina d'Atenció a la Víctima de Barcelona Comarques, que ha suposat el desplegament d'aquest servei a les comarques del Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme, Bages, Berguedà, Moianès, Anoia i Osona. L'any 2009 es va signar un acord de coordinació entre el Servei d'Atenció a la Víctima de la Fiscalia i l'OAV de Barcelona. L'oficina disposa del Sistema d'Informació d'Execució Penal de Catalunya (SIEP).

Al Servei de Guàrdia dels jutjats de violència del partit judicial de Barcelona, així com als partits judicials corresponents a les seccions territorials, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, a través de contracte de servei amb una entitat sense ànim de lucre, disposa de 7 professionals (treballadors socials i psicòlegs) que presten servei, en coordinació estreta amb l'OAV, amb horari de dilluns a diumenge, de 9 a 21 hores, i al qual acudeixen les víctimes voluntàriament abans i/o després que se'ls prengui declaració

Per part seva, la fiscal de Girona assenyala que en aquesta Fiscalia Provincial s'ha continuat incidint en la importància del compliment i control del deure d'informació, protecció i tutela dels drets i interessos de les víctimes, de conformitat amb la Instrucció 8/2005 del fiscal general de l'estat i la Instrucció 1/2017 del fiscal superior, sobre actuacions dels fiscals en matèria de protecció i tutela de les víctimes.

La Policia Judicial fa valoració de les circumstàncies particulars de les víctimes, tal com estableixen l'article 282 LECr, el LEVD i l'article 30 del RD 1109/15, en qualsevol cas es pren declaració de conformitat amb el prevengut legalment per a la seva protecció. Els Mossos d'Esquadra tenen un protocol d'actuació individualitzat per a cada supòsit delictiu.

Als jutjats, i en la mesura del possible, s'intenta preservar la intimitat de les víctimes evitant la confrontació visual amb l'investigat i els seus familiars o acompanyants. En l'acte del judici oral els jutges i tribunals de manera generalitzada atenen les peticions que el judici oral es faci sense confrontació visual de l'acusat i la víctima quan així se sol·licita.

Per raó de la configuració geogràfica d'aquesta província i del fet que sigui un enclavament turístic, és important el nombre de perjudicats pel delictes d'aquells que tenen la seva residència habitual fora del territori nacional, per la qual cosa el fiscal insta la pràctica de les declaracions d'aquests abans que se'n vagin i que es faci com a prova preconstituïda amb garantia del dret de defensa. Igualment, és de ressaltar que en aquells supòsits en què la víctima té la seva residència fora de la província o fins i tot en un altre partit judicial, si les seves circumstàncies ho aconsellen, per evitar desplaçaments i, quan sigui possible, molèsties innecessàries, es fomenta l'ús de la videoconferència com a manera idònia de prestar declaració testifical en l'acte del judici oral.

Amb relació a la intervenció en el procediment penal de menors víctimes i/o testimonis de fets delictius, arran de la reforma de l'article 449 ter LECr per LO 8/2021, a partir de seva entrada en vigor tots els procediments en què hi ha una víctima menor de 14 anys o amb una discapacitat necessitada d'especial protecció, l'exploració en instrucció és feta, com ja es venia fent en la majoria de jutjats, a través dels psicòlegs adscrits a l'equip tècnic d'assessorament penal de la Generalitat de Catalunya. Aquesta declaració, tal com estableix el precepte, es fa com a prova preconstituïda per garantir els drets de defensa i contradicció, i amb intervenció i en presència des d'una sala que, encara que es troba en un altre edifici judicial, té permet el contacte visual i auditiu per mitjà de videoconferència amb el jutge d'instrucció, lletrat de l'Administració de justícia, lletrat de la defensa, fiscal i lletrat de l'acusació, que, si escau, a través dels tècnics poden formular preguntes al menor. A més, se cita al seu torn l'investigat als efectes de complir el precepte legal. Aquesta exploració, a més de documentar-se en acta escrita, es grava a fi que pugui ser reproduïda en l'acte del judici.

D'altra banda, en els procediments per delictes violents, contra la llibertat i indemnitat sexual, integritat física o qualsevol altra que afecti béns eminentment personals, abans de pactar qualsevol conformitat amb la defensa, el fiscal assignat al judici ha d'informar la víctima dels detalls d'aquesta, en especial de les penes a què seria condemnat l'acusat, la seva execució i la responsabilitat civil, que, si escau, correspondria. En les vistes orals per delictes contra la indemnitat sexual, principalment, i amb víctimes menors d'edat el Ministeri Fiscal sol·licita que en aplicació de l'article 681 LECr totes o alguna de les sessions del judici es facin a porta tancada per protegir el dret a la intimitat de la víctima.

Pel que fa a les relacions de la Fiscalia amb l'OAV, per tal d'assegurar la coordinació entre diferents sectors per garantir la protecció a la víctima, facilitar el seu accés al procediment penal i mantenir-la informada dels seus drets, se segueixen mantenint reunions amb l'Administració, en especial amb l'Oficina d'Atenció a la Victima, que de manera efectiva les orienta, informa, acompanya en el procediment i en la gestió de les ajudes a què tenen dret. La fiscal indica que en aquest sentit la relació és fluida i fructífera.

Dins d'aquestes relacions amb l'OAV van tenir lloc aquest any 2021 unes reunions amb el Programa de Justícia Restaurativa del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, que està situat al Palau de Justícia, als efectes de fomentar la utilització dels recursos que ofereix la justícia restaurativa. D'aquesta manera es van mantenir reunions amb la delegada i amb la fiscal en cap. En la Junta que va tenir lloc l'1 de desembre de 2021 es van donar pautes en aquest sentit a tots els membres de la fiscalia.

Respecte a l'OAV s'indica que actualment a la província de Girona existeix una oficina amb seu en el mateix edifici del Palau de Justícia, situat a la plaça Josep Maria Lidón, núm. 1, format per set professionals. Aquest servei atén les víctimes de qualsevol tipus de delictes, de conformitat amb la llei. L'any 2018 es va crear el SAVD, Servei d'Acompanyament a la Víctima, que està format per vuit professionals, la funció de la qual és acompanyar la víctima del delictes, però només per delictes de violència de gènere, abans i després de l'actuació d'aquesta en seu judicial. Aquest servei, que es presta cada dia, existeix als partits judicials de Girona, Figueres i Blanes (els partits judicials més grans). A la resta dels partits judicials, els professionals hi acudeixen amb una freqüència de tres a dos dies, com ja hem dit, per bé que en un principi només està pensat per a les víctimes de violència de gènere. Aquest servei d'acompanyament actua ja en la fase de judici oral, en què els professionals preparen la víctima per encarar el judici i la sentència. El servei s'estén a totes les víctimes de delictes violents.

Des del moment que l'OAV intervé en el procediment penal efectuant l'exploració d'una víctima menor de catorze anys o discapacitat necessitat de protecció especial, aquesta Oficina fa el seguiment d'aquesta víctima durant tot el procediment, incloent-hi, com ja hem dit, l'execució, i es posa en coneixement de la fiscal delegada.

La fiscal de Lleida indica que l'actuació del Ministeri Fiscal s'ajusta en aquesta matèria al que disposa la Nota de Servei 2/2007, sobre atenció a la víctima. En execució d'aquesta nota el Servei d'Atenció a la Víctima del Departament de Justícia, amb seu als jutjats, segueix fent una tasca extraordinària en aquest àmbit: ha col·laborat amb la Fiscalia quan se li ha requerit, en especial per a la protecció de testimonis reticents a acudir a vistes orals i en l'ajuda a les víctimes de la violència domèstica i de gènere.

Finalment, la fiscal de Tarragona assenyala que la Policia Judicial compleix els deures d'informació als ofesos o perjudicats pel delictes, que estableix l'article 771.1 de la Llei d'enjudiciament criminal, la qual cosa queda acreditada en els atestats. Tanmateix, els deures d'informació i notificació de les resolucions judicials que preveuen els articles 506,3, 779.1, 785-3, 789.4 i 792.5 de la Llei d'enjudiciament criminal, suposen una important càrrega de treball per als òrgans judicials que no tots compleixen amb promptitud.

La Fiscalia actua pel que fa al compliment de la Instrucció 8/2005, de 26 de juliol, sobre el deure d'informació en la tutela i protecció de les víctimes en el procés penal, així com les previsions de la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes pel que fa a una millor aplicació d'aquesta Llei en les diferents etapes del procés, tant en la fase d'instrucció, com en la d'enjudiciament i en la d'execució. Així, en l'organització dels serveis de la Fiscalia hi ha un torn diari d'un fiscal que atén les incidències, no només en relació amb la recepció de denúncies, sinó també per a atenció a les víctimes de delictes, que freqüentment compareixen a la Fiscalia per obtenir informació sobre el curs dels procediments que els afecten. En aquests casos s'informa les víctimes sobre els seus drets i se les assabenta de l'existència dels serveis d'atenció a la víctima i, si escau, dels serveis d'orientació jurídica gratuïta dels col·legis d'advocats. D'altra banda, s'intenta mantenir una relació fluida amb l'Oficina d'Atenció a la Víctima (OAV).

Sobre aquestes oficines (OAV) la fiscal de Tarragona indica que el Palau de Justícia de Tarragona disposa d'una OAV que depèn orgànicament del Departament de Justícia de la Generalitat, en què treballen un psicòleg, dos treballadors socials i un administratiu. A l'edifici

judicial de Tortosa hi ha una altra OAV de les mateixes característiques que l'anterior, en què hi ha un psicòleg i un treballador social. Aquesta oficina presta servei als tres partits judicials de les Terres de l'Ebre: Amposta, Tortosa i Gandesa. Aquestes oficines assumeixen també la coordinació del servei d'acompanyament a les víctimes del delictes a les seus judicials. Aquest servei, que s'ha anat consolidant durant l'any memorial, va dirigit especialment a les víctimes de delictes relacionats amb la violència de gènere en el moment de comparèixer davant els jutjats de violència sobre la dona. Aquest servei comporta la presència d'un equip de 10 professionals distribuïts en el territori de la província: 7 a la zona del Camp de Tarragona i 3 a la de Terres de l'Ebre, a més d'un coordinador, i és dut a terme per una entitat a través d'un contracte de servei públic adjudicat pel Departament de Justícia.

5.10.2. Funcions específiques del Servei de Protecció i Tutela de Víctimes i de les OAV. Actuacions practicades durant l'any 2021

La fiscal de Barcelona assenyala que el Servei d'Atenció a la Víctima de la Fiscalia Provincial de Barcelona es troba integrat en el Servei de Violència contra la Dona de la mateixa Fiscalia, per bé que compta amb dues tramitadores i un auxili judicial pròpies. Els vuit fiscals amb què ha comptat el Servei durant 2021, que integren també la Secció de Violència contra la Dona de la Fiscalia Provincial, han despatxat assumptes de Protecció de Víctimes de forma setmanal, és a dir, recepció de compareixences amb les manifestacions dels perjudicats i valoració de l'atorgament o no de protecció a les víctimes en els casos urgents d'excarceracions de risc.

Les compareixences al Servei van tenir lloc amb el perjudicat/víctima, que va informar el fiscal de determinats fets delictius o no, els quals van donar lloc a la incoació de diligències d'investigació o preprocesals en funció de les seves manifestacions. En la tramitació de les primeres els fiscals han atribuït en diverses ocasions la investigació als cossos i forces de seguretat adscrits a la Fiscalia Provincial (Mossos d'Esquadra), quan la naturalesa dels fets així ho ha requerit. Igualment, es van seguir mantenint els contactes institucionals amb entitats i organismes dedicats a la protecció de les víctimes amb la finalitat de conèixer els recursos existents, per traslladar-los als perjudicats.

A més, el Servei de Protecció de Víctimes ha dut a terme un seguiment dels dispositius telemàtics de control d'aproximació implantats pels jutjats de violència sobre la dona en tota la província de Barcelona, per detectar aquella situació de major risc i sol·licitar mesures de protecció. En concret, el 2021 es van incoar 9 expedients de control.

Les dades numèriques de les actuacions del Servei de Protecció són les següents:

Fiscals:

DILIGÈNCIES D'INVESTIGACIÓ	34
DILIGÈNCIES PREPROCESSALS	327
REOBERTURA DE DILIGÈNCIES PREPROCESSALS ANTIGUES	18
VOS (REVISIÓ I ARXIVAMENT D'ATESTATS)	473
COMPAREIXENCES FISCALS	5

INFORMES ESTRANGERIA	56
INFORMES ARTICLE 10 L. 35/95	0
INFORMES – CERTIFICATS VIOLÈNCIA DE GÈNERE	41
PROTECCIONS DISPOSADES	71

Mossos d'Esquadra:

ACOMPANYAMENTS/PROTECCIÓ	342
PROTECCIONS PERSONALS	73
LOCALITZACIÓ / CITACIÓ / ALTRES GESTIONS	116

En aquest àmbit particular la fiscal de Girona incideix en la problemàtica existent en aquesta província, en què es produeixen moviments continus de plantilla a Fiscalia, amb l'arribada cada any d'advocats fiscals acabats d'incorporar a la carrera, per raó de les diferents baixes i excedències que han estat cobertes per advocats fiscals substituïts, a la qual cosa cal sumar la poca estabilitat que la carrera judicial i el cos de lletrats de l'Administració de justícia tenen en aquest territori. Això fa que moltes de les places siguin cobertes per personal substituït, o, tot i estar cobertes per titulars, durant l'any es produeixen diversos cessaments i preses de possessió en un mateix òrgan judicial.

No obstant això, malgrat l'existència de les dificultats esmentades, la fiscal recalca els aspectes següents de la seva actuació:

- Cadascun dels fiscals, després d'analitzar les circumstàncies del cas concret, fomenta en els actes de judici oral l'ús de mampares i acompanyaments per tercera persona, amb la possibilitat que declarin en l'acte del judici oral acompanyats d'aquestes persones (normalment els professionals de l'OAV).
- En les exploracions de menors que es fan amb l'equip tècnic els fiscals, en aquells casos en què el menor tingui dret a no declarar en contra de l'investigat (article 416 LECr), procuren que l'explicació d'aquesta dispensa es faci per part dels professionals que practican l'exploració i de la manera més comprensible tenint en compte l'edat o altres circumstàncies.
- El fiscal en les compareixences d'adopció de mesures cautelars té en compte la totalitat de les circumstàncies de la víctima als efectes d'aconseguir la major protecció de la mateixa.

Finalment, afegeix que la fiscal delegada de protecció de víctimes està en contacte amb unes altres delegacions que afecten aquesta matèria com ara la Secció de Discapacitats i de Protecció de Menors. Entre totes les seccions hi ha intercanvis d'informació per tal de procurar la major protecció i evitar la victimització de les persones vulnerables que hagin estat objecte de delictes.

La fiscal de Lleida aporta les dades relatives a les actuacions realitzades per les OAV de la seva demarcació territorial, les quals són les següents:

Víctimes ateses. Comparativa amb l'any anterior

Any	2019	2020	2021
Total víctimes	944	863	1093

Resolucions judicials rebudes a l'oficina:

Nombre d'ordres de protecció	202
Nombre de mesures cautelars	151
Nombre de sentències	978
Nombre d'actuacions en fase d'execució	51

S'han efectuat un total de 57 acompanyaments al judici oral. Per a més dades respecte a l'activitat de la Fiscalia de Lleida en aquest aspecte, ens remetem a la memòria provincial.

El fiscal de Tarragona informa també sobre l'activitat realitzada per les OAV de la seva demarcació. Així, en concret, aquestes oficines han fet 586 acompanyaments a testimonis a judicis celebrats davant els jutjats penals i l'Audiència i també 1.725 acompanyaments davant els jutjats de violència sobre la dona amb la finalitat de pal·liar els efectes victimitzadors derivats tant del delictes com del mateix procés judicial.

A això cal afegir que, a més de les seves funcions pròpies, aquestes oficines constitueixen el punt de coordinació de les ordres de protecció, després que els òrgans jurisdiccionals els hagin tramès les còpies de les resolucions en què s'estableixen les prohibicions d'aproximació i comunicació amb la víctima que s'imposen com a mesura cautelar o com a pena accessòria. L'any memorial han gestionat i coordinat 1.486 ordres de protecció (l'any anterior en van ser 1.367).

La relació dels fiscals –especialment els que presten el servei de guàrdia i els que presten el servei de presència davant els jutjats de violència sobre la dona– amb les oficines d'atenció a la víctima és estreta i constant.

5.10.3. Relació dels informes emesos pel Ministeri Fiscal en aplicació del que estableix la Llei 35/95, d'ajuda a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual

La fiscal de Barcelona indica que durant l'any 2021 no s'han sol·licitat informes en aplicació del que estableix la Llei 35/95, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual. Això no obstant, ha augmentat de manera significativa en el 2021 el nombre de sol·licituds per emetre informes d'acreditació per part del Ministeri Fiscal de situacions de violència de gènere. En concret, s'han expedit 41 certificacions.

Entre les motivacions d'aquestes sol·licituds de certificat durant 2021 van destacar pel seu nombre les de peticionàries estrangeres en situació irregular per tal de poder sol·licitar una autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals (article 31 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya).

5.10.4. Compliment de la Instrucció 8/2005, de 26 de juliol, sobre el deure d'informació en la tutela i protecció de les víctimes en el procés penal. En especial la notificació de les sentències recaigudes en els processos penals

La fiscal de Barcelona remarca que les actuacions realitzades després de l'entrada en vigor de l'Estatut de la víctima han estat en termes generals facilitar la màxima informació, protecció i assistència a les víctimes del delictes, atès que la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, va néixer amb vocació de ser el catàleg general de protecció de les víctimes de delictes. Aquest inclou no només les víctimes directes sinó també les indirectes com ara familiars o assimilats; recull drets comuns a totes les víctimes: dret d'informació, a participar activament en el procés penal, al reconeixement com a víctima, a un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori.

El fiscal intervé per coordinar el seguiment de les víctimes i canalitzar i donar tràmit a les peticions d'ajudes o de qualsevol altre tipus des del punt de vista processal i judicial d'aquestes. El fiscal és part activa també en assegurar-se que els òrgans judicials i en cadascuna de les fases del procediment penal es compleixin els deures d'informació en relació amb les víctimes que estableix la legislació vigent; en els escrits d'acusació s'especifiquen peticions expresses en aquest sentit.

En aquest sentit, la fiscal de Girona informa que, pel que fa a la notificació a les víctimes de les sentències recaigudes en els processos penals, s'assegura d'incloure en els escrits d'acusació, per altressí, que quan es dicti sentència sigui expressament notificada a la víctima, i si una vegada dictada sentència es detecta la falta de la notificació preceptiva, el Ministeri Fiscal s'oposa a l'arxivament definitiu de la causa fins a la notificació de la sentència a la víctima en cas de ser absolutòria, i si és condemnatòria, a més, s'insta que es compleixi, en cas que no s'hagi iniciat. Igualment, en fase d'execució de la sentència, es promou la intervenció de la víctima perquè sigui escoltada en els casos en què la legislació ho preveu. En data 14 de febrer de 2018 es va signar un document amb pautes d'actuació per coordinar el funcionament del servei comú d'execució penal de Girona amb l'oficina d'atenció a la víctima del delictes.

5.10.5. Informació a la víctima de les diferents situacions penitenciàries dels acusats o penats

La fiscal de Barcelona adverteix que una de les qüestions que més preocupa les víctimes és la seva seguretat personal després de la denúncia, tant durant el procediment com després de la seva finalització, i precisament d'aquesta inquietud se'n fa ressò l'Estatut de la víctima en alguns dels seus preceptes. Aquest aspecte es posa de manifest contínuament en els processos de violència de gènere.

Amb caràcter general el text legal estableix en el seu preàmbul (VII) que les mesures de protecció cerquen l'efectivitat davant represàlies, intimidació, victimització secundària, danys psíquics o agressions a la dignitat durant els interrogatoris i declaracions com a testimoni, i inclouen des de les mesures de protecció física fins a altres, com ara l'ús de sales separades als tribunals, per evitar contacte de la víctima amb l'infractor i qualsevol altre motiu, sota discrecionalitat judicial, que exigeixin les circumstàncies.

En l'àmbit penitenciari, la Circular 1/2019 per la qual es revisa i actualitza el Protocol de coordinació interna entre centres penitenciaris i oficines d'atenció a la víctima del delictes, de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, del Departament de

Justícia de la Generalitat de Catalunya, que va entrar en vigor l'1 de juliol de 2019, establia l'actualització necessària sobre això, tant en els casos de violència de gènere i domèstica en què existeixen mesures de protecció, com en les previsions de l'Estatut de la víctima respecte al dret a ser notificades.

De la mateixa manera, en l'àmbit penitenciari esmentat i per part de la fiscalia, s'ha incidit a comprovar que es produïen les notificacions en fase d'execució de la pena, és a dir, permisos de sortida, llibertat condicional, classificacions en tercer grau i tots aquelles altres que estableix expressament l'Estatut de la víctima. En la fase d'execució, a la Fiscalia de Barcelona són els fiscals que integren el Servei de Vigilància Penitenciària els qui han posat una atenció especial que totes les comunicacions que preveu la Llei es posin en coneixement de la víctima. Igualment, i a través de les oficines d'atenció a la víctima del delictes, se li comuniquen tant els permisos carceraris com les excarceracions. A les víctimes de violència de gènere se'ls han de notificar les resolucions de presó, llibertat, fuga i mesures cautelars, encara que no ho sol·licitin, llevat que hi renunciïn expressament.

Amb relació a l'excarceració del penat s'ha seguit complint l'acord adoptat amb la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, que estableix la remissió al servei de protecció dels informes dels presos de major risc, segons la valoració dels equips tècnics del centre penitenciari. Examinats els informes, i remesos amb antelació suficient des del Servei, i en aquells casos de major risc, s'adopten les mesures necessàries consistents generalment en una protecció personal per agents dels Mossos d'Esquadra durant un mes, prorrogable en diverses ocasions, prèvia comprovació de la necessitat així com de les possibles incidències sorgides en aquest temps.

En tots aquests casos es va valorar la necessitat d'adoptar-les. D'aquesta manera es van comprovar totes les dades que va remetre el centre penitenciari, sentència, risc, antecedents, mesures cautelars en vigor i tots aquelles dades sobre els quals es va sustentar la decisió del fiscal d'ordenar als agents dur a terme la protecció.

La fiscal de Girona indica en aquest àmbit particular d'actuació que en aquesta província no hi ha cap jutjat de vigilància penitenciària i fins ara no s'ha informat directament a les víctimes de les sortides penitenciàries dels presos preventius o penats. Tanmateix, com ja s'ha informat en memòries anteriors, els responsables dels centre penitenciaris de la comunitat autònoma, abans del llicenciamment definitiu dels interns que estan complint pena de presó per delictes relacionats principalment amb la violència de gènere o domèstica i contra la llibertat i indemnitat sexual, informen el fiscal cap de la demarcació en què s'hagi dictat sentència, en què es trobi la víctima o en què el penat tingui pensat fixar el seu domicili una vegada llicenciat, d'aquells supòsits en què s'hagi detectat o valorat l'existència de risc de reincidència en la conducta violenta. En l'informe que es remet es fa constar si la víctima ha estat informada per l'OAVD del llicenciamment definitiu (en tots els casos fins ara consta que així ha estat) i si s'han pres mesures addicionals de protecció. Aquesta informació és enviada al seu torn per la fiscal en cap als Mossos d'Esquadra, i es comunica a la fiscal delegada de violència sobre la dona quan es tracta de víctimes de violència de gènere i a la fiscal coordinadora de víctimes en la resta dels casos.

Per part seva la fiscal de Tarragona informa que la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació del Departament de Justícia de la Generalitat comunica amb antelació l'excarceració de presos que han complert condemna i que presenten un perfil que comporta

risc de reincidir en delictes de naturalesa violenta. Quan es reben aquestes comunicacions s'incoen diligències preprocessals, en què, després de valorar de manera individualitzada el perfil de la persona, la seva perillositat i el risc de reincidència, es comunica aquesta informació a la policia autonòmica de la demarcació del domicili d'aquesta persona, a l'efecte que facin les actuacions pertinents pel que fa a la prevenció de delictes, amb salvaguarda dels drets fonamentals d'aquestes persones.

5.10.6. Compliment del document sotmès a la Junta de Fiscals Superiors celebrada el 25 d'octubre de 2016 i mesures adoptades per al compliment de les novetats que presenta l'Estatut de la víctima

D'acord amb l'article 3 de l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal, Llei 50/1981, de 30 de desembre, l'obligació de vetllar per la protecció processal de les víctimes és la tasca del Ministeri Fiscal a través dels mecanismes que ofereix la llei no només en l'àmbit penal sinó també en l'àmbit civil. Així mateix l'article 781 LECr atorga al Ministeri Fiscal la funció de vetllar per "la protecció dels drets de la víctima i dels perjudicats pel delictes".

En el Servei Especial de Protecció de Víctimes en el Procés Penal de la Fiscalia Provincial de Barcelona, les actuacions han estat dirigides, durant l'any 2021, a complir el que estableix la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, així com el que estableix la Instrucció 8/2005, de 26 de juliol, sobre el deure d'informació en la tutela i protecció de les víctimes en el procés penal.

Durant l'any 2021, les actuacions dels fiscals del Servei s'han desenvolupat en l'àmbit processal, d'informació i protecció, tant en fase d'instrucció com d'enjudiciament i d'execució; queden a càrrec de les oficines d'atenció a la víctima les funcions de prestació d'assistència i atenció extraprocessal a les víctimes, així com de suport psicològic als progenitors i familiars víctimes de situacions de violència en l'àmbit familiar.

D'aquesta manera, s'ha intentat donar resposta eficaç a l'Estatut de la víctima, que estableix un catàleg integral de drets de les víctimes del delictes de caràcter processal i extraprocessal. Bona part dels drets de la víctima es desenvolupen durant el procés penal i han de ser preservats durant aquest, per bé que uns altres de caràcter netament extraprocessal són expressament atribuïts a les oficines d'atenció a la víctima. Amb relació a elles i les seves funcions l'Estatut hi dedica el capítol I del títol IV, i més detalladament s'amplien en el Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desplega la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes i es regulen les oficines d'assistència a les víctimes de delictes.

En els casos de concessió de l'ordre de protecció a les víctimes de violència de gènere i domèstica l'actuació dels fiscals ha anat dirigida a comprovar que la víctima està informada durant tot el procediment de la situació processal de l'acusat, de la vigència i modificació de les mesures cautelars i de la situació penitenciària de l'investigat.

Sobre aquest punt la fiscal de Girona informa sobre el nivell de compliment del document sotmès a consideració de la Junta de Fiscals Superiors celebrada el 25 d'octubre de 2016, així com de les mesures que per executar-lo s'hagin adoptat. En aquesta comunitat autònoma el fiscal superior va dictar la Instrucció 1/2017, d'actuacions dels fiscals en matèria de protecció i tuteles de víctimes, de data de 25 de gener de 2017, cosa que va donar lloc que l'anterior fiscal cap dictés l'ordre interna 5/17, de 26 de gener, de la qual es va donar

trasllat a tots els fiscals de la plantilla, per la qual s'adjuntava aquesta Instrucció 1/2017 perquè la complissin els fiscals. A més, per la seva relació amb la matèria, s'adjuntava també l'ofici de data 4 de gener de 2017 del mateix fiscal superior, mitjançant el qual remetia el document presentat davant la Junta de Fiscals Superiors per la fiscal de sala delegada per a la protecció i tutela de les víctimes en el procés pena.

El compliment per part de la policia judicial del deure d'informació a les víctimes i de la valoració de les seves circumstàncies particulars per determinar provisionalment quines mesures de protecció han de ser adoptades per garantir una protecció adequada (article 282 LECr i article 30 del Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desplega la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes i es regulen les oficines d'assistència a les víctimes del delictes), va ser abordat a proposta del fiscal en cap en la reunió de Comissió Provincial de Coordinació de la Policia Judicial celebrada l'1 de març de 2018.

5.11. Vigilància penitenciària

5.11.1. Fiscalia Provincial de Barcelona

La plantilla de la Fiscalia de Vigilància Penitenciària de Barcelona continua estant formada per 4 fiscals en dedicació exclusiva i per 4 funcionaris auxiliars (un gestor processal, dos tramitadors i un d'auxili judicial).

La població reclusa als 13 centres penitenciaris de Catalunya (dels quals 9 depenen de la Fiscalia de Barcelona i 4 de la de Lleida), en data 29/2/2021, ha estat de 7.738 interns. El nombre de reclusos es manté estable respecte de l'any 2020 (7.878).

Les visites presencials d'inspecció als centres penitenciaris s'han continuat substituint a causa de la pandèmia de COVID 19 per entrevistes per videoconferència, de manera que han obligat els centres penitenciaris a establir mòduls de confinament. El fiscal coordinador posa de relleu la dificultat que suposa per a la funció inspectora davant la no presència física de l'intern el fet de no poder controlar les instal·lacions i la vida diària d'aquells i la falta de relació amb els directors i amb els equips de tractament dels diferents centres penitenciaris.

El nombre de dictàmens emesos per la Fiscalia de Vigilància Penitenciària l'any 2021 ha estat de 25.091, és a dir, 3.547 més que en l'any anterior 2021. D'aquests, 7.801 corresponen a informes de treballs en benefici de la comunitat (TBC). Els motius d'aquest increment notable són dos: la menor incidència de la pandèmia, que ha permès la represa dels TBC – pena que s'ha generalitzat en relació amb anys anteriors –, i que la situació econòmica propicia conformitats amb penes de TBC en comptes de penes pecuniàries (multes). La generalització de la pena de treballs en benefici de la comunitat i l'augment extraordinari de treball que això va comportar han suposat la creació, en els últims anys, de dos jutjats de vigilància penitenciària, sense que s'hagi produït l'augment correlatiu de la plantilla de fiscals.

S'han interposat un total de 1.931 recursos, dels quals 703 ho han estat contra resolucions dels jutjats de vigilància penitenciària i 1.228 contra resolucions de la Direcció General d'Institucions Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya. El fiscal coordinador destaca l'augment important de recursos interposats contra resolucions de l'Administració penitenciària catalana (1.228), uns a causa de la situació de pandèmia de COVID 19 i d'altres per haver-se detectat per part d'aquesta Administració una preocupant i gens desitjable menor exigència en el compliment dels fins de la pena, en especial el retributiu i el de prevenció general i especial.

Així mateix, el fiscal coordinador destaca les incidències penitenciaris derivades de la causa especial núm. 20.907/2017 i del compliment de les penes imposades als condemnats en diferents centres penitenciaris de Catalunya, en especial el de Lledoners, aspecte aquest ja apuntat en les memòries de 2018, 2019 i 2020, perquè s'ha estimat que les condicions d'imparcialitat i objectivitat dels funcionaris i autoritats penitenciaris de Catalunya no eren les òptimes per a la seva avaluació i tractament.

El Tribunal Suprem, en les interlocutòries de data 22 de juliol i 4 de desembre de 2020, va estimar els recursos interposats pel Ministeri Fiscal, va acollir totes les seves tesis i va declarar, tal com sustentava el Ministeri Fiscal, que l'aplicació de l'article 100.2 RP és matèria de classificació i que la seva aplicació ha de tenir relació amb el tractament del delictes comès i, per tant, el competent per resoldre en apel·lació la seva aplicació és el tribunal sentenciador; així mateix va estimar els recursos del Ministeri Fiscal contra l'aplicació del règim flexible i contra la classificació en tercer grau.

A conseqüència d'aquestes interlocutòries, tots els condemnats per la causa especial van ser retornats a segon grau sense aplicació de l'article 100.2 del reglament penitenciari.

Tanmateix, l'Administració penitenciària catalana, de forma contumaç, en data 28 de febrer de l'any 2021, menys de dos mesos després de les interlocutòries del Tribunal Suprem que declaren la improcedència de la classificació en tercer grau dels interns, els va tornar a classificar en el règim esmentat de semillibertat, per la qual cosa aquestes resolucions també van ser recorregudes en contra pel Ministeri Fiscal.

Mitjançant la interlocutòria de data 9 de març del Jutjat de Vigilància Penitenciària núm. 5 (el titular del qual havia canviat) es van estimar els recursos presentats pel Ministeri Fiscal pel que fa als interns Raül Romeva, Oriol Junqueras, Jordi Sánchez, Jordi Cuixart, Jordi Turull, Joaquim Forn i Josep Rull i, com a conseqüència, van ser retornats a segon grau.

Mitjançant la interlocutòria de data 6 d'abril del Jutjat de Vigilància Penitenciària núm. 1 es van estimar els recursos del Ministeri Fiscal pel que fa a les internes Carmen Forcadell i Dolors Bassa i, com a conseqüència, van ser retornades a segon grau.

La improcedència d'aquesta segona concessió del tercer grau, només 40 dies després de la revocació de la primera concessió del tercer grau pel Tribunal Suprem, era tan evident que aquestes interlocutòries ni tan sols van ser recorregudes en contra en apel·lació.

En data 22 de juny el Govern d'Espanya va concedir l'indult a tots els presos condemnats en la causa especial 20907/2017.

Tot el que havia esdevingut a nivell penitenciari respecte als presos condemnats en la causa especial posa de manifest la predicció encertada que la memòria de la Fiscalia de 2018 feia: "les condicions de tranquil·litat i imparcialitat per part dels funcionaris i de les autoritats penitenciàries de l'Administració penitenciària catalana no són les òptimes per a l'avaluació d'aquests presos".

Pel que fa a la llibertat condicional, i després de l'augment espectacular que es va produir en els anys 2012 a 2016, el descens en anys posteriors ha continuat. Aquesta progressiva disminució es deu principalment a la modificació legislativa que configura la llibertat condicional com a suspensiva, per la qual cosa molts interns prefereixen renunciar-hi i mantenir-se en tercer grau fins a la fi de la condemna, especialment si l'Administració penitenciària els concedeix l'aplicació de la modalitat de vida de l'article 86.4 del Reglament penitenciari, i aquest any també per l'efecte de la pandèmia amb la reducció consegüent d'interns en els centres penitenciaris, com anteriorment s'ha explicat. Tanmateix, el 2021 s'ha produït un lleuger repunt i s'han tramitat 1.356 llibertats condicionals.

Dades estadístiques

Centres penitenciaris de Catalunya

A la comunitat autònoma de Catalunya hi ha 13 centres penitenciaris, 9 dels quals depenen de la jurisdicció dels jutjats de Barcelona i 4 de la de Lleida. Quatre són centres oberts (dos situats a Barcelona, un a Girona i un altre a Lleida), més un hospital psiquiàtric penitenciari i un altre hospital penitenciari.

La distribució de centres i penats és la següent:

CP	PREVENTIUS	PENATS	INTERNATS	TOTAL
DONES	41	493	0	534
JOVES	160	166	0	326

QUATRE C.	34	983	1	1.018
BRIANS 1	673	363	18	1.054
BRIANS 2	49	1.165	28	1.242
LLEDONERS	33	734	0	767
OBERT 2	0	404	0	404
PUIG B.	118	509	0	627
OBERT GI.	0	159	0	159
PONENT	109	461	0	570
OBERT LL.	0	93	0	93
MAS D'ENRIC	185	604	2	791
OBERT T.	0	153	0	153
TOTAL GENERAL	1.402	6.287	49	7.738

Amb relació a l'any anterior la població reclusa de Catalunya ha disminuït en 140 interns.

Durant aquest any s'ha tramitat 1 diligència preprocessal. El nombre de visites a la seu de Fiscalia de vigilància penitenciària ha estat de 37, tant d'interns i lletrats com de familiars o qualsevol altra persona interessada. S'inclouen en aquest apartat tots els oficis tramesos a institucions oficials i contestacions a particulars. El total del que s'ha enviat durant l'any 2021 ha estat de 15, i rebuts, 34. S'ha considerat més operatiu que molts dels oficis remesos a centres penitenciaris es resolguin durant la visita a la presó corresponent, de manera que es rebi la contestació a l'acte o bé mitjançant correu dirigit al fiscal.

Els jutjats de vigilància penitenciària durant l'any 2021 han incoat 2.982 expedients per complir la pena de TBC. La Fiscalia ha formulat un total de 7.801 dictàmens. En general, el grau de compliment de la pena de TBC pot considerar-se satisfactori, ja que els incompliments d'aquesta són escassos amb relació al volum total. Ajuda a aquest alt grau de compliment que, en el cas que es produeixin incidències que podrien determinar l'incompliment de la pena, els jutjats de vigilància penitenciària, abans de decretar aquest incompliment i a petició de mesures alternatives o de la Fiscalia de vigilància penitenciària, requereixen al penat el compliment de la pena i l'informen de les conseqüències que es produirien en cas de decretar-se l'incompliment (trencament de condemna o compliment de la pena substituïda).

Es detecten certs conflictes en la matèria entre els jutjats de vigilància penitenciària i els jutjats d'executòries, amb resolucions contradictòries entre ambdós, en general per invasió de competència dels jutjats d'executòries en matèria pròpia del jutjat de vigilància penitenciària.

5.11.2 Fiscalia Provincial de Girona

Els dos centres penitenciaris de la demarcació judicial de Girona (el de règim obert de Girona i el de Puig de les Basses-Figueres) són atesos per un dels jutjats de vigilància amb seu a Barcelona. El nombre d'interns ingressats l'any 2021 va ser de 1.282, dels quals 340 (penats) corresponen al centre obert de Girona i 942 (dels quals 285 penats) al de Figueres.

ALTA D'INTERNES DURANT L'ANY 2021

Centre penitenciari Penats preventius Mesures Seguretat TOTAL

GIRONA (centre obert)	340	0	0	340
FIGUERES	650	285	7	942
TOTAL	990	285	7	1.282

Centre de Girona (règim obert):

Les dades més significatives relatives als 340 interns són:

Nacionalitat: 201 espanyols i 139 estrangers. Sexe: 308 homes i 32 dones. Per edats: entre 41 i 50 anys (110 persones) i entre 31 i 40 anys (193 persones).

Centre Puig de les Basses (Figueres):

A finals d'any eren 629 els interns (120 preventius i 509 penats), i durant l'any les altes han estat 942 i les baixes 997. Les dades més significatives relatives als interns són:

Sexe: 1.498 homes i 128 dones. Nacionalitat: 703 espanyols i 923 estrangers, d'un total de 65 nacionalitats. Nombre d'interns en tercer grau: 252.

5.13.11 Fiscalia Provincial de Lleida

En la circumscripció judicial de Lleida hi ha un Jutjat de Vigilància Penitenciària (número 3 de Catalunya) del qual depenen els centres penitenciaris de Ponent (Lleida) i Mas Enric (Tarragona), així com el Centre Obert de Lleida. Els expedients són despatxats per la Fiscalia Provincial de Lleida.

L'any 2021 el nombre d'interns ingressats al centre de Ponent va ser de 571 (438, penats), al de Tarragona 797 (d'aquests, 590 penats) i al Centre Obert de Lleida, destinat a presos classificats en tercer grau, 92.

El nombre de dictàmens emesos pel Ministeri Públic l'any 2021 va ser de 840 (en matèria de permisos penitenciaris), dels quals es van concedir 2.814 l'any en curs. Es van incoar 63 diligències relatives a queixes i/o denúncies d'interns i sol·licituds de visita. L'any 2021, i a conseqüència de la pandèmia de COVID 19, només es van poder efectuar dues visites presencials al centre de Ponent i al de Tarragona, i les següents es van realitzar per mitjà de videoconferència.

5.10.7. Fiscalia Provincial de Tarragona

El centre penitenciari de Mas Enric (Tarragona) es troba adscrit al Jutjat de Vigilància Penitenciària núm. 3 de Catalunya, amb seu a Lleida, i les funcions de vigilància penitenciària són exercides per la Fiscalia d'aquesta ciutat.

En data 31 de desembre de 2021, al centre penitenciari de Tarragona hi havia ingressades 780 persones, de les quals 590 eren penades i 190 tenien la condició de presos preventius. D'ells 734 eren homes i 36 dones. Durant l'any memorial hi ha hagut un total de 1.651 persones internes (921 interns espanyols i 730 interns estrangers).

Pel que fa a incidències ocorregudes en l'any memorial en relació amb interns que gaudien de permisos, cal destacar que dotze interns que gaudien de permisos no es van reincorporar

en el moment de finalitzar-los. Cinc han estat les expulsions d'estrangers condemnats a pena de presó de més d'un any i que no excedien els cinc anys interns al centre penitenciari d'aquesta demarcació.

5.12. Delictes econòmics

5.12.1. Plantilla i organització.

L'organització del servei respon a patrons diferenciats segons es tracti de la Fiscalia Provincial de Barcelona o de la resta de fiscalies provincials. Pel que fa a Barcelona la Secció està configurada de caràcter provincial, per damunt de la divisió territorial formal en fins a sis fiscalies d'àrea amb els seus propis fiscals en cap i les nou seccions territorials. El model d'especialització finalment adoptat i plasmat en la Instrucció 1/2015 de la Fiscalia General de l'Estat, sobre algunes qüestions en relació amb les funcions dels fiscals de sala coordinadors i els fiscals de sala delegats, condueix, en l'àmbit de les seccions especialitzades de determinades fiscalies, a l'establiment d'un model necessàriament centralitzat, però més eficient per a la gestió deguda dels assumptes competència de la Secció, i això amb la plena col·laboració dels fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea i amb els fiscals de les seccions territorials.

El nombre de fiscals adscrits a aquesta Secció, amb destinació a Barcelona capital amb caràcter d'exclusivitat, ha estat de 7. La fiscal delegada de l'especialitat, Sra. Carmen Martín Aragón, té la condició de fiscal degana. El nombre total dels fiscals d'enllaç a les fiscalies d'àrea ha estat de 9, distribuïts de la manera següent: un fiscal en cadascuna de les fiscalies de Mataró-Arenys de Mar, Manresa-Berga-Igualada-Vic i Vilanova i la Geltrú-Vilafranca-Gavà; dos fiscals en cadascuna de les fiscalies d'Àrea de Sabadell-Cerdanyola, Granollers i Terrassa-Rubí. No consta que, a diferència d'uns altres exercicis, es disposi de fiscals d'enllaç a les seccions territorials.

Els fiscals “en exclusiva” de la Secció, amb destinació a Barcelona capital, segueixen atenent íntegrament la tramitació de la major part de causes assumides per la Secció que corresponen a òrgans judicials amb seu tant a Barcelona capital com en l'àmbit territorial de les fiscalies d'àrea i seccions territorials, sobretot pel que fa a delictes contra la Hisenda Pública i insolvències punibles. Per la seva part, els fiscals d'enllaç de les fiscalies d'àrea, la integració plena dels quals a la Secció Especialitzada de Delictes Econòmics ha estat progressiva, han atès el despatx integral dels delictes societaris i l'assistència a judici oral per delictes contra la Hisenda Pública i delictes societaris davant els òrgans judicials del territori on tenen el seu destí, sempre que la seva complexitat objectiva no hagi aconsellat que els atengués el fiscal de Barcelona, fet que constitueix un suport rellevant a l'activitat ordinària, el qual desenvolupa el seu treball amb gran professionalitat.

A la secretaria, el nombre de funcionàries en plantilla ha estat de quatre, per bé que una d'elles també ha desenvolupat la seva tasca als Serveis de Criminalitat Informàtica i Anticorrupció, cosa que ha obligat les altres tres funcionàries a atendre igualment aquests serveis mentre aquella gaudia dels seus períodes de vacances o de permís. També es compta amb la col·laboració i ajuda dels serveis auxiliars de les fiscalies d'àrea, en especial pel que fa als assenyalaments de judicis orals en jutjats penals dins el seu àmbit territorial.

Aquest model organitzatiu de “gestió integral” dels assumptes no pot ser implementat en les altres fiscalies provincials, i això principalment per manca d'efectius humans per atendre degudament totes les àrees de la seva activitat.

Així, pel que fa a la Fiscalia Provincial de Girona, durant l'any 2021 es va mantenir la seva estructura i competències. La Secció està integrada per dos fiscals, el degà Sr. José M^a

Casadevall Barneda i el Sr. José Mª Torres López. A més, es compta amb la col·laboració a temps parcial de dos funcionaris del cos de gestió. La intervenció del Ministeri Fiscal en la persecució de la major part dels delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic ha correspost tradicionalment al fiscal adscrit al corresponent jutjat d'instrucció responsable de la tramitació de la causa, i aquest segueix sent el criteri inicial.

Com a excepcions a aquesta regla general ja existia des de fa anys un tractament especial per a aquells delictes que donaven lloc a la incoació de diligències d'investigació fiscal, i en el cas d'aquelles diligències relacionades amb delictes econòmics de major entitat, com ara insolvències punibles i delictes contra la Hisenda Pública, la direcció de la investigació era assumida pels components de la Secció.

En l'Ordre interna 23/2017 es van concretar les noves funcions de la Secció, partint de la base de la limitació del nombre dels seus integrants, que en aquell moment eren tres. En qualsevol cas, l'aspiració de la direcció era poder arribar a dotar de major contingut la Secció una vegada que es modifiqués l'estructura organitzativa de la Fiscalia Provincial, de manera que pogués ampliar-se el nombre de components de la Secció, establir un major àmbit objectiu d'actuació i una implantació efectiva en les seccions territorials. Tanmateix, la inestabilitat de la plantilla no ha permès de moment aproximar-se a aquests objectius i, com s'ha indicat, actualment la Secció està formada per dos fiscals.

Tenint en compte les limitacions existents, actualment les funcions de la Secció se centren principalment en els delictes contra la Hisenda Pública, tant la tramitació de les diligències d'investigació, com l'impuls i seguiment del curs processal d'aquelles causes que ja van estar incoades i que moltes vegades es troben paralitzades als diversos jutjats de la província.

Un model organitzatiu similar és el que se segueix a les fiscalies provincials de Lleida, en què la Secció està integrada pels fiscals Sra. Pilar Sánchez Aranda i Sr. Eduardo Piedrabuena León, el qual n'assumeix la coordinació, i de Tarragona, en què la Secció està dirigida per la tinent fiscal, Sra. María José Osuna, i en què col·laboren altres quatre fiscals.

5.12.2. Aspectes quantitatius

La fiscal de Barcelona destaca en aquest apartat que, en la línia del passat exercici, el nombre de diligències d'investigació incoades l'any 2021 ha estat de 42 davant les 44 de l'any 2020, fet que suposa una disminució del 4,55%. El nombre de querelles/denúncies interposades ha estat de 42 (corresponent 18 a diligències incoades l'any anterior) i el nombre de decrets d'arxivament ha estat de 8 (corresponent 1 a diligències incoades l'any anterior) davant les 39 i 7, respectivament de l'any anterior, fet que suposa un augment del 8,70%. En data 31 de desembre de 2021 quedaven pendents de resoldre 11 expedients, la majoria dels quals es corresponien amb denúncies presentades a Fiscalia pel delegat especial de l'Agència Tributària durant els mesos de novembre i desembre.

S'ha produït el 2021 un augment del 29,41% en causes ja judicialitzades assumides per la Secció, que han passat a ser de 22 davant les 17 de l'any anterior. La gran majoria de les causes assumides es corresponen amb causes seguides per delictes societaris, en total 19, i això és pel fet que aquestes s'inicien arran d'una querella o denúncia dels perjudicats, mentre que les causes que se segueixen per delictes contra la Hisenda Pública s'inicien per querella o denúncia interposada directament pel fiscal de la Secció Especialitzada de Delictes Econòmics, per la qual cosa la causa és assumida des del seu inici per aquesta

Secció. Les altres causes assumides es corresponen amb un delictes contra la Hisenda Pública, un delictes de frau en ajudes de les administracions públiques i un delictes contra la Seguretat Social.

El nombre de procediments qualificats l'any 2021 ha estat de 43 davant els 42 de l'any 2020, dels quals 37 han estat per delictes contra la Hisenda Pública, 1 per frau de subvencions, 2 per delictes societaris, 2 per delictes de falsedat i 1 per apropiació indeguda.

Com és lògic després d'un any pandèmic, s'ha registrat un augment del nombre de judicis assenyalats, que han estat 176, davant els 124 de l'any anterior, i una disminució de judicis suspesos, que han estat 76 davant els 93 de l'any anterior. Això ha redundat en un augment en el nombre de judicis celebrats, que han estat 100 davant els 31 de l'any anterior. La relació de judicis celebrats respecte a judicis assenyalats ha estat del 56,82%.

Encara que els motius de les suspensions són molt variats, un d'ells ha estat per raó de la COVID-19. En cap dels casos la suspensió del judici ha estat motivada per causes imputables al Ministeri Fiscal, gràcies al sistema de substitució de fiscals establert.

També s'ha produït un increment evident en el nombre de sentències notificades en primera instància, que el 2021 han estat 82 davant les 38 de l'any anterior, cosa que ha suposat un augment del 115,79%. De la xifra total de sentències, 68 han correspost a jutjats penals i 14 a seccions de l'Audiència Provincial. Del nombre total de sentències, en 72 d'aquestes l'enjudiciament va ser per delictes contra la Hisenda Pública, xifra que representa el 87,80%, i les altres 10 sentències corresponen a enjudiciament per delictes diversos: 2 per administració deslleial, 2 per estafa, 2 per insolvència punible, 3 per apropiació indeguda i 1 per delictes contra la Seguretat Social.

El nombre de sentències notificades procedents de les seccions de l'Audiència Provincial en tràmit de recurs d'apel·lació va ser de 16. En 14 sentències es va confirmar la condemna, xifra que representa el 87,50%, davant 1 sentència en què es va declarar la nul·litat i d'altres en què es va confirmar l'absolució.

En data 31 de desembre de 2021 es troben en tramitació un total de 318 procediments penals (164 en tràmit d'instrucció i 154 qualificats). Això suposa una disminució del 30,11% en el nombre global de procediments en relació amb els assenyalats l'any anterior, que van ser de 455 (199 en tràmit d'instrucció i 256 qualificats).

Les anteriors xifres d'activitat de la Fiscalia Provincial de Barcelona queden reflectides en els quadres estadístics següents:

Diligències investigació

Incoades el 2021	42
Querelles/Denúncies presentades	42 (18 de l'any 2020)
Arxivades	8 (1 de l'any 2020)
Pendents a 31/12/2021	11

Diligències prèvies

Per denúncia/querella presentada	41	
Assumides pel Servei	Barcelona	17
	Província	5
	Total	22
Qualificades	Barcelona	21
	Província	22
	Total	43
Arxivades	10	

Procediments en tràmit

Totals	318	
Sense qualificar	Barcelona	68
	Província	96
	Total	164
Qualificats	Barcelona	62
	Província	92
	Total	154

El desglossament dels procediments penals atesos per la Secció, per fiscalies i tràmits en data 31.12.2021 és el següent:

	Tràmit	Qualificat	Total
Fiscalia Barcelona capital	68	62	130
Fiscalies d'àrea	68	70	138
1.Fiscalia Àrea Sabadell	17	11	28
1.1.Sabadell	10	8	18
1.2.Cerdanyola	7	3	10
2.Fiscalia Àrea Terrassa	11	7	18
2.1.Terrassa	5	3	8
2.2.Rubí	6	4	10
3.Fiscalia Àrea Granollers	12	15	27
3.1. Granollers	12	9	21
3.2. Mollet	0	6	6
4.Fiscalia Àrea Mataró-Arenys	14	13	27
4.1.Mataró	13	13	26
4.2.Arenys de Mar	1	0	1
5.Fiscalia Àrea Vilanova	8	15	23
5.1.Vilanova i la Geltrú	1	4	5
5.2.Vilafranca Penedès	3	3	6
5.3.Gavà	4	8	12
6.Fiscalia Àrea Manresa	6	9	15
6.1.Manresa	2	6	8
6.2.Igualada	1	1	2
6.3.Vic	2	2	4
6.4.Berga	1	0	1
Seccions territorials	28	22	50
1.Badalona	7	6	13
2.Cornellà de Llobregat	2	2	4
3.Esplugues de Llobregat	6	2	8
4.L'Hospitalet de Llobregat	3	1	4

5.Martorell	3	2	5
6.El Prat de Llobregat	0	1	1
7.Sant Boi de Llobregat	2	2	4
8.Sant Feliu de Llobregat	4	1	5
9.Santa Colloma de Gramanet	1	5	6

Judicis assenyalats

Judicis assenyalats	Celebrats	100
	Suspesos	76
	Totals	176

Sentències

Jutjat penal	Condemnatòries	56
	Absolutòries	12
	Totals	68
Audiència Provincial (primera instància)	Condemnatòries	13
	Absolutòries	1
	Totals	14
Audiència Provincial (en apel·lació)	Confirma condemna	14
	Declara nul·litat	1
	Confirma absolució	1
	Totals	16

El fiscal de Girona indica que el 2021 es van incoar a la Secció quatre diligències d'investigació de la Fiscalia, dues en relació amb delictes contra la Hisenda Pública i les altres dues per possibles delictes de blanqueig.

Núm.	DELICTE	RESOLUCIÓ
45/21	Contra la Hisenda Pública	Querella 12/05/2021 Jutjat Degà Girona Girona-3 DP 409/2021
59/21	Contra la Hisenda Pública	Querella 28/07/2021 Jutjat Degà Figueres Figueres-2 DP 888/2021
104/21	Blanqueig de capitals	Tràmit
119/21	Blanqueig de capitals	Tràmit

Afegeix que durant l'any 2021 ha estat formulada una acusació en un procediment seguit per un delictes contra la Hisenda Pública. Es tracta de les diligències prèvies seguides al Jutjat d'Instrucció núm. 3 de Girona, derivades d'unes DIP iniciades a la Fiscalia per denúncia de l'Agència Tributària, per dos delictes contra la Hisenda Pública per defraudació de l'impost de societats en els exercicis 2010 i 2011. S'ha formulat una acusació contra dues persones físiques i una persona jurídica.

Pel que fa als delictes contra la Seguretat Social, no van ser assumits per la Secció en tractar-se de causes incoades directament pels jutjats sense tramitació prèvia de diligències d'investigació a la Fiscalia.

Durant l'any 2021 ha estat dictada una sentència corresponent a delictes contra la Hisenda Pública als jutjats penals i a l'Audiència Provincial. La Sentència núm. 70/2021 del Jutjat Penal núm. 2 de Figueres de 14 d'abril de 2021 va condemnar un dels dos acusats per una defraudació de l'IVA de l'any 2001. Es va apreciar la circumstància atenuant molt qualificada de dilacions indegudes i l'atenuant de reparació del dany, i se li van imposar al condemnat les penes de presó de quatre mesos, multa de 164.821,56 euros, a més de la pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions o ajudes públiques i del dret a gaudir dels beneficis fiscals o de la Seguretat Social.

El fiscal de Lleida indica, en un informe succint, que el 2021 no s'ha presentat cap denúncia per delictes contra la Hisenda Pública; tampoc s'ha dut a terme cap vista oral, i es manté el seguiment de les corresponents diligències prèvies 133/20 del Jutjat d'Instrucció núm. 1 de la Seu d'Urgell, derivades de les DIP 13/20 d'aquesta Fiscalia. D'altra banda, respecte a les defraudacions a la Seguretat Social s'han incoat les DIP 58/21 i s'ha formulat la querella corresponent al jutjat d'instrucció.

La fiscal de Tarragona assenyala que durant l'any 2021 no s'han incoat diligències d'investigació per delictes contra la Hisenda Pública. Encara que l'Agència Tributària va remetre sengles denúncies per delictes fiscals a finals d'any, les diligències d'investigació han estat incoades el 2022, de manera que es va consolidar la tendència a la reducció de casos per aquesta classe de delictes iniciada ja fa uns anys.

L'any 2021 es van presentar tres escrits de conclusions provisionals:

- a) Al març es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat 13/2021 del Jutjat d'Instrucció número 5 de Tarragona contra les societats Telmo C m SLU i Grup Telmo PGC 1972 SLU i els seus administradors com a presumptes responsables d'un delictes contra la Hisenda Pública per la defraudació en l'impost sobre el valor afegit corresponent a l'exercici 2012 en concurs amb un delictes continuat de falsedat en document mercantil. La quota defraudada va ascendir a 149.956,90 euros.
- b) L'agost es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat 51/2020 del Jutjat d'Instrucció número 7 del Vendrell. L'acusació es va adreçar contra els administradors de la societat implicada, per ser presumptament responsables d'un delictes contra la Hisenda Pública per la defraudació en l'impost sobre el valor afegit corresponents a l'exercici 2010. La quota presumptament defraudada va ascendir a 484.159,91 euros.
- c) El desembre es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat núm. 60/2020 del Jutjat d'Instrucció número 3 de Reus. L'acusació es va adreçar contra els administradors de la societat Canalizaciones I SL, per ser presumptament responsables d'un delictes contra la Hisenda Pública per la defraudació en l'impost sobre el valor afegit corresponents a l'exercici 2014. La quota presumptament defraudada va ascendir a 213.177,04 euros.

En l'any memorial la fiscal de Tarragona informa que s'han dictat 2 sentències:

- a) Sentència de 3 de maig de 2021 dictada pel Jutjat Penal número 3 de Tarragona en el rotlle 343/2017, que dimana del procediment abreujat 77/2016 del Jutjat d'Instrucció número 1 del Vendrell. Es tracta de la segona sentència dictada en aquest

procediment, ja que la primera va ser anul·lada per l'Audiència Provincial. En aquesta ocasió, una jutgessa diferent i per causes diferents va absoldre els acusats del delictes contra la Hisenda Pública. La jutgessa va apreciar la prescripció del delictes encara que aquesta mateixa pretensió havia estat al·legada per la part en tràmit de recurs i l'Audiència Provincial l'havia desestimat. El còmput del termini de prescripció del delictes, referit a la defraudació de l'IVA corresponent a l'exercici 2010, el duu a terme la jutjadora, no des de la data de la declaració resum anual de l'IVA, sinó des de la data de cadascuna de les declaracions trimestrals. La Sentència ha estat objecte de recurs. Prèviament, en data 8 de gener de 2021, la Secció Segona de l'Audiència Provincial en aquest mateix procediment havia dictat sentència que estimava el recurs d'apel·lació interposat pel Ministeri Fiscal i l'Advocacia de l'Estat contra la Sentència de data 14 de desembre de 2018, que va absoldre els acusats i va ordenar la repetició del judici.

- b) Sentència de 21 d'octubre de 2021 dictada pel Jutjat Penal número 3 de Tarragona en el rotlle 165/2015, que dimana del procediment abreujat 188/2013 del Jutjat d'Instrucció número 1 de Tarragona, que va absoldre els acusats del delictes contra la Hisenda Pública. Ha estat objecte de recurs per les parts. Igual que en el cas anterior es tracta de la segona sentència dictada en aquest procediment, atès que la primera va ser anul·lada per l'Audiència Provincial en virtut de la Sentència de data 28 de novembre de 2018, que ordenava que se celebrés novament el judici.

Pel que fa als delictes contra la Seguretat Social, la fiscal de Tarragona assenyala que durant l'any 2021 no s'han incoat diligències d'investigació per delictes contra la Seguretat Social, per bé que la Fiscalia ha emès tres escrits de qualificació:

- a) Al gener es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat 164/2020 del Jutjat d'Instrucció número 4 de Tarragona contra la titular d'un restaurant que des del maig de 2013 a l'octubre de 2019 havia eludit el pagament de les quotes corresponents a la Seguretat Social; la suma defraudada suposava 126.375 euros.
- b) Al febrer es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat 182/2020 del Jutjat d'Instrucció número 4 de Tarragona contra una persona que havia facilitat la seva documentació a una altra perquè aquesta fos contractada com a treballadora en una empresa. Posteriorment, l'acusada es va personar a l'oficina de prestacions de la Subdirecció Provincial per sol·licitar el subsidi per desocupació que li havia generat l'alta de la treballadora que havia treballat amb identitat falsa. Se l'acusa de delictes de frau en grau de temptativa ja que no va arribar a rebre el subsidi sol·licitat.
- c) Al novembre es va presentar un escrit de qualificació en el procediment abreujat 195/2021 del Jutjat d'Instrucció número 6 de Tarragona contra tres persones estrangeres per un delictes de falsedat en document oficial en concurs medial amb un delictes d'usurpació d'estat civil i un delictes de frau de prestacions a la Seguretat Social. Dues germanes es van concertar per fer-se passar una per l'altra, i van utilitzar la documentació oficial per subscriure un contracte i donar-se d'alta a la Seguretat Social. Després van sol·licitar prestacions a l'empara del contracte fals que s'havia subscrit.

Afegeix que en aquesta matèria el Jutjat Penal número 4 ha dictat la Sentència de 13 de gener de 2021, en el rotlle 241/2019, que dimana del procediment abreuja 52/19 del Jutjat d'Instrucció número 4 de Tarragona, en què, per conformitat de les parts, es va condemnar els acusats, com a autors d'un delictes de frau a la Seguretat Social que preveu l'article 307 del Codi penal, a una pena d'un any de presó i multa, així com a indemnitzar conjuntament i solidàriament la Seguretat Social amb la suma de 85.023,51 euros.

5.12.3. Aspectes qualitatius

La fiscal degana de Barcelona destaca que, pel que fa als procediments seguits per delictes contra la Hisenda Pública, nucli fonamental de la Secció, el resultat final dels judicis celebrats ha estat força satisfactori, amb 60 sentències condemnatòries davant de les 12 sentències absolutòries, xifra que implica un 83,33% de condemnes davant del 16,66% d'absolucions. En les sentències condemnatòries hi va haver conformitat en 36, la qual cosa representa un 60% davant del 28,57% de l'any anterior. En les sentències absolutòries, en una el fiscal va modificar les conclusions provisionals i va sol·licitar l'absolució.

Cal destacar que en 9 sentències es va condemnar la persona jurídica com a autora del delictes contra la Hisenda Pública.

L'import de les quotes defraudades reflectides en sentències condemnatòries va assolir la xifra global de 46.605.598,99 €, de la qual 10.792.502,59 € van ser efectivament pagats pels condemnats amb anterioritat a la vista del judici oral per haver assolit una conformitat amb les acusacions, cosa que representa el 23,16% del total defraudat, que va ser finalment recuperat. També es van pagar 2.227.254,07 € en concepte d'interessos. L'import de les quotes reflectides en sentències condemnatòries per delictes en grau de temptativa va assolir la xifra global d'1.591.627,52 €. L'import de les quotes defraudades reflectides en sentències absolutòries va assolir la xifra global de 10.999.899,89 €, xifra que representa el 18,58% del total.

En procediments seguits per uns altres delictes, les sentències condemnatòries van ser de 9, davant les absolutòries, que va ser d'1, xifra que representa un 90% de sentències condemnatòries davant el 10% de sentències absolutòries. L'única sentència absolutòria va ser per administració deslleial. Les sentències condemnatòries van ser per: administració deslleial, insolvència punible, apropiació indeguda, i estafa i delictes contra la Seguretat Social.

Pel que fa a l'aplicació d'atenuants en sentències condemnatòries, en 6 es va apreciar l'atenuant simple de dilacions indegudes, en 19 es va apreciar l'atenuant de dilacions indegudes com a molt qualificada, en 1 es va apreciar l'atenuant de confessió, en 2 es va apreciar l'atenuant analògic de confessió, en 2 es va apreciar l'atenuant de reparació i en 8 es va apreciar l'atenuant de reparació com a molt qualificada.

El quadre resum de les sentències dictades en l'àmbit dels òrgans jurisdiccionals de la província de Barcelona, amb inclusió dels corresponents a les fiscalies d'àrea, és el següent:

Sentències dictades en jutjats penals i Audiència Provincial: 82

Delictes	Nombre	Percentatge
Delictes contra la Hisenda Pública	72	87,80%

Condemnatòries	60	83,33%
Absolutòries	12	16,66%
Altres delictes	10	12,20%
Condemnatòries	9	90%
Absolutòries	1	10%

En sentències condemnatòries per uns altres delictes van ser: 1 contra la Seguretat Social, 1 per administració deslleial, 2 per estafa, 3 per insolvència punible i 2 per apropiació indeguda.

La sentència absolutòria per un altre delictes ho va ser per administració deslleial. Dins les sentències condemnatòries hi va haver conformitat en 41, xifra que representa un 50%. Un total de 16 sentències han estat dictades per l'Audiència Provincial en apel·lació.

Per la seva part, el fiscal de Girona destaca que en els últims cinc anys ha disminuït el nombre de procediments que es trobaven en fase d'investigació als jutjats d'instrucció de la província, ja que s'han qualificat més causes que les que han estat incoades. Però el fet cert és que continuen en tramitació diversos procediments incoats abans de 2015, bé en fase d'instrucció o afectats per diverses incidències plantejades una vegada dictada la interlocutòria de transformació a procediment abreujat i abans de la qualificació.

En alguns dels procediments més antics relatius a delictes comesos abans de 2010, que òbviament presentaven notables dificultats d'acreditació dels fets i d'atribució de la responsabilitat penal, se n'ha sol·licitat l'arxivament, que ha estat disposat pel jutjat corresponent. En aquest aspecte, s'ha revisat la situació processal dels procediments i a més es va mantenint una comunicació freqüent amb l'Advocacia de l'Estat per intentar consensuar criteris que permetin agilitzar la tramitació d'algunes causes, i s'ha procurat impulsar acords de conformitat amb els supòsits en què el deute tributari ja ha estat satisfet.

En relació amb les causes més antigues la Fiscalia ha impulsat la tramitació, bé instant la pràctica de diligències o bé sol·licitant la incoació de procediment abreujat; en aquest cas el fiscal remet al jutjat un escrit de prequalificació amb una concreció dels fets, persones responsables i qualificació jurídica. Aquesta col·laboració ha permès avançar en el curs processal, concloure la investigació i qualificar més procediments que en anys precedents. És evident que en molts procediments no serà possible assolir acords de conformitat, però s'està intentant agilitzar la tramitació de les causes pendents i procurant especialment que les d'incoació recent no pateixin dilacions rellevants i s'acumulin a les pendents des de fa anys.

La fiscal de Tarragona destaca en la seva memòria com a qüestions jurídiques de transcendència especial en matèria de delictes contra la Hisenda Pública les següents:

a. Disparitat de criteris entre la Sala Penal i la Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem en matèria de tributació de vendes ocultes. La fiscal insisteix novament a posar de relleu aquesta qüestió, i ha apuntat en les seves memòries precedents dels exercicis de 2019 i 2020 que la solució hauria de venir del mateix Tribunal de Justícia de la Unió Europea a través d'una nova qüestió prejudicial.

La fiscal informa en aquesta ocasió que el Tribunal *Superior* de Justícia de Galícia va plantejar una qüestió prejudicial sobre aquest tema, qüestió que va ser admesa a tràmit i que va donar lloc a l'assumpte C-251/2019. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea en el cas

CB contra el Tribunal Econòmic Administratiu Regional de Galícia va dictar una sentència en data 1 de juliol de 2021.

En aquesta Sentència el TJUE afirma que, encara que la lluita contra el frau, l'evasió d'impostos i els abusos eventuais és un objectiu reconegut i promogut per la Directiva 2006/112, la determinació de la base imposable d'una operació entre subjectes passius, en el sentit dels articles 73 i 78 d'aquesta Directiva, no és un dels instruments que es troben a disposició dels estats membres, d'acord amb l'article 273 de la Directiva esmentada, per assolir aquest objectiu, en el sentit que, en cas de frau, els estigués permès interpretar aquestes disposicions de manera diferent de com seria procedent interpretar-les en cas que el comportament dels subjectes passius no fos fraudulent.

Per això conclou: "En virtut de tot el que s'ha exposat, el Tribunal de Justícia (Sala Tercera) declara: La Directiva 2006/112 (LCEur 2006, 3252 i LCEur 2007, 2230) del Consell, de 28 de novembre de 2006, relativa al sistema comú de l'impost sobre el valor afegit, en particular els seus articles 73 i 78, llegits a la llum del principi de neutralitat de l'impost sobre el valor afegit (IVA) ha d'interpretar-se en el sentit que, quan en incórrer en un comportament fraudulent uns subjectes passius de l'IVA no hagin comunicat a l'Administració tributària l'existència d'una operació, ni hagin emès cap factura ni hagin fet constar els ingressos obtinguts gràcies a aquesta operació en una declaració d'impostos directes, la reconstitució efectuada per l'Administració tributària interessada, en el marc de la inspecció d'aquesta declaració, de les quantitats lliurades i rebudes amb motiu de l'operació controvertida, s'ha de considerar un preu que inclou l'IVA, llevat que, d'acord amb el dret nacional, els subjectes passius tinguin la possibilitat de procedir posteriorment a la repercussió i a la deducció de l'IVA controvertit malgrat el frau".

La fiscal assenyala finalment que, com ja apuntava a les memòries anteriors, atès que el TJUE s'ha pronunciat en aquest sentit, no escau més solució que la modificació legislativa que hauria d'afectar l'article 89 tres. 2n de la Llei sobre l'IVA. D'aquesta manera, en preveure's la possibilitat de repercutir en el destinatari últim, desapareixeria el problema plantejat. Efectivament, encara que l'empresari que ven ocultant les operacions a la Hisenda Pública es beneficia enormement de la seva acció defraudadora, al mateix temps que perjudica els que fan la venda complint la llei, tampoc no resulta lògic que el comprador, que no va abonar l'IVA, no es vegi afectat en cas de descobrir-se el frau.

b. Sobre la denegació de la deducció de l'IVA, si en la factura apareix un proveïdor fictici, la fiscal de Tarragona adverteix que el TJUE en la seva Sentència d'11 de novembre de 2021 va resoldre la qüestió prejudicial presentada pel Tribunal Suprem d'Espanya el 26 de juny de 2020 - Ferimet SL / Administració General de l'Estat, i va resoldre en el sentit que "[l]a Directiva 2006/112/CE del Consell, de 28 de novembre de 2006, relativa al sistema comú de l'impost sobre el valor afegit, en relació amb el principi de neutralitat fiscal, ha de ser interpretada en el sentit que s'ha de denegar a un subjecte passiu l'exercici del dret de deducció de l'impost sobre el valor afegit corresponent a l'adquisició de béns que li han estat lliurats, quan aquest subjecte passiu ha indicat deliberadament un proveïdor fictici en la factura que ell mateix ha expedit per a aquesta operació en aplicar el règim d'inversió del subjecte passiu si, tenint en compte les circumstàncies fàctiques i els elements aportats per aquest subjecte passiu, hi falten les dades necessàries per comprovar que el vertader proveïdor tenia la condició de subjecte passiu o si s'acredita suficientment d'acord amb el dret que el subjecte passiu esmentat va cometre un frau en l'IVA o sabia o hauria d'haver

sabut que l'operació invocada per fonamentar el dret a deducció formava part d'un frau d'aquest tipus.”

c. Finalment, la fiscal de Tarragona esmenta expressament la Sentència recent del TJUE de 27 de gener de 2022 que ha considerat que el model 720 de declaració de béns o drets a l'estranger vulnera el principi de lliure circulació de capitals a l'interior de la Unió Europea i preveu sancions que resulten desproporcionades. El Tribunal va declarar que Espanya havia incomplert les obligacions que li incumbeixen en virtut dels articles 63 TFUE i 40 de l'Acord sobre l'espai econòmic europeu, de 2 de maig de 1992.

5.12.4. Problemàtica apuntada

La fiscal de Barcelona destaca que, igual que en exercicis anteriors, el nivell de col·laboració entre l'Advocacia de l'Estat, l'Administració estatal de l'Agència Tributària (AEAT) i la Fiscalia, en els procediments referents a delictes contra la Hisenda Pública, ha estat correcte i satisfactori. Per bé que s'ha detectat, igual que en anys anteriors, que l'Agència Tributària, en la majoria dels casos, va presentar les denúncies a la Fiscalia amb un marge de temps proper a la prescripció dels delictes, fet que va tenir una incidència negativa en la feina dels fiscals sotmesos a pressió en disposar de poc temps per poder fer un examen i una valoració de la denúncia, dels informes dels actuaris i de la documentació, per decidir finalment si era procedent l'exercici de l'acció penal i, si s'esqueia, formular i presentar la denúncia o la querella corresponent davant els jutjats d'instrucció en data límit davant el risc de prescripció.

5.13. Tutela penal de la igualtat i altres discriminacions

5.13.1 Introducció

En aquesta matèria s'evidencia de manera palmària la manera diversa d'afrontar la qüestió en les diferents fiscalies provincials. Així, mentre Barcelona presenta un equip amb gran experiència dirigit per un fiscal amb dedicació exclusiva, les altres fiscalies aborden el tema de manera més amateur. La diferència es pot llegir en els textos de les memòries, de manera que Barcelona dedica gairebé 20 folis i Tarragona un i mig.

L'estructura dels textos manté en aquest cas certa sintonia, amb l'excepció de Tarragona que fa un *totum revolutum* sense cap epígraf. Barcelona, Lleida i Girona tenen una estructura similar.

En realitat hi ha diverses diferències, ja que Barcelona inclou una introducció, en què aborda l'organització del servei; Girona afegeix un apartat per a les propostes de reforma, i tant Barcelona com Girona inclouen els temes de tractament obligat. Barcelona esmenta les persones vulnerables per lligar-ho a un altre punt de la memòria i Lleida dedica un apartat interessant a aquesta qüestió. Gairebé cap fiscalia tracta els mitjans materials i només Barcelona qüestiona els mitjans personals auxiliars. Sens dubte és conseqüència de la incidència mínima d'aquestes qüestions a les fiscalies de Girona, Lleida i Tarragona. Com es desprèn de l'estudi dels casos singulars estem davant d'una matèria en desenvolupament i sens dubte rellevant quant els atacs a la dignitat de les persones enllacen freqüentment amb el dret a la llibertat d'expressió.

5.13.2 Organització

Barcelona

El Servei a Barcelona exerceix per delegació de la fiscal provincial en cap funcions de coordinació amb els fiscals que integren el Servei i amb els diferents fiscals que componen la plantilla de la Fiscalia Provincial de Barcelona amb l'objectiu d'assegurar el principi d'unitat del Ministeri Fiscal en la interpretació i aplicació de la Llei.

El Servei està compost per un total de 15 fiscalies. La seva distribució és la següent: 2 a Barcelona capital, 1 a la Fiscalia de Menors, 10 a les fiscalies d'àrea, i l'any 2021 s'han sumat dos nous fiscals en sengles seccions territorials (Badalona i l'Hospitalet de Llobregat).

Els fiscals d'enllaç a les fiscalies d'àrea i a les dues seccions territorials assenyalades tramiten les causes per delictes motivats per odi i discriminació i cedeixen, per cada assumpte que assumeixen, un assumpte ordinari del seu jutjat d'instrucció al fiscal que ordinàriament li correspondria la instrucció o enjudiciament del delictes d'odi, de manera que s'asseguren, per una part, l'objectiu d'especialització del ministeri públic en aquestes àrees, seccions territorials o secció de menors i, de l'altra, que no es produeixi un increment de feina per als fiscals d'enllaç.

Tots els fiscals del Servei, a més de participar en la instrucció i enjudiciament dels delictes propis del servei, presten serveis generals a la Fiscalia. La seva dedicació plena, sensibilitat i compromís amb les causes d'odi i discriminació mereixen un reconeixement especial.

Pel que fa al personal auxiliar el Servei compta amb dues funcionàries, una gestora i una altra tramitadora, aquesta última la va assignar la direcció l'any 2018 i es comparteix al 50 per cent amb un altre servei de la Fiscalia. Ambdues funcionàries desenvolupen les seves funcions exemplarment en unes condicions de càrrega elevada de treball i comparteixen les seves funcions amb unes altres alienes al Servei, tot això amb una dedicació admirable, de manera que no només compten amb la confiança del coordinador del Servei sinó també amb el seu agraïment pel seu compromís i exercici freqüent de voluntarisme.

Girona

La Secció de Delictes d'Odi a la Fiscalia Provincial de Girona assumeix la gestió de la totalitat de diligències d'investigació, així com procediments judicials que es tramiten a la província de Girona, durant la fase d'instrucció, així com la fase intermèdia en relació amb delictes d'odi. En la fase de judici oral l'assumpció del procediment es fa en funció de la seva complexitat. Componen la Secció tres persones.

Per aconseguir un control adequat en format electrònic es compta amb una adreça de correu electrònic en què canalitzar tota aquesta informació, *fiscalia.odidiscriminacio.girona@xij.gencat.cat*, que durant l'any 2021 ha estat en ple funcionament i que ha estat on s'han anat rebent tots els atestats policials. Així mateix, a l'efecte de concretar i actualitzar les conductes delictives detallades en el protocol esmentat, i que per tant s'ha de comunicar la seva perpetració al fiscal delegat de la manera indicada, s'ha exhortat els Mossos d'Esquadra sobre la necessitat que aquestes conductes siguin completades amb les que estableix el Protocol d'actuació per a les forces i cossos de seguretat per als delictes d'odi i conductes que vulnereu les normes legals sobre discriminació, i s'ha facilitat a aquest efecte un elenc d'infraccions penals que s'ha vist actualitzat amb el Decret anteriorment esmentat de la fiscal general de l'Estat. El cos policial ha complert això plenament durant aquest any 2021.

La Secció de Delictes d'Odi ha establert mecanismes de coordinació amb les altres seccions de la Fiscalia. En concret amb la Secció de Menors s'han marcat relacions de coordinació de tal manera que, quan un assumpte afecta ambdues especialitats, el porta la Secció de Menors amb una comunicació i control adequats per part d'aquesta Secció, llevat que el delictes d'odi revesteixi una complexitat especial, i en aquest cas assumeix la gestió la Secció de Delictes d'Odi. Igualment s'han establert marcs de coordinació amb la Secció de Cooperació Jurídica Internacional, de tal manera que, quan s'hagi comès un delictes d'odi en territori nacional que exigeixi la intervenció de la Secció, es tramitarà l'assumpte de manera coordinada entre ambdues seccions, cosa garantida plenament ja que també forma part de la Secció de Cooperació Jurídica Internacional la fiscal Lorena Cabezas Berdió. Igualment hi ha una coordinació adequada entre aquesta Secció i la Secció de Criminalitat Informàtica, pels múltiples casos en què la discriminació és comesa a través de les TIC, coordinació que en aquest cas torna a ser molt senzilla per recaure en la mateixa persona, la figura del fiscal delegat de totes dues seccions. Finalment també hi ha acords de coordinació amb la Secció de Jurats-Homicidis que existeix en aquesta Fiscalia Provincial, de tal manera que, en cas de perpetrar-se un delictes contra la vida motivada per raons discriminatòries o d'odi, es farà una coordinació adequada a l'hora de desenvolupar la fase instructora així com l'escrit d'acusació eventual que el Ministeri Fiscal pugui arribar a evacuar. Aquesta coordinació és també senzilla, ja que recau en la figura del fiscal delegat d'aquesta Secció la gestió de la meitat dels assumptes assumits per la Secció de Jurats-Homicidis esmentada.

Lleida

Aquest Servei es compagina amb el de delinqüència informàtica i segueix la mateixa organització: els assumptes els porta el fiscal a qui correspongui ordinàriament despatxar-los, sens perjudici de servir com a criteri a l'hora d'assumir diligències d'investigació pròpies d'aquesta especialitat.

La informació, igual que en l'àmbit dels delictes informàtics, és tramesa pels ME per un correu electrònic a la Fiscalia Provincial, en què s'adjunta un full Excel amb les dades relatives a les denúncies rebudes cada mes. D'aquesta manera, des de la Fiscalia, amb l'aplicació informàtica GIF, podem marcar aquests assumptes per fer-ne seguiment i controlar de manera més propera tant els procediments judicials incoats, les qualificacions, com les sentències recorregudes en contra que hi tenen relació.

Tarragona

No diu res sobre l'organització del servei.

5.13.3 Dades estadístiques

S'observa en general un lleuger augment, correlatiu a l'augment general després de la fase de pandèmia. Barcelona va apuntar que “una de les possibles causes d'aquest augment progressiu podria ser el treball de conscienciació que han fet les entitats per animar a denunciar i informar de la importància d'interposar una denúncia. Un altre factor que pot haver influït en l'augment dels fets coneguts és l'augment de la confiança en la policia. Malgrat que pugui haver-hi una major conscienciació i això comporti un increment del nombre de denúncies no es pot descartar que estiguem assistint a un augment de la criminalitat per motius de discriminació relativa a l'orientació o identitat sexual de les persones, cosa que exigeix que les administracions públiques amb competències en la matèria adoptin mesures de prevenció i sensibilització.”

Destaca l'anàlisi detallada de les dades que fa la memòria de Barcelona, que detalla l'origen de les denúncies, el lloc de comissió dels fets, els motius de discriminació (orientació sexual, origen ètnic, religió, ideologia i d'altres) i les actuacions pròpies de la Fiscalia. Barcelona també analitza el sentit dels seus escrits i la resposta judicial.

Com assenyala Girona, la naturalesa íntima d'aquests il·límits provoca moltes vegades l'absència de denúncia, de manera que les dades “oficials” són molt inferiors a les reals. Apunta Girona en aquest sentit que “l'índex de delictes d'odi que no són objecte de denúncia és excessivament elevat. Resulta especialment significatiu l'Informe de l'enquesta sobre delictes d'odi confeccionat el juny de 2021 per l'Oficina Espanyola de Lluita contra els Delictes d'Odi del Ministeri de l'Interior, que arriba a determinar que de 437 enquestats un total de 390 no van presentar cap denúncia per aquests fets, i el motiu principal va ser en un 37,95% dels casos el pensament que la policia no li prendria seriosament, mentre que dels enquestats que sí que van presentar denúncia, un 53,19% va manifestar que no havia valgut gens la pena iniciar el procediment judicial.”

Des d'una altra perspectiva, Tarragona estudia les dificultats que presenten els requisits de procedibilitat per perseguir aquests il·límits. Diu que “les denúncies posades en coneixement no presenten els requisits que permetin l'aplicació l'article 510.2 a del Codi penal. En línies

generals els fets són qualificats de delictes lleus de lesions en què es dona la circumstància agreujant de l'article 22.4 del Codi penal, però l'article 147.4 del Codi penal configura el delictes lleus de lesions i el delictes de maltractament com a delictes lleus perseguibles a instància de part. En la pràctica, aquesta condició objectiva de procedibilitat impossibilita la persecució de les conductes esmentades, principalment tenint en compte que les víctimes segueixen sent reticents a denunciar, que només es reben informes mèdics de lesions, i que no ofereixen informació per a una altra qualificació jurídica. “

Diverses fiscalies, de manera singular la de Barcelona, destaquen les mancances informàtiques dels jutjats i de la Fiscalia per rastrejar aquestes conductes. Explica Barcelona que “el sistema informàtic judicial i el de la Fiscalia, com succeeix any rere any, lamentablement continua presentant les mateixes llacunes i mancances, ja posades de manifest per aquest Servei des de fa tretze anys. Els sistemes informàtics dels jutjats i de la Fiscalia a Catalunya no tenen prevista la classificació ni la quantificació de les denúncies i procediments per delictes d'odi i discriminació. En conseqüència, no permeten conèixer d'una forma senzilla i ràpida ni els assumptes que s'han incoat durant l'any 2021 en els jutjats o tribunals, ni tampoc tots aquells que estan en tràmit, bé en instrucció, bé pendents d'enjudiciament o bé en fase d'execució, ni les sentències dictades per qualsevol òrgan judicial (jutjats d'instrucció, jutjats penals o seccions de l'Audiència Provincial). No es pot conèixer la tipologia dels delictes que van enjudiciar o si va ser discutit en el judici i apreciat o no en la sentència l'agreujant de discriminació. Això obliga a efectuar un seguiment manual cas per cas per confeccionar aquesta memòria i intentar oferir dades rigoroses. Les dades que facilitem són rigoroses, però s'obtenen després d'un sobre esforç de comptabilització manual.”

També Girona destaca la dificultat per conèixer els fets denunciats quan afirma que “vol posar de manifest que resulta molt complicat conèixer les denúncies que els particulars presenten directament davant els jutjats de guàrdia atesa l'ajuda escassa que proporcionen els sistemes informàtics de la Fiscalia o dels jutjats i tribunals a aquest efecte. Se'n té coneixement de la majoria perquè ho comuniquen els mateixos fiscals assignats als jutjats d'instrucció.”

Finalment, les dades constaten la rellevància escassa d'aquests tipus penals a les províncies de Lleida, Girona i Tarragona, llocs en què probablement resulti més difícil abordar els atacs a la igualtat en el pla judicial.

Barcelona

Amb 377 atestats policials i 32 diligències d'investigació fiscal, de les quals 3 han donat lloc a una denúncia/querella.

Es van registrar 354 nous procediments judicials per odi i discriminació, fet que suposa un increment de 16,5 respecte a l'any 2020 (304 assumptes).

Els fiscals del Servei a la ciutat de Barcelona s'han personat directament en 271 assumptes, 73 dels quals han estat incoats l'any 2021. La majoria són de Barcelona capital i alguns que s'han assumit de seccions territorials i fiscalies d'àrea de la província, atesa l'entitat o gravetat dels fets.

Han presentat 73 escrits d'acusació.

Destaquen 16 escrits d'al·legacions presentats a la Secció de Menors.

S'han dictat en tota la província 123 sentències. És destacable el sentit de les sentències en el cas de delictes lleus, ja que les absolutòries superen les condemnatòries: condemnatòries: 26, absolutòries: 33.

Girona

Durant l'any 2021 s'han incoat a la província de Girona un total de cinc diligències d'investigació per delictes d'odi, de les quals tres es troben en tramitació i les altres dues s'han arxivat, sense que s'hagi presentat denúncia en cap dels casos. Aquestes diligències d'investigació han estat incoades per delictes d'incitació a l'odi per motius religiosos en dos dels casos, per delictes d'incitació a l'odi per motius d'orientació sexual i per calúmnies a la família reial.

Durant l'any 2021 no s'han confeccionat escrits d'acusació, ni per conductes delictives de delictes d'odi ni tampoc en les que s'hagi aplicat la circumstància agreujant prevista en l'article 22.4 CP.

L'única sentència dictada ha estat de conformitat en un supòsit qualificat de delictes de lesions amb l'aplicació de l'agreujant de l'article 22.4 CP.

Lleida

S'han incoat dues diligències d'investigació, que es van arxivar amb el vistiplau de la Fiscalia de Sala:

- a) Per la presumpta comissió d'un delictes d'odi de l'article 510 CP a través de les TIC: en concret mitjançant la difusió per la plataforma de YouTube d'una cançó per suposada incitació a la violència.
- b) Per la presumpta comissió d'un delictes d'odi de l'article 510 CP i dels articles 504 i 505, amb motiu d'una vinyeta publicada en un diari local.

Amb relació a escrits d'acusació se n'han presentat dos en procediments abreujats.

Tarragona

S'han incoat cinc procediments judicials per discriminació durant l'exercici i dues diligències d'investigació. Les diligències d'investigació són la 20/2021 i la 44/2021, relatives a un vídeo d'un youtuber, d'accés a través d'un enllaç de YouTube denunciat per l'Ajuntament de Tarragona i per l'associació Alianza Internacional sin Fronteras por los Derechos y las Libertades.

S'ha detectat un increment de l'activitat delictiva per persones d'origen nacional divers, que per raons culturals o religioses no accepten identitats de gènere diverses.

5.13.4. Relacions institucionals

Com en els altres punts, també aquí la desigualtat entre Barcelona i la resta és patent. Barcelona té des de fa 12 anys una atenció especial a aquesta qüestió i això es tradueix en

una activitat institucional exquisida, amb les forces i cossos de seguretat i amb col·lectius de qualsevol índole, i la resta de fiscalies es limiten a complir els estàndards mínims.

Barcelona

Aquest any novament i atès el manteniment de restriccions derivades de la pandèmia per la COVID-19 gairebé no s'han dut a terme reunions físiques amb entitats de la societat civil i institucions públiques, tot i que s'ha mantingut amb moltes d'elles contacte telefònic i per correu electrònic.

En aquest sentit especialment es mantenen relacions fluides amb associacions que treballen en l'àmbit LGTBIQ+, discapacitat, aporofòbia i de lluita contra el racisme i la xenofòbia. Com a novetat aquest any s'han establert relacions amb la fundació "La Llar", que és la més representativa en l'àmbit de les persones que pateixen esclerosi múltiple.

Aquest fiscal posa en valor molt especialment la coordinació i cooperació lleial dels cossos i forces de seguretat, tant estatals com autonòmics i locals.

Destaca l'interès i l'atenció prestada pels mitjans de comunicació social en la seva tasca de denúncia i cobertura dels fets discriminatoris i que contribueixen decisivament a una major sensibilització de la societat davant aquesta realitat criminal i a animar les víctimes, moltes d'elles molt vulnerables, a denunciar els delictes que pateixen.

Girona

Durant l'any 2021, la Secció de Tutela Penal de la Igualtat i contra la Discriminació a la Fiscalia Provincial de Girona ha mantingut el contacte fluid entre aquesta i les forces i cossos de seguretat. Això s'ha traduït en el manteniment de reunions amb la Unitat d'Informació de cos de policia de Mossos d'Esquadra, encarregada de la investigació de les conductes més transcendents en aquesta matèria, de tal manera que quan es cometia, o es podria cometre, un tipus delictual d'odi el comunicava immediatament la Unitat al fiscal delegat, i es mantenia una reunió sobre la manera de procedir.

S'han entaulat contactes amb l'Oficina d'Atenció a la Víctima de Girona de cara a establir un curs de comunicació bidireccional per intentar aconseguir una fluïdesa en les relacions entre ambdues institucions, i garantir així que qualsevol procediment de què es tingui coneixement per part d'un dels dos organismes arribi a coneixement de l'altre, de cara a aconseguir una protecció integral de la víctima d'aquestes conductes delictives.

Lleida

Pel que fa a les relacions amb les forces i cossos de seguretat, es manté el sistema. Els ME tenen assignada una persona responsable de referència amb qui contactar per cada regió policial.

Durant el 2022, en la mesura en què millori la situació provocada per la pandèmia, es tractarà de concertar reunions presencials amb responsables de la Generalitat, ME i associacions de la societat civil.

Tarragona

No tracta aquest punt.

5.13.5 Reformes legals

Només trobem aquest apartat a Girona.

És cert que d'un temps ençà la comunitat autònoma de Catalunya ja no viu la virulència derivada del moviment independentista per part de determinades persones cap als membres d'institucions de l'Estat com són, principalment, forces i cossos de seguretat de l'Estat, però també membres del poder judicial, així com del Ministeri Fiscal. Ara bé, resulta clar que, segons la jurisprudència del Tribunal Suprem, si es repeteixen fets de característiques semblants als viscuts, no es podria considerar els col·lectius esmentats com a víctimes protegides sota el paraigua de l'article 22.4 CP ni tampoc de l'article 510 del mateix text legal. A aquest efecte, s'estima necessària la modificació d'ambdós preceptes, de manera que qualsevol tipus d'acte delictiu emprès contra el personal de les institucions de l'Estat, pel sol fet de ser-ho i de representar l'Estat central, o qualsevol acte encaminat que siguin discriminats per un motiu idèntic, permeti l'aplicació dels preceptes penals esmentats.

Així mateix, de manera idèntica al fet que s'ha mantingut la tipificació jurídica del delictes lleu d'injúries en l'àmbit de la violència de gènere, es considera necessària la figura del delictes lleu d'injúries per motiu discriminatori. En un nombre gens menyspreable de casos ens trobem davant d'insults o vexacions dirigides contra persones pel fet de pertànyer a un dels col·lectius protegits en l'article 22.4 CP, que no tenen l'entitat suficient per ser catalogats com a injúries discriminatòries de l'article 510.2 CP, la qual cosa provoca que aquestes manifestacions o gesticulacions no comportin cap sanció penal, quan poden ser moltes vegades l'inici de fets més greus. Per aquest motiu, de cara a retallar un possible increment de virulència o gravetat en els actes d'aquestes persones, es considera necessària la tipificació del delictes lleu d'injúries per motiu discriminatori per als menyspreus aïllats i puntuals.

5.13.6 Persones vulnerables

Barcelona esmenta aquesta matèria en l'epígraf de temes de tractament obligat i la remet a un altre apartat de la memòria. Girona i Lleida el desenvolupen.

Lleida

La protecció de persones vulnerables s'ha desenvolupat específicament en els apartats d'aquesta memòria abordats per cadascuna de les especialitats.

Cal destacar, tanmateix, la tasca ingent i extraordinària dels fiscals en la protecció dels drets de les persones amb necessitats de suport i gent gran que, sens dubte, es va mostrar a la societat durant la pandèmia. En la fase més dura del confinament els fiscals dels diferents territoris ens vam posar al capdavant i vam vetllar pels drets de la gent gran.

En aquesta matèria, sens dubte, la forma de donar visibilitat a aquesta important funció del Ministeri Fiscal no és una altra que sortir dels despatxos i participar en la difusió de la nova legislació aprofitant les inspeccions als centres per reunir-nos amb els professionals i famílies.

S'ha de saber escoltar tant les persones amb discapacitat per conèixer la seva voluntat i preferències com les persones que els envolten per conèixer la problemàtica i els fets que els preocupen. Només si ho coneixem podrem fer actuacions de forma global i coordinada entre tots en nom a la seva protecció. Així, per exemple, en una reunió amb les persones amb síndrome de Down vam tenir coneixement que, a l'oci nocturn, no els deixaven entrar en determinats establiments; situació que va ser resolta després de convocar a una reunió els responsables d'aquells centres a la Fiscalia i que l'Associació Down fes un comunicat de premsa.

En relació amb els delictes d'odi i discriminació som conscients que és essencial demanar l'adopció, des de la fase més primerenca possible, de mesures cautelars penals consistents en prohibicions de comunicació i d'aproximació per garantir la protecció de persones vulnerables, ja siguin menors d'edat, gent gran, persones amb necessitat de mesures de suport, estrangers, persones i col·lectius víctimes d'il·lícits penals.

En definitiva, la Fiscalia de Lleida està especialment compromesa des de ja fa molts anys amb els sectors més desafavorits de la nostra societat.

Girona

El Ministeri Fiscal en la seva funció de protecció dels drets de persones vulnerables: persones menors d'edat, gent gran, persones amb necessitat de mesures de suport, estrangers, persones i col·lectius víctimes d'il·lícits penals

Constitucionalment i estatutàriament el Ministeri Fiscal té assignada una funció de protecció dels drets de les persones vulnerables, especialment d'aquelles que són menors d'edat o necessiten d'alguna mesura de suport per al desenvolupament adequat de la seva vida amb normalitat. Aquesta comes és encara més clara en el cas dels delictes d'odi, en què la víctima especialment vulnerable es converteix en perjudicada per la conducta delictiva precisament pel fet de pertànyer a aquest col·lectiu que l'ordenament jurídic ordena protegir, i es troben englobats dins aquests col·lectius no únicament els dos esmentats sinó també estrangers, persones en risc d'exclusió social o persones que pertanyen a determinats col·lectius com són el LGBTI, entre molts altres.

Per això, la tasca de protecció d'aquests col·lectius ha de ser, si és possible, encara més intensa, tenint en compte les dades ofertes pel ja esmentat Informe enquesta de l'oficina nacional de lluita contra els delictes d'odi de juny de 2021. En aquest informe queda reflectida la poca confiança que les víctimes dels col·lectius de delictes d'odi tenen cap a la justícia davant el gran nombre de denúncies que no es presenten, davant l'asseveració per moltes d'elles que no es donarà a la seva denúncia la importància que mereix, i davant la reafirmació del que s'ha dit abans per part dels que sí que han iniciat el procediment penal en veure el seu resultat.

És pel que s'ha exposat que la tasca del Ministeri Fiscal hauria de començar abans fins i tot de l'inici del procediment penal per pal·liar les conseqüències indicades, i establir canals de comunicació eficaços amb les diferents associacions que estan en contacte amb aquests col·lectius especialment vulnerables, per dotar-los de confiança davant la justícia, informar-los del procediment judicial i dels tràmits a seguir, i de l'ajuda que realment se'ls pot oferir des dels estaments judicials.

Igualment aquesta tasca tuteladora del Ministeri Fiscal hauria de tenir reflex en les forces i cossos de seguretat, en el sentit de col·laborar amb ells en l'actualització dels protocols a l'hora de recepcionar una denúncia d'aquest tipus de víctimes, per tal d'aconseguir personal expert en el tracte amb aquestes, amb la capacitat suficient per treure el motiu discriminatori que hi pot haver en el delictes que han patit i que no estan exterioritzant, així com en l'empatia suficient perquè la víctima se senti realment protegida i atesa amb la rellevància que es mereix la seva condició de perjudicada per un delictes d'aquest tipus.

Però, a més, aquesta actualització dels protocols hauria d'anar acompanyada amb una tasca docent per part del Ministeri Fiscal per formar membres de les forces i els cossos de seguretat en les eines i els coneixements necessaris per afrontar una denúncia de les característiques indicades, tasca docent que únicament podrà implementar el Ministeri Fiscal, sempre que hagi rebut prèviament aquests coneixements per a la seva transmissió adequada.

Una vegada s'ha aconseguit que la víctima especialment vulnerable hagi iniciat el procediment penal, la tasca del Ministeri Fiscal ha de ser la d'acompanyar-la en qualsevol moment durant aquest procediment que pot ser llarg i feixuc per a ella. El Ministeri Fiscal ha de procurar que la víctima no es trobi sola durant el procediment, que es garanteixi l'assistència de l'Oficina d'Atenció a la Víctima en qualsevol tràmit processal, i així mateix que s'ofereixi el suport directe del Ministeri Fiscal o a través de l'oficina esmentada en la resolució dels dubtes que li pugui suscitar el curs processal.

Així mateix, s'estima més que necessari procurar adoptar les mesures cautelars protectores, tant en la protecció de la mateixa víctima com en relació amb el presumpte autor dels fets. A aquest efecte és necessari que el Ministeri Fiscal adopti una posició activa encaminada a garantir que tot menor d'edat que sigui víctima d'un delictes sigui allunyat del seu autor, però, a més, que quedi tutelat en un entorn adequat, perquè al final no vegi com una solució millor tornar a l'ambient on s'ha generat la conducta delictiva que romandre en aquest nou entorn. Igualment, en el cas de víctimes d'edat avançada o que pateixen risc d'exclusió social o que requereixen algun tipus de mesura de suport, s'ha de garantir no només la mesura cautelar penal encaminada a la protecció envers l'autor del delictes, sinó també una residència amb atencions adequades per a aquesta persona, que no impliqui una llunyania geogràfica respecte al seu entorn familiar i sociocultural, i que s'adapti a les seves necessitats concretes. En el cas de persones estrangeres això és tant o més important, atès que a la situació de víctima se li suma trobar-se en un país que no és el seu. Moltes vegades l'extracció del seu hàbitat com a mesura de protecció li pot provocar sentir-se fora del seu entorn, amb possibilitat que es vegi sola i vulgui tornar a l'àmbit on s'ha generat la conducta delictiva. Això s'ha de suplir amb una assistència, un acompanyament i un hàbitat adequat que li permeti desenvolupar una nova vida allunyada de l'escenari hostil en què ha patit el delictes.

Aquesta funció de protecció no ha de cessar en el moment de finalitzar la investigació, sinó que el Ministeri Fiscal ha de ser vist per la víctima com aquest suport que té durant el procediment penal íntegrament. A aquest efecte haurà d'adoptar les mesures necessàries perquè el fet de passar pel judici oral sigui al menys hostil possible, i que es garanteixi que vagi acompanyat de l'Oficina d'Atenció a la Víctima i dels professionals que aquesta estimi més adequats durant la seva declaració en seu judicial. Així mateix, que se sol·liciti l'adopció de les mesures que s'estimin més adequades per garantir l'absència de contacte, no només amb l'acusat, sinó amb les persones que puguin influir directament o indirectament en el

testimoni, així com en l'estat d'ànim de la víctima, la qual cosa pot anar des de la condició de testimoni protegit fins a l'evitació de confrontació visual, de manera que la víctima ha de ser coneixedora de totes les opcions que té prèviament a l'inici del judici. I finalment, cal atorgar-li un grau de confiança que li permeti oferir el seu testimoni de manera lliure, tant coneixent prèviament la sala de justícia com la figura del representant del Ministeri Fiscal que tindrà davant durant el desenvolupament del judici.

Finalment, la fase d'execució no pot convertir-se en una cosa aliena a la víctima. La víctima en general és la gran oblidada en aquesta fase final del procediment penal, però per al cas dels col·lectius especialment vulnerables això s'ha d'evitar més encara. Una víctima ha de visualitzar que tot el que ha passat li ha servit per a alguna cosa, li ha servit per millorar la seva qualitat de vida (amb una nova residència geriàtrica en què es troba adequadament tutelada, amb una nova família en què es troba acollida o amb un nou hàbitat allunyat del barri en què ha estat víctima del delictes), li ha servit per allunyar el perill que tenia per l'acció delictiva, i sobretot ha d'estar informada de tot el que succeeixi en aquest moment (posada en llibertat del seu agressor, penes d'allunyament imposades una vegada en llibertat l'autor dels fets, concessió del tercer grau penitenciari...).

En definitiva, la funció protectora del Ministeri Fiscal s'ha de fer encara més visible, si és possible, en el cas de víctimes de delictes d'odi, ja que aquestes constitueixen sempre col·lectius especialment vulnerables, i no s'ha de cercar únicament la sanció penal de l'autor dels fets, sinó també la tutela de la víctima i la seguretat que la justícia està per ajudar-la.

CAPÍTOL III. TEMES ESPECÍFICS DE TRACTAMENT OBLIGAT

El tema de tractament obligat seleccionat per a aquesta anualitat memorial té per títol “*El Ministeri Fiscal en la seva funció de protecció dels drets de persones vulnerables: persones menors d'edat, gent gran, persones amb necessitat de mesures de suport, estrangers, persones i col·lectius víctimes d'il·lícits penals*”.

(D'acord amb les especificacions a què es refereix l'ofici d'inici dels treballs i el doc. II que s'hi adjunta.)

La protecció de persones vulnerables s'ha desenvolupat en cadascun dels apartats d'aquesta memòria abordats per cadascuna de les especialitats.

En particular, i pel que fa als epígrafs assenyalats, es destaca el següent:

A les fiscalies de menors de Catalunya se segueixen les pautes derivades tant de la Instrucció de la Fiscalia General de l'Estat 3/2008, sobre el fiscal de sala coordinador de menors i les seccions de menors, com la Instrucció 17/2009 sobre l'organització dels serveis de protecció de les seccions de menors.

El doble vessant de la intervenció del fiscal, tant en l'àmbit de la protecció de menors en risc o menors desemparats com en l'àmbit de la reforma, implica una dedicació del Servei molt accentuada i diversificada pel que fa a la legislació aplicable. No hem d'oblidar que a vegades les situacions de risc poden derivar fàcilment en situacions de desemparament i que exigeixen una actuació i resposta àgil i eficient per part de la Fiscalia.

L'Estat espanyol va ratificar la Convenció sobre els Drets de l'Infant de Nacions Unides el 30 de novembre de 1990, la qual va entrar en vigor després de la seva publicació en el BOE al gener de 1991.

El principi de *favor filii* està recollit no només en l'article 5 de la LDOIA, sinó també en l'article 211-6 del CCC, quan estableix que l'interès del menor és el principi inspirador de qualsevol decisió que l'afecti o pugui afectar-lo; en l'article 39 de la CE, l'article 3-1 de la Convenció internacional dels drets de l'infant (RCL 1990, 2712), aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides en la seva Resolució 44/25. de 20 de novembre de 1989; en l'article 24 de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea (LCEur 2007, 2329) de l'any 2000 i en el principi 15 de la Carta europea dels drets de l'infant del Parlament Europeu; també pels articles 12.1.b i 3 b, 15.1 i 5 i 23 del Reglament (CE) núm. 2201/2003 del Consell de 27 de novembre (LCEur 2003, 4396) i també en la Resolució 2079 (2015) de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.

D'altra banda, l'entrada en vigor de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, plasmació dels compromisos internacionals assumits per Espanya en la protecció integral de les persones menors d'edat, ha suposat un punt d'inflexió important en la matèria especialment en les conseqüències de la violència vicària.

Aquesta legislació reforça, a més, la necessitat de la funció de supervisió del Ministeri Fiscal, plasmada tant a través de les visites periòdiques com de la comunicació permanent amb les entitats públiques de protecció, a Catalunya essencialment la DGAIA, activitat que, d'altra banda, ja estaven duent a terme les fiscalies.

Així mateix, la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, que en l'aspecte substantiu s'ha traduït a Catalunya en el Decret Llei 19/21, de 31 d'agost, pel qual se suprimeix no només la figura de la tutela sinó també la de la responsabilitat parental prorrogada o rehabilitada, exigeix que el Ministeri Fiscal vetlli especialment perquè aquelles persones que en algun moment van ser objecte de resolucions judicials que aplicaven aquestes figures puguin ser objecte de mesura de suport adaptada a les seves necessitats personals i particulars, a Catalunya a través fonamentalment de la figura de l'assistència.

En l'àmbit de l'organització de les fiscalies cadascuna de les fiscalies provincials exposa quins han estat els criteris organitzatius, ja que és obvi que l'estructura poblacional diferent i de la mateixa Fiscalia exigeix que l'atenció tant en reforma com en protectora s'articuli de manera àgil i adaptable a les necessitats de cada territori.

A Catalunya, en el seu vessant de protecció als menors, i vigent la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA), s'ha dictat el Decret Llei 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, aprovat per la Llei 25/2010, de 29 de juliol, aprovada pel Parlament de Catalunya. Aquest Decret Llei regula les conseqüències en els menors de la violència vicària i, bàsicament, modifica la normativa anterior amb la finalitat de prohibir, en termes generals, les estades i comunicacions entre els fills i el pare o la mare que maltracta en els casos de violència familiar, i estableix uns criteris que en qualsevol cas el Ministeri Fiscal ha d'aplicar en la seva funció de defensa de l'interès superior del menor en qualsevol procediment.

En qualsevol cas, l'actuació del fiscal ha d'estar presidida per la prioritització necessària en la tramitació de les causes en què la víctima sigui menor d'edat o especialment vulnerable per raó d'edat, malaltia o discapacitat. Això ja es recull en el Conveni de Lanzarote del Consell d'Europa, en què s'insta els estats a vetllar perquè es doni caràcter prioritari a les investigacions i actuacions penals en què intervinguin aquestes persones. Així mateix, el Comitè dels Drets de l'Infant de Nacions Unides, en la seva observació general 13, sobre la protecció a la infància contra la violència, afirma la necessitat d'aplicar el principi de celeritat en tots els procediments en què els infants hagin estat víctimes de violència.

En aquest sentit, i segons exposa la Fiscalia Provincial de Tarragona, és una llàstima que la nova Llei orgànica 8/2021 no hagi modificat l'article 188.6 de la Llei d'enjudiciament criminal per establir la preferència de les causes que tinguin com a víctimes menors d'edat o persones especialment vulnerables, així com un termini per realitzar la nova regulació de la prova preconstituïda.

Hem d'aplaudir la reforma tan esperada operada per la Llei orgànica 8/2021, en què s'estableix l'obligatorietat de la pràctica de la prova preconstituïda en els casos de menors de 14 anys o persones amb discapacitat necessitades de protecció especial, que hagin d'intervenir com a testimonis en un procediment que tingui per objecte la instrucció d'un delictes d'homicidi, lesions, contra la llibertat, contra la integritat moral, tràfic d'éssers humans, contra la llibertat i indemnitat sexuals, contra la intimitat, contra les relacions familiars, relatius

a l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques, d'organitzacions i grups criminals i terroristes i de terrorisme.

La majoria dels fiscals que tenim una llarga experiència en la intervenció dels infants abusats en el judici oral confrontats al seu agressor, hem pogut constatar de primera mà les greus seqüeles de la victimització secundària, i la realitat incontestable de l'entorn traumàtic i inadequat en què havien de fer l'exposició dels fets. S'ha sumat a això una jurisprudència del Tribunal Suprem, que en algunes de les seves sentències emparava aquestes situacions sota el prisma de la necessitat de preservar el principi de contradicció plasmat i reduït a la confrontació directa amb l'agressor, en una desigualtat de circumstàncies i maduresa que suposava un autèntic risc no només per a la claredat del testimoni sinó per al mateix desenvolupament integral i estabilitat del menor. Després de la reforma, la intervenció del fiscal en la pràctica de la prova preconstituïda és ineludible i ha d'exigir el compliment de la norma legal plasmada en la utilització d'aquesta prova en tots els casos en què es prevegi que aquesta no podrà comparèixer a judici oral o existeixi risc de patir victimització secundària o retrocés en el procés de recuperació psicològica.

En matèria d'estrangeria cal destacar la vulnerabilitat especial de les víctimes dels delictes de tràfic d'éssers humans, comesos preponderadament contra homes i dones de nacionalitat estrangera, i que afecta persones de diferents procedències geogràfiques. És imprescindible un treball multidisciplinari, tant pel que fa a la prevenció de delicte com a la seva persecució penal i protecció de les víctimes. Estem davant uns delictes les víctimes dels quals presenten una vulnerabilitat extrema, ja que moltes vegades estan totalment desarrelades, són objecte de conductes d'intimidació i coacció en la seva persona i en la dels seus familiars, tant si aquests són a Espanya com a l'exterior, moltes vegades tenen dificultat en l'idioma i no tenen assegurades la satisfacció de les necessitats més elementals. Tant el Protocol marc de protecció de les víctimes de tràfic del 2011 com els protocols dictats per les comunitats autònomes exigeixen una coordinació especial del fiscal amb les institucions, administracions i entitats implicades. Així mateix, el Ministeri Fiscal ha de valorar l'adopció de mesures cautelars que garanteixin la no reiteració del delicte, especialment en la persona de la víctima, i si s'escau, les mesures de protecció d'aquesta, ja que no són pocs els casos en què la dilació del procediment aboca al fet que, una vegada iniciat el judici oral, si no s'han adoptat les mesures suficients, la víctima o bé ja no es trobi en territori nacional o bé hagi estat objecte de possibles intimidacions per tercers vinculats als autors del delicte de tràfic. La celeritat del procediment ha de ser un factor que el Ministeri Fiscal ha d'impulsar, així com l'acompanyament d'aquestes víctimes durant tot el procediment.

Aquestes consideracions són igualment aplicables en els delictes de determinació coactiva de la prostitució, proxenetisme lucratiu i explotació laboral de ciutadans estrangers. La situació de vulnerabilitat especial de les seves víctimes és un factor que ha de ser considerat en el tractament per part dels fiscals d'aquestes persones durant el procediment, no només a fi que siguin rescabades del patiment causat, sinó en la seva qualitat de testimonis, víctimes moltes vegades de grups organitzats que abusen de la seva fragilitat especial per tal d'impedir aquest testimoni.

La Llei 4/2015, de l'Estatut de la víctima, i la Llei orgànica 19/94, de protecció de pèrits i testimonis en causes criminals, han de ser el marc normatiu en la protecció de les víctimes, no només en la seva vessant de rescabament de caràcter civil, sinó també en aquells aspectes relatius a l'adequació dels interrogatoris de les víctimes testimoni i a les seves

circumstàncies especials. Moltes vegades, aquestes víctimes necessitaran un intèrpret i l'ajuda de les institucions i entitats que els ofereixin suport assistencial.

Així mateix, s'ha generalitzat l'aplicació de les pautes derivades de la Instrucció 8/2055 de la Fiscalia General de l'Estat, relativa a la importància del deure d'informació, protecció i tutela dels drets i interessos de les víctimes. Tant la policia com els jutjats compten amb models d'informació a les víctimes, de conformitat amb la reforma operada per la nova Llei. A més, els Mossos d'Esquadra disposen d'un protocol d'actuació individualitzat per a cada supòsit delictiu, i en els casos de violència contra la dona es compta amb un sistema de valoració de risc policial, que també s'aplica als delictes de tràfic d'éssers humans. Arran de la reforma de l'article 499 3r de la LECr, operada per la Llei orgànica 8/2021, quan la víctima és menor o és una persona amb discapacitat necessitada de protecció especial, té rellevància la prova preconstituïda, generalment amb el suport dels psicòlegs adscrits als equips tècnics d'assessorament penal de la Generalitat de Catalunya, i es garanteixen els principis de defensa i contradicció mitjançant declaracions en sales separades però amb comunicació, o mitjançant videoconferència, de manera que les parts puguin formular les preguntes que considerin necessàries a través del tècnic designat.

El Ministeri Fiscal sol·licita amb caràcter general a les vistes dels delictes contra la indemnitat sexual o bé que afectin menors, i en aplicació de l'article 681 de la LECr, que totes o algunes de les sessions del judici se celebrin a porta tancada per tal de protegir el dret a la intimitat de la víctima.

En aquest àmbit cal recordar que el mateix article 3 de l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal, aprovat per la Llei 50/1981, de 30 de desembre, modificat per la Llei 4/2007, de 9 d'octubre, estableix en el seu article 3 l'obligació de vetllar per la protecció processal de les víctimes, tant en l'àmbit penal com en el civil. Així mateix, l'article 781 de la LECr estableix que el Ministeri Fiscal ha de vetllar per la protecció dels drets de la víctima i dels perjudicats pel delictes. El mateix EOMF, en el seu apartat 3.7, estableix l'obligació del Ministeri Fiscal d'intervenir en els processos civils que determini la llei quan està compromès l'interès social o quan puguin afectar persones menors, afectades de discapacitat o desvalgudes mentre es proveeixen els mecanismes de representació.

El Servei de Protecció de Víctimes del procés penal existent en cadascuna de les fiscalies al territori de Catalunya ha desplegat les seves actuacions d'informació i protecció tant en els àmbits de la investigació, enjudiciament i execució. És fonamental la coordinació amb les oficines d'atenció a la víctima, les funcions de les quals són extraprocessals i centrades en la prestació d'assistència, atenció i suport psicològic en els casos en què s'estima necessari, de conformitat amb el que disposa tant el mateix Estatut de la víctima, aprovat per la Llei 4/2015, de 27 d'abril, com el Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre.

En l'àmbit de les persones amb discapacitat, està clar que tant la Llei 8/2021, de 2 de juny, d'adaptació del Codi civil a la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada a Nova York el 13 de desembre del 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, com el Decret Llei 19/2021, de 21 d'agost, dictat per la Generalitat de Catalunya, suposen un canvi de paradigma en què el Ministeri Fiscal ha de tenir un paper preponderant, no només en la revisió dels casos ja sentenciats, sinó en la configuració de les mesures de suport que han de ser particularitzades per respondre a les necessitats individuals de cadascuna de les persones necessitada d'aquestes mesures. Aquest canvi de

paradigma ja s'estava construint jurídicament en la mateixa jurisprudència dictada pel Tribunal Suprem, de manera que s'havia generalitzat pràcticament per tots els òrgans judicials el criteri que cada persona afectada de discapacitat havia d'obtenir una configuració dels mecanismes de suport, i si s'escau, de representació, ajustada a les seves necessitats particulars. La tasca ingent que suposa revisar milers de situacions en què existia alguna figura jurídica de les suprimides avui i adaptar-les als nous paràmetres, suposa un esforç molt rellevant per part de l'organització tant de les fiscalies com per part dels òrgans judicials, que exigiria segurament una dotació de mitjans personals de què ni tan sols es té constància que s'hagi plantejat.

Finalment, i en relació amb la protecció de les persones d'edat avançada, la situació de pandèmia declarada el març de l'any 2020, amb els seus resultats dramàtics en moltes de les residències que acullen la nostra gent gran, va posar de manifest la conveniència de desplegar la funció tuitiva en relació amb aquestes persones ingressades, a vegades ja declarades judicialment afectades de discapacitat, però moltes vegades en trobar-se en període progressiu de deteriorament cognitiu però sense cap mesura adoptada judicialment.

Al marge de les funcions inspectores obligades de la mateixa Administració pública, la Fiscalia ha iniciat diversos procediments referents al fet que hi hagi hagut negligència en la gestió de la pandèmia, dels quals s'ha informat trimestralment la Fiscalia General de l'Estat.

D'altra banda, s'han d'establir mecanismes àgils i fluides per tal de comprovar l'ús de mesures de contenció mecànica o farmacològica en unitats psiquiàtriques o de salut mental i en centres residencials, en aplicació de la salvaguarda de la dignitat de les persones i en la línia que marca la Instrucció de la Fiscalia General 1/2022.

CAPÍTOL IV. PROPOSTES DE REFORMES LEGISLATIVES

Amb relació a les propostes legislatives, no hi ha cap proposta per part d'aquesta Fiscalia Superior. Pel que fa a les fiscalies provincials només hi ha propostes per part de la Fiscalia Provincial de Barcelona, per la qual cosa ens remetem al contingut de la memòria d'aquesta Fiscalia.